

PREČIŠČENA RAZLIČICA
POGODBE
O USTANOVITVI EVROPSKE SKUPNOSTI

KAZALO

BESEDILO POGODBE

	<i>Stran</i>
Preambula	43
Prvi del — Načela	44
Drugi del — Državljanstvo unije	49
Tretji del — Politike Skupnosti	51
NASLOV I — Prosti pretok blaga	51
Poglavje 1 — Carinska unija	52
Poglavje 2 — Prepoved količinskih omejitev med državami članicami	52
NASLOV II — Kmetijstvo	53
NASLOV III — Prosti pretok oseb, stroitev in kapitala	57
Poglavje 1 — Delavci	57
Poglavje 2 — Pravica do ustanavljanja	59
Poglavje 3 — Storitve	62
Poglavje 4 — Kapital in plačila	63
NASLOV IV — Vizumi, azil, priseljevanje in druge politike v zvezi s prostim gibanjem oseb	65
NASLOV V — Prevoz	70
NASLOV VI — Skupna pravila o konkurenci, obdavčitvi in približevanju zakonodaje	73
Poglavje 1 — Pravila o konkurenci	73
Oddelek 1 — Pravila za podjetja	73
Oddelek 2 — Državne pomoči	76
Poglavje 2 — Davčne določbe	78
Poglavje 3 — Približevanje zakonodaje	79
NASLOV VII — Ekonomska in monetarna politika	82
Poglavje 1 — Ekonomska politika	82
Poglavje 2 — Monetarna politika	87
Poglavje 3 — Institucionalne določbe	90
Poglavje 4 — Prehodne določbe	93

NASLOV VIII — Zaposlovanje	101
NASLOV IX — Skupna trgovniska politika	103
NASLOV X — Carinsko sodelovanje	106
NASLOV XI — Socialna politika, izobraževanje, poklicno usposabljanje in mladina	106
Poglavje 1 — Socialne določbe	106
Poglavje 2 — Evropski socialni sklad	111
Poglavje 3 — Izobraževanje, poklicno usposabljanje in mladina	112
NASLOV XII — Kultura	113
NASLOV XIII — Javno zdravje	114
NASLOV XIV — Varstvo potrošnikov	115
NASLOV XV — Vseevropska omrežja	116
NASLOV XVI — Industrija	117
NASLOV XVII — Ekonomska in socialna kohezija	118
NASLOV XVIII — Raziskave in tehnološki razvoj	120
NASLOV XIX — Okolje	123
NASLOV XX — Razvojno sodelovanje	125
NASLOV XXI — Gospodarsko, finančno in tehnično sodelovanje s tretjimi državami	127
Četrty del — Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj	128
Peti del — Institucije skupnosti	130
NASLOV I — Določbe o institucijah	130
Poglavje 1 — Institucije	130
Oddelek 1 — Evropski parlament	130
Oddelek 2 — Svet	135
Oddelek 3 — Komisija	138
Oddelek 4 — Sodišče	141
Oddelek 5 — Računsko sodišče	150
Poglavje 2 — Skupne določbe za več institucij	153
Poglavje 3 — Ekonomsko-socialni odbor	157
Poglavje 4 — Odbor regij	160
Poglavje 5 — Evropska investicijska banka	162

NASLOV II — Finančne določbe	163
Šesti del — Splošne in končne določbe	170
Končne določbe	180
Priloga I — Seznam iz člena 32 Pogodbe	183
Priloga II — Čezmorske države in ozemlja, za katere se uporabljajo določbe četrtega dela Pogodbe	186

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJCEV, PREDSEDNIK ZVEZNE REPUBLIKE NEMČIJE, PREDSEDNIK FRANCOŠKE REPUBLIKE, PREDSEDNIK ITALIJANSKE REPUBLIKE, NJENA KRALJEVA VISOKOST VELIKA VOJVODINJA LUKSEMBURŠKA, NJENO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEM-SKE ⁽¹⁾

ODLOČENI, da položijo temelje vse tesnejši zvezi med narodi Evrope,

TRDNO ODLOČENI, da s skupnim delovanjem odstranijo pregrade, ki razdvajajo Evropo, in tako zagotovijo svojim državam gospodarski in socialni napredek,

POTRJUJEJO, da je temeljni cilj njihovega prizadevanja nenehno izboljševanje življenjskih razmer in delovnih pogojev njihovih narodov,

V SPOZNANJU, da je za odstranjevanje sedanjih ovir nujno usklajeno delovanje, ki bo zagotovilo stalen napredek, uravnoteženo trgovino in pošteno konkurenco,

V ŽELJI okrepiti enotnost svojih gospodarstev in zagotoviti njihov usklajeni razvoj ob zmanjševanju sedanjih razlik med posameznimi regijami in zaostalosti regij z omejenimi možnostmi,

Z ŽELJO, da bi s skupno trgovinsko politiko pripomogli k postopnemu odpravljanju omejitev v mednarodni trgovini,

Z NAMENOM potrditi solidarnost, ki povezuje Evropo s čezmorskimi državami, in z željo zagotoviti dvig njihove blaginje v skladu z načeli Ustanovne listine Združenih narodov,

TRDNO ODLOČENI, da z združitvijo svojih virov ohranijo in utrdijo mir in svobodo, pozivajo druge narode Evrope z enakimi ideali, da se jim v teh prizadevanjih pridružijo,

ODLOČENI ustvarjati možnosti za pridobivanje čim višje ravni znanja svojih narodov s širokim dostopom do izobraževanja in z njegovim stalnim posodabljanjem.

SO SKLENILI ustanoviti EVROPSKO SKUPNOST in so v ta namen imenovali svoje pooblaščenice:

(seznam pooblaščenecv ni ponovno natisnjen)

KI so se po izmenjavi pooblastil v pravilni in predpisani obliki dogovorili o naslednjem:

⁽¹⁾ Od takrat so postale članice Evropske unije Češka republika, Kraljevina Danska, Republika Estonija, Grška republika, Kraljevina Španija, Irska, Republika Ciper, Republika Latvija, Republika Litva, Republika Madžarska, Republika Malta, Republika Avstrija, Republika Poljska, Republika Portugal, Republika Slovenija, Slovaška republika, Republika Finska, Kraljevina Švedska ter Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske.

PRVI DEL

NAČELA

Člen 1

S to pogodbo VISOKE POGODBENICE med seboj ustanavljajo EVROPSKO SKUPNOST.

Člen 2

Naloga Skupnosti je, da z vzpostavitvijo skupnega trga in ekonomske in monetarne unije ter z izvajanjem skupnih politik ali dejavnosti iz členov 3 in 4 v vsej Skupnosti spodbuja skladen, uravnotežen in trajnosten razvoj gospodarskih dejavnosti, visoko stopnjo zaposlenosti in socialne zaščite, enakost med moškimi in ženskami, trajnostno in neinflatorno rast, visoko stopnjo konkurenčnosti in konvergence ekonomskih učinkov, visoko raven varstva in izboljšanje kakovosti okolja, zvišanje ravni in kakovosti življenja ter ekonomsko in socialno kohezijo in solidarnost med državami članicami.

Člen 3

1. Za namene iz člena 2 dejavnosti Skupnosti v skladu z določbami te pogodbe in v njej opredeljenim časovnim razporedom vključujejo:

- (a) prepoved carin in količinskih omejitev pri uvozu in izvozu blaga med državami članicami ter vseh drugih ukrepov z enakim učinkom;
- (b) skupno trgovinsko politiko;
- (c) notranji trg, za katerega je značilna odprava ovir pri prostem pretoku blaga, oseb, storitev in kapitala med državami članicami;
- (d) ukrepe, ki se nanašajo na vstop in gibanje oseb, kakor je predvideno v naslovu IV;
- (e) skupno politiko na področju kmetijstva in ribištva;
- (f) skupno prometno politiko;
- (g) sistem, ki zagotavlja, da na notranjem trgu ni izkrivljanja konkurence;
- (h) približevanje zakonodaj držav članic v obsegu, ki zagotavlja delovanje skupnega trga;

- (i) spodbujanje usklajevanja politik zaposlovanja držav članic, da bi z razvojem usklajene strategije zaposlovanja povečali njihovo učinkovitost;
- (j) politiko na socialnem področju, ki zajema tudi Evropski socialni sklad;
- (k) krepitev ekonomske in socialne kohezije;
- (l) politiko na področju okolja;
- (m) krepitev konkurenčnosti industrije Skupnosti;
- (n) pospeševanje raziskav in tehnološkega razvoja;
- (o) spodbujanje ustanavljanja in razvoja vseevropskih omrežij;
- (p) prispevek k doseganju visoke ravni varovanja zdravja;
- (q) prispevek h kakovostnemu izobraževanju in usposabljanju ter razcvetu kultur držav članic;
- (r) politiko na področju razvojnega sodelovanja;
- (s) pridružitvev čezmorskih držav in ozemelj, zato da se poveča obseg trgovine in skupno pospeši gospodarski in socialni razvoj;
- (t) prispevek h krepitvi varstva potrošnikov;
- (u) ukrepe na področju energetike, civilne zaščite in turizma.

2. V vseh dejavnostih iz tega člena si Skupnost prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami.

Člen 4

1. Za namene iz člena 2 dejavnosti držav članic in Skupnosti v skladu s pogoji in časovnim razporedom te pogodbe vključujejo sprejetje ekonomske politike, ki temelji na tesnem usklajevanju ekonomskih politik držav članic, notranjem trgu in opredelitvi skupnih ciljev in ki se izvaja v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco.

2. Hkrati z zgoraj navedenim ter v skladu z določbami te pogodbe in v njej opredeljenim časovnim razporedom in postopki te dejavnosti vključujejo nepreklicno določitev deviznih tečajev, ki bo omogočila uvedbo enotne valute ekuja, ter opredelitev in izvajanje enotne monetarne politike in politike deviznega tečaja, katere glavni cilj je ohranjati stabilnost cen in brez poseganja v ta cilj podpirati splošne ekonomske politike v Skupnosti v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco.

3. Pri teh dejavnostih države članice in Skupnost upoštevajo naslednja vodilna načela: stabilne cene, zdrave javne finance in monetarne pogoje ter uravnoteženo plačilno bilanco.

Člen 5

Skupnost deluje v mejah pristojnosti in ciljev, ki jih določa ta pogodba.

Skupnost na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, ukrepa v skladu z načelom subsidiarnosti, vendar le če in kolikor države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev predlaganih ukrepov in jih torej zaradi obsega ali učinkov predlaganih ukrepov laže doseže Skupnost.

Noben ukrep Skupnosti ne sme prekoračiti okvirov, ki so potrebni za doseganje ciljev te pogodbe.

Člen 6

Zahteve varstva okolja je treba vključevati v opredelitve in izvajanje politik in dejavnosti Skupnosti iz člena 3, zlasti zaradi spodbujanja trajnostnega razvoja.

Člen 7

1. Naloge, zaupane Skupnosti, izvajajo naslednje institucije:

- EVROPSKI PARLAMENT,
- SVET,
- KOMISIJA,
- SODIŠČE,
- RAČUNSKO SODIŠČE.

Vsaka institucija deluje v mejah pristojnosti po tej pogodbi.

2. Svetu in Komisiji pomagata Ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij, ki delujeta kot svetovalna organa.

Člen 8

V skladu s postopki, določenimi v tej pogodbi, se ustanovita Evropski sistem centralnih bank (v nadaljnjem besedilu „ESCB“) in Evropska centralna banka (v nadaljnjem besedilu „ECB“); delujeta v okviru pristojnosti, dodeljenih s to pogodbo ter statutom ESCB in ECB (v nadaljnjem besedilu „statut ESCB“), ki je priloga k tej pogodbi.

Člen 9

Ustanovi se Evropska investicijska banka, ki deluje v okviru pristojnosti, dodeljenih s to pogodbo in statutom, ki je priloga k tej pogodbi.

Člen 10

Države članice sprejemajo vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, da bi zagotovile izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz te pogodbe ali so posledica ukrepov institucij Skupnosti. Tako olajšujejo izpolnjevanje nalog Skupnosti.

Vzdržijo se vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev te pogodbe.

Člen 11

1. Države članice, ki nameravajo med seboj vzpostaviti okrepljeno sodelovanje na enem od področij iz te pogodbe, naslovijo prošnjo na Komisijo, ta pa lahko v ta namen da ustrezen predlog Svetu. Če Komisija predloga ne da, obvesti zadevne države članice o razlogih, zakaj tega ni storila.

2. Pooblastilo za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja iz odstavka 1 dodeli na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom Svet s kvalificirano večino v skladu s členi 43 do 45 Pogodbe o Evropski uniji. Kadar se okrepljeno sodelovanje nanaša na področje, za katerega velja postopek iz člena 251 te pogodbe, je potrebna privolitev Evropskega parlamenta.

Član Sveta lahko zahteva, da se zadeva predloži Evropskemu svetu. Potem ko jo je obravnaval Evropski svet, lahko Svet odloča v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka.

3. Akte in sklepe, potrebne za izvajanje dejavnosti okrepljenega sodelovanja, urejajo vse ustrezne določbe te pogodbe, razen če ni v tem členu in členih 43 do 45 Pogodbe o Evropski uniji določeno drugače.

Člen 11a

Vsaka država članica, ki se želi priključiti okrepljenemu sodelovanju, vzpostavljenemu v skladu s členom 11, o svoji nameri uradno obvesti Svet in Komisijo, ki v treh mesecih od dneva prejema tega uradnega obvestila predloži mnenje Svetu. V štirih mesecih od dneva prejema tega uradnega obvestila Komisija odloči o prošnji in takšni posebni ureditvi, kakršna je po njenem mnenju potrebna.

Člen 12

Kjer se uporablja ta pogodba in ne da bi to vplivalo na njene posebne določbe, je prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo.

Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme predpise, s katerimi prepove takšno diskriminacijo.

Člen 13

1. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe in v mejah pristojnosti Skupnosti po tej pogodbi lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme ustrezne ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

2. Kadar Svet sprejme spodbujevalne ukrepe Skupnosti, ki so namenjeni podpori delovanja držav članic, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic, zato da bi prispevali k doseganju ciljev iz odstavka 1, odloča v skladu s postopkom iz člena 251.

Člen 14

1. Skupnost sprejme ukrepe za postopno vzpostavitev notranjega trga v obdobju, ki se izteče 31. decembra 1992, v skladu z določbami tega člena in členov 15, 26, 47(2), 49, 80, 93 in 95, ne da bi posegala v druge določbe te pogodbe.

2. Notranji trg zajema območje brez notranjih meja, na katerem je v skladu z določbami te pogodbe zagotovljen prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala.

3. Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino določi smernice in pogoje, potrebne za zagotavljanje uravnoteženega napredka na vseh zadevnih področjih.

Člen 15

Komisija pri oblikovanju predlogov za doseganje ciljev iz člena 14 upošteva obseg prizadevanj, ki jih bodo morala nekatera gospodarstva zaradi razlik v razvoju ohranjati med vzpostavljanjem notranjega trga, in lahko predlaga sprejetje ustreznih določb.

Če so te določbe oblikovane kot odstopanja, morajo biti po svoji naravičasne in smejo povzročiti najmanjše možne motnje v delovanju skupnega trga.

Člen 16

Brez poseganja v člene 73, 86 in 87 ter ob upoštevanju položaja, ki ga imajo službe splošnega gospodarskega pomena v okviru skupnih vrednot Unije, pa tudi njihove vloge pri pospeševanju socialne in teritorialne kohezije, skrbijo Skupnost in države članice v mejah svojih pristojnosti na področju uporabe te pogodbe za to, da takšne službe delujejo na podlagi načel in pogojev, ki jim omogočajo izpolnjevanje njihovih nalog.

DRUGI DEL

DRŽAVLJANSTVO UNIJE

Člen 17

1. S to pogodbo se uvede državljanstvo Unije. Državljanji Unije so vse osebe z državljanstvom ene od držav članic. Državljanstvo Unije dopolnjuje in ne nadomešča nacionalnega državljanstva.

2. Za državljane Unije veljajo pravice in dolžnosti po tej pogodbi.

Člen 18

1. Vsak državljan Unije ima pravico prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s to pogodbo in ukrepi, ki so bili sprejeti za njeno uveljavitev.

2. Če bi se izkazalo, da je zaradi doseganja tega cilja potrebno ukrepanje Skupnosti, ta pogodba pa ne predvideva potrebnih pooblastil, lahko Svet sprejme določbe za olajšanje uresničevanja pravic iz odstavka 1. Svet odloča v skladu s postopkom iz člena 251.

3. Odstavek 2 se ne uporablja za določbe o potnih listinah, osebnih izkaznicah, dovoljenjih za prebivanje ali katerih koli drugih tovrstnih dokumentih, pa tudi ne za določbe o socialni varnosti ali socialni zaščiti.

Člen 19

1. Vsak državljan Unije, ki prebiva v državi članici, nima pa njenega državljanstva, ima pravico, da v tej državi voli in je voljen na občinskih volitvah pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Ta pravica se uresničuje v skladu s podrobno ureditvijo, ki jo Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme; ta ureditev lahko predvideva odstopanja, kadar so utemeljena s težavami, značilnimi za neko državo članico.

2. Brez poseganja v člen 190(4) in določbe, sprejete za njegovo izvajanje, ima vsak državljan Unije, ki prebiva v neki državi članici, nima pa njenega državljanstva, pravico, da v tej državi voli in je voljen na volitvah v Evropski parlament pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Ta pravica se uresničuje v skladu s podrobno ureditvijo, ki jo Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme; ta ureditev lahko predvideva odstopanja, kadar so utemeljena s težavami, značilnimi za neko državo članico.

Člen 20

Vsak državljan Unije ima na ozemlju tretje države, v kateri država članica, katere državljan je, nima predstavništva, pravico do zaščite diplomatskih ali konzularnih organov katere koli države članice pod enakimi pogoji, kakršni veljajo za državljane tiste države. Države članice med seboj določijo potrebna pravila in začnejo mednarodna pogajanja, nujna za zagotovitev te zaščite.

Člen 21

Vsak državljan Unije ima pravico nasloviti peticijo na Evropski parlament v skladu s členom 194.

Vsak državljan Unije se ima pravico pritožiti pri varuhu človekovih pravic, imenovanem v skladu s členom 195.

Vsak državljan Unije ima pravico pisati kateri koli instituciji ali organu iz tega člena ali člena 7 v enem od jezikov, omenjenih v členu 314, in prejeti odgovor v istem jeziku.

Člen 22

Komisija poroča o uporabi določb tega dela Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru vsaka tri leta. V tem poročilu mora biti upoštevan razvoj Unije.

Na tej podlagi in brez poseganja v druge določbe te pogodbe lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme določbe za okrepitev ali razširitev pravic iz tega dela ter priporoči državam članicam, da jih sprejmejo v skladu s svojimi ustavnimi pravili.

TRETJI DEL

POLITIKE SKUPNOSTI

NASLOV I

PROSTI PRETOK BLAGA

Člen 23

1. Skupnost temelji na carinski uniji, ki zajema vso blagovno menjavo in med državami članicami prepoveduje carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom, poleg tega pa uvaja skupno carinsko tarifo v odnosih s tretjimi državami.

2. Določbe člena 25 in poglavja 2 tega naslova se uporabljajo za izdelke s poreklom iz držav članic in za izdelke, ki prihajajo iz tretjih držav in so v državah članicah v prostem prometu.

Člen 24

Za izdelke iz tretjih držav velja, da so v prostem prometu v neki državi članici, če so bile v tej državi zanje opravljene uvozne formalnosti in plačane vse predpisane carine ali dajatve z enakim učinkom in če te carine ali dajatve niso bile v celoti ali delno povrnjene.

POGLAVJE 1

CARINSKA UNIJA

Člen 25

Carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom so med državami članicami prepovedane. Ta prepoved se uporablja tudi za carine fiskalne narave.

Člen 26

Carine skupne carinske tarife določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 27

Komisija pri izvajanju nalog, ki so ji zaupane v tem poglavju, upošteva:

- (a) potrebo po pospeševanju trgovine med državami članicami in tretjimi državami;
- (b) razvoj pogojev konkurence znotraj Skupnosti, če omogočajo izboljšanje konkurenčne sposobnosti podjetij;
- (c) potrebe Skupnosti glede preskrbe s surovinami in polizdelki; pri tem Komisija skrbi, da med državami članicami ni izkrivljanja pogojev konkurence za končne izdelke;
- (d) potrebo po tem, da se izogne resnim motnjam v gospodarstvih držav članic ter da se zagotovi racionalen razvoj proizvodnje in razmah potrošnje znotraj Skupnosti.

POGLAVJE 2

PREPOVED KOLIČINSKIH OMEJITEV MED DRŽAVAMI ČLANICAMI

Člen 28

Med državami članicami so prepovedane količinske omejitve pri uvozu in vsi ukrepi z enakim učinkom.

Člen 29

Količinske omejitve pri izvozu in vsi ukrepi z enakim učinkom so med državami članicami prepovedani.

Člen 30

Določbe členov 28 in 29 ne izključujejo prepovedi ali omejitev pri uvozu, izvozu ali blagu v tranzitu, če so utemeljene z javno moralo, javnim redom ali javno varnostjo, varovanjem zdravja in življenja ljudi, živali ali rastlin, varstvom nacionalnih bogastev z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo ali z varstvom industrijske in poslovne lastnine. Vendar te prepovedi ali omejitve ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med državami članicami.

Člen 31

1. Države članice prilagodijo vse državne monopole tržne narave, s čimer zagotovijo, da je odpravljena vsakršna diskriminacija glede pogojev nabave in trženja blaga med državljani držav članic.

Določbe tega člena se uporabljajo za vse organe, s katerimi država članica pravno ali dejansko, neposredno ali posredno nadzoruje, določa ali občutno vpliva na uvoz ali izvoz med državami članicami. Te določbe se uporabljajo tudi za monopole, ki jih država prenese na druge.

2. Države članice ne uvajajo novih ukrepov, ki so v nasprotju z načeli iz odstavka 1 ali ki omejujejo področje uporabe členov o prepovedi carin in količinskih omejitev med državami članicami.

3. Če državni monopol tržne narave vsebuje pravila, ki naj olajšajo prodajo kmetijskih proizvodov ali pridobitve kar najboljšega izkupička zanje, je treba pri uporabi pravil iz tega člena storiti vse potrebno za zagotovitev enakovrednih zaščitnih ukrepov glede zaposlovanja in življenjske ravni posameznih proizvajalcev.

NASLOV II

KMETIJSTVO

Člen 32

1. Skupni trg se razširi na kmetijstvo in trgovino s kmetijskimi proizvodi. „Kmetijski proizvodi“ pomenijo rastlinske, živinorejske in ribiške proizvode ter proizvode prve stopnje predelave teh proizvodov.

2. Razen če ni v členih 33 do 38 določeno drugače, se za kmetijske proizvode uporabljajo predpisi, ki se nanašajo na vzpostavitev skupnega trga.
3. Proizvodi, ki so predmet določb členov 33 do 38, so naštetih v Prilogi I k tej pogodbi.
4. Delovanje in razvoj skupnega trga kmetijskih proizvodov mora spremljati oblikovanje skupne kmetijske politike.

Člen 33

1. Cilji skupne kmetijske politike so:
 - (a) povečati kmetijsko produktivnost s pospeševanjem tehničnega napredka in zagotavljanjem racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje ter z optimalno uporabo proizvodnih dejavnikov, zlasti delovne sile;
 - (b) s tem zagotoviti primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti, zlasti s povečanjem individualnega zaslužka oseb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom;
 - (c) stabilizirati trge;
 - (d) zagotoviti redno preskrbo;
 - (e) zagotoviti, da je preskrba potrošnikom dostopna po primernih cenah.
2. Pri oblikovanju skupne kmetijske politike in posebnih metod za njeno izvajanje se upošteva:
 - (a) posebna narava kmetijske dejavnosti, ki je posledica socialne strukture kmetijstva ter strukturnih in naravnih neskladij med različnimi kmetijskimi regijami;
 - (b) potreba, da se ustrezne prilagoditve izvedejo postopno
 - (c) dejstvo, da je kmetijstvo v državah članicah sektor, ki je tesno povezan s celotnim gospodarstvom.

Člen 34

1. Za doseganje ciljev iz člena 33 se vzpostavi skupna ureditev kmetijskih trgov.

Ta ureditev je glede na zadevni proizvod v eni od naslednjih oblik:

- (a) skupna pravila konkurence;

- (b) obvezujoča uskladitev različnih nacionalnih tržnih ureditev;
- (c) evropska tržna ureditev.

2. Skupna ureditev, vzpostavljena v skladu z odstavkom 1, lahko vključuje vse ukrepe, nujne za doseganje ciljev iz člena 33, zlasti uravnavanje cen, pomoči pri proizvodnji in trženju raznih proizvodov, ukrepe za skladiščenje in prenos zalog ter skupne mehanizme za stabiliziranje uvoza ali izvoza.

Skupna ureditev je omejena na doseganje ciljev, določenih v členu 33, in izključuje vsakršno diskriminacijo med proizvajalci in potrošniki v Skupnosti.

Vsaka skupna cenovna politika temelji na skupnih merilih in enotnih metodah izračunavanja.

3. Za doseganje zastavljenih ciljev skupne ureditve iz odstavka 1 se lahko ustanovi enega ali več kmetijskih usmerjevalnih in jamstvenih skladov.

Člen 35

Da bi omogočili doseganje ciljev iz člena 33, se lahko v okviru skupne kmetijske politike predvidijo naslednji ukrepi:

- (a) učinkovito usklajevanje prizadevanj na področju poklicnega usposabljanja, raziskav in razširjanja znanja na področju kmetijstva; to lahko vključuje skupno financiranje projektov ali institucij;
- (b) skupni ukrepi za pospeševanje porabe nekaterih proizvodov.

Člen 36

Določbe iz poglavja o pravilih konkurence se uporabljajo za proizvodnjo kmetijskih proizvodov in trgovino s kmetijskimi proizvodi le v obsegu, ki ga določi Svet v okviru člena 37(2) in (3), in v skladu s postopkom, določenim v istih odstavkih, ob upoštevanju ciljev iz člena 33.

Svet lahko odobri dodelitev pomoči zlasti:

- (a) za zaščito podjetij, ki so zaradi strukturnih ali naravnih razmer v slabšem položaju;
- (b) v okviru programov gospodarskega razvoja.

Člen 37

1. Za oblikovanje širših smernic skupne kmetijske politike Komisija takoj ko ta pogodba začne veljati skliče konferenco držav članic, da bi opravile primerjavo svojih kmetijskih politik, zlasti s pregledom svojih virov in potreb.

2. Komisija ob upoštevanju dela konference iz odstavka 1 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom v dveh letih po začetku veljavnosti te pogodbe da predloge za oblikovanje in uresničevanje skupne kmetijske politike, vključno z nadomestitvijo nacionalnih ureditev z eno od oblik skupne ureditve, predvidene v členu 34(1), ter za izvajanje ukrepov, podrobno opredeljenih v tem naslovu.

Ti predlogi upoštevajo soodvisnost kmetijskih vprašanj, obravnavanih v tem naslovu.

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino pripravlja uredbe, izdaja direktive ali sprejema odločbe, ne da bi to posegalo v njegova morebitna priporočila.

3. Svet lahko s kvalificirano večino in v skladu z odstavkom 2 nadomesti nacionalne tržne ureditve s skupno ureditvijo iz člena 34(1), če:

- (a) skupna ureditev državam članicam, ki nasprotujejo temu ukrepu in imajo lastno ureditev za neko proizvodnjo, ponuja enakovredne zaščitne ukrepe glede zaposlovanja in življenjske ravni zadevnih proizvajalcev, ob upoštevanju sčasoma možnih prilagoditev in potrebne specializacije;
- (b) taka ureditev v Skupnosti zagotavlja tržne pogoje, ki so podobni tistim na nacionalnem trgu.

4. Če se skupna ureditev za nekatere surovine vzpostavi pred obstojem skupne ureditve za ustrezne predelane proizvode, se lahko surovine, ki se uporabljajo za predelane proizvode, namenjene izvozu v tretje države, uvozijo iz držav zunaj Skupnosti.

Člen 38

Kadar je proizvod v državi članici predmet nacionalne tržne ureditve ali notranjih predpisov z enakim učinkom, ki vplivajo na konkurenčni položaj podobne proizvodnje v drugi državi članici, države članice uvedejo izravnalno dajatev na uvoz tega proizvoda iz države članice, v kateri obstaja taka ureditev ali taki predpisi, razen če ta država ne uvede izravnalne dajatve na izvoz.

Komisija določi višino teh dajatev na ravni, ki je potrebna za ponovno vzpostavitev ravnotežja; odobri lahko tudi druge ukrepe, za katere določi pogoje in podrobnosti.

NASLOV III

PROSTI PRETOK OSEB, STORITEV IN KAPITALA

POGLAVJE 1

DELAVCI

Člen 39

1. V Skupnosti se zagotovi prosto gibanje delavcev.
2. Prosto gibanje vključuje odpravo vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom in drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji.
3. Ob upoštevanju omejitev, utemeljenih z javnim redom, javno varnostjo in javnim zdravjem, zajema pravico:
 - (a) sprejeti ponujeno delovno mesto;
 - (b) se v ta namen na območju držav članic prosto gibati;
 - (c) bivati v državi članici zaradi zaposlitve skladno z določbami zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo zaposlovanje državljanov te države;
 - (d) ostati na ozemlju države članice po prenehanju zaposlitve v tej državi pod pogoji, zajetimi v izvedbenih predpisih, ki jih pripravi Komisija.

4. Določbe tega člena se ne uporabljajo pri zaposlovanju v državni upravi.

Člen 40

Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom izda direktive ali pripravi uredbe, v katerih so navedeni potrebni ukrepi za vzpostavitev prostega gibanja delavcev iz člena 39, zlasti:

- (a) zagotovitev tesnega sodelovanja med posameznimi državnimi zavodi za zaposlovanje;
- (b) odpravljanje tistih upravnih postopkov in praks ter predpisanih rokov za dostop do prostih delovnih mest, ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje ali predhodno sklenjenih sporazumov med državami članicami in katerih ohranitev bi ovirala liberalizacijo gibanja delavcev;
- (c) odpravljanje vseh predpisanih rokov in drugih omejitev, predvidenih z nacionalno zakonodajo ali predhodno sklenjenimi sporazumi med državami članicami, ki glede svobodne izbire zaposlitve za delavce iz drugih držav članic določajo drugačne pogoje od tistih, ki veljajo za domače delavce;
- (d) vzpostavitev ustreznih mehanizmov, ki povezujejo ponudbe s prošnjami za zaposlitev in olajšajo doseganje ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem na trgu delovne sile tako, da nista ogrožena življenjska raven in raven zaposlenosti v posameznih regijah in industrijskih vejah.

Člen 41

V okviru skupnega programa države članice spodbujajo izmenjavo mladih delavcev.

Člen 42

Svet sprejme v skladu s postopkom iz člena 251 takšne ukrepe na področju socialne varnosti, kakršni so potrebni za zagotovitev prostega gibanja delavcev; v ta namen vzpostavi ureditev, ki delavcem migrantom in njihovim vzdrževancem zagotavlja:

- (a) seštevanje vseh dob, ki se upoštevajo po zakonodajah posameznih držav, za pridobitev in ohranjanje pravice do dajatev ter za izračun višine dajatev;
- (b) izplačevanje dajatev osebam s prebivališčem na ozemlju držav članic.

V postopku iz člena 251 odloča Svet soglasno.

POGLAVJE 2

PRAVICA DO USTANAVLJANJA

Člen 43

V okviru določb, navedenih v nadaljevanju, se omejitve glede pravice do ustanavljanja za državljane ene države članice na ozemlju druge države članice prepovejo. Ta prepoved se uporablja tudi za omejitve pri ustanavljanju agencij, podružnic ali hčerinskih družb državljanov katere koli države članice s sedežem na ozemlju katere koli države članice.

Pravica do ustanavljanja zajema pravico začeti in opravljati dejavnost kot samozaposlena oseba ter pravico do ustanovitve in vodenja podjetij, zlasti družb ali podjetij iz drugega odstavka člena 48, pod pogoji, ki jih ob upoštevanju določb poglavja o kapitalu za svoje državljane določa zakonodaja države, v kateri se taka ustanovitev izvede.

Člen 44

1. Za uresničevanje svobode ustanavljanja v zvezi s posamezno dejavnostjo, Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom ukrepa z direktivami.

2. Svet in Komisija izvajata naloge, ki jima jih nalagajo prejšnje določbe, zlasti tako da:

- (a) praviloma prednostno obravnavata dejavnosti, pri katerih svoboda ustanavljanja pomembno prispeva k razvoju proizvodnje in trgovine;

- (b) zagotavljata tesno sodelovanje med pristojnimi organi v državah članicah, da se seznanita s stanjem raznih dejavnosti v Skupnosti;
- (c) odpravljata tiste upravne postopke in prakse, ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje ali iz predhodno sklenjenih sporazumov med državami članicami, katerih ohranitev bi ovirala svobodo ustanavljanja;
- (d) zagotavljata, da delavci ene države članice, zaposleni na ozemlju druge države članice, lahko ostanejo na tem ozemlju, zato da tam začnejo dejavnosti kot samozaposlene osebe, kadar izpolnjujejo pogoje, ki bi jih morali izpolnjevati, če bi v to državo vstopili ob nameravanem začetku te dejavnosti,
- (e) omogočata državljanom ene države članice, da pridobijo in uporabljajo nepremičnine na ozemlju druge države članice, kolikor to ni v nasprotju z načeli iz člena 33(2),
- (f) postopno odpravljata omejitve glede svobode ustanavljanja v vseh zadevnih panogah, tako glede pogojev za ustanavljanje agencij, podružnic ali hčerinskih družb na ozemlju države članice in tudi glede pogojev za dostop osebja matičnega podjetja do vodilnih ali nadzornih delovnih mest v teh agencijah, podružnicah ali hčerinskih družbah;
- (g) usklajujeta, kolikor je to potrebno, zaščitne ukrepe, ki jih od družb ali podjetij iz drugega odstavka člena 48 za zaščito interesov družbenikov in tretjih zahtevajo države članice, zato da bi te zaščitne ukrepe izenačili v vsej Skupnosti;
- (h) zagotavljata, da pomoči, ki jih dodeljujejo države članice, ne izkrivljajo pogojev za ustanavljanje.

Člen 45

Določbe tega poglavja se v posamezni državi članici ne uporabljajo za tiste dejavnosti, ki so v tej državi povezane, četudi občasno, z izvajanjem javne oblasti.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, da se določbe tega poglavja za nekatere dejavnosti ne uporabljajo.

Člen 46

1. Določbe tega poglavja in ukrepi, sprejeti v skladu z njimi, ne vplivajo na uporabo določb zakonov ali drugih predpisov, ki predvidevajo posebno obravnavo tujih državljanov zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.
2. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme direktive za uskladitev zgoraj omenjenih določb.

Člen 47

1. Da bi samozaposlenim osebam olajšali začetek in opravljanje njihove dejavnosti, Svet v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme direktive za vzajemno priznavanje diplom, spričeval in drugih dokazil o formalnih kvalifikacijah.
2. Za enak namen Svet v skladu s postopkom iz člena 251 sprejme direktive za uskladitev določb zakonov ali drugih predpisov v državah članicah, ki se nanašajo na začetek in opravljanje dejavnosti samozaposlenih oseb. Svet v postopku iz člena 251 soglasno odloča o tistih direktivah, katerih izvajanje povzroči v vsaj eni državi članici spremembo obstoječih načel v zakonih, ki urejajo poklice, glede izobraževanja in usposabljanja ter pogojev dostopa fizičnih oseb do poklica. V drugih primerih Svet odloča s kvalificirano večino.
3. Pri zdravstvenih delavcih, zdravstvenih sodelavcih in farmacevtih je postopno odpravljanje omejitev odvisno od uskladitve pogojev za njihovo opravljanje v posameznih državah članicah.

Člen 48

Družbe ali podjetja, ustanovljena v skladu z zakonodajo posamezne države članice, ki imajo statutarni sedež, glavno upravo ali glavni kraj poslovanja v Skupnosti, se v tem poglavju obravnavajo enako kakor fizične osebe, ki so državljani držav članic.

„Družbe ali podjetja“ pomeni družbe ali podjetja, ustanovljena po civilnem ali gospodarskem pravu, vključno z zadrugami, in druge pravne osebe javnega ali zasebnega prava z izjemo neprofitnih.

POGLAVJE 3

STORITVE

Člen 49

V okviru določb, navedenih v nadaljevanju, se omejitve svobode opravljanja storitev v Skupnosti prepovejo za državljane držav članic, ki imajo sedež v eni od držav Skupnosti, vendar ne v državi osebe, ki so ji storitve namenjene.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, da se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za državljane tretje države, ki opravljajo storitve in imajo sedež v Skupnosti.

Člen 50

V tej pogodbi so storitve „storitve“ takrat, kadar se praviloma opravljajo za plačilo in kolikor jih ne urejajo določbe, ki se nanašajo na prosti pretok blaga, kapitala in oseb.

K „storitvam“ se štejejo zlasti:

- (a) dejavnosti industrijskega značaja;
- (b) dejavnosti trgovinskega značaja;
- (c) obrtne dejavnosti;
- (d) dejavnosti samostojnih poklicev.

Brez poseganja v določbe poglavja o pravici do ustanavljanja lahko ponudnik, zato da zagotovi storitev, začasno izvaja svojo dejavnost v državi, v kateri se ta storitev opravlja, pod enakimi pogoji, kakršne ta država predpisuje svojim državljanom.

Člen 51

1. Svobodno opravljanje prevoznih storitev urejajo določbe naslova o prevozu.
2. Liberalizacija bančnih in zavarovalniških storitev, povezanih s pretokom kapitala, se izvaja skladno z liberalizacijo pretoka kapitala.

Člen 52

1. Za doseganje liberalizacije posameznih storitev Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Evropskim parlamentom izdaja direktive s kvalificirano večino.
2. Pri direktivah iz odstavka 1 imajo praviloma prednost tiste storitve, ki neposredno vplivajo na proizvodne stroške ali katerih liberalizacija pospešuje blagovno menjavo.

Člen 53

Države članice izrazijo pripravljenost liberalizirati storitve v večjem obsegu, kakor zahtevajo direktive, izdane v skladu s členom 52(1), če to dopuščajo njihove gospodarske razmere in stanje zadevnega gospodarskega sektorja.

V ta namen Komisija pripravi priporočila za zadevne države članice.

Člen 54

Dokler omejitve svobode opravljanja storitev niso odpravljene, uporablja vsaka država članica te omejitve brez diskriminacije glede na državljanstvo ali prebivališče za vse osebe, ki opravljajo storitve iz prvega odstavka člena 49.

Člen 55

Določbe členov 45 do 48 se uporabljajo za zadeve, ki jih obravnava to poglavje.

POGLAVJE 4

KAPITAL IN PLAČILA

Člen 56

1. V okviru določb tega poglavja so prepovedane vse omejitve pretoka kapitala med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami.
2. V okviru določb tega poglavja so prepovedane vse omejitve plačil med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami.

Člen 57 ⁽¹⁾

1. Določbe člena 56 ne posegajo v uporabo tistih omejitev za tretje države, ki veljajo po notranjem pravu ali pravu Skupnosti na dan 31. decembra 1993 in so bile sprejete glede pretoka kapitala v tretje države ali iz njih, nanašajo pa se na neposredne naložbe, tudi naložbe v nepremičnine, ustanavljanje, opravljanje finančnih storitev ali na sprejem vrednostnih papirjev na trge kapitala. Glede omejitev, ki veljajo v nacionalnem pravu v Estoniji in na Madžarskem, je ustrezní datum 31. december 1999.

2. Ob prizadevanju v kar največjem obsegu doseči cilj prostega pretoka kapitala med državami članicami in tretjimi državami ter brez poseganja v druga poglavja te pogodbe lahko Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino sprejme ukrepe glede pretoka kapitala v tretje države in iz njih, ki se nanašajo na neposredne naložbe, tudi naložbe v nepremičnine, ustanavljanje, opravljanje finančnih storitev ali na sprejem vrednostnih papirjev na trge kapitala. Ukrepe iz tega odstavka, ki pomenijo v pravu Skupnosti korak nazaj glede liberalizacije pretoka kapitala v tretje države ali iz njih, je treba sprejeti soglasno.

Člen 58

1. Določbe člena 56 ne posegajo v pravice držav članic, da:

- (a) uporabljajo ustrezne predpise svojega davčnega prava, v katerih so različno obravnavani davčni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na prebivališče ali kraj, v katerem je naložen njihov kapital;
- (b) sprejmejo vse potrebne ukrepe za preprečevanje kršitev nacionalnih zakonov in drugih predpisov, zlasti na področju obdavčitve in bonitetnega nadzora finančnih institucij, ali določijo postopke za prijavo pretoka kapitala za namene upravnih ali statističnih informacij ali sprejmejo ukrepe, ki so upravičeni zaradi javnega reda ali javne varnosti.

2. Določbe tega poglavja ne posegajo v veljavnost tistih omejitev pravice do ustanavljanja, ki so združljive s to pogodbo.

3. Ukrepi in postopki iz odstavkov 1 in 2 ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala in plačil iz člena 56.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Člen 59

Kadar v izjemnih okoliščinah pretok kapitala v tretje države ali iz njih povzroča ali grozi, da bo povzročil resne težave pri delovanju ekonomske in monetarne unije, lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino sprejme zaščitne ukrepe glede tretjih držav za obdobje največ šestih mesecev, če so taki ukrepi izrecno potrebni.

Člen 60

1. Če se v primerih, predvidenih v členu 301, šteje za potrebno ukrepanje Skupnosti, lahko Svet v skladu s postopkom iz člena 301 sprejme potrebne nujne ukrepe na področju pretoka kapitala in plačil, ki se nanašajo na zadevne tretje države.

2. Ne da bi to posegalo v določbe člena 297 in če Svet ni ukrepal skladno z odstavkom 1, lahko država članica zaradi resnih političnih razlogov in zaradi nujnosti sprejme enostranske ukrepe proti tretji državi v zvezi s pretokom kapitala in plačili. Komisija in druge države članice morajo biti o teh ukrepih obveščene najpozneje na dan začetka njihove veljavnosti.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, da mora zadevna država članica te ukrepe spremeniti ali odpraviti. Predsednik Sveta obvesti Evropski parlament o sprejetju takšne odločitve.

NASLOV IV

VIZUMI, AZIL, PRISELJEVANJE IN DRUGE POLITIKE V ZVEZI S PROSTIM GIBANJEM OSEB

Člen 61

Za postopno vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice Svet sprejme:

- (a) v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe ukrepe za zagotovitev prostega gibanja oseb v skladu s členom 14 skupaj z neposredno povezanimi spremljajočimi ukrepi glede kontrole na zunanjih mejah, azila in priseljevanja v skladu z določbami člena 62 (2) in (3) in člena 63(1)(a) in (2)(a) ter ukrepe za preprečevanje kriminala in boj proti njemu v skladu z določbami člena 31(e) Pogodbe o Evropski uniji;

- (b) druge ukrepe na področju azila, priseljevanja in varstva pravic državljanov tretjih držav v skladu z določbami člena 63;
- (c) ukrepe na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah, kakor je predvideno v členu 65;
- (d) ustrezne ukrepe za spodbujanje in krepitev upravnega sodelovanja, kakor je predvideno v členu 66;
- (e) ukrepe na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah zaradi zagotavljanja visoke ravni varnosti s preprečevanjem kriminala in bojem proti njemu v Uniji skladno z določbami Pogodbe o Evropski uniji.

Člen 62

Svet v skladu s postopkom iz člena 67o v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejme:

- (1) ukrepe, ki v skladu s členom 14 zagotavljajo, da se osebe, bodisi državljani Unije ali državljani tretjih držav, pri prehajanju notranjih meja ne kontrolirajo;
- (2) ukrepe glede prehajanja zunanjih meja držav članic, ki določajo:
 - (a) standarde in postopke, po katerih se morajo ravnati države članice pri izvajanju osebne kontrole na teh mejah;
 - (b) predpise o vizumih, kjer predvideno bivanje ni daljše od treh mesecev, skupaj s:
 - (i) seznamom tretjih držav, katerih državljani morajo imeti ob prehodu zunanjih meja vizum, in držav, katerih državljani so te obveznosti oproščeni;
 - (ii) postopki in pogoji, v skladu s katerimi države članice izdajajo vizume;
 - (iii) enotno obliko vizuma;
 - (iv) predpisi o enotnih vizumih;

- (3) ukrepe, ki določajo pogoje za svobodno potovanje državljanov tretjih držav na ozemlju držav članic med bivanjem, ki ni daljše od treh mesecev.

Člen 63

Svet v skladu s postopkom iz člena 67 v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejme:

- (1) ukrepe, ki se nanašajo na azil, v skladu z Ženevsko konvencijo z dne 28. julija 1951 in Protokolom z dne 31. januarja 1967 o statusu beguncev ter v skladu z drugimi ustreznimi mednarodnimi pogodbami na naslednjih področjih:
- (a) merila in mehanizmi za določitev države članice, odgovorne za preverjanje prošnje za azil, ki jo predloži državljani tretje države v eni od držav članic,
 - (b) minimalni standardi za sprejem prosilcev za azil v državah članicah,
 - (c) minimalni standardi za priznanje statusa begunca državljanom tretjih držav,
 - (d) minimalni standardi glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah;
- (2) ukrepe, ki se nanašajo na begunce in razseljene osebe, na naslednjih področjih:
- (a) minimalni standardi za dodelitev začasne zaščite razseljenim osebam iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v izvorno državo, in osebam, ki sicer potrebujejo mednarodno zaščito,
 - (b) spodbujanje uravnotežene porazdelitve bremen med državami članicami pri sprejemanju beguncev in razseljenih oseb ter posledic v zvezi s tem;
- (3) ukrepe, ki se nanašajo na politiko priseljevanja, na naslednjih področjih:
- (a) pogoji vstopa in prebivanja ter standardi glede postopkov držav članic za izdajo vizumov in dovoljenj za prebivanje za daljši čas, tudi tistih zaradi združitve družine,
 - (b) nezakonito priseljevanje in prebivanje, tudi vračanje oseb, ki nezakonito bivajo v državi članici, v izvorno državo;

- (4) ukrepe, ki opredeljujejo pravice in pogoje, na podlagi katerih lahko državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici, prebivajo v drugih državah članicah.

Ukrepi, ki jih sprejme Svet v skladu s točkama 3 in 4, nobeni državi članici ne preprečujejo na zadevnih področjih ohraniti ali uvesti nacionalne predpise, združljive s to pogodbo in z mednarodnimi sporazumi.

Za ukrepe, ki bodo sprejeti v skladu s točkami 2(b), 3(a) in 4, zgoraj omenjeno petletno obdobje ne velja.

Člen 64

1. Ta naslov ne vpliva na izpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo države članice glede vzdrževanja javnega reda in miru ter varovanja notranje varnosti.

2. V primeru izrednih razmer v eni ali več državah članicah zaradi nenadnega dotoka državljanov iz tretjih držav, lahko Svet brez poseganja v odstavek 1 na predlog Komisije s kvalificirano večino sprejme začasne ukrepe za največ šest mesecev v korist zadevnih držav članic.

Člen 65

Ukrepi na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami, ki jih je treba sprejeti v skladu s členom 67, kolikor so potrebni za pravilno delovanje notranjega trga, vključujejo:

(a) izboljšanje in poenostavitev:

- sistema čezmejne vročitve sodnih in zunajsodnih listin;
- sodelovanja pri pridobivanju dokazov;
- priznavanja in izvrševanja odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, vključno z odločbami v zunajsodnih zadevah;

(b) spodbujanje združljivosti predpisov, ki se uporabljajo v državah članicah glede kolizije zakonov in sporov o pristojnosti;

- (c) odpravljanje ovir za nemoten potek civilnih postopkov, po potrebi s spodbujanjem združljivosti predpisov o civilnih postopkih, ki se uporabljajo v državah članicah.

Člen 66

Svet v skladu s postopkom iz člena 67 sprejme ukrepe za zagotovitev sodelovanja med ustreznimi upravnimi službami držav članic na področjih iz tega naslova ter med temi službami in Komisijo.

Člen 67

1. Med petletnim prehodnim obdobjem po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe odloča Svet soglasno na predlog Komisije ali na pobudo države članice in po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

2. Po tem petletnem obdobju:

- Svet odloča na podlagi predlogov Komisije; Komisija preuči vsako prošnjo države članice, naj pri Svetu vloži predlog;
- Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme sklep, s katerim zagotovi, da vsa področja ali dele področij iz tega naslova ureja postopek iz člena 251, in prilagodi določbe o pristojnostih Sodišča.

3. Od začetka veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejema Svet ukrepe iz člena 62(2)(b)(i) in (iii), z odstopanjem od odstavkov 1 in 2, na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino.

4. Po izteku petletnega obdobja po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejema Svet ukrepe iz člena 62(2)(b)(ii) in (iv), z odstopanjem od odstavka 2, v skladu s postopkom iz člena 251.

5. Z odstopanjem od odstavka 1 sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251:

- ukrepe, predvidene v členu 63(1) in (2)(a), če je Svet pred tem v skladu z odstavkom 1 tega člena sprejel zakonodajo Skupnosti, ki opredeljuje skupna pravila in temeljna načela glede teh vprašanj;

— ukrepe, predvidene v členu 65, razen vidikov v zvezi z družinskim pravom.

Člen 68

1. Člen 234 se uporablja za ta naslov v naslednjih okoliščinah in pod naslednjimi pogoji: če se postavi vprašanje o razlagi tega naslova ali o veljavnosti ali razlagi aktov institucij Skupnosti na podlagi tega naslova v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitve katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, to sodišče, če meni, da je za izrek njegove sodbe potrebna odločitev, od Sodišča zahteva, da odloči o tem vprašanju.

2. V vsakem primeru Sodišče ni pristojno za odločanje o ukrepih ali odločitvah, sprejetih v skladu s členom 62(1), ki se nanašajo na vzdrževanje javnega reda in miru ter varovanje notranje varnosti.

3. Svet, Komisija ali država članica lahko zaprosi Sodišče, da odloči o vprašanju razlage tega naslova ali aktov institucij Skupnosti na podlagi tega naslova. Odločitve Sodišča glede takšnih prošenj ne veljajo za sodbe sodišč držav članic, ki so postale pravnomočne.

Člen 69

Za uporabo tega naslova veljajo določbe Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske in Protokola o stališču Danske, ne da bi to posegalo v Protokol o uporabi nekaterih vidikov člena 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za Združeno kraljestvo in Irsko.

NASLOV V

PREVOZ

Člen 70

Države članice uresničujejo cilje te pogodbe na področju, ki ga ureja ta naslov, v okviru skupne prometne politike.

Člen 71

1. Za izvajanje člena 70 in ob upoštevanju posebnosti prevoza Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij določi:

- (a) skupna pravila, ki se uporabljajo za mednarodni prevoz na ozemlje ali z ozemlja države članice ali za prevoz prek ozemlja ene ali več držav članic;
- (b) pogoje, pod katerimi lahko prevozniki opravljajo prevoz v državi članici, v kateri nimajo sedeža;
- (c) ukrepe za izboljšanje varnosti prevoza;
- (d) vse druge ustrezne predpise.

2. Z odstopanjem od postopka iz odstavka 1 Svet v primerih, ko bi uporaba predpisov o načelih ureditve prevoza lahko resno vplivala na življenjsko raven in na zaposlovanje na nekaterih območjih ter na delovanje prometne infrastrukture, sprejme te predpise soglasno na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom. Pri tem Svet upošteva potrebo po prilagoditvi gospodarskemu razvoju, ki je posledica vzpostavitve skupnega trga.

Člen 72

Nobena država članica ne sme pred sprejetjem predpisov iz člena 71(1) in brez soglasne odobritve Sveta spreminjati tistih predpisov, ki urejajo ta vprašanja 1. januarja 1958 ali za države, ki pristopajo, na dan njihovega pristopa, tako da bi po svojem neposrednem ali posrednem učinku postali manj ugodni za prevoznike drugih držav članic kakor za prevoznike, ki so državljani te države.

Člen 73

Pomoči so združljive s to pogodbo, če so potrebne za usklajevanje prevoza ali če so nadomestilo za opravljanje določenih storitev, ki so del javne službe.

Člen 74

Pri vseh ukrepih, sprejetih v okviru te pogodbe, ki se nanašajo na prevozne tarife in pogoje, se upošteva ekonomski položaj prevoznikov.

Člen 75

1. Pri prevozu znotraj Skupnosti se odpravi diskriminacija, ki je v tem, da prevozniki zaračunavajo različne prevoznine in nalagajo različne pogoje za prevoz enakega blaga na istih prometnih povezavah glede na državo porekla tega blaga ali namembno državo.

2. Odstavek 1 Svetu ne preprečuje sprejetja drugih ukrepov v skladu s členom 71(1).

3. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom s kvalificirano večino sprejme predpise za izvajanje določb odstavka 1.

Svet lahko zlasti sprejme potrebne predpise, ki omogočajo institucijam Skupnosti, da zagotovijo upoštevanje pravila iz odstavka 1, uporabnikom pa, da lahko to pravilo v celoti izkoristijo.

4. Komisija na lastno pobudo ali na predlog države članice preuči vse primere diskriminacije iz odstavka 1 ter po posvetovanju z zadevnimi državami članicami sprejme potrebne odločitve v okviru predpisov, sprejetih v skladu z določbami odstavka 3.

Člen 76

1. Pri prevozih na območju Skupnosti je državam članicam prepovedano predpisovanje prevoznin in pogojev, ki vključujejo elemente podpore ali zaščite v korist enega ali več posameznih podjetij ali gospodarskih panog, razen če jim tega ne dovoli Komisija.

2. Komisija na lastno pobudo ali na predlog države članice preuči prevoznine in pogoje iz odstavka 1, upošteva zlasti zahteve primerne regionalne ekonomske politike, potrebe nerazvitih območij in probleme območij, ki so zaradi političnih razmer resno prizadeta, pa tudi učinke teh prevoznin in pogojev na konkurenco med vrstami prevoza.

Po posvetovanju z vsako zadevno državo članico Komisija sprejme potrebne odločitve.

3. Prepoved iz odstavka 1 se ne uporablja za tarife, določene zaradi konkurenčnosti.

Člen 77

Dajatve ali pristojbine, ki jih prevozniki zaračunajo poleg prevoznin pri prehodu meje, ne smejo presežati razumne meje, potem ko so bili upoštevani dejanski stroški, nastali ob prehodu meje.

Države članice si prizadevajo za postopno zmanjšanje teh stroškov.

Komisija lahko naslovi na države članice priporočila za uporabo tega člena.

Člen 78

Določbe tega naslova ne izključujejo uporabe ukrepov, sprejetih v Zvezni republiki Nemčiji, če so ti ukrepi potrebni za nadomestilo gospodarske škode, ki jo je delitev Nemčije povzročila v gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike, prizadetih zaradi te delitve.

Člen 79

Pri Komisiji se oblikuje svetovalni odbor, sestavljen iz strokovnjakov, ki jih imenujejo vlade držav članic. Če je to potrebno, se Komisija z njim posvetuje o vprašanjih prevoza, ne da bi to posegalo v pooblastila Ekonomsko-socialnega odbora.

Člen 80

1. Določbe tega naslova se uporabljajo za prevoz v železniškem in cestnem prometu ter po celinskih plovnih poteh.

2. Svet lahko s kvalificirano večino odloči, ali, v kolikšnem obsegu in po kakšnem postopku je treba sprejeti ustrezne predpise za pomorski in zračni promet.

Uporabljajo se postopkovne določbe člena 71.

NASLOV VI

SKUPNA PRAVILA O KONKURENCI, OBDAVČITVI IN PRIBLIŽEVANJU ZAKONODAJE

POGLAVJE 1

PRAVILA O KONKURENCI

ODDELEK 1

PRAVILA ZA PODJETJA

Člen 81

1. Kot nezdržljivi s skupnim trgom so prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, zlasti tisti, ki:

- (a) neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja;
- (b) omejujejo ali nadzorujejo proizvodnjo, trge, tehnični razvoj ali naložbe;
- (c) določajo razdelitev trgov in virov nabave;
- (d) uvajajo neenake pogoje za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji in jih tako postavljajo v podrejen konkurenčni položaj;
- (e) pogojujejo sklepanje pogodb s tem, da sopogodbeniki sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.

2. Vsi sporazumi ali sklepi, ki jih ta člen prepoveduje, so nični.

3. V naslednjih primerih se lahko določi, da se določbe odstavka 1 ne uporabljajo za:

— sporazume ali skupine sporazumov med podjetji,

— sklepe ali skupine sklepov podjetniških združenj,

in

— usklajeno ravnanje ali skupine usklajenih ravnanj,

ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi, in ki:

- (a) zadevnim podjetjem ne določajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne;
- (b) takšnim podjetjem glede znatnega dela zadevnih izdelkov ne dajejo možnosti izključitve konkurence.

Člen 82

Kot nezdružljiva s skupnim trgom je prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med državami članicami.

Takšna zloraba je zlasti:

- (a) neposredno ali posredno določanje nepoštenih nakupnih ali prodajnih cen ali drugih nepoštenih pogojev poslovanja;

- (b) omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega razvoja na škodo potrošnikov;
- (c) uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji, ki slednje postavlja v podrejen konkurenčni položaj;
- (d) sklepanje pogodb, ki sopogodbnikom narekujejo sprejetje dodatnih obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.

Člen 83

1. Ustrezne uredbe ali direktive za uveljavitev načel iz členov 81 in 82 sprejme Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom.
2. Uredbe ali direktive iz odstavka 1 se sprejmejo zlasti za:
 - (a) zagotovitev upoštevanja prepovedi iz členov 81(1) in 82 z določitvijo glob in periodičnih denarnih kazni;
 - (b) določitev podrobnosti uporabe člena 81(3) ob upoštevanju potrebe po zagotovitvi učinkovitega nadzora, pa tudi po čim večji poenostavitvi upravljanja;
 - (c) opredelitev področja uporabe določb členov 81 in 82 v različnih gospodarskih panogah, če je to potrebno;
 - (d) opredelitev nalog Komisije in Sodišča pri uporabi predpisov iz tega odstavka;
 - (e) določitev razmerja med nacionalnimi zakonodajami in določbami, ki jih vsebuje ta oddelek ali ki so bile sprejete v skladu s tem členom.

Člen 84

Do začetka veljavnosti predpisov, sprejetih v skladu s členom 83, se organi držav članic odločajo glede dopustnosti sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj ter zlorabe prevladujočega položaja na skupnem trgu v skladu z lastno zakonodajo in z določbami člena 81, zlasti odstavka 3, in člena 82.

Člen 85

1. Brez poseganja v člen 84 Komisija zagotovi uporabo načel iz členov 81 in 82. Komisija razišče primere domnevne kršitve teh načel na predlog države članice ali na lastno pobudo in v sodelovanju s pristojnimi organi v državah članicah, ki ji pomagajo. Če ugotovi kršitev, predlaga ustrezne ukrepe za njeno odpravo.

2. Če se kršitev načel ne odpravi, jo Komisija navede v obrazloženi odločbi. Svojo odločbo lahko objavi in državam članicam dovoli sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja, za katere določi pogoje in podrobnosti.

Člen 86

1. Države članice glede javnih podjetij ali podjetij, katerim so odobrile posebne ali izključne pravice, ne smejo sprejeti ali ohraniti v veljavi ukrepov, ki so v nasprotju s pravili iz te pogodbe, zlasti iz člena 12 in členov 81 do 89.

2. Podjetja, pooblaščená za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, oziroma podjetja, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, ravnajo po pravilih iz te pogodbe, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Skupnosti.

3. Komisija zagotovi uporabo določb tega člena in po potrebi na države članice naslovi ustrezne direktive ali odločbe.

ODDELEK 2

DRŽAVNE POMOČI

Člen 87

1. Razen če ta pogodba ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

2. S skupnim trgom je združljivo naslednje:

- (a) pomoč socialnega značaja, dodeljena posameznim potrošnikom, pod pogojem, da je dodeljena brez diskriminacije glede na poreklo zadevnih izdelkov;
- (b) pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki;
- (c) pomoč, dodeljena gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike Nemčije, ki jih je prizadela delitev Nemčije, kolikor je takšna pomoč potrebna za nadomestilo gospodarske škode, ki jo je ta delitev povzročila.

3. Kot združljivo s skupnim trgom se lahko šteje naslednje:

- (a) pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika;
- (b) pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice;
- (c) pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi;
- (d) pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanja kulturne dediščine, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovinskim pogojem in konkurenci v Skupnosti v obsegu, ki je v nasprotju s skupnimi interesi;
- (e) druge vrste pomoči, kakršne lahko Svet določi v odločbi, ki jo sprejme s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 88

1. Komisija v sodelovanju z državami članicami redno preverja vse sisteme pomoči, ki obstajajo v teh državah. Slednjim predlaga ustrezne ukrepe, ki so potrebni za postopen razvoj ali delovanje skupnega trga.

2. Če Komisija po tem, ko je pozvala zadevne stranke k predložitvi pripomb, ugotovi, da pomoč, ki jo je dodelila država članica, ali pomoč iz državnih sredstev ni združljiva s skupnim trgom glede na člen 87, ali če se takšna pomoč zlorablja, odloči, da mora zadevna država takšno pomoč odpraviti ali spremeniti v roku, ki ji ga določi.

Če zadevna država ne upošteva te odločitve v predpisanem roku, lahko Komisija ali katera koli zainteresirana država, z odstopanjem od določb členov 226 in 227, zadevo predloži neposredno Sodišču.

Na predlog države članice lahko Svet soglasno sklene, da se državna pomoč, ki jo ta država dodeli ali jo ima namen dodeliti, šteje kot združljiva s skupnim trgom, z odstopanjem od določb člena 87 ali uredb po členu 89, če takšno odločitev upravičujejo izjemne okoliščine. Če je Komisija glede takšne pomoči že sprožila postopek iz prvega pododstavka tega odstavka, je posledica vložitve predloga zadevne države pri Svetu začasna prekinitev postopka do razglasitve stališča Sveta.

Če v treh mesecih po vložitvi omenjenega predloga Svet svojega stališča ne razglasi, odloča o primeru Komisija.

3. Komisija mora biti obveščena o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe. Če meni, da takšen načrt glede na člen 87 ni združljiv s skupnim trgom, nemudoma sproži postopek iz odstavka 2. Zadevna država članica ne sme izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v tem postopku ni sprejeta dokončna odločitev.

Člen 89

Svet lahko na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme vse ustrezne uredbe za uporabo členov 87 in 88, zlasti pa lahko določi pogoje, pod katerimi se uporablja člen 88(3), in vrste pomoči, ki so izvzete iz tega postopka.

POGLAVJE 2

DAVČNE DOLOČBE

Člen 90

Nobena država članica ne uvaja, neposredno ali posredno, kakršnih koli notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, ki bi bili višji od davkov, uvedenih neposredno ali posredno na enakovrstne domače izdelke.

Prav tako nobena država članica ne uvaja takšnih notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, s katerimi bi posredno zaščitila druge izdelke.

Člen 91

Kadar se izdelki izvažajo na ozemlje katere koli države članice, povračilo notranjih davkov ne sme preseči notranjih davkov na omenjene izdelke, ki so bili uvedeni bodisi neposredno ali posredno.

Člen 92

Pri izvozu v druge države članice se ne smejo odobriti odpustitve in povračila drugih dajatev, razen prometnih davkov, trošarin in drugih oblik posrednega obdavčenja, niti ni dovoljeno uvajati izravnalnih dajatev ob uvozu iz držav članic, razen če ni Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino predhodno odobril predvidenih ukrepov za omejeno obdobje.

Člen 93

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom soglasno sprejme določbe za uskladitev zakonodaje glede prometnih davkov, trošarin in drugih oblik posrednega obdavčenja v obsegu, v kakršnem je takšna uskladitev potrebna za vzpostavitev in delovanje notranjega trga v roku, določenem v členu 14.

POGLAVJE 3

PRIBLIŽEVANJE ZAKONODAJE

Člen 94

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom soglasno izda direktive za približevanje tistih zakonov in drugih predpisov držav članic, ki neposredno vplivajo na vzpostavitev ali delovanje skupnega trga.

Člen 95

1. Z odstopanjem od določb člena 94 in kadar ta pogodba ne določa drugače, se za doseganje ciljev iz člena 14 uporabljajo v nadaljevanju navedene določbe. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme ukrepe za približevanje določb zakonov in drugih predpisov v državah članicah, katerih predmet je vzpostavitev in delovanje notranjega trga.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za davčne določbe, določbe o prostem gibanju oseb niti za tiste, ki se nanašajo na pravice in interese zaposlenih.

3. Komisija ima v svojih predlogih iz odstavka 1, ki zadevajo zdravje, varnost, varstvo okolja in varstvo potrošnikov, za izhodišče visoko raven varstva, pri čemer zlasti upošteva nova dognanja na podlagi znanstvenih dejstev. V okviru svojih pristojnosti si tudi Evropski parlament in Svet prizadevata za doseganje tega cilja.

4. Če po tem, ko Svet ali Komisija sprejme usklajevalni ukrep, država članica meni, da mora ohraniti nacionalne določbe zaradi pomembnih potreb iz člena 30 ali določbe, ki zadevajo varstvo okolja ali delovnega okolja, o teh določbah pa tudi o razlogih za njihovo ohranitev uradno obvesti Komisijo.

5. Brez poseganja v odstavek 4 pa država članica, če po tem, ko Svet ali Komisija sprejme usklajevalni ukrep, meni, da mora na podlagi novih znanstvenih spoznanj o varstvu okolja ali delovnega okolja uvesti nacionalne določbe zaradi problema, ki je specifičen zanjo in je posledica sprejetja usklajevalnega ukrepa, o načrtovanih določbah pa tudi o razlogih za njihovo uvedbo uradno obvesti Komisijo.

6. Komisija v šestih mesecih po uradnih obvestilih iz odstavkov 4 in 5 odobri ali zavrne nacionalne določbe, potem ko preveri, ali so morda sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikrita omejitev trgovine med državami članicami in ali ovirajo delovanje notranjega trga.

Če Komisija v tem roku ne sprejme nobene odločitve, se šteje, da so nacionalne določbe iz odstavkov 4 in 5 odobrene.

Če to upravičuje zahtevnost zadeve in če ni nevarnosti za zdravje ljudi, lahko Komisija zadevno državo članico uradno obvesti, da se rok iz tega odstavka lahko podaljša za nadaljnje obdobje največ šestih mesecev.

7. Če se v skladu z odstavkom 6 državi članici dovoli ohranitev ali uvedba nacionalnih določb, ki odstopajo od usklajevalnega ukrepa, Komisija nemudoma preveri, ali naj predlaga prilagoditev temu ukrepu.

8. Če država članica izpostavi specifičen problem glede javnega zdravja na področju, ki so ga urejali prejšnji usklajevalni ukrepi, na to opozori Komisijo, ki nemudoma preveri, ali naj Svetu predlaga ustrezne ukrepe.

9. Z odstopanjem od postopka, določenega v členih 226 in 227, lahko Komisija ali katera koli država članica predloži zadevo neposredno Sodišču, če meni, da druga država članica zlorablja pooblastila iz tega člena.

10. Zgornji usklajevalni ukrepi v ustreznih primerih vključujejo zaščitno klavzulo, ki dovoljuje državam članicam, da zaradi enega ali več neekonomskih razlogov iz člena 30 sprejmejo začasne ukrepe, ki so predmet nadzornega postopka Skupnosti.

Člen 96

Kadar Komisija ugotovi, da razlika med določbami zakonov ali drugih predpisov v državah članicah izkrivlja pogoje konkurence na skupnem trgu in da je nastalo izkrivljanje treba odpraviti, se posvetuje z zadevnimi državami članicami.

Če na podlagi posvetovanja ne pride do dogovora, s katerim bi to izkrivljanje odpravili, Svet na predlog Komisije izda potrebne direktive s kvalificirano večino. Komisija in Svet lahko sprejmeta tudi druge ustrezne ukrepe, ki jih predvideva ta pogodba.

Člen 97

1. Kadar obstaja razlog za bojazen, da bi lahko sprejetje ali sprememba neke določbe zakona ali drugega predpisa povzročila izkrivljanje v smislu člena 96, se država članica, ki želi nadaljevati postopek za sprejemanje ali spremembo te določbe, posvetuje s Komisijo. Po posvetovanju z državami članicami Komisija priporoči zadevnim državam ustrezne ukrepe, s katerimi bi se izognili omenjenemu izkrivljanju.

2. Če država članica, ki želi uvesti ali spremeniti svoje predpise, ne upošteva priporočila, ki ga je naslovila nanjo Komisija, drugim državam članicam ni treba spreminjati svojih notranjih predpisov v skladu s členom 96, s katerimi bi odpravile takšno izkrivljanje. Če država članica, ki priporočila Komisije ni upoštevala, povzroči izkrivljanje samo v lastno škodo, se določbe člena 96 ne uporabijo.

NASLOV VII

EKONOMSKA IN MONETARNA POLITIKA

POGLAVJE 1

EKONOMSKA POLITIKA

Člen 98

Države članice vodijo svoje ekonomske politike tako, da bi prispevale k doseganju ciljev Skupnosti, kakor so opredeljeni v členu 2, in v okviru širših smernic, navedenih v členu 99(2). Države članice in Skupnost delujejo v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer dajejo prednost učinkovitemu razporejanju virov, in se ravnaajo po načelih člena 4.

Člen 99

1. Države članice obravnavajo svoje ekonomske politike kot zadevo skupnega pomena in jih usklajujejo v okviru Sveta skladno z določbami člena 98.

2. Svet na priporočilo Komisije s kvalificirano večino oblikuje osnutek širših smernic ekonomskih politik držav članic in Skupnosti ter poroča o svojih ugotovitvah Evropskemu svetu.

Evropski svet na podlagi poročila Sveta obravnava sklep o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Skupnosti.

Na podlagi tega sklepa Svet s kvalificirano večino sprejme priporočilo, ki opredeljuje omenjene širše smernice. Svet o svojem priporočilu obvesti Evropski parlament.

3. Za zagotavljanje tesnejše uskladitve ekonomskih politik in trajnostne konvergence ekonomskih učinkov držav članic Svet na podlagi poročil, ki mu jih predloži Komisija, spremlja gospodarski razvoj v vsaki od držav članic in v Skupnosti ter skladnost ekonomskih politik s širšimi smernicami iz odstavka 2, redno pa pripravlja tudi celovito oceno.

Zaradi tega večstranskega nadzora pošiljajo države članice Komisiji podatke o pomembnih ukrepih, ki so jih sprejele na področju svoje ekonomske politike, in vse druge podatke, za katere menijo, da so potrebni.

4. Kadar se v okviru postopka iz odstavka 3 ugotovi, da ekonomske politike neke države članice niso skladne s širšimi smernicami iz odstavka 2 ali da bi lahko ogrozile pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije, lahko Svet na priporočilo Komisije s kvalificirano večino pripravi potrebna priporočila za to državo članico. Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino sklene, da svoja priporočila objavi.

Predsednik Sveta in Komisija poročata Evropskemu parlamentu o rezultatih večstranskega nadzora. Če je Svet svoja priporočila objavil, je njegov predsednik lahko povabljen pred pristojni odbor Evropskega parlamenta.

5. Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 252 sprejme podrobna pravila za postopek večstranskega nadzora iz odstavkov 3 in 4 tega člena.

Člen 100

1. Brez poseganja v druge postopke, predvidene v tej pogodbi, lahko Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči o ukrepih, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, zlasti ob hudih težavah pri oskrbi z nekaterimi izdelki.

2. Kadar je država članica v težavah ali ji zaradi naravnih nesreč ali izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nikakršnega nadzora, resno grozijo hude težave, ji lahko Svet pod določenimi pogoji na predlog Komisije s kvalificirano večino odobri finančno pomoč Skupnosti. Predsednik Sveta obvesti Evropski parlament o sprejeti odločitvi.

Člen 101

1. Prepovedane so prekoračitve pozitivnega stanja na računu ali druge oblike kreditov pri ECB ali pri centralnih bankah držav članic (v nadaljnjem besedilu „nacionalne centralne banke“) v korist institucij ali organov Skupnosti, institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države ter drugih oseb javnega prava ali v korist javnih podjetij držav članic, prav tako je prepovedano, da bi ECB ali nacionalne centralne banke neposredno od njih kupovale dolžniške instrumente.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za kreditne institucije v javni lasti, ki jih nacionalne centralne banke in ECB pri zagotavljanju rezerv s strani centralnih bank obravnavajo enako kakor zasebne kreditne institucije.

Člen 102

1. Prepovedani so vsi ukrepi, ki ne temeljijo na načelih skrbnega in varnega poslovanja in ki vzpostavljajo privilegirani dostop institucij ali organov Skupnosti, institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države ter drugih oseb javnega prava ali javnih podjetij držav članic do finančnih institucij.

2. Svet v skladu s postopkom iz člena 252 še pred 1. januarjem 1994 opredeli pojme v zvezi z uporabo prepovedi, navedene v odstavku 1.

Člen 103

1. Skupnost ne jamči za obveznosti niti ne prevzema institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države in drugih oseb javnega prava ali javnih podjetij katere koli države članice, kar pa ne posega v vzajemna finančna jamstva za skupno izvedbo določenega projekta. Država članica ne jamči za obveznosti niti ne prevzema obveznosti institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države in drugih oseb javnega prava ali javnih podjetij druge države članice, kar pa ne posega v vzajemna finančna jamstva za skupno izvedbo določenega projekta.

2. Po potrebi lahko Svet v skladu s postopkom iz člena 252 opredeli pojme v zvezi z uporabo prepovedi, navedene v členu 101 in v tem členu.

Člen 104

1. Države članice se izogibajo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.

2. Komisija spremlja gibanje proračunskega stanja in višine javnega dolga v državah članicah zato, da bi ugotovila večje napake. Zlasti preverja upoštevanje proračunske discipline na podlagi naslednjih dveh meril:

(a) ali razmerje med načrtovanim ali dejanskim javnofinančnim primanjkljajem in bruto domačim proizvodom presega referenčno vrednost, razen

— če se ni to razmerje znatno in stalno zmanjševalo ter doseglo ravni blizu referenčne vrednosti, ali

- oziroma če ni preseganje referenčne vrednosti le izjemno in začasno, razmerje pa ostaja blizu referenčne vrednosti;
- (b) ali razmerje med javnim dolgom in bruto domačim proizvodom presega referenčno vrednost, razen če se razmerje ne znižuje zadosti in ne približuje dovolj hitro referenčni vrednosti.

Referenčne vrednosti so opredeljene v Protokolu o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priloga k tej pogodbi.

3. Če država članica ne izpolnjuje zahtev enega ali obeh navedenih meril, Komisija o tem pripravi poročilo. To poročilo upošteva tudi, ali javnofinančni primanjkljaj presega javne investicijske odhodke, in vse druge pomembne dejavnike, tudi srednjeročno gospodarsko in proračunsko stanje države članice.

Komisija lahko pripravi poročilo tudi, če ne glede na izpolnjevanje zahtev navedenih meril meni, da v državi članici obstaja tveganje čezmernega primanjkljaja.

4. Odbor, predviden v členu 114, pripravi mnenje o poročilu Komisije.

5. Če Komisija meni, da v neki državi članici obstaja čezmeren primanjkljaj ali da bi do njega lahko prišlo, predloži svoje mnenje Svetu.

6. Svet na priporočilo Komisije in ob upoštevanju morebitnih pripomb zadevne države članice ter po opravljeni celoviti oceni s kvalificirano večino odloči, ali čezmeren primanjkljaj obstaja.

7. Kadar se v skladu z odstavkom 6 ugotovi čezmerni primanjkljaj, Svet naslovi na zadevno državo članico priporočila z namenom, da se to stanje v danem roku odpravi. Ob upoštevanju določb odstavka 8 se ta priporočila ne objavijo.

8. Kadar Svet ugotovi, da na podlagi njegovih priporočil niso bili sprejeti učinkoviti ukrepi v predpisanem roku, lahko priporočila objavi.

9. Če država članica vztraja pri neuresničevanju priporočil Sveta, se lahko Svet odloči za poziv državi članici, naj v določenem roku sprejme ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja, ki so po njegovem mnenju potrebni za izboljšanje stanja.

V takem primeru lahko Svet od zadevne države članice zahteva, da mu po natančno določenem časovnem razporedu predloži poročila in tako omogoči preverjanje njenih prizadevanj pri prilagajanju.

10. V okviru odstavkov 1 do 9 tega člena se ne more uveljavljati pravica do tožbe, predvidena v členih 226 in 227.

11. Dokler država članica ne upošteva sklepa, sprejetega v skladu z odstavkom 9, se lahko Svet odloči za uvedbo ali, glede na okoliščine, zaostritev enega ali več od naslednjih ukrepov:

- od zadevne države članice zahteva, naj še pred izdajo obveznic in drugih vrednostnih papirjev objavi dodatne informacije, ki jih podrobneje določi Svet;
- Evropsko investicijsko banko pozove, naj ponovno pretehta svojo posojilno politiko do zadevne države članice;
- od zadevne države članice zahteva, naj pri Skupnosti položi brezobrestni depozit v primerni vrednosti, dokler se čezmerni primanjkljaj, po mnenju Sveta, ustrezno ne zmanjša;
- naloži primerno visoke denarne kazni.

Predsednik Sveta o sprejetih odločitvah obvesti Evropski parlament.

12. Svet razveljavi nekatere ali vse svoje odločitve, navedene v odstavkih 6 do 9 in v odstavku 11, če se je čezmerni primanjkljaj v zadevni državi članici po njegovem mnenju ustrezno zmanjšal. Če je Svet svoja priporočila predhodno objavil, takoj po razveljavitvi odločitve iz odstavka 8 javno izjavi, da čezmernega primanjkljaja v tej državi članici ni več.

13. Pri sprejemanju odločitev iz odstavkov 7 do 9 ter odstavkov 11 in 12 Svet odloča na priporočilo Komisije z dvotretjinsko večino glasov svojih članov, ki se ponderirajo v skladu s členom 205(2) ob izključitvi glasov predstavnika zadevne države članice.

14. Nadaljnje določbe za izvajanje postopka, opisanega v tem členu, so opredeljene v Protokolu o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priloga k tej pogodbi.

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB soglasno sprejme ustrezne določbe, ki nato nadomestijo navedeni protokol.

Ob upoštevanju drugih določb tega odstavka Svet pred 1. januarjem 1994 na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino določi podrobna pravila in opredeli pojme v zvezi z uporabo določb navedenega protokola.

POGLAVJE 2

MONETARNA POLITIKA

Člen 105

1. Poglavitni cilj ESCB je ohranjanje stabilnosti cen. ESCB podpira splošne ekonomske politike v Skupnosti, če to ni v nasprotju s ciljem stabilnosti cen, z namenom prispevati k doseganju ciljev Skupnosti, opredeljenih v členu 2. ESCB ravna po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razporejanju virov, in v skladu z načeli iz člena 4.

2. Temeljne naloge ESCB so:

- opredeliti in izvajati monetarno politiko Skupnosti;
- opravljati devizne posle v skladu z določbami člena 111;
- imeti in upravljati uradne devizne rezerve držav članic;
- podpirati nemoteno delovanje plačilnih sistemov.

3. Tretja alinea odstavka 2 ne posega v to, da imajo vlade držav članic operativna devizna sredstva in da jih upravljajo.

4. ECB se zaprosi, da svetuje:

- glede vseh predlaganih aktov Skupnosti na področjih iz njene pristojnosti;
- nacionalnim organom glede vseh osnutkov pravnih predpisov na področjih iz njene pristojnosti, vendar v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu s postopkom iz člena 107(6).

ECB lahko ustreznim institucijam ali organom Skupnosti ali nacionalnim organom predloži mnenja o zadevah s področij iz njene pristojnosti.

5. ESCB prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih oblasti glede bonitetnega nadzora kreditnih institucij in stabilnosti finančnega sistema.

6. Svet lahko na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB ter po prejemu privolitve Evropskega parlamenta soglasno prenese na ECB posebne naloge, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih in drugih finančnih institucij, z izjemo zavarovalnic.

Člen 106

1. ECB ima izključno pravico odobriti izdajanje bankovcev v Skupnosti. Bankovce lahko izdajajo ECB in nacionalne centralne banke. Samo bankovci, ki jih izdajajo ECB in nacionalne centralne banke, so zakonito plačilno sredstvo v Skupnosti.

2. Države članice lahko izdajajo kovance pod pogojem, da jim ECB odobri obseg emisije. Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 252 in po posvetovanju z ECB sprejme potrebne ukrepe za uskladitev apoenov in tehničnih specifikacij vseh kovancev, namenjenih obtoku, da bi tako omogočil njihovo neovirano kroženje v Skupnosti.

Člen 107

1. ESCB sestavljajo ECB in nacionalne centralne banke.

2. ECB je pravna oseba.

3. ESCB upravljata organa odločanja ECB; to sta Svet ECB in Izvršilni odbor.

4. Statut ESCB je določen v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi.

5. Svet lahko spremeni člene 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) in 36 statuta ESCB bodisi s kvalificirano večino na priporočilo ECB in po posvetovanju s Komisijo ali soglasno na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB. V obeh primerih je potrebna privolitev Evropskega parlamenta.

6. Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB ali na priporočilo ECB ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo s kvalificirano večino sprejme predpise iz členov 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 in 34.3 statuta ESCB.

Člen 108

Pri izvajanju svojih pooblastil ter opravljanju nalog in dolžnosti po tej pogodbi in statutu ESCB ne smejo niti ECB niti nacionalne centralne banke, pa tudi noben član njihovih organov odločanja zahtevati ali sprejemati navodil od institucij ali organov Skupnosti, vlad držav članic ali katerih koli drugih organov. Institucije in organi Skupnosti ter vlade držav članic se obvezujejo, da bodo to načelo spoštovali in ne bodo poskušali vplivati na člane organov odločanja ECB ali nacionalnih centralnih bank pri opravljanju njihovih nalog.

Člen 109

Najpozneje do datuma ustanovitve ESCB vsaka država članica zagotovi združljivost svoje nacionalne zakonodaje, tudi statuta nacionalne centralne banke, s to pogodbo in statutom ESCB.

Člen 110

1. Za izvajanje nalog, zaupanih ESCB, Evropska centralna banka v skladu z določbami te pogodbe in pod pogoji, določenimi s statutom ESCB:

- sprejema uredbe, kolikor so potrebne za izvajanje nalog, opredeljenih v prvi alineji člena 3.1, v členih 19.1, 22 in 25.2 statuta ESCB, in v primerih, ki se določijo v aktih Sveta iz člena 107(6);
- sprejema odločbe, ki so potrebne za izvajanje nalog, zaupanih ESCB v skladu s to pogodbo in statutom ESCB;
- daje priporočila in mnenja.

2. Uredba se splošno uporablja. Zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Priporočila in mnenja niso zavezujoča.

Odločba je v celoti zavezujoča za tiste, na katere je naslovljena.

Členi 253, 254 in 256 se uporabljajo za uredbe in odločbe, ki jih sprejme ECB.

ECB lahko sklene, da svoje odločbe, priporočila in mnenja objavi.

3. V mejah in pod pogoji, ki jih sprejme Svet po postopku iz člena 107(6), ima ECB pravico naložiti globe ali periodične denarne kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz njenih uredb in odločb.

Člen 111

1. Z odstopanjem od člena 300 lahko Svet na priporočilo ECB ali Komisije in po posvetovanju z ECB v prizadevanju doseči soglasje, združljivo s ciljem stabilnosti cen, po posvetovanju z Evropskim parlamentom in v skladu s postopkom iz odstavka 3 za določitev modalitet soglasno sklene formalne sporazume o sistemu deviznih tečajev za eku glede na valute nečlanic Skupnosti. Svet lahko na priporočilo ECB ali Komisije in po posvetovanju z ECB v prizadevanju doseči soglasje, združljivo s ciljem stabilnosti cen, s kvalificirano večino sprejme, prilagodi ali opusti osrednje tečaje ekuja v okviru sistema deviznih tečajev. Predsednik Sveta obvesti Evropski parlament o sprejetju, prilagoditvi ali opustitvi osrednjih tečajev ekuja.

2. Če sistem deviznih tečajev za eno ali več valut nečlanic Skupnosti iz odstavka 1 ne obstaja, lahko Svet na priporočilo Komisije in po posvetovanju z ECB ali na priporočilo ECB s kvalificirano večino oblikuje splošne usmeritve za politiko deviznega tečaja glede omenjenih valut. Te splošne usmeritve ne posegajo v poglobitni cilj ESCB glede ohranjanja stabilnosti cen.

3. Z odstopanjem od člena 300 Svet, kadar se pojavi potreba po pogajanjih med Skupnostjo in eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami o sporazumih glede vprašanj monetarnega ali deviznega režima, na priporočilo Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino določi modalitete pogajanj in sklepanja takšnih sporazumov. Te modalitete zagotavljajo, da Skupnost zastopa enotno stališče. Komisija je v celoti vključena v pogajanja.

Sporazumi, sklenjeni v skladu s tem odstavkom, so zavezujoči za institucije Skupnosti, ECB in države članice.

4. Ob upoštevanju odstavka 1 Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino določi stališče Skupnosti na mednarodni ravni glede zadev posebnega pomena za ekonomsko in monetarno unijo ter o njenem zastopanju v skladu s porazdelitvijo pristojnosti iz členov 99 in 105.

5. Brez poseganja v pristojnost Skupnosti in njene sporazume glede ekonomske in monetarne unije se lahko države članice pogajajo v mednarodnih organih in sklepajo mednarodne sporazume.

POGLAVJE 3

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

Člen 112

1. Svet ECB sestavljajo člani Izvršilnega odbora ECB in guvernerji nacionalnih centralnih bank.
2. (a) Izvršilni odbor sestavljajo predsednik, podpredsednik in štirje drugi člani.

(b) Vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo Sveta, ki se je predhodno posvetoval z Evropskim parlamentom in Svetom ECB, v medsebojnem soglasju imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju.

Njihov mandat traja osem let, ne morejo pa biti ponovno imenovani.

Člani Izvršilnega odbora so lahko le državljani držav članic.

Člen 113

1. Predsednik Sveta in član Komisije lahko sodelujeta na sejah Sveta ECB, vendar nimata pravice glasovanja.

Predsednik Sveta lahko Svetu ECB predloži predlog za posvetovanje.

2. Predsednik ECB je vabljen na seje Sveta, kadar ta razpravlja o zadevah v zvezi s cilji in nalogami ESCB.

3. ECB naslovi letno poročilo o dejavnostih ESCB in monetarni politiki v preteklem in tekočem letu na Evropski parlament, Svet in Komisijo, pa tudi na Evropski svet. Predsednik ECB predstavi to poročilo Svetu in Evropskemu parlamentu, ki imata lahko na tej podlagi splošno razpravo.

Predsednika ECB in druge člane Izvršilnega odbora lahko na zahtevo Evropskega parlamenta ali na njihovo lastno pobudo zaslišijo pristojni odbori Evropskega parlamenta.

Člen 114

1. Za čim bolj učinkovito usklajevanje politik držav članic, ki je nujno za delovanje notranjega trga, se ustanovi Monetarni odbor s svetovalnim statusom.

Monetarni odbor opravlja naslednje naloge:

- spremlja monetarno in finančno stanje držav članic in Skupnosti in splošni plačilni sistem držav članic ter o tem redno poroča Svetu in Komisiji;
- na zahtevo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo pripravlja mnenja za navedeni instituciji;
- brez poseganja v člen 207 sodeluje pri pripravljanju dejavnosti Sveta, navedenih v členih 59, 60, 99(2), (3), (4) in (5), 100, 102, 103, 104, 116(2), 117(6), 119, 120, 121(2) in 122(1);

- najmanj enkrat na leto preveri stanje glede pretoka kapitala in prostega pretoka plačil, kot izhajata iz uporabe te pogodbe in ukrepov, ki jih je sprejel Svet; preverjanje se nanaša na vse ukrepe glede pretoka kapitala in plačil; odbor poroča o izidu tega preverjanja Komisiji in Svetu.

Države članice in Komisija imenujejo po dva člana Monetarnega odbora.

2. Na začetku tretje faze se ustanovi Ekonomsko-finančni odbor. Monetarni odbor, predviden v odstavku 1, se razpusti.

Ekonomsko-finančni odbor ima naslednje naloge:

- na zahtevo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo pripravlja mnenja za navedeni instituciji;
- spremlja gospodarsko in finančno stanje držav članic in Skupnosti ter o tem redno poroča Svetu in Komisiji, zlasti o finančnih odnosih s tretjimi državami in mednarodnimi institucijami;
- brez poseganja v člen 207 sodeluje pri pripravljanju dejavnosti Sveta, navedenih v členih 59, 60, 99(2), (3), (4) in (5), 100, 102, 103, 104, 105(6), 106(2), 107(5) in (6), 111, 119, 120(2) in (3), 122(2), 123(4) in (5), ter opravlja druge svetovalne in pripravljalne naloge, ki mu jih dodeli Svet;
- najmanj enkrat na leto preveri stanje glede pretoka kapitala in prostega pretoka plačil, kakor izhajata iz uporabe te pogodbe in ukrepov, ki jih je sprejel Svet; preverjanje se nanaša na vse ukrepe glede pretoka kapitala in plačil; odbor poroča o izidu tega preverjanja Komisiji in Svetu.

Države članice, Komisija in ECB imenujejo največ po dva člana odbora.

3. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB in odborom iz tega člena s kvalificirano večino podrobno določi sestavo Ekonomsko-finančnega odbora. Predsednik Sveta o tem obvesti Evropski parlament.

4. Če in dokler obstajajo države članice, za katere velja odstopanje, navedeno v členih 122 in 123, ima Odbor poleg nalog iz odstavka 2 tudi nalogo, da spremlja monetarno in finančno stanje in splošni plačilni sistem teh držav ter o tem redno poroča Svetu in Komisiji.

Člen 115

Glede zadev, ki jih urejajo členi 99(4), 104 razen odstavka 14, 111, 121, 122 ter 123(4) in (5), lahko Svet ali država članica zaprosi Komisijo bodisi za priporočilo ali za predlog. Komisija to prošnjo preuči in svoje sklepe nemudoma predloži Svetu.

POGLAVJE 4

PREHODNE DOLOČBE

Člen 116

1. Druga faza uresničevanja ekonomske in monetarne unije se začne 1. januarja 1994.
2. Pred tem datumom
 - (a) vsaka država članica
 - kadar je to potrebno, sprejme ustrezne ukrepe zaradi upoštevanja prepovedi, navedenih v členu 56 ter v členih 101 in 102(1);
 - če je to potrebno in da bi omogočila oceno iz pododstavka (b), sprejme večletne programe za zagotavljanje trajne konvergence, potrebne za uresničevanje ekonomske in monetarne unije, zlasti glede stabilnosti cen in zdravih javnih financ;
 - (b) Svet na podlagi poročila Komisije oceni napredek v zvezi z ekonomsko in monetarno konvergenco, zlasti glede stabilnosti cen in zdravih javnih financ, ter napredek pri izvajanju zakonodaje Skupnosti, ki zadeva notranji trg.
3. Določbe členov 101, 102(1), 103(1) ter 104 razen odstavkov 1, 9, 11 in 14 se uporabljajo od začetka druge faze.

Določbe členov 100(2), 104(1), (9) in (11), 105, 106, 108, 111, 112, 113 ter 114(2) in (4) se uporabljajo od začetka tretje faze.

4. Med drugo fazo si države članice prizadevajo, da bi se izognile čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.

5. Med drugo fazo začnejo države članice, če je to primerno, postopek za vzpostavitev neodvisnosti svojih centralnih bank v skladu s členom 109.

Člen 117

1. Na začetku druge faze se ustanovi Evropski monetarni inštitut (v nadaljnjem besedilu „EMI“) in prevzame svoje naloge; EMI je pravna oseba, vodi in upravlja pa ga svet, ki ga sestavljajo predsednik in guvernerji nacionalnih centralnih bank, od katerih je eden podpredsednik.

Predsednika v medsebojnem soglasju imenujejo vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo Sveta EMI ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom. Predsednik je izbran med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju. Le državljani države članice je lahko predsednik EMI. Svet EMI imenuje podpredsednika.

Statut EMI je določen v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi.

2. Naloge EMI so:

- krepiti sodelovanje med nacionalnimi centralnimi bankami;
- krepiti usklajevanje monetarnih politik držav članic zaradi zagotavljanja stabilnosti cen;
- spremljati delovanje evropskega monetarnega sistema;
- posvetovati se o vprašanjih za katera so pristojne nacionalne centralne banke in ki vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov;
- prevzeti naloge Evropskega sklada za monetarno sodelovanje, ki se razpusti; podrobnosti o načinu razpustitve so opredeljene v statutu EMI;
- olajšati uporabo ekuja in nadzirati njegov razvoj, tudi nemoteno delovanje klirinškega sistema ekuja.

3. Pri pripravi tretje faze ima EMI nalogo, da:

- pripravi instrumente in postopke, ki so potrebni za izvajanje enotne monetarne politike v tretji fazi;

- kadar je to potrebno, pospešuje usklajevanje pravil in običajnih postopkov glede zbiranja, urejanja in razpošiljanja statističnih podatkov s področij v njegovi pristojnosti;
- pripravi pravila poslovanja nacionalnih centralnih bank v okviru ESCB;
- pospešuje učinkovitost čezmejnih plačil;
- nadzoruje tehnično pripravo bankovcev ekuja.

Najpozneje do 31. decembra 1996 EMI določi regulativni, organizacijski in logistični okvir, ki ga ESCB potrebuje za opravljanje svojih nalog v tretji fazi. Ta okvir se predloži v odločanje ECB na dan njene ustanovitve.

4. EMI lahko z dvotretjinsko večino članov svojega sveta:

- oblikuje mnenja ali priporočila glede splošne usmeritve monetarne politike in politike deviznega tečaja, pa tudi glede s tem povezanih ukrepov, uvedenih v vsaki državi članici;
- vladam ali Svetu daje mnenja ali priporočila glede politik, ki bi lahko vplivale na notranje ali zunanje monetarno stanje v Skupnosti, zlasti na delovanje evropskega monetarnega sistema;
- daje priporočila monetarnim oblastem držav članic glede vodenja njihove monetarne politike.

5. EMI lahko soglasno sklene, da svoja mnenja in priporočila objavi.

6. Svet se posvetuje z EMI o vseh predlaganih aktih Skupnosti, ki so v njegovi pristojnosti.

V mejah in pod pogoji, ki jih določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in EMI, se organi držav članic posvetujejo z EMI glede vseh osnutkov pravnih predpisov, ki so v njegovi pristojnosti.

7. Svet lahko na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in EMI soglasno prenese na EMI druge naloge za pripravo tretje faze.

8. Kadar ta pogodba predvideva posvetovalno vlogo za ECB, sklicevanje na ECB v času pred njeno ustanovitvijo pomeni sklicevanje na EMI.

9. Med drugo fazo izraz „ECB“, ki je uporabljen v členih 230, 232, 233, 234, 237 in 288, pomeni sklicevanje na EMI.

Člen 118

Valutna struktura košarice ekuja ostane nespremenjena.

Z začetkom tretje faze se vrednost ekuja nepreklicno določi v skladu s členom 123(4).

Člen 119

1. Kadar ima država članica plačilnobilančne težave ali obstaja resna nevarnost, da bi v tovrstne težave zašla, bodisi zaradi splošne neuravnoteženosti plačilne bilance ali vrste valute, s katero razpolaga, in kadar bi te težave lahko predvsem ogrozile delovanje skupnega trga ali postopno uresničevanje skupne trgovinske politike, Komisija nemudoma preuči stanje te države in ukrepe, ki jih je ta ob uporabi vseh razpoložljivih sredstev sprejela ali jih lahko sprejme v skladu z določbami te pogodbe. Komisija navede ukrepe, ki jih priporoča tej državi članici v sprejetje.

Če se izkaže, da ukrepi, ki jih je sprejela država članica, in ukrepi, ki jih je predlagala Komisija, ne zadoščajo za premagovanje nastalih ali grozečih težav, Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 114 priporoči Svetu odobritev medsebojne pomoči in ustreznih metod za njeno izvajanje.

Komisija redno obvešča Svet o stanju in njegovih spremembah.

2. Svet s kvalificirano večino odobri omenjeno medsebojno pomoč; sprejme direktive ali odločbe, s katerimi določi pogoje in podrobnosti te pomoči, katere oblike so lahko naslednje:

- (a) usklajeno delovanje v razmerju do ali v okviru drugih mednarodnih organizacij, na katere se lahko države članice obrnejo;
- (b) ukrepi, potrebni za preprečevanje preusmeritve trgovinskih tokov, kadar država članica, ki je v težavah, ohrani ali ponovno uvede količinske omejitve do tretjih držav;
- (c) odobritev kreditov v omejenem obsegu drugih držav članic, za kar je potrebno njihovo soglasje.

3. Če Svet medsebojne pomoči, ki jo je priporočila Komisija, ne odobri ali če odobrena medsebojna pomoč in sprejeti ukrepi ne zadoščajo, Komisija dovoli državi, ki je v težavah, da sprejme zaščitne ukrepe, za katere določi pogoje in podrobnosti.

Svet lahko s kvalificirano večino takšno dovoljenje prekliče ter spremeni omenjene pogoje in podrobnosti.

4. Ob upoštevanju člena 122(6) se ta člen preneha uporabljati z začetkom tretje faze.

Člen 120

1. Kadar nastopi nenadna plačilnobilančna kriza in odločitev v smislu člena 119(2) ni takoj sprejeta, lahko zadevna država članica preventivno sprejme potrebne zaščitne ukrepe. Ti ukrepi smejo povzročati kar najmanjše motnje v delovanju skupnega trga, po obsegu pa ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo nenadno nastalih težav.

2. Komisija in druge države članice se o takšnih zaščitnih ukrepih obvestijo najpozneje ob začetku njihove veljavnosti. Komisija lahko Svetu priporoči odobritev medsebojne pomoči v skladu s členom 119.

3. Po pridobljenem mnenju Komisije in opravljenem posvetu z odborom iz člena 114 lahko Svet s kvalificirano večino odloči, da zadevna država spremeni, odloži ali odpravi zgoraj omenjene zaščitne ukrepe.

4. Ob upoštevanju člena 122(6) se ta člen preneha uporabljati z začetkom tretje faze.

Člen 121

1. Komisija in EMI poročata Svetu o napredku, ki so ga države članice dosegle pri izpolnjevanju svojih obveznosti glede uresničevanja ekonomske in monetarne unije. Ta poročila vključujejo preverjanje združljivosti nacionalnih zakonodaj držav članic, skupaj s statuti njihovih nacionalnih centralnih bank, s členoma 108 in 109 te pogodbe in statutom ESCB. V poročilih se tudi preveri, ali je bila dosežena visoka stopnja trajnostne konvergence, pri čemer se upošteva, kako države članice izpolnjujejo naslednja merila:

- doseganje visoke stopnje stabilnosti cen; to je razvidno iz stopnje inflacije, ki je blizu stopnji inflacije največ treh držav članic z najboljšimi doseženimi rezultati glede stabilnosti cen;
- vzdržnost stanja javnih financ; izhaja iz doseženega proračunskega stanja brez čezmernega primanjkljaja v skladu s členom 104(6);
- upoštevanje normalnih meja nihanja, predvidenih z mehanizmom deviznega tečaja evropskega monetarnega sistema, v obdobju najmanj dveh let brez devalvacije glede na valuto katere koli druge države članice;
- trajnost dosežene konvergence in sodelovanja države članice v mehanizmu deviznega tečaja evropskega monetarnega sistema, kar se kaže v ravni dolgoročnih obrestnih mer.

Štiri merila, omenjena v tem odstavku, in ustrezna obdobja, v katerih se morajo ta merila spoštovati, so natančneje določena v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi. Poročila Komisije in EMI upoštevajo tudi razvoj ekuja, rezultate združevanja trgov, stanje in razvoj tekočega računa plačilne bilance ter preverjanje gibanja stroškov dela na enoto in drugih cenovnih kazalcev.

2. Na podlagi teh poročil Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino oceni:

- ali posamezna država članica izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo enotne valute;
- ali večina držav članic izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo enotne valute,

in svoje ugotovitve priporoči Svetu v sestavi voditeljev držav ali vlad. Posvetuje se z Evropskim parlamentom in ta pošlje svoje mnenje Svetu v sestavi voditeljev držav ali vlad.

3. Ob ustreznem upoštevanju poročil iz odstavka 1 in mnenja Evropskega parlamenta iz odstavka 2 Svet v sestavi voditeljev držav ali vlad najpozneje do 31. decembra 1996 s kvalificirano večino:

- odloči na podlagi priporočil Sveta iz odstavka 2, ali večina držav članic izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo enotne valute,

— odloči, ali je primerno, da Skupnost vstopi v tretjo fazo,

in če je tako,

— določi datum začetka tretje faze.

4. Če do konca leta 1997 datum začetka tretje faze ni bil določen, se tretja faza začne 1. januarja 1999. Svet v sestavi voditeljev držav ali vlad po ponovitvi postopka, predvidenega v odstavkih 1 in 2 z izjemo druge alineje odstavka 2, ter ob upoštevanju poročil iz odstavka 1 in mnenja Evropskega parlamenta na podlagi priporočil Sveta iz odstavka 2 še pred 1. julijem 1998 s kvalificirano večino potrdi, katere države članice izpolnjujejo potrebne pogoje za uvedbo enotne valute.

Člen 122

1. Če je bil datum določen v skladu s členom 121(3), Svet na podlagi priporočil iz člena 121 (2) in na priporočilo Komisije s kvalificirano večino odloči, za katero državo članico, če sploh katero, velja odstopanje, kakršno je opredeljeno v odstavku 3 tega člena. Takšne države članice se v tej pogodbi navajajo kot „države članice z odstopanjem“.

Če je Svet v skladu s členom 121(4) potrdil, katere države članice izpolnjujejo potrebne pogoje za uvedbo enotne valute, velja za države članice, ki teh pogojev ne izpolnjujejo, odstopanje, kakršno je opredeljeno v odstavku 3 tega člena. Takšne države članice se v tej pogodbi navajajo kot „države članice z odstopanjem“.

2. Najmanj enkrat vsaki dve leti ali na zahtevo države članice z odstopanjem Komisija in ECB poročata Svetu v skladu s postopkom, določenim v členu 121(1). Po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po razpravi v Svetu v sestavi voditeljev držav ali vlad Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino odloči, katera od držav članic z odstopanjem izpolnjuje potrebne pogoje na podlagi meril iz člena 121(1), in odpravi odstopanja zadevnih držav članic.

3. Posledica odstopanja iz odstavka 1 je, da se za zadevno državo članico ne uporabljajo naslednji členi: 104(9) in (11), 105(1), (2), (3) in (5), 106, 110, 111 in 112(2)(b). Izvzetej zadevne države članice in njene centralne banke iz pravic in obveznosti v okviru ESCB je opredeljeno v poglavju IX statuta ESCB.

4. V členih 105(1), (2) in (3) ter 106, 110, 111 in 112(2)(b) izraz „države članice“ pomeni „države članice brez odstopanja“.

5. Glasovalna pravica držav članic z odstopanjem miruje, kadar Svet odloča po členih te pogodbe, navedenih v odstavku 3. V takšnem primeru se z odstopanjem od členov 205 in 250(1) kvalificirana večina opredeli kot dve tretjini glasov predstavnikov držav članic brez odstopanja, ponderiranih v skladu s členom 205(2), za pravni akt, ki se sprejema soglasno, pa je potrebno soglasje teh držav članic.

6. Za državo članico z odstopanjem se še naprej uporabljata člena 119 in 120.

Člen 123

1. Takoj po določitvi datuma začetka tretje faze v skladu s členom 121(3) oziroma takoj po 1. juliju 1998:

— Svet sprejme predpise iz člena 107(6);

— vlade držav članic brez odstopanja imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora ECB v skladu s postopkom, določenim v členu 50 statuta ESCB. Če obstajajo države članice z odstopanjem, je lahko število članov Izvršilnega odbora manjše, kakor predvideva člen 11.1 statuta ESCB, nikakor pa ne manjše od štiri.

Takoj ko je Izvršilni odbor imenovan se ustanovita ESCB in ECB ter se pripravita za redno delovanje, opisano v tej pogodbi in statutu ESCB. Svoje pristojnosti začneta v celoti izvajati s prvim dnevom tretje faze.

2. ECB takoj po ustanovitvi, če je treba, prevzame naloge EMI. EMI ob ustanovitvi ECB preneha obstajati; način likvidacije je določen v statutu EMI.

3. Če in dokler obstajajo države članice z odstopanjem, se brez poseganja v člen 107(3) te pogodbe kot tretji organ odločanja ECB ustanovi Razširjeni svet ECB, naveden v členu 45 statuta ESCB.

4. Na dan začetka tretje faze Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s soglasjem držav članic brez odstopanja sprejme tečaje zamenjave, po katerih se nepreklicno določi vrednost njihovih valut, omenjene valute pa se po teh nepreklicno določenih tečajih nadomestijo z ekujem, ta pa postane samostojna valuta. Ta ukrep sam po sebi ne spremeni zunanje vrednosti ekuja. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB s kvalificirano večino navedenih držav članic sprejme druge ukrepe, ki so potrebni za hitro uvajanje ekuja kot enotne valute v teh državah članicah. Pri tem se uporablja drugi stavek člena 122(5).

5. Če je odločeno v skladu s postopkom iz člena 122(2), da se odstopanje odpravi, sprejme Svet s soglasjem držav članic brez odstopanja in zadevne države članice ter na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB tečaj, po katerem eku nadomesti valuto zadevne države članice, pa tudi druge ukrepe, ki so potrebni za uvajanje ekuja kot enotne valute v zadevni državi članici.

Člen 124

1. Do začetka tretje faze obravnava vsaka država članica svojo politiko deviznega tečaja kot zadevo skupnega interesa. Pri tem države članice upoštevajo izkušnje, ki so jih pridobile pri sodelovanju v okviru evropskega monetarnega sistema (EMS) in pri razvoju ekuja, spoštujejo pa tudi obstoječe pristojnosti na tem področju.

2. Od začetka tretje faze in dokler za državo članico velja odstopanje, se za njeno politiko deviznega tečaja po analogiji uporablja odstavek 1.

NASLOV VIII

ZAPOSLOVANJE

Člen 125

Države članice in Skupnost si v skladu s tem naslovom prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja in zlasti za spodbujanje kvalificiranih, usposobljenih in prilagodljivih delavcev in trgov dela, hitro prilagodljivih gospodarskim spremembam, da bi dosegle cilje, opredeljene v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji in v členu 2 te pogodbe.

Člen 126

1. Države članice s svojimi politikami zaposlovanja prispevajo k doseganju ciljev iz člena 125 na način, ki je skladen s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Skupnosti, sprejetih v skladu s členom 99(2).
2. Države članice ob upoštevanju svoje nacionalne prakse glede odgovornosti socialnih partnerjev obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot zadevo skupnega pomena in usklajujejo svoje delovanje v zvezi s tem v okviru Sveta skladno z določbami člena 128.

Člen 127

1. Skupnost prispeva k visoki stopnji zaposlenosti s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami in s podpiranjem, po potrebi tudi dopolnjevanjem, njihovega delovanja. Pri tem se spoštujejo pristojnosti držav članic.
2. Pri oblikovanju in izvajanju politik in dejavnosti Skupnosti se upošteva cilj doseganja visoke stopnje zaposlenosti.

Člen 128

1. Evropski svet vsako leto preuči stanje na področju zaposlovanja v Skupnosti in sprejme sklepe o tem na podlagi skupnega letnega poročila Sveta in Komisije.
2. Na podlagi sklepov Evropskega sveta Svet vsako leto na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom, Ekonomsko-socialnim odborom, Odborom regij in Odborom za zaposlovanje iz člena 130 s kvalificirano večino pripravi smernice, ki jih države članice upoštevajo v svojih politikah zaposlovanja. Te smernice so skladne s širšimi smernicami, sprejetimi v skladu s členom 99(2).
3. Vsaka država članica pošlje Svetu in Komisiji letno poročilo o najpomembnejših ukrepih, sprejetih za izvajanje njene politike zaposlovanja glede na smernice za zaposlovanje iz odstavka 2.
4. Svet na podlagi poročil iz odstavka 3 in po prejemu stališč Odbora za zaposlovanje vsako leto preveri izvajanje politik zaposlovanja držav članic glede na smernice za zaposlovanje. Če Svet meni, da je glede na to preverjanje tako primerno, lahko na priporočilo Komisije s kvalificirano večino sprejme priporočila za države članice.

5. Na podlagi rezultatov tega preverjanja Svet in Komisija pripravita skupno letno poročilo za Evropski svet o stanju na področju zaposlovanja v Skupnosti in o izvajanju smernic za zaposlovanje.

Člen 129

Svet lahko v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij sprejme spodbujevalne ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju sodelovanja med državami članicami in podpora njihovega delovanja na področju zaposlovanja s pobudami, katerih cilj je razvijanje izmenjave informacij in najboljše prakse, zagotavljanje primerjalnih analiz in izvedenskih mnenj, pa tudi pospeševanje inovativnih pristopov in vrednotenje izkušenj, zlasti z uporabo pilotnih projektov.

Ti ukrepi ne vključujejo usklajevanja zakonov in drugih predpisov držav članic.

Člen 130

Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom ustanovi Odbor za zaposlovanje s svetovalnim statusom za pospeševanje usklajevanja med državami članicami glede politik zaposlovanja in trga dela. Naloge odbora so:

- spremljati stanje na področju zaposlovanja in politik zaposlovanja v državah članicah in v Skupnosti;
- brez poseganja v člen 207 oblikovati mnenja na prošnjo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo, in prispevati k pripravi postopkov Sveta iz člena 128.

Odbor se pri izpolnjevanju svoje naloge posvetuje s socialnimi partnerji.

Vsaka država članica in Komisija imenujejo po dva člana odbora.

NASLOV IX

SKUPNA TRGOVINSKA POLITIKA

Člen 131

Z medsebojno vzpostavitvijo carinske unije nameravajo države članice v skupnem interesu prispevati k usklajenemu razvoju svetovne trgovine, postopnemu odpravljanju omejitev v mednarodni trgovini in zmanjševanju carinskih ovir.

Skupna trgovinska politika upošteva ugoden učinek, ki ga ima lahko odprava carin med državami članicami na povečanje konkurenčnosti podjetij v teh državah.

Člen 132

1. Brez poseganja v obveznosti, prevzete v okviru drugih mednarodnih organizacij, države članice postopno uskladijo sisteme za odobritev pomoči za izvoz v tretje države v obsegu, ki zagotavlja, da se konkurenca med podjetji Skupnosti ne izkrivlja.

Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino izda direktive, ki so potrebne za ta namen.

2. Prejšnje določbe se ne uporabljajo za povračila carin ali dajatev z enakim učinkom niti za povračila posrednih davkov, vključno s prometnimi davki, trošarinami in drugimi posrednimi davki, dovoljenih pri izvozu blaga iz države članice v tretjo državo, kolikor takšno povračilo ne presega zneska dajatve, ki je bila neposredno ali posredno uvedena za izvožene izdelke.

Člen 133

1. Skupna trgovinska politika temelji na enotnih načelih, zlasti glede sprememb carinskih stopenj, sklenitve sporazumov o carinskih tarifah in trgovini, doseganja enotnosti pri ukrepih liberalizacije, izvozni politiki in ukrepih za zaščito trgovine, na primer glede dampainga ali subvencij.

2. Komisija predloži Svetu predloge za izvajanje skupne trgovinske politike.

3. Kadar so za sklenitev sporazumov z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami potrebna pogajanja, Komisija predloži Svetu priporočila, ta pa pooblasti Komisijo za začetek potrebnih pogajanj. Svet in Komisija sta odgovorna za zagotavljanje tega, da so sporazumi, o katerih se pogajajo, združljivi z notranjimi politikami in pravili Skupnosti.

Komisija vodi ta pogajanja ob posvetovanju s posebnim odborom, ki ga Svet imenuje kot pomoč Komisiji pri izvajanju te naloge, in v okviru direktiv, ki jih lahko nanjo naslovi Svet. Komisija redno poroča posebnemu odboru o napredku pogajanj.

Pri tem se uporabljajo ustrezne določbe člena 300.

4. Svet pri izvajanju pristojnosti, ki so mu dodeljene s tem členom, odloča s kvalificirano večino.

5. Odstavki 1 do 4 se uporabljajo tudi za pogajanja in sklepanje sporazumov na področjih trgovine s storitvami in gospodarskih vidikov intelektualne lastnine, kolikor niso ti sporazumi že zajeti v teh odstavkih in brez poseganja v odstavek 6.

Z odstopanjem od odstavka 4 odloča Svet soglasno pri pogajanjih in sklepanju sporazuma na enem od področij iz prvega pododstavka, če takšen sporazum vključuje določbe, glede katerih je za sprejetje notranjih pravil potrebno soglasje ali če se nanaša na področje, na katerem Skupnost še ni izvajala pristojnosti, ki so ji dodeljene s to pogodbo, s sprejetjem notranjih pravil.

Svet odloča soglasno o pogajanjih in sklepanju horizontalnega sporazuma, kolikor ta zadeva tudi prejšnji pododstavek ali drugi pododstavek odstavka 6.

Ta odstavek ne vpliva na pravico držav članic, da ohranjajo in sklepajo sporazume s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami, kolikor so taki sporazumi v skladu s pravom Skupnosti in drugimi ustreznimi mednarodnimi sporazumi.

6. Svet ne sme skleniti sporazuma, če ta vsebuje določbe, ki bi lahko prekoračile notranje pristojnosti Skupnosti, zlasti če imajo za posledico usklajevanje zakonov ali drugih predpisov držav članic na področjih, kjer ta pogodba takšno usklajevanje izključuje.

V tej zvezi so z odstopanjem od prvega pododstavka odstavka 5 sporazumi, ki se nanašajo na trgovino s kulturnimi in avdiovizualnimi storitvami, izobraževalnimi storitvami ter socialnimi in zdravstvenimi storitvami, v deljeni pristojnosti Skupnosti in njenih držav članic. Zaradi tega je pri pogajanjih o takšnih sporazumih poleg odločitve Skupnosti, sprejete v skladu z ustreznimi določbami člena 300, potrebno medsebojno soglasje držav članic. Sporazume na podlagi takšnih pogajanj sklenejo skupaj Skupnost in države članice.

Pogajanja in sklepanje mednarodnih sporazumov na področju prevoza še naprej urejajo določbe naslova V in člena 300.

7. Brez poseganja v prvi pododstavek odstavka 6 lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno odloči, da se odstavki 1 do 4 uporabljajo tudi za mednarodna pogajanja in sporazume o intelektualni lastnini, kolikor niso ti že zajeti v odstavku 5.

Člen 134

Zato da preusmeritev trgovinskih tokov ne bi ovirala izvajanja ukrepov trgovinske politike, ki so jih v skladu s to pogodbo sprejele države članice, ali kadar razlike med takšnimi ukrepi povzročajo gospodarske težave v eni ali več državah članicah, Komisija priporoči metode potrebnega sodelovanja med državami članicami. Če to ne zadostuje, lahko Komisija državam članicam dovoli, da sprejmejo potrebne zaščitne ukrepe, za katere določi pogoje in podrobnosti.

V nujnih primerih države članice zahtevajo od Komisije dovoljenje, da smejo same sprejeti potrebne ukrepe, Komisija pa o tem odloča v najkrajšem možnem času; zadevne države članice nato o ukrepih uradno obvestijo druge države članice. Komisija lahko kadar koli odloči, naj zadevne države članice te ukrepe spremenijo ali odpravijo.

Pri izbiri omenjenih ukrepov se da prednost takšnim, ki povzročajo kar najmanj motenj v delovanju skupnega trga.

NASLOV X

CARINSKO SODELOVANJE

Člen 135

V okviru področja uporabe te pogodbe sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ukrepe za okrepitev carinskega sodelovanja med državami članicami ter med njimi in Komisijo. Ti ukrepi ne zadevajo uporabe nacionalnega kazenskega prava ali pravosodja v državah članicah.

NASLOV XI

SOCIALNA POLITIKA, IZOBRAŽEVANJE, POKLICNO USPOSABLJANJE IN MLADINA

POGLAVJE 1

SOCIALNE DOLOČBE

Člen 136

Skupnost in države članice si ob upoštevanju temeljnih socialnih pravic, kakor so določene v Evropski socialni listini, podpisani v Torinu 18. oktobra 1961, in v Listini Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev iz leta 1989, prizadevajo za naslednje cilje: spodbujanje zaposlovanja, izboljšanje življenjskih razmer in delovnih pogojev, tako da se ob ohranjanju izboljšav omogoči njihova uskladitev, ustrezno socialno zaščito, dialog med socialnimi partnerji, razvoj človeških virov za trajno visoko zaposlenost in boj proti izključenosti.

V ta namen Skupnost in države članice izvajajo ukrepe, ki upoštevajo različnost prakse posameznih držav članic, zlasti na področju pogodbenih odnosov, ter potrebo po ohranitvi konkurenčnosti gospodarstva Skupnosti.

Države članice menijo, da takšen razvoj ne bo nastal le na podlagi delovanja skupnega trga, ki bo dal prednost usklajevanju socialnih sistemov, marveč tudi na podlagi postopkov, predvidenih v tej pogodbi, in približevanja določb zakonov ali drugih predpisov.

Člen 137

1. Z namenom doseči cilje iz člena 136 Skupnost podpira in dopolnjuje dejavnosti držav članic na naslednjih področjih:

- (a) izboljšanje zlasti delovnega okolja za varovanje zdravja in varnosti delavcev;
- (b) delovni pogoji;
- (c) socialna varnost in socialna zaščita delavcev;
- (d) varstvo delavcev v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi;
- (e) obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi;
- (f) zastopanje in kolektivna obramba interesov delavcev in delodajalcev, vključno s soodločanjem, ob upoštevanju odstavka 5;
- (g) pogoji za zaposlitev državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo na ozemlju Skupnosti;
- (h) vključevanje oseb, ki so izključene s trga dela, brez poseganja v člen 150;
- (i) enakost moških in žensk glede priložnosti na trgu dela in obravnave pri delu;
- (j) boj proti socialni izključenosti;
- (k) posodobitev sistemov socialne zaščite, brez poseganja v točko (c).

2. V ta namen lahko Svet:

- (a) sprejme ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju sodelovanja med državami članicami s pobudami, katerih cilj je izboljšanje znanja, razvijanje izmenjave informacij in najboljše prakse, pospeševanje inovativnih pristopov in vrednotenje izkušenj, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic;

- (b) na področjih iz odstavka 1(a) do (i) sprejme v obliki direktiv minimalne zahteve za postopno izvajanje, pri čemer upošteva pogoje in tehnične predpise, ki veljajo v posameznih državah članicah. Te direktive se izogibajo uvajanju upravnih, finančnih in zakonskih omejitev, ki bi lahko zavirale ustanavljanje in razvoj malih in srednjih podjetij.

Svet odloča v skladu s postopkom iz člena 251 po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij, razen na področjih iz odstavka 1(c), (d), (f) in (g) tega člena, kjer Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in navedenima odboroma odloča soglasno. Svet lahko na predlog Komisije po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno odloči, da se postopek iz člena 251 uporablja za odstavke 1(d), (f) in (g) tega člena.

3. Država članica lahko socialnim partnerjem na njihovo skupno zahtevo poveri izvajanje direktiv, sprejetih v skladu z odstavkom 2.

V tem primeru zagotovi, da socialni partnerji najpozneje do datuma, ko je treba v skladu s členom 249 direktivo prenesti, z dogovorom uvedejo potrebne ukrepe, pri tem pa mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi bila ob vsakem času sposobna jamčiti za rezultate, ki jih nalaga ta direktiva.

4. Določbe, sprejete v skladu s tem členom:

- ne vplivajo na pravico držav članic, da določijo temeljna načela svojih sistemov socialne varnosti, in ne smejo bistveno poslabšati finančne uravnoteženosti teh sistemov;
- ne preprečujejo državam članicam ohranjanja ali uvedbe strožjih zaščitnih ukrepov, ki so združljivi s to pogodbo.

5. Določbe tega člena se ne uporabljajo za plače, pravico združevanja, pravico do stavke ali pravico do izprtja.

Člen 138

1. Naloga Komisije je spodbujati posvetovanja med socialnimi partnerji na ravni Skupnosti in zato sprejme vse ustrezne ukrepe za olajšanje njihovega dialoga, pri čemer partnerjem zagotovi uravnoteženo podporo.

2. V ta namen se Komisija pred predložitvijo predlogov na področju socialne politike posvetuje s socialnimi partnerji o možni usmeritvi ukrepov Skupnosti.

3. Če po teh posvetovanjih Komisija oceni, da so ukrepi Skupnosti priporočljivi, se s socialnimi partnerji posvetuje o vsebini predvidenega predloga. Socialni partnerji predložijo Komisiji mnenje ali, kadar je to primerno, priporočilo.

4. Pri teh posvetovanjih lahko socialni partnerji obvestijo Komisijo, da želijo začeti postopek, predviden v členu 139. Postopek ne sme trajati več kakor devet mesecev, razen če se zadevni socialni partnerji in Komisija skupaj ne odločijo za podaljšanje.

Člen 139

1. Če socialni partnerji tako želijo, lahko dialog med njimi na ravni Skupnosti privede do pogodbenih razmerij, tudi sporazumov.

2. Sporazumi, sklenjeni na ravni Skupnosti, se izvajajo bodisi v skladu s postopki in prakso socialnih partnerjev in držav članic ali v zadevah iz člena 137 na skupno zahtevo podpisnic s sklepom Sveta, sprejetim na predlog Komisije.

Svet odloča s kvalificirano večino, razen kadar zadevni sporazum vsebuje eno ali več določb, ki se nanašajo na eno od področij, pri katerih je za sprejetje potrebno soglasje v skladu s členom 137(2). V tem primeru odloča soglasno.

Člen 140

Za doseganje ciljev iz člena 136 in brez poseganja v druge določbe te pogodbe Komisija spodbuja sodelovanje med državami članicami in olajšuje usklajevanje njihovih ukrepov na vseh področjih socialne politike iz tega poglavja, zlasti na naslednjih področjih:

- zaposlovanje;
- delovno pravo in delovni pogoji;
- osnovno in nadaljnje poklicno usposabljanje;
- socialno varnost;
- preprečevanje nesreč pri delu in poklicnih boleznih;
- higiena dela;
- pravica združevanja ter kolektivna pogajanja med delodajalci in delavci.

V ta namen Komisija tesno sodeluje z državami članicami z izdelavo študij, dajanjem mnenj in s pripravo posvetovanj glede težav, ki se pojavljajo na nacionalni ravni, pa tudi glede tistih, ki zadevajo mednarodne organizacije.

Preden Komisija da mnenje iz tega člena, se posvetuje z Ekonomsko-socialnim odborom.

Člen 141

1. Vsaka država članica zagotovi uporabo načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske.

2. V tem členu „plačilo“ pomeni običajno osnovno ali minimalno mezdo ali plačo ter kakršne koli druge prejemke v denarju ali v naravi, ki jih delavec prejme iz naslova zaposlitve neposredno ali posredno od svojega delodajalca.

Enako plačilo brez diskriminacije glede na spol pomeni:

(a) da se plačilo za enako delo po akordnih postavkah izračuna na podlagi enakih merskih enot;

(b) da je plačilo za delo po urnih postavkah enako za enako delovno mesto.

3. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme ukrepe za zagotovitev uporabe načela enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk glede zaposlovanja in poklica, vključno z načelom enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti.

4. Da bi zagotovili dejansko polno enakost med moškimi in ženskami v delovnem življenju, načelo enakega obravnavanja državam članicam ne preprečuje ohranitve ali sprejetja ukrepov o specifičnih ugodnostih, s katerimi se nezadostno zastopanemu spolu olajša opravljanje poklicne dejavnosti ali prepreči ali izravna neugoden položaj v poklicni karieri.

Člen 142

Države članice si prizadevajo ohraniti obstoječo enakovrednost sistemov plačanih dopustov.

Člen 143

Komisija vsako leto sestavi poročilo o napredku pri doseganju ciljev iz člena 136, skupaj z demografskim stanjem v Skupnosti. Poročilo pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru.

Evropski parlament lahko pozove Komisijo, naj pripravi poročila o posebnih problemih, ki zadevajo socialne razmere.

Člen 144

Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom ustanovi Odbor za socialno zaščito, ki ima svetovalni status, za pospeševanje sodelovanja med državami članicami in s Komisijo na področju politik socialne zaščite. Naloge odbora so:

- spremljati socialne razmere in razvoj politik socialne zaščite v državah članicah in v Skupnosti;
- pospeševati izmenjavo informacij, izkušenj in dobrih praks med državami članicami in s Komisijo;
- brez poseganja v člen 207 pripravljati poročila, oblikovati mnenja ali opravljati druga dela na področjih iz njegove pristojnosti, na zahtevo Sveta ali Komisije ali na lastno pobudo.

Odbor pri izpolnjevanju svojih nalog vzpostavi ustrezne stike s socialnimi partnerji.

Vsaka država članica in Komisija imenujejo po dva člana odbora.

Člen 145

Komisija v svojem letnem poročilu za Evropski parlament nameni posebno poglavje razvoju socialnih razmer v Skupnosti.

Evropski parlament lahko pozove Komisijo, naj pripravi poročila o posebnih problemih, ki se nanašajo na socialne razmere.

POGLAVJE 2

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD

Člen 146

Da bi izboljšali zaposlitvene priložnosti delavcev na notranjem trgu in tako prispevali k dvigu življenjske ravni, se v skladu s spodaj navedenimi določbami ustanovi Evropski socialni sklad; njegov cilj je omogočiti lažje zaposlovanje delavcev ter povečati njihovo geografsko in poklicno mobilnost v Skupnosti, pa tudi olajšati njihovo prilagajanje spremembam v industriji in proizvodnih sistemih, zlasti s poklicnim usposabljanjem in preusposabljanjem.

Člen 147

Sklad upravlja Komisija.

Pri tej nalogi Komisiji pomaga odbor, ki mu predseduje član Komisije, sestavljen pa je iz predstavnikov vlad, sindikatov in organizacij delodajalcev.

Člen 148

Svet sprejme v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij izvedbene sklepe, ki se nanašajo na Evropski socialni sklad.

POGLAVJE 3

IZOBRAŽEVANJE, POKLICNO USPOSABLJANJE IN MLADINA

Člen 149

1. Skupnost prispeva k razvoju kakovostnega izobraževanja s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami ter po potrebi s podpiranjem in dopolnjevanjem njihovih dejavnosti, pri čemer v celoti upošteva odgovornost držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo izobraževalnih sistemov, pa tudi njihovo kulturno in jezikovno raznolikost.

2. Cilji dejavnosti Skupnosti so:

- razvijanje evropske razsežnosti v izobraževanju, zlasti s poučevanjem in razširjanjem jezikov držav članic;
- spodbujanje mobilnosti študentov in profesorjev, med drugim s spodbujanjem akademskega priznavanja diplom in študijskih obdobj;
- pospeševanje sodelovanja med izobraževalnimi zavodi;
- razvijanje izmenjave informacij in izkušenj glede vprašanj, ki so skupna izobraževalnim sistemom držav članic;
- spodbujanje razvoja izmenjave mladih ter izmenjave pedagoških in drugih strokovnih delavcev;
- spodbujanje razvoja izobraževanja na daljavo.

3. Skupnost in države članice podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju izobraževanja, zlasti s Svetom Evrope.

4. Da bi Svet prispeval k uresničevanju ciljev iz tega člena, sprejme:

- spodbujevalne ukrepe v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic;

— priporočila, o katerih odloča s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 150

1. Skupnost izvaja politiko poklicnega usposabljanja, ki podpira in dopolnjuje dejavnost držav članic, pri čemer v celoti upošteva njihovo odgovornost za vsebino in organizacijo poklicnega usposabljanja.

2. Cilji dejavnosti Skupnosti so:

— olajševanje prilagajanja spremembam v industriji, zlasti s poklicnim usposabljanjem in preusposabljanjem,

— izboljševanje začetnega in nadaljevalnega poklicnega usposabljanja zaradi lažje vključitve in ponovne vključitve v trg dela,

— olajševanje dostopa do poklicnega usposabljanja ter spodbujanje mobilnosti izobraževalcev in udeležencev usposabljanja, zlasti mladih,

— spodbujanje sodelovanja v zvezi z usposabljanjem med izobraževalnimi zavodi ali zavodi za usposabljanje in podjetji,

— razvijanje izmenjave informacij in izkušenj glede vprašanj, ki so skupna sistemom usposabljanja držav članic.

3. Skupnost in države članice podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju poklicnega usposabljanja.

4. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij sprejme ukrepe, ki prispevajo k uresničevanju ciljev iz tega člena, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic.

NASLOV XII

KULTURA

Člen 151

1. Skupnost prispeva k razcvetu kultur držav članic, pri čemer upošteva njihovo nacionalno in regionalno raznolikost ter hkrati postavlja v ospredje skupno kulturno dediščino.

2. Dejavnost Skupnosti je namenjena spodbujanju sodelovanja med državami članicami in, če je to potrebno, podpiranju in dopolnjevanju njihove dejavnosti na naslednjih področjih:
 - izboljševanje poznavanja in razširjanja kulture in zgodovine evropskih narodov;
 - ohranjanje in varstvo kulturne dediščine evropskega pomena;
 - nekomercialna kulturna izmenjava;
 - umetniško in književno ustvarjanje, tudi na avdio-vizualnem področju.
3. Skupnost in države članice podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na kulturnem področju, zlasti s Svetom Evrope.
4. Skupnost pri svoji dejavnosti na podlagi drugih določb te pogodbe upošteva kulturne vidike, zlasti zaradi spoštovanja in spodbujanja raznolikosti svojih kultur.
5. Da bi Svet prispeval k uresničevanju ciljev iz tega člena, sprejme:
 - spodbujevalne ukrepe v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Odborom regij, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in predpisov držav članic. V postopkih iz člena 251 odloča Svet soglasno;
 - priporočila, o katerih odloča soglasno na predlog Komisije.

NASLOV XIII

JAVNO ZDRAVJE

Člen 152

1. Pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in dejavnosti Skupnosti se zagotavlja visoka raven varovanja zdravja ljudi.

Dejavnost Skupnosti, ki dopolnjuje nacionalne politike, je usmerjena k izboljševanju javnega zdravja, preprečevanju človekovih obolenj in bolezni ter odpravljanju vzrokov, ki ogrožajo zdravje ljudi. Ta dejavnost zajema obvladovanje močno razširjenih težkih bolezni s spodbujanjem raziskovanja njihovih vzrokov, prenosa in preprečevanja, pa tudi obveščanja o zdravju in zdravstvene vzgoje.

Skupnost dopolnjuje ukrepe držav članic za zmanjševanje škode za zdravje zaradi uživanja drog, vključno z obveščanjem in preprečevanjem.

2. Skupnost spodbuja sodelovanje med državami članicami na področjih iz tega člena in, če je potrebno, podpira njihove ukrepe.

Države članice v povezavi s Komisijo medsebojno usklajujejo svoje politike in programe na področjih iz odstavka 1. Komisija lahko v tesni povezavi z državami članicami daje koristne pobude za pospeševanje takšnega usklajevanja.

3. Skupnost in države članice pospešujejo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju javnega zdravja.

4. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij prispeva k doseganju ciljev iz tega člena s sprejetjem:

- (a) ukrepov, ki določajo visoke standarde kakovosti in varnosti organov in snovi človeškega izvora, krvi in krvnih derivatov; ti ukrepi državam članicam ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih zaščitnih ukrepov;
- (b) ukrepov, z odstopanjem od člena 37, na veterinarskem in fitosanitarnem področju, katerih neposredni cilj je varovanje javnega zdravja;
- (c) spodbujevalnih ukrepov za varovanje in izboljšanje zdravja ljudi, pri čemer je izključeno kakršno koli usklajevanje zakonov in drugih predpisov držav članic.

Svet lahko na predlog Komisije s kvalificirano večino sprejme tudi priporočila za namene iz tega člena.

5. Pri dejavnosti Skupnosti na področju javnega zdravja je v celoti upoštevana odgovornost držav članic za organizacijo in zagotavljanje zdravstvenih storitev in zdravstvenega varstva. Zlasti ukrepi iz odstavka 4(a) ne vplivajo na nacionalne določbe o darovanju organov in krvi ali njihovi uporabi za namene zdravljenja.

NASLOV XIV

VARSTVO POTROŠNIKOV

Člen 153

1. Zato da bi podprli interese potrošnikov in zagotovili visoko raven varstva potrošnikov, Skupnost prispeva k varovanju zdravja, varnosti in ekonomskih interesov potrošnikov, pa tudi k spodbujanju njihove pravice do obveščeniosti, izobraževanja in samoorganiziranja za zaščito njihovih interesov.

2. Pri opredeljevanju in izvajanju drugih politik in dejavnosti Skupnosti se upoštevajo zahteve varstva potrošnikov.
3. Skupnost prispeva k doseganju ciljev iz odstavka 1 z:
 - (a) ukrepi, sprejetimi v skladu s členom 95 v okviru uresničevanja notranjega trga;
 - (b) ukrepi za podporo, dopolnitev in nadzor politike držav članic.
4. Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme ukrepe iz odstavka 3(b).
5. Ukrepi, sprejeti v skladu z odstavkom 4, državam članicam ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih zaščitnih ukrepov. Takšni ukrepi morajo biti združljivi s to pogodbo. O njih se uradno obvesti Komisija.

NASLOV XV

VSEEVROPSKA OMREŽJA

Člen 154

1. Da bi Skupnost pripomogla k doseganju ciljev iz členov 14 in 158 in da bi državljanom Unije, gospodarskim subjektom ter regionalnim in lokalnim skupnostim omogočila v celoti izkoristiti ugodnosti vzpostavitve območja brez notranjih meja, prispeva k vzpostavitvi in razvoju vseevropskih omrežij na področju prometne, telekomunikacijske in energetske infrastrukture.
2. V okviru sistema odprtih in konkurenčnih trgov so ukrepi Skupnosti namenjeni pospeševanju medsebojnega povezovanja in medobratovalnosti nacionalnih omrežij, pa tudi dostopa do teh omrežij. Pri tem je zlasti upoštevana potreba po povezavi otoških, neobalnih in obrobnihih regij z osrednjimi regijami Skupnosti.

Člen 155

1. Da bi dosegli cilje iz člena 154, Skupnost:
 - pripravi vrsto smernic, ki zajemajo cilje, prednostne naloge in splošno zasnovo ukrepov, predvidenih na področju vseevropskih omrežij; v teh smernicah se opredelijo projekti skupnega interesa;

- izvaja ukrepe, za katere se izkaže, da so potrebni za zagotovitev medobratovalnosti omrežij, zlasti na področju usklajevanja tehničnih standardov;
- lahko podpira projekte skupnega interesa, ki jih podpirajo države članice in ki so opredeljeni v okviru smernic iz prve alinee, zlasti s študijami izvedljivosti, kreditnimi garancijami ali subvencioniranjem obrestnih mer; Skupnost lahko prek Kohezijskega sklada, ustanovljenega v skladu s členom 161, pomaga financirati tudi posebne projekte v državah članicah na področju prometne infrastrukture.

Skupnost pri svojih dejavnostih upošteva potencialno ekonomsko upravičenost projektov.

2. Države članice v povezavi s Komisijo med seboj usklajujejo svoje nacionalne politike, ki lahko pomembno vplivajo na doseganje ciljev iz člena 154. Komisija lahko v tesnem sodelovanju z državami članicami daje koristne pobude za pospeševanje takšnega usklajevanja.

3. Skupnost se lahko odloči za sodelovanje s tretjimi državami, da bi podprla projekte skupnega interesa in zagotovila medobratovalnost omrežij.

Člen 156

Svet sprejme smernice in druge ukrepe, navedene v členu 155(1), v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij.

Smernice in projekte skupnega interesa, ki se nanašajo na ozemlje ene od držav članic, mora odobriti ta država članica.

NASLOV XVI

INDUSTRIJA

Člen 157

1. Skupnost in države članice skrbijo za zagotovitev pogojev, ki so potrebni za konkurenčnost industrije Skupnosti.

Zato je njihovo ukrepanje v skladu s sistemom odprtih in konkurenčnih trgov namenjeno:

- pospeševanju prilagajanja industrije strukturnim spremembam;
- spodbujanju okolja, ki je naklonjeno pobudam in razvoju podjetij v celotni Skupnosti, zlasti malih in srednjih podjetij;

- spodbujanju okolja, ki je naklonjeno sodelovanju med podjetji;
- podpiranju boljšega izkoriščanja industrijskega potenciala politike inovacij, raziskav in tehnološkega razvoja.

2. Države članice se med seboj posvetujejo v povezavi s Komisijo in po potrebi uskladijo svoje ukrepanje. Komisija lahko da kakršno koli koristno pobudo za pospeševanje takšnega usklajevanja.

3. Skupnost prispeva k doseganju ciljev iz odstavka 1 s politikami in dejavnostmi, ki jih uresničuje v skladu z drugimi določbami te pogodbe. Svet se lahko v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom odloči o posebnih ukrepih v podporo ukrepanju držav članic za doseganje ciljev iz odstavka 1.

Ta naslov ne daje podlage za uvedbo kakršnih koli ukrepov Skupnosti, ki bi lahko povzročili izkrivljanje konkurence ali vsebovali davčne določbe ali določbe, ki se nanašajo na pravice in interese zaposlenih.

NASLOV XVII

EKONOMSKA IN SOCIALNA KOHEZIJA

Člen 158

Da bi Skupnost pospešila svoj vsesplošni skladni razvoj, razvija in izvaja tiste svoje dejavnosti, ki vodijo h krepitvi njene ekonomske in socialne kohezije.

Skupnost si še posebno prizadeva zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij ali otokov z najbolj omejenimi možnostmi, tudi podeželja.

Člen 159

Države članice vodijo in usklajujejo svojo gospodarsko politiko tako, da dosegajo tudi cilje, navedene v členu 158. Pri oblikovanju in izvajanju politik in dejavnosti Skupnosti ter vzpostavljanju notranjega trga upoštevajo cilje iz člena 158, s čimer prispevajo k njihovem uresničevanju. Skupnost podpira uresničevanje teh ciljev tudi z delovanjem v okviru strukturnih skladov (Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad, Usmerjevalni oddelek; Evropski socialni sklad; Evropski sklad za regionalni razvoj), Evropske investicijske banke in drugih obstoječih finančnih instrumentov.

Komisija vsaka tri leta predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij poročilo o napredku, doseženem pri uresničevanju ekonomske in socialne kohezije, in o tem, kako so k temu pripomogle v tem členu predvidena sredstva. Po potrebi se temu poročilu priložijo ustrezni predlogi.

Če se izkaže, da so potrebne posebne dejavnosti zunaj skladov, in ne da bi posegali v ukrepe, sprejete v okviru drugih politik Skupnosti, lahko Svet o teh dejavnostih odloča v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij.

Člen 160

Evropski sklad za regionalni razvoj je namenjen pomoči pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij v regijah Skupnosti, tako da sodeluje pri razvoju in strukturnem prilagajanju razvojno zaostalih regij in pri preobrazbi nazadujočih industrijskih regij.

Člen 161

Brez poseganja v člen 162 Svet na predlog Komisije in po pridobitvi privolitve Evropskega parlamenta ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij soglasno opredeli naloge, prednostne cilje in organizacijo strukturnih skladov, kar lahko vključuje tudi združevanje skladov. Svet po enakem postopku opredeli tudi splošna pravila, ki se uporabljajo za sklade, in določbe, potrebne za zagotavljanje uspešnosti ter usklajevanje skladov med seboj in z drugimi obstoječimi finančnimi instrumenti.

Kohezijski sklad, ki ga je Svet ustanovil po enakem postopku, zagotavlja finančne prispevke za projekte na področju okolja in vseevropskih omrežij v okviru prometne infrastrukture.

Od 1. januarja 2007 odloča Svet na predlog Komisije po pridobitvi privolitve Evropskega parlamenta ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij s kvalificirano večino, če sta bila do tega datuma sprejeta večletni finančni načrt, ki se uporablja od 1. januarja 2007, in pripadajoči medinstitucionalni sporazum. V nasprotnem primeru se postopek, ki ga določa ta odstavek, uporablja od datuma njunega sprejetja.

Člen 162

Izvedbene sklepe, ki se nanašajo na Evropski sklad za regionalni razvoj, sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij.

Za Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad, Usmerjevalni oddelek in za Evropski socialni sklad se še naprej uporablja člen 37 oziroma 148.

NASLOV XVIII

RAZISKAVE IN TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Člen 163

1. Cilj Skupnosti je okrepiti znanstvene in tehnološke temelje industrije Skupnosti ter jo spodbujati, da postane bolj konkurenčna na mednarodni ravni, pri čemer pospešuje vse raziskovalne dejavnosti, ki se zdijo potrebne zaradi drugih poglavij te pogodbe.

2. Zato Skupnost na vsem svojem območju spodbuja podjetja, tudi mala in srednja, raziskovalne centre in univerze pri njihovih visokokakovostnih raziskovalnih in tehnološkorazvojnih dejavnostih; podpira njihovo prizadevanje za medsebojno sodelovanje, pri čemer je njen glavni cilj omogočiti podjetjem, da v celoti izkoristijo možnosti notranjega trga, zlasti z odpiranjem nacionalnih trgov javnih naročil, z opredelitvijo skupnih standardov ter odpravljanjem pravnih in davčnih ovir za tako sodelovanje.

3. Vse dejavnosti Skupnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja iz te pogodbe, tudi demonstracijski projekti, se določajo in izvajajo v skladu z določbami tega naslova.

Člen 164

Pri uresničevanju teh ciljev Skupnost v dopolnilo dejavnostim, ki potekajo v državah članicah, izvaja naslednje dejavnosti:

- (a) izvajanje raziskovalnih, tehnološkorazvojnih in demonstracijskih programov s spodbujanjem sodelovanja s in med podjetji, raziskovalnimi centri in univerzami;

- (b) spodbujanje sodelovanja s tretjimi državami in z mednarodnimi organizacijami na raziskovalnem, tehnološko-razvojnem in demonstracijskem področju Skupnosti;
- (c) razširjanje in optimalizacija rezultatov raziskovalnih, tehnološko-razvojnih in demonstracijskih dejavnosti Skupnosti;
- (d) spodbujanje usposabljanja in mobilnosti raziskovalcev v Skupnosti.

Člen 165

1. Skupnost in države članice usklajujejo svoje raziskovalne in tehnološko-razvojne dejavnosti, da bi zagotovile skladnost med nacionalnimi politikami in politiko Skupnosti.
2. Komisija lahko v tesnem sodelovanju z državami članicami daje koristne pobude za pospeševanje usklajevanja iz odstavka 1.

Člen 166

1. Večletni okvirni program, v katerem so opredeljene vse dejavnosti Skupnosti, sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom.

V okvirnem programu se:

- opredelijo znanstveni in tehnološki cilji, ki naj bi jih dosegli z dejavnostmi iz člena 164, in določijo ustrezne prednostne naloge;
- navede splošna zasnova teh dejavnosti;
- določijo najvišji skupni znesek in podrobna pravila finančne udeležbe Skupnosti pri okvirnem programu ter ustrezni deleži za vsako od predvidenih dejavnosti.

2. Okvirni program se prilagodi ali dopolni glede na spremenjene okoliščine.

3. Okvirni program se izvaja s posebnimi programi, pripravljenimi znotraj posamezne dejavnosti. V vsakem posebnem programu so opredeljena podrobna pravila njegovega izvajanja, določeno je njegovo trajanje in predvidena potrebna sredstva. Vsota vseh potrebnih sredstev, določenih v posebnih programih, ne sme preseči najvišjega skupnega zneska, ki je določen za okvirni program in vsako dejavnost.

4. Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom s kvalificirano večino sprejme posebne programe.

Člen 167

Za izvajanje večletnega okvirnega programa Svet določi:

- pravila glede sodelovanja podjetij, raziskovalnih centrov in univerz;
- pravila glede razširjanja rezultatov raziskav.

Člen 168

Pri izvajanju večletnega okvirnega programa se lahko sprejmejo dopolnilni programi, pri katerih sodelujejo samo nekatere države članice, ki te programe ob morebitni udeležbi Skupnosti tudi financirajo.

Svet sprejme pravila, ki veljajo za dopolnilne programe, zlasti glede razširjanja znanja in dostopa drugih držav članic.

Člen 169

Pri izvajanju večletnega okvirnega programa lahko Skupnost v dogovoru z zadevnimi državami članicami predvidi sodelovanje pri raziskovalnih in razvojnih programih več držav članic, tudi sodelovanje v strukturah, vzpostavljenih za izvajanje teh programov.

Člen 170

Pri izvajanju večletnega okvirnega programa lahko Skupnost predvidi sodelovanje s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami na raziskovalnem, tehnološko-razvojnem in demonstracijskem področju Skupnosti.

Podrobna ureditev takega sodelovanja je lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Člen 171

Skupnost lahko ustanovi skupna podjetja ali kakršno koli drugo strukturo, potrebno za učinkovito izvajanje raziskovalnih, tehnološko-razvojnih in demonstracijskih programov Skupnosti.

Člen 172

Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Ekonomsko-socialnim odborom s kvalificirano večino sprejme določbe iz člena 171.

Svet v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom sprejme določbe iz členov 167, 168 in 169. Za sprejetje dopolnilnih programov je potrebno soglasje zadevnih držav članic.

Člen 173

Komisija na začetku vsakega leta pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo. Poročilo zajema informacije o raziskovalnih in tehnološko-razvojnih dejavnostih ter o razširjanju njihovih rezultatov v predhodnem letu, pa tudi delovni program za tekoče leto.

NASLOV XIX

OKOLJE

Člen 174

1. Okoljska politika Skupnosti prispeva k uresničevanju naslednjih ciljev:

- ohranjanju, varstvu in izboljšanju kakovosti okolja;
- varovanju človekovega zdravja;
- skrbni in preudarni rabi naravnih virov;
- spodbujanju ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov.

2. Cilj okoljske politike Skupnosti je doseči visoko raven varstva, pri čemer se upošteva raznolikost razmer v posameznih regijah Skupnosti. Politika temelji na previdnostnem načelu in na načelih, da je treba delovati preventivno, da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru in da mora plačati povzročitelj obremenitve.

V tej zvezi usklajevalni ukrepi, ki ustrezajo zahtevam varstva okolja, vključujejo, kadar je to primerno, zaščitno klavzulo, ki državam članicam dovoljuje, da iz negospodarskih okoljskih razlogov sprejmejo začasne ukrepe, za katere velja nadzorni postopek Skupnosti.

3. Pri oblikovanju svoje okoljske politike Skupnost upošteva:

- razpoložljive znanstvene in tehnične podatke;
- okoljske razmere v različnih regijah Skupnosti;
- možne koristi in stroške ukrepanja ali neukrepanja;
- gospodarski in socialni razvoj Skupnosti kot celote in uravnotežen razvoj njenih regij.

4. V okviru svojih pristojnosti Skupnost in države članice sodelujejo s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Podrobnosti sodelovanja Skupnosti so lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Prejšnji pododstavek ne posega v pristojnost držav članic glede pogajanj v mednarodnih organih in glede sklepanja mednarodnih sporazumov.

Člen 175

1. Svet se v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij odloči, katere ukrepe naj Skupnost sprejme za doseganje ciljev iz člena 174.

2. Z odstopanjem od postopka odločanja iz odstavka 1 in brez poseganja v člen 95 Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom, Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij soglasno sprejme:

- (a) določbe, ki so zlasti davčne narave;
- (b) ukrepe, ki vplivajo na:
 - prostorsko načrtovanje;
 - upravljanje s količinami vodnih virov ali ki vplivajo, neposredno ali posredno, na razpoložljivost teh virov;
 - rabo zemljišč, razen ravnanja z odpadki;

- (c) ukrepe, ki pomembno vplivajo na izbiro držav članic med različnimi viri energije in na splošno strukturo njihove oskrbe z energijo.

Svet lahko pod pogoji, navedenimi v prvem pododstavku, določi tista vprašanja iz tega odstavka, o katerih se odloča s kvalificirano večino.

3. Na drugih področjih Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ter po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom in Odborom regij sprejme splošne delovne programe, ki določajo prednostne cilje.

Svet v skladu s pogoji iz odstavka 1 oziroma odstavka 2 sprejme ukrepe, ki so potrebni za izvajanje teh programov.

4. Države članice financirajo in izvajajo okoljsko politiko, ne da bi pri tem posegale v nekatere ukrepe skupnostne narave.

5. Brez poseganja v načelo, da plača povzročitelj obremenitve, in če je ukrep, ki je bil sprejet na podlagi določb iz odstavka 1, povezan z nesorazmerno visokimi stroški za organe oblasti države članice, Svet v pravni akt, s katerim sprejme ta ukrep, vključi ustrezne določbe v obliki:

- začasnih odstopanj in/ali
- finančne podpore iz Kohezijskega sklada, ustanovljenega v skladu s členom 161.

Člen 176

Varstveni ukrepi, sprejeti v skladu s členom 175, nobeni od držav članic ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih varstvenih ukrepov. Takšni ukrepi morajo biti združljivi s to pogodbo. O njih se uradno obvesti Komisija.

NASLOV XX

RAZVOJNO SODELOVANJE

Člen 177

1. Politika Skupnosti na področju razvojnega sodelovanja, ki dopolnjuje politike držav članic, podpira:

- trajnostni gospodarski in socialni razvoj držav v razvoju, zlasti tistih, ki so v najbolj neugodnem položaju;

- skladno in postopno vključevanje držav v razvoju v svetovno gospodarstvo;
 - boj proti revščini v državah v razvoju.
2. Politika Skupnosti na tem področju prispeva k doseganju splošnega cilja razvijati in krepiti demokracijo in pravno državo ter spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine.
 3. Skupnost in države članice izpolnjujejo svoje obveznosti in upoštevajo cilje, ki so se jim zavezale v okviru OZN in drugih pristojnih mednarodnih organizacij.

Člen 178

Skupnost pri izvajanju politik, ki bi utegnile vplivati na države v razvoju, upošteva cilje iz člena 177.

Člen 179

1. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ukrepe, ki so potrebni za uresničevanje ciljev iz člena 177. Takšni ukrepi so lahko v obliki večletnih programov.
2. Evropska investicijska banka prispeva k izvajanju ukrepov iz odstavka 1 v skladu s pogoji iz svojega statuta.
3. Določbe tega člena ne vplivajo na sodelovanje z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami v okviru Konvencije AKP-ES.

Člen 180

1. Skupnost in države članice usklajujejo svoje politike razvojnega sodelovanja in se med seboj posvetujejo o programih pomoči, tudi v mednarodnih organizacijah in na mednarodnih konferencah. Sprejemajo lahko skupne ukrepe. Države članice po potrebi prispevajo k izvajanju programov pomoči Skupnosti.
2. Komisija lahko daje koristne pobude za pospeševanje usklajevanja iz odstavka 1.

Člen 181

V okviru svojih pristojnosti Skupnost in države članice sodelujejo s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Podrobnosti sodelovanja Skupnosti so lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Prejšnji odstavek ne posega v pristojnost držav članic glede pogajanj v mednarodnih organih in glede sklepanja mednarodnih sporazumov.

NASLOV XXI

GOSPODARSKO, FINANČNO IN TEHNIČNO SODELOVANJE S TRETJIMI DRŽAVAMI

Člen 181a

1. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe, zlasti tiste iz naslova XX, Skupnost v okviru svojih pristojnosti izvaja ukrepe, ki se nanašajo na gospodarsko, finančno in tehnično sodelovanje s tretjimi državami. Takšni ukrepi dopolnjujejo ukrepe, ki jih izvajajo države članice in so skladni z razvojno politiko Skupnosti.

Politika Skupnosti na tem področju prispeva k doseganju splošnega cilja razvijati in krepiti demokracijo in pravno državo ter cilja spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine.

2. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme ukrepe, potrebne za izvajanje odstavka 1. Svet odloča soglasno glede pridružitvenih sporazumov iz člena 310 in sporazumov, ki bodo sklenjeni z državami kandidatkami za pristop k Uniji.

3. Skupnost in države članice v okviru svojih pristojnosti sodelujejo s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Podrobnosti sodelovanja Skupnosti so lahko predmet sporazumov med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi osebami, o teh sporazumih pa se pogajajo in jih sklepajo v skladu s členom 300.

Prvi pododstavek ne posega v pristojnost držav članic glede pogajanj v mednarodnih organih in glede sklepanja mednarodnih sporazumov.

ČETRTI DEL

PRIDRUŽEVANJE ČEZMORSKIH DRŽAV IN OZEMELJ

Člen 182

Države članice soglašajo, da Skupnosti pridružijo neevropske države in ozemlja, ki imajo posebne odnose z Dansko, Francijo, Nizozemsko in Združenim kraljestvom. Te države in ozemlja (v nadaljnjem besedilu „države in ozemlja“) so navedene v Prilogi II k tej pogodbi.

Namen pridruževanja je spodbujati gospodarski in socialni razvoj držav in ozemelj ter vzpostavljati tesne ekonomske odnose med njimi in Skupnostjo kot celoto.

V skladu z načeli, navedenimi v preambuli te pogodbe, je glavni namen pridruževanja podpirati interese in blaginjo prebivalcev držav in ozemelj, da bi jim omogočili gospodarsko, socialno in kulturno razvitost, za katero si prizadevajo.

Člen 183

Cilji pridruževanja so naslednji:

- (1) Države članice obravnavajo trgovino z državami in ozemlji enako kakor medsebojno trgovino v skladu s to pogodbo.
- (2) Vsaka država ali ozemlje obravnava trgovino z državami članicami ter z drugimi državami in ozemlji enako kakor trgovino s tisto evropsko državo, s katero ima posebne odnose.
- (3) Države članice so udeležene pri naložbah, potrebnih za postopen razvoj teh držav in ozemelj.
- (4) Pri naložbah, ki jih financira Skupnost, lahko v razpisih in dobavah pod enakimi pogoji sodelujejo vse fizične in pravne osebe, ki so državljani države članice ali ene od držav in ozemelj.
- (5) V odnosih med državami članicami ter državami in ozemlji se pravica državljanov in družb ali podjetij do ustanavljanja ureja v skladu z določbami in postopki iz poglavja o pravici do ustanavljanja in na podlagi nediskriminacije, pri čemer se upoštevajo vse posebne določbe, sprejete v skladu s členom 187.

Člen 184

1. Pri uvozu blaga s poreklom iz držav in z ozemelj v države članice se carine prepovejo skladno s prepovedjo carin med državami članicami v skladu z določbami te pogodbe.
2. Carine pri uvozu blaga v države ali na ozemlja iz držav članic ali drugih držav ali ozemelj se prepovejo v skladu z določbami člena 25.
3. Vendar pa lahko države in ozemlja uvedejo carine, ki so potrebne za njihov razvoj in industrializacijo ali financiranje njihovega proračuna.

Carine iz prejšnjega pododstavka ne smejo prekoračiti ravni carin, ki veljajo za uvoz izdelkov iz tiste države članice, s katero ima posamezna država ali ozemlje posebne odnose.

4. Odstavek 2 se ne uporablja za države in ozemlja, ki zaradi posebnih mednarodnih obveznosti že uporabljajo nediskriminacijsko carinsko tarifo.
5. Uvedba ali sprememba carin za blago, uvoženo v države in na ozemlja, ne sme ne pravno ne dejansko povzročati neposredne ali posredne diskriminacije med uvozom iz posameznih držav članic.

Člen 185

Če obstaja možnost, da bi ob uporabi določb člena 184(1) raven carin za blago, uvoženo iz tretje države v državo ali na ozemlje, povzročila preusmeritev trgovinskih tokov na škodo katere koli države članice, lahko ta od Komisije zahteva, da drugim državam članicam predlaga ukrepe, potrebne za izboljšanje stanja.

Člen 186

Ob upoštevanju določb o javnem zdravju, javni varnosti ali javnem redu je prosto gibanje delavcev iz držav in z ozemelj v državah članicah ter delavcev iz držav članic v državah in na ozemljih urejeno s sporazumi, ki se sklenejo naknadno ob soglasni odobritvi držav članic.

Člen 187

Svet na podlagi izkušenj, pridobljenih v okviru pridruževanja držav in ozemelj k Skupnosti in na podlagi načel iz te pogodbe, soglasno predpiše določbe glede podrobnih pravil in postopka pridruževanja držav in ozemelj k Skupnosti.

Člen 188

Določbe členov 182 do 187 se uporabljajo za Grenlandijo ob upoštevanju specifičnih določb iz Protokola o posebni ureditvi za Grenlandijo, ki je priloga k tej pogodbi.

PETI DEL

INSTITUCIJE SKUPNOSTI

NASLOV I

DOLOČBE O INSTITUCIJAH

POGLAVJE 1

INSTITUCIJE

ODDELEK 1

EVROPSKI PARLAMENT

Člen 189

Evropski parlament, ki ga sestavljajo predstavniki narodov držav, združenih v Skupnosti, izvaja pristojnosti, ki so mu dodeljene s to pogodbo.

Število članov Evropskega parlamenta ne sme preseči 732.

Člen 190 ⁽¹⁾

1. Predstavniki narodov držav, združenih v Skupnosti, so izvoljeni v Evropski parlament na splošnih neposrednih volitvah.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

2. Število predstavnikov, ki se izvolijo v posamezni državi članici, je naslednje:

Belgija	24
Češka	24
Danska	14
Nemčija	99
Estonija	6
Grčija	24
Španija	54
Francija	78
Irska	13
Italija	78
Ciper	6
Latvija	9
Litva	13
Luksemburg	6
Madžarska	24
Malta	5
Nizozemska	27
Avstrija	18
Poljska	54
Portugalska	24
Slovenija	7
Slovaška	14
Finska	14
Švedska	19
Združeno kraljestvo	78.

Če se ta odstavek spremeni, mora število predstavnikov, izvoljenih v vsaki od držav članic, zagotoviti ustrezno zastopnost narodov držav, združenih v Skupnosti.

3. Predstavniki so izvoljeni za dobo petih let.

4. Evropski parlament pripravi predlog za splošne neposredne volitve po enotnem postopku v vseh državah članicah ali v skladu z načeli, ki so skupna vsem državam članicam.

Po dani privolitvi Evropskega parlamenta, ki odloča z večino svojih članov, Svet soglasno sprejme ustrezne določbe in jih priporoči državam članicam v sprejetje skladno z njihovimi ustavnimi pravili.

5. Evropski parlament po pridobitvi mnenja Komisije in z odobritvijo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, določi pravila in splošne pogoje za opravljanje nalog svojih članov. Za sprejetje vseh pravil ali pogojev, ki se nanašajo na obdavčitev članov ali nekdanjih članov, je potrebna soglasna odločitev Sveta.

Člen 191

Politične stranke na evropski ravni so pomemben povezovalni dejavnik v okviru Unije. Prispevajo k oblikovanju evropske zavesti in izražanju politične volje državljanov Unije.

Svet v skladu s postopkom iz člena 251 pripravi predpise o političnih strankah na evropski ravni in zlasti pravila, ki se nanašajo na njihovo financiranje.

Člen 192

Kolikor je to predvideno v tej pogodbi, Evropski parlament sodeluje v procesu sprejemanja aktov Skupnosti z izvajanjem svojih pristojnosti v skladu s postopki iz členov 251 in 252 ter z dajanjem privolitve ali svetovalnih mnenj.

Evropski parlament lahko z večino svojih članov od Komisije zahteva predložitev ustreznih predlogov glede vprašanj, o katerih meni, da je za izvajanje te pogodbe treba sprejeti akt Skupnosti.

Člen 193

Brez poseganja v pristojnosti, dodeljene s to pogodbo drugim institucijam ali organom, lahko Evropski parlament pri izpolnjevanju svojih nalog na zahtevo četrte četrtine svojih članov ustanovi začasni preiskovalni odbor zaradi preverjanja domnevnih kršitev ali nepravilnosti pri izvajanju zakonodaje Skupnosti, razen tedaj ko domnevna dejanja preiskuje sodišče in dokler je primer še v sodnem postopku.

Začasni preiskovalni odbor ob predložitvi svojega poročila preneha obstajati.

Podrobne določbe o uresničevanju pravice do preiskave določijo v medsebojnem soglasju Evropski parlament, Svet in Komisija.

Člen 194

Vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic imajo pravico, da samostojno ali skupaj z drugimi državljani ali osebami naslovijo na Evropski parlament peticijo glede vprašanj, ki sodijo na področje delovanja Skupnosti in ki jih neposredno zadevajo.

Člen 195

1. Evropski parlament imenuje varuha človekovih pravic, ki je pooblaščen za sprejemanje pritožb državljanov Unije ali fizičnih ali pravnih oseb s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic glede nepravilnosti pri dejavnostih institucij ali organov Skupnosti razen Sodišča in Sodišča prve stopnje pri opravljanju njune sodne funkcije.

V skladu s svojimi nalogami varuh človekovih pravic opravlja na lastno pobudo ali na podlagi pritožb, predloženih neposredno ali prek člana Evropskega parlamenta, poizvedbe, ki so po njegovem mnenju utemeljene, kar pa ne velja za domnevna dejanja, ki so ali so bila predmet sodnega postopka. Kadar varuh človekovih pravic ugotovi nepravilnost, predloži zadevo pristojni instituciji, ki ima na voljo tri mesece, da ga obvesti o svojem stališču. Varuh človekovih pravic nato pošlje poročilo Evropskemu parlamentu in pristojni instituciji. Osebo, ki je vložila pritožbo, obvestijo o izidu poizvedb.

Varuh človekovih pravic predloži Evropskemu parlamentu letno poročilo o izidu svojih poizvedb.

2. Varuh človekovih pravic je imenovan po vsakih volitvah v Evropski parlament za mandatno dobo parlamenta. Lahko je ponovno imenovan.

Varuha človekovih pravic lahko na zahtevo Evropskega parlamenta razreši Sodišče, če ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih nalog ali če je zagrešil hujšo kršitev.

3. Varuh človekovih pravic je pri opravljanju svojih nalog popolnoma neodvisen. Med opravljanjem teh nalog ne sme zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil katerega koli organa. Varuh človekovih pravic med svojim mandatom ne sme opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne.

4. Evropski parlament po pridobitvi mnenja Komisije in odobritve Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, določi pravila in splošne pogoje za opravljanje nalog varuha človekovih pravic.

Člen 196

Evropski parlament ima letna zasedanja. Sestane se brez posebnega sklica drugi torek v marcu.

Evropski parlament se lahko na zahtevo večine svojih članov ali na zahtevo Sveta oziroma Komisije sestane na izrednem zasedanju.

Člen 197

Evropski parlament izvoli svojega predsednika in svoje predsedstvo med svojimi člani.

Člani Komisije se lahko udeležujejo vseh sej in lahko na svojo zahtevo govorijo v imenu Komisije.

Komisija ustno ali pisno odgovarja na vprašanja, ki ji jih postavi Evropski parlament ali njegovi člani.

Svet govori v Evropskem parlamentu v skladu s pogoji, ki jih je določil v svojem poslovniku.

Člen 198

Razen če ta pogodba ne določa drugače, Evropski parlament odloča z absolutno večino oddanih glasov.

Sklepčnost se določi s poslovnikom.

Člen 199

Evropski parlament sprejme svoj poslovnik z večino svojih članov.

Zapisniki razprav Evropskega parlamenta se objavijo v skladu s tem poslovnikom.

Člen 200

Evropski parlament na javni seji razpravlja o letnem splošnem poročilu, ki mu ga predloži Komisija.

Člen 201

Če je vložen predlog nezaupnice o delu Komisije, sme Evropski parlament o njem glasovati šele po izteku treh dni po vložitvi, glasovanje pa mora biti javno.

Če je predlog nezaupnice sprejet z dvotretjinsko večino oddanih glasov, kar predstavlja večino članov Evropskega parlamenta, morajo člani Komisije kolektivno odstopiti. Tekoče posle opravljajo do zamenjave v skladu s členom 214. V tem primeru mandat članov Komisije, ki so imenovani kot zamenjava, poteče z datumom, s katerim bi potekel mandat članom Komisije, ki morajo kolektivno odstopiti.

ODDELEK 2

SVET

Člen 202

Da bi zagotovil doseganje ciljev te pogodbe, Svet v skladu z njenimi določbami:

- skrbi za usklajevanje splošnih ekonomskih politik držav članic;
- ima pristojnost odločanja;
- v pravnih aktih, ki jih sprejema, prenese pristojnost za izvajanje svojih predpisov na Komisijo. Glede izvajanja te pristojnosti lahko Svet postavi nekatere zahteve. Poleg tega si lahko Svet v posebnih primerih pridrži pravico, da sam neposredno izvaja to pristojnost. Zgoraj navedeni postopki morajo biti skladni z načeli in pravili, ki jih je Svet predhodno soglasno sprejel na predlog Komisije in po pridobitvi mnenja Evropskega parlamenta.

Člen 203

Svet sestavlja po en predstavnik posamezne države članice na ministrski ravni, ki je pooblaščen za prevzemanje obveznosti v imenu vlade svoje države.

Predsedstvo Sveta izmenično prevzamejo države članice za dobo šestih mesecev po vrstnem redu, ki ga soglasno določi Svet.

Člen 204

Svet se sestane, ko ga skliče predsednik na lastno pobudo ali na zahtevo enega od njegovih članov ali Komisije.

Člen 205 ⁽¹⁾

1. Razen če ta pogodba ne določa drugače, Svet odloča z večino svojih članov.
2. Kadar mora Svet odločati s kvalificirano večino, se glasovi njegovih članov ponderirajo takole:

Belgija	12
Češka	12
Danska	7
Nemčija	29
Estonija	4
Grčija	12
Španija	27
Francija	29
Irska	7
Italija	29
Ciper	4
Latvija	4
Litva	7
Luksemburg	4

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Madžarska	12
Malta	3
Nizozemska	13
Avstrija	10
Poljska	27
Portugalska	12
Slovenija	4
Slovaška	7
Finska	7
Švedska	10
Združeno kraljestvo	29

Kadar ta pogodba zahteva, da se odločitve Sveta sprejmejo na predlog Komisije, je za njihovo sprejetje potrebnih najmanj 232 glasov za, ki jih odda večina članov.

V drugih primerih je za sprejetje odločitev Sveta potrebnih najmanj 232 glasov za, ki jih odda najmanj dve tretjini članov.

3. Vzdržani glasovi navzočih ali zastopanih članov Svetu ne preprečujejo sprejetja odločitev, za katere se zahteva soglasje.

4. Član Sveta lahko zahteva, da se pri sprejetju odločitve Sveta s kvalificirano večino preveri, ali države članice, ki tvorijo kvalificirano večino, predstavljajo najmanj 62 % celotnega prebivalstva Unije. Če se izkaže, da ta pogoj ni bil izpolnjen, se zadevna odločitev ne sprejme.

Člen 206

Pri glasovanju se lahko na vsakega člana Sveta prenese glasovalna pravica največ enega od drugih članov.

Člen 207

1. Odbor, ki ga sestavljajo stalni predstavniki držav članic, je odgovoren za pripravo dela Sveta in za izvajanje nalog, ki mu jih dodeli Svet. Odbor lahko v primerih, predvidenih v poslovniku Sveta, sprejema postopkovne sklepe.

2. Svetu pomaga generalni sekretariat, za katerega je odgovoren generalni sekretar, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko, temu pa pomaga namestnik generalnega sekretarja, ki je odgovoren za organizacijsko vodenje generalnega sekretariata. Generalnega sekretarja in njegovega namestnika imenuje Svet s kvalificirano večino.

Svet odloča o organizaciji generalnega sekretariata.

3. Svet sprejme svoj poslovnik.

Za namen uporabe člena 255(3) Svet v tem poslovniku opredeli pogoje, pod katerimi ima javnost dostop do dokumentov Sveta. Za namen tega odstavka Svet določi primere, v katerih ga je treba obravnavati kot zakonodajni organ, da bi bil v teh primerih omogočen boljši dostop do dokumentov in hkrati ohranjena učinkovitost njegovega postopka odločanja. V vsakem primeru, ko Svet odloča kot zakonodajni organ, se rezultati in razlage glasovanja ter izjave v zapisniku objavijo.

Člen 208

Svet lahko od Komisije zahteva, da zanj pripravi vse študije, ki so po njegovem mnenju potrebne za doseganje skupnih ciljev, in da mu predloži ustrezne predloge.

Člen 209

Svet po prejemu mnenja Komisije določi pravila, ki urejajo delovanje odborov, predvidenih v tej pogodbi.

Člen 210

Svet s kvalificirano večino določi plače, nadomestila in pokojnine predsednika in članov Komisije ter predsednika, sodnikov, generalnih pravobranilcev in sodnega tajnika Sodišča ter članov in sodnega tajnika Sodišča prve stopnje. Prav tako z enako večino določi druga izplačila, ki se nakazujejo kot osebni prejemi.

ODDELEK 3

KOMISIJA

Člen 211

Da bi Komisija zagotovila ustrezno delovanje in razvoj skupnega trga:

— skrbi za uporabo določb te pogodbe in ukrepov, ki jih institucije sprejemajo v skladu s to pogodbo;

- oblikuje priporočila ali daje mnenja glede zadev, obravnavanih v tej pogodbi, če je to v njej izrecno predvideno ali po mnenju Komisije potrebno;
- ima v skladu s to pogodbo lastno pristojnost odločanja in sodeluje pri oblikovanju ukrepov, ki jih sprejemata Svet in Evropski parlament;
- izvaja pooblastila, ki jo je nanjo prenesel Svet za izvajanje njegovih predpisov.

Člen 212

Komisija vsako leto najpozneje en mesec pred začetkom zasedanja Evropskega parlamenta objavi splošno poročilo o dejavnostih Skupnosti.

Člen 213 ⁽¹⁾

1. Člani Komisije so izbrani na podlagi njihove splošne usposobljenosti, njihova neodvisnost pa mora biti nedvomna.

V Komisiji je po en državljani vsake države članice.

Število članov Komisije lahko Svet spremeni soglasno.

2. Člani Komisije so pri opravljanju svojih nalog v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Pri opravljanju teh nalog ne smejo zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil od posameznih vlad ali drugih organov. Vzdržati se morajo vseh dejanj, ki so nezdružljiva z njihovimi nalogami. Vsaka država članica se obvezuje, da bo spoštovala to načelo in ne bo poskušala vplivati na člane Komisije pri opravljanju njihovih nalog.

Člani Komisije med svojim mandatom ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne. Ob prevzemu svojih nalog se slovesno obvežejo, da bodo med svojim mandatom in po njegovem izteku spoštovali iz mandata izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bodo po izteku mandata pri sprejemanju določenih imenovanj ali ugodnosti ravnali pošteno in diskretno. Ob kršitvi teh obveznosti lahko Sodišče na predlog Sveta ali Komisije zadevnega člana glede na okoliščine razreši v skladu s členom 216 ali mu odvzame pravico do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti.

Člen 214

1. Člani Komisije so v skladu s postopkom iz odstavka 2 imenovani za dobo petih let, pri čemer se po potrebi upošteva člen 201.

Lahko so ponovno imenovani.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Protokolom o širitvi Evropske unije.

2. Svet v sestavi voditeljev držav ali vlad s kvalificirano večino predlaga osebo, ki jo namerava imenovati za predsednika Komisije; ta predlog potrди Evropski parlament.

Svet s kvalificirano večino in v medsebojnem soglasju s kandidatom za mesto predsednika sprejme seznam drugih oseb, ki jih namerava imenovati za člane Komisije, sestavljen v skladu s predlogi držav članic.

Predsednika in druge člane Komisije, predlagane po tem postopku, mora kot celoto z glasovanjem potrditi Evropski parlament. Potem ko predsednika in druge člane Komisije potrди Evropski parlament, jih s kvalificirano večino imenuje Svet.

Člen 215

Razen ob redni zamenjavi ali smrti dolžnosti člana Komisije prenehajo z njegovim odstopom ali razrešitvijo.

Izpraznjeno mesto, ki nastane zaradi odstopa, razrešitve ali smrti, se za preostanek članovega mandata zapolni z novim članom, ki ga s kvalificirano večino imenuje Svet. Svet lahko soglasno sklene, da izpraznjenega mesta ni treba zapolniti.

Predsednik je ob odstopu, razrešitvi ali smrti nadomeščen za preostanek svojega mandata. Pri tem se uporabi postopek iz člena 214(2).

Razen ob razrešitvi po členu 216 ostanejo člani Komisije na svojem položaju do zamenjave ali dokler Svet ne sklene, da izpraznjenega mesta ni treba zapolniti, kakor je predvideno v drugem odstavku tega člena.

Člen 216

Če katerikoli član Komisije ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih dolžnosti ali če je zagrešil hujšo kršitev, ga lahko Sodišče na predlog Sveta ali Komisije razreši.

Člen 217

1. Komisija deluje pod političnim vodstvom svojega predsednika, ki odloča o njeni notranji organizaciji in tako zagotavlja, da je njeno delovanje dosledno in učinkovito ter da temelji na kolegialnosti.

2. Obveznosti Komisije razporedi in dodeli njenim članom njen predsednik. Predsednik lahko te obveznosti med mandatom Komisije prerazporedi. Člani Komisije izvajajo naloge, ki jim jih je dodelil predsednik, pod njegovim vodstvom.
3. Predsednik po odobritvi kolegija imenuje podpredsednike med člani Komisije.
4. Član Komisije odstopi na zahtevo predsednika, po odobritvi kolegija.

Člen 218

1. Svet in Komisija se posvetujeta in v medsebojnem soglasju določita načine svojega sodelovanja.
2. Komisija sprejme svoj poslovnik, da bi zagotovila skladnost svojega delovanja in delovanja svojih služb s to pogodbo. Zagotovi objavo tega poslovnika.

Člen 219

Komisija odloča z večino števila članov iz člena 213.

Komisija lahko veljavno zaseda le, če je na zasedanju navzoče s poslovníkom določeno število članov.

ODDELEK 4

SODIŠČE

Člen 220

Sodišče in Sodišče prve stopnje v mejah svojih pristojnosti zagotavljata spoštovanje prava pri razlagi in uporabi te pogodbe.

Poleg tega se lahko Sodišču prve stopnje pod pogoji iz člena 225a dodelijo sodni oddelki zaradi izvrševanja sodne pristojnosti iz te pogodbe na nekaterih posebnih področjih.

Člen 221

Sodišče sestavlja po en sodnik iz vsake države članice.

Sodišče zaseda v senatih ali v velikem senatu, v skladu s pravili, ki so v ta namen določena v statutu Sodišča.

Če statut tako predvideva, lahko Sodišče zaseda tudi na občni seji.

Člen 222

Sodišču pomaga osem generalnih pravobranilcev. Svet lahko na zahtevo Sodišča soglasno poveča število generalnih pravobranilcev.

Dolžnost generalnega pravobranilca je, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepe predloge o zadevah, pri katerih je v skladu s statutom Sodišča zahtevano njegovo sodelovanje.

Člen 223

Sodniki in generalni pravobranilci Sodišča so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki so ustrezno usposobljene za imenovanje na najvišje sodniške položaje v svojih državah ali ki so priznani pravniki; vlade držav članic jih v medsebojnem soglasju imenujejo za dobo šestih let.

Vsaka tri leta se izvede delna zamenjava sodnikov in generalnih pravobranilcev v skladu s pogoji, določenimi v statutu Sodišča.

Sodniki izvolijo predsednika Sodišča med svojimi člani za dobo treh let. Lahko je ponovno izvoljen.

Sodniki in generalni pravobranilci, ki jim poteče mandat, so lahko ponovno imenovani.

Sodišče imenuje svojega sodnega tajnika in določi pravila, ki urejajo njegov položaj.

Sodišče sprejme svoj poslovnik. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

Člen 224

Sodišče prve stopnje sestavlja najmanj po en sodnik iz vsake države članice. Število sodnikov določa statut Sodišča. V statutu je lahko predvideno, da Sodišču prve stopnje pomagajo generalni pravobranilci.

Člani Sodišča prve stopnje so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje na visoke sodniške položaje. Vlade držav članic jih v medsebojnem soglasju imenujejo za dobo šestih let. Članstvo se delno obnavlja vsaka tri leta. Člani, ki jim mandat poteče, so lahko ponovno imenovani.

Sodniki izvolijo predsednika Sodišča prve stopnje med svojimi člani za mandat treh let. Lahko je ponovno izvoljen.

Sodišče prve stopnje imenuje svojega sodnega tajnika in določi pravila, ki urejajo njegov položaj.

Sodišče prve stopnje sprejme svoj poslovnik v soglasju s Sodiščem. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

Če statut Sodišča ne določa drugače, se za Sodišče prve stopnje uporabljajo določbe te pogodbe, ki se nanašajo na Sodišče.

Člen 225

1. Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje na prvi stopnji o tožbah ali postopkih iz členov 230, 232, 235, 236 in 238, razen o tistih, ki so dodeljeni sodnemu oddelku, in tistih, ki so v statutu pridržani za Sodišče. Statut lahko predvidi, da ima Sodišče prve stopnje pristojnost za druge vrste tožb ali postopkov.

Zoper odločitev Sodišča prve stopnje iz tega odstavka se lahko vloži pritožba na Sodišče zgolj glede pravnih vprašanj ter v skladu s pogoji in v mejah, določenih v statutu.

2. Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbah ali postopkih, sproženih proti odločitvam sodnih oddelkov, ustanovljenih po členu 225a.

Sodišče lahko izjemoma preverja odločitve Sodišča prve stopnje, sprejete po tem odstavku, pod pogoji in v mejah, določenih v statutu, če obstaja resno tveganje, da bosta prizadeti enotnost ali doslednost prava Skupnosti.

3. Sodišče prve stopnje je pristojno za obravnavanje in odločanje o vprašanjih, predloženih v predhodno odločanje v skladu s členom 234, na posebnih področjih, določenih s statutom.

Če Sodišče prve stopnje meni, da je glede neke zadeve potrebna načelna odločitev, ki bi lahko prizadela enotnost ali doslednost prava Skupnosti, lahko zadevo preda v odločanje Sodišču.

Sodišče lahko izjemoma preverja odločitve Sodišča prve stopnje glede vprašanj, predloženih v predhodno odločanje, pod pogoji in v mejah, določenih v statutu, če obstaja resno tveganje, da bosta prizadeti enotnost ali doslednost prava Skupnosti.

Člen 225a

Svet lahko na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Sodiščem ali na zahtevo Sodišča ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo soglasno ustanovi sodne oddelke za obravnavanje in odločanje na prvi stopnji o nekaterih vrstah tožb ali postopkov, sproženih na posebnih področjih.

Sklep o ustanovitvi sodnega oddelka določa pravila o organizaciji oddelka in obsegu nanj prenesene pristojnosti.

Zoper odločitev sodnih oddelkov se lahko vloži pritožba na Sodišče prve stopnje zgolj glede pravnih vprašanj ali, če je to predvideno v sklepu o ustanovitvi oddelka, tudi glede vprašanj dejanskega stanja.

Člani sodnih oddelkov so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje na sodniške položaje. Svet jih imenuje soglasno.

Sodni oddelki sprejmejo svoj poslovnik v soglasju s Sodiščem. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

Če sklep o ustanovitvi sodnega oddelka ne določa drugače, se za sodne oddelke uporabljajo določbe te pogodbe, ki se nanašajo na Sodišče, in določbe statuta Sodišča.

Člen 226

Če Komisija meni, da katera od držav članic ni izpolnila neke obveznosti iz te pogodbe, poda o zadevi obrazloženo mnenje, potem ko je tej državi omogočila, da predloži svoje pripombe.

Če zadevna država ne ravna v skladu z mnenjem v roku, ki ga določi Komisija, lahko slednja zadevo predloži Sodišču.

Člen 227

Država članica, ki meni, da druga država članica ni izpolnila neke obveznosti iz te pogodbe, lahko zadevo predloži Sodišču.

Preden država članica vloži tožbo proti drugi državi članici zaradi domnevne kršitve obveznosti iz te pogodbe, mora zadevo predložiti Komisiji.

Komisija poda obrazloženo mnenje, potem ko je bila obema državam dana možnost, da se v kontradiktornem postopku ustno in pisno izrečeta.

Če Komisija v treh mesecih po datumu vložitve zadeve ne da svojega mnenja, to ni ovira, da zadeva ne bi bila predložena Sodišču.

Člen 228

1. Če Sodišče ugotovi, da katera od držav članic ni izpolnila neke obveznosti iz te pogodbe, mora ta država sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe Sodišča.

2. Če Komisija meni, da zadevna država članica takšnih ukrepov ni sprejela, poda svoje obrazloženo mnenje, potem ko je tej državi dala možnost za predložitev pripomb, in v njem podrobno navede, v katerih točkah država članica ni izvršila sodbe Sodišča.

Če zadevna država članica ne sprejme potrebnih ukrepov za izvršitev sodbe Sodišča v roku, ki ga je določila Komisija, lahko slednja predloži primer Sodišču. Pri tem določi višino povprečnine ali denarne kazni, ki jo mora plačati zadevna država članica in ki je po njenem mnenju primerna glede na okoliščine.

Če Sodišče ugotovi, da zadevna država članica ni izvršila njegove sodbe, ji lahko naloži plačilo povprečnine ali denarne kazni.

Ta postopek ne posega v člen 227.

Člen 229

Z uredbami, ki jih v skladu z določbami te pogodbe sprejemata Evropski parlament in Svet skupaj in ki jih sprejema Svet sam, se lahko Sodišču dodeli neomejena pristojnost glede kazni, predvidenih v teh uredbah.

Člen 229a

Svet lahko brez poseganja v druge določbe te pogodbe, v obsegu, ki ga bo določil, na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme določbe za dodelitev pristojnosti Sodišču v sporih, ki se nanašajo na uporabo aktov, sprejetih na podlagi te pogodbe, ki uvajajo pravice industrijske lastnine Skupnosti. Svet priporoči državam članicam sprejetje teh določb v skladu z njihovimi ustavnimi pravili.

Člen 230

Sodišče nadzira zakonitost aktov, ki jih skupaj sprejemata Evropski parlament in Svet, ter aktov Sveta, Komisije in ECB razen priporočil in mnenj, pa tudi zakonitost aktov Evropskega parlamenta s pravnim učinkom do tretjih oseb.

V ta namen je Sodišče pristojno za odločanje o tožbah, ki jih vloži država članica, Evropski parlament, Svet ali Komisija zaradi nepristojnosti, bistvene kršitve postopka, kršitve te pogodbe ali katerega koli pravnega pravila, ki se nanaša na njeno uporabo, ali zaradi zlorabe pooblastil.

Sodišče je pod enakimi pogoji pristojno za tožbe, ki jih zaradi varovanja svojih prerogativ vložita Računsko sodišče in ECB.

Fizične ali pravne osebe lahko pod enakimi pogoji sprožijo postopke zoper nanje naslovljene odločbe ali zoper odločbe, ki jih neposredno in posamično zadevajo, čeprav so v obliki uredbe ali odločbe naslovljene na drugo osebo.

Postopki iz tega člena se glede na posamezni primer sprožijo v dveh mesecih od objave akta ali njegovega uradnega obvestila tožniku, če tega ni bilo, pa od dneva, ko je zanj izvedel.

Člen 231

Če je tožba utemeljena, Sodišče razglasi zadevni akt za ničnega.

Če Sodišče razglasi uredbo za nično, določi, kadar meni, da je to potrebno, tiste njene učinke, ki jih je treba šteti za dokončne.

Člen 232

Če Evropski parlament, Svet ali Komisija z opustitvijo ukrepanja krši to pogodbo, lahko države članice in druge institucije Skupnosti vložijo pri Sodišču tožbo za ugotovitev kršitve.

Tožba je dopustna le, če je bila zadevna institucija predhodno pozvana k ukrepanju. Če v dveh mesecih po tem pozivu zadevna institucija ne oblikuje svojega stališča, se lahko tožba vloži v nadaljnjih dveh mesecih.

Fizične ali pravne osebe se lahko pod pogoji, določenimi v prejšnjih odstavkih, pritožijo pri Sodišču glede tega, da neka institucija Skupnosti nanje ni naslovila nobenega drugega akta razen priporočila ali mnenja.

Sodišče je pod enakimi pogoji pristojno za tožbe ali postopke, ki jih sproži ECB na področjih iz njene pristojnosti, in za tožbe ali postopke, ki so bili sproženi proti ECB.

Člen 233

Institucija ali institucije, katerih akt je bil razglašen za ničnega ali ki so z opustitvijo ukrepanja kršile to pogodbo, morajo sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe Sodišča.

Ta obveznost ne vpliva na obveznosti, ki lahko izhajajo iz uporabe drugega odstavka člena 288.

Ta člen se uporablja tudi za ECB.

Člen 234

Sodišče je pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih glede:

- (a) razlage te pogodbe;
- (b) veljavnosti in razlage aktov institucij Skupnosti in ECB;
- (c) razlage statotov organov, ustanovljenih z aktom Sveta, kolikor je v teh statutih to predvideno.

Kadar se takšno vprašanje postavi kateremu koli sodišču države članice in če to sodišče meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, lahko to vprašanje predloži v odločanje Sodišču.

Kadar je takšno vprašanje postavljeno v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, je to sodišče dolžno predložiti zadevo Sodišču.

Člen 235

Sodišče je pristojno v sporih glede nadomestila škode, ki ga predvideva drugi odstavek člena 288.

Člen 236

Sodišče je v mejah in pod pogoji, ki so določeni v kadrovskih predpisih ali v pogojih za zaposlitev, pristojno za vse spore med Skupnostjo in njenimi uslužbenci.

Člen 237

Sodišče je v mejah, določenih v nadaljevanju te pogodbe, pristojno v sporih glede:

- (a) izpolnjevanja obveznosti držav članic v skladu s statutom Evropske investicijske banke. V tej zvezi ima svet direktorjev banke pooblastila, dodeljena Komisiji v skladu s členom 226;
- (b) ukrepov, ki jih je sprejel svet guvernerjev Evropske investicijske banke. V tej zvezi lahko vsaka država članica, Komisija ali svet direktorjev banke sproži postopek v skladu s pogoji iz člena 230;
- (c) ukrepov, ki jih je sprejel svet direktorjev Evropske investicijske banke. Postopke zoper takšne ukrepe lahko sprožijo samo države članice ali Komisija pod pogoji iz člena 230 in le zaradi neupoštevanja postopka, predvidenega v členu 21(2), (5), (6) in (7) statuta banke;
- (d) izpolnjevanja obveznosti nacionalnih centralnih bank v skladu s to pogodbo in statutom ESCB. V tej zvezi so pooblastila Sveta ECB nasproti nacionalnim centralnim bankam enaka pooblastilom, ki so bila dodeljena Komisiji nasproti državam članicam v skladu s členom 226. Če Sodišče ugotovi, da neka nacionalna centralna banka ni izpolnila ene od obveznosti iz te pogodbe, mora ta banka sprejeti potrebne ukrepe za izvršitev sodbe Sodišča.

Člen 238

Sodišče je pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Skupnost ali ki so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo.

Člen 239

Sodišče je pristojno v vseh sporih med državami članicami, ki se nanašajo na predmet te pogodbe, če je bil spor predložen Sodišču v skladu s posebnim sporazumom med strankami.

Člen 240

Spori, v katerih je ena od strank Skupnost, niso izvzeti iz pristojnosti sodišč držav članic, razen kjer je bila pristojnost s to pogodbo dodeljena Sodišču.

Člen 241

Ne glede na iztek roka iz petega odstavka člena 230 lahko vsaka stranka v sporu, v katerem gre za uredbo, ki sta jo skupaj sprejela Evropski parlament in Svet, ali za uredbo Sveta, Komisije ali ECB, pred Sodiščem uveljavlja, da se ta uredba iz razlogov, navedenih v drugem odstavku člena 230, ne uporablja.

Člen 242

Tožbe, vložene pri Sodišču, nimajo odločilnega učinka. Vendar pa lahko Sodišče, če meni, da okoliščine to zahtevajo, odloži izvršitev izpodbijanega akta.

Člen 243

Sodišče lahko v vseh pri njem vloženih zadevah sprejme potrebnečasne odredbe.

Člen 244

Sodbe Sodišča so izvršljive v skladu s pogoji iz člena 256.

Člen 245

Statut Sodišča se določi v posebnem protokolu.

Svet lahko na zahtevo Sodišča ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo ali na zahtevo Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Sodiščem soglasno spremeni določbe statuta, razen naslova I.

ODDELEK 5

RAČUNSKO SODIŠČE

Člen 246

Računsko sodišče opravlja revizije.

Člen 247

1. Računsko sodišče sestavlja po en državljan iz vsake države članice.
2. Člani Računskega sodišča so izbrani med osebami, ki v svojih državah pripadajo ali so pripadale zunanjim revizijskim organom ali ki so posebej usposobljene za to službo. Njihova neodvisnost mora biti nedvomna.
3. Člani Računskega sodišča so imenovani za mandat šestih let. Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme seznam članov, sestavljen v skladu s predlogi držav članic. Člani Računskega sodišča so lahko ponovno imenovani.

Predsednika Računskega sodišča izvolijo med svojimi člani za mandat treh let. Predsednik je lahko ponovno izvoljen.

4. Člani Računskega sodišča so pri opravljanju svojih nalog v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Pri opravljanju teh nalog ne smejo zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil od posameznih vlad ali drugih organov. Vzdržijo se vsakršnega ravnanja, ki je nezdržljivo z njihovimi nalogami.

5. Člani Računskega sodišča med svojim mandatom ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne. Pri prevzemu svojih nalog se slovesno obvežejo, da bodo med svojim mandatom in po njegovem izteku spoštovali iz mandata izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bodo po izteku mandata pri sprejemanju določenih imenovanj ali ugodnosti ravnali pošteno in diskretno.

6. Razen ob redni zamenjavi ali smrti dolžnosti člana Računskega sodišča prenehajo z njegovim odstopom ali če ga razreši Sodišče v skladu z odstavkom 7.

Tako izpraznjeno mesto se za preostanek njegovega mandata zapolni z novim članom.

Razen ob razrešitvi ostanejo člani Računskega sodišča na svojem položaju do zamenjave.

7. Član Računskega sodišča je lahko razrešen ali se mu lahko odvzame pravica do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti le, kadar Sodišče na predlog Računskega sodišča ugotovi, da član ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev ali obveznosti, ki izhajajo iz njegovega položaja.

8. Svet s kvalificirano večino določi pogoje za zaposlitev predsednika in članov Računskega sodišča, zlasti njihove plače, nadomestila in pokojnine. Prav tako z enako večino določi druga izplačila, ki se nakazujejo kot osebni prejemki.

9. Določbe Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti, ki se uporabljajo za sodnike Sodišča, veljajo tudi za člane Računskega sodišča.

Člen 248

1. Računsko sodišče izvaja revizije vseh prihodkov in odhodkov Skupnosti. Prav tako izvaja revizije prihodkov in odhodkov vseh organov, ki jih je ustanovila Skupnost, če ustrezni ustanovni akt takšne revizije ne izključuje.

Računsko sodišče predloži Evropskemu parlamentu in Svetu izjavo o zanesljivosti poslovnih knjig ter zakonitosti in pravilnosti poslovnih dogodkov, ki se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Ta izjava je lahko dopolnjena s posebnimi ocenami za vsako večje področje dejavnosti Skupnosti.

2. Računsko sodišče preveri zakonitost in pravilnost vseh prihodkov in odhodkov ter, ali je bilo finančno poslovanje dobro. Pri tem poroča zlasti o vseh primerih nepravilnosti.

Revizija prihodkov se opravi na podlagi zapadlih zneskov in zneskov, ki so bili Skupnosti dejansko plačani.

Revizija odhodkov se opravi na podlagi prevzetih obveznosti in izvršenih izplačil.

Navedeni reviziji se lahko opravita pred zaključkom poslovnih knjig za ustrezno proračunsko leto.

3. Revizija se opravi na podlagi računovodske dokumentacije in, če je to potrebno, na kraju samem v drugih institucijah Skupnosti, v prostorih katerega koli organa, ki vodi računovodske evidence prihodkov ali odhodkov v imenu Skupnosti, ter v državah članicah, tudi v prostorih katere koli fizične ali pravne osebe, ki prejema plačila iz proračuna. V državah članicah se revizija opravi v povezavi z nacionalnimi revizijskimi organi ali – če ti nimajo potrebne pristojnosti – s pristojnimi nacionalnimi službami. Računsko sodišče in revizijski organi držav članic sodelujejo v duhu zaupanja, pri čemer ohranjajo svojo neodvisnost. Ti organi ali službe obvestijo Računsko sodišče, ali nameravajo sodelovati pri reviziji.

Druge institucije Skupnosti, vsi organi, ki vodijo računovodske evidence prihodkov ali odhodkov v imenu Skupnosti, vse fizične ali pravne osebe, ki prejemajo plačila iz proračuna, ter nacionalni revizijski organi ali – če ti nimajo potrebne pristojnosti – pristojne nacionalne službe pošljejo Računskemu sodišču na njegovo zahtevo vso dokumentacijo ali vse podatke, ki so potrebni za izvršitev njegove naloge.

Glede dejavnosti Evropske investicijske banke pri vodenju računovodskih evidenc odhodkov in prihodkov Skupnosti ureja pravice sodišča do dostopa do podatkov te banke sporazum med sodiščem, banko in Komisijo. Če sporazum ni bil sklenjen, ima sodišče navzlic temu dostop do podatkov, potrebnih za revizijo odhodkov in prihodkov Skupnosti, ki jih vodi banka.

4. Računsko sodišče pripravi letno poročilo po koncu vsakega proračunskega leta. To poročilo se predloži drugim institucijam Skupnosti in se skupaj z odgovori teh institucij na ugotovitve Računskega sodišča objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Prav tako lahko Računsko sodišče kadar koli predloži svoje ugotovitve glede specifičnih vprašanj, zlasti v obliki posebnih poročil, in da mnenje na predlog ene od drugih institucij Skupnosti.

Letna poročila, posebna poročila ali mnenja sprejme z večino svojih članov. Lahko pa ustanovi notranje senate za sprejemanje nekaterih vrst poročil ali mnenj pod pogoji, ki so določeni v njegovem poslovniku.

Evropskemu parlamentu in Svetu pomaga pri nadzoru nad izvrševanjem proračuna.

Računsko sodišče pripravi svoj poslovnik. Ta poslovnik mora odobriti Svet s kvalificirano večino.

POGLAVJE 2

SKUPNE DOLOČBE ZA VEČ INSTITUCIJ

Člen 249

Za izpolnjevanje svojih nalog v skladu z določbami te pogodbe Evropski parlament skupaj s Svetom ter Svet in Komisija sprejemajo uredbe in direktive, sprejemajo odločbe, pripravljajo priporočila ali dajejo mnenja.

Uredba se splošno uporablja. Zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Direktiva je za vsako državo članico, na katero je naslovljena, zavezujoča glede cilja, ki ga je treba doseči, vendar prepušča nacionalnim organom izbiro oblike in metod.

Odločba je v celoti zavezujoča za vse, na katere je naslovljena.

Priporočila in mnenja niso zavezujoča.

Člen 250

1. Kadar Svet v skladu s to pogodbo odloča na predlog Komisije, je ob upoštevanju člena 251 (4) in (5) za sprejetje akta, ki spreminja ta predlog, potrebna soglasna odločitev Sveta.

2. Dokler Svet ne ukrepa, lahko Komisija svoj predlog spremeni kadar koli med postopkom za sprejetje akta Skupnosti.

Člen 251

1. Kadar se ta pogodba glede sprejetja akta sklicuje na ta člen, se uporablja v nadaljevanju navedeni postopek.

2. Komisija poda predlog Evropskemu parlamentu in Svetu.

Svet, ki odloča s kvalificirano večino, po pridobitvi mnenja Evropskega parlamenta:

- če odobri vse spremembe, ki jih vsebuje mnenje Evropskega parlamenta, lahko sprejme predlagani akt s temi spremembami;
- če Evropski parlament ne predlaga sprememb, lahko sprejme predlagani akt;
- v drugih primerih sprejme skupno stališče in ga pošlje Evropskemu parlamentu. Svet izčrpno obvesti Evropski parlament o razlogih za sprejetje tega skupnega stališča. Komisija izčrpno obvesti Evropski parlament o svojem stališču.

Če Evropski parlament v treh mesecih po takem obvestilu:

- (a) potrdi skupno stališče ali ne sprejme nikakršne odločitve, se šteje, da je bil zadevni akt sprejet v skladu s tem skupnim stališčem;
- (b) zavrne z absolutno večino svojih članov skupno stališče, se šteje, da predlagani akt ni bil sprejet;
- (c) z absolutno večino svojih članov predlaga spremembe skupnega stališča, se spremenjeno besedilo pošlje Svetu in Komisiji, ki o teh spremembah podata svoje mnenje.

3. Če Svet v treh mesecih po prejemu sprememb Evropskega parlamenta s kvalificirano večino odobri vse spremembe, se šteje, da je bil zadevni akt sprejet v obliki tako spremenjenega skupnega stališča; o spremembah, glede katerih je Komisija izrazila odklonilno mnenje, pa Svet odloča soglasno. Če Svet ne odobri vseh sprememb, predsednik Sveta v dogovoru s predsednikom Evropskega parlamenta v šestih tednih skliče sestanek Spravnega odbora.

4. Spravni odbor, ki ga sestavljajo člani Sveta ali njihovi predstavniki in enako število predstavnikov Evropskega parlamenta, ima nalogo, da s kvalificirano večino članov Sveta ali njihovih predstavnikov in z večino predstavnikov Evropskega parlamenta doseže soglasje o skupnem besedilu. Komisija sodeluje pri postopkih Spravnega odbora ter daje vse potrebne pobude za uskladitev stališč Evropskega parlamenta in Sveta. Pri izpolnjevanju te naloge Spravni odbor obravnava skupno stališče na podlagi sprememb, ki jih je predlagal Evropski parlament.

5. Če Spravni odbor v šestih tednih po svojem sklicu odobri skupno besedilo, imata Evropski parlament, ki odloča z absolutno večino oddanih glasov, in Svet, ki odloča s kvalificirano večino, na voljo šest tednov od datuma omenjene odobritve, da sprejmeta zadevni akt v skladu s skupnim besedilom. Če ena od obeh institucij ne odobri predlaganega akta v tem roku, se šteje, da ni bil sprejet.

6. Če Spravni odbor ne odobri skupnega besedila, se šteje, da predlagani akt ni bil sprejet.

7. Trimesečni in šesttedenski rok iz tega člena se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljšata za največ en mesec oziroma dva tedna.

Člen 252

Kadar se ta pogodba glede sprejetja akta sklicuje na ta člen, se uporablja naslednji postopek:

- (a) Svet na predlog Komisije in po pridobitvi mnenja Evropskega parlamenta s kvalificirano večino sprejme skupno stališče.
- (b) Skupno stališče Sveta se predloži Evropskemu parlamentu. Svet in Komisija izčrpno obvestita Evropski parlament o vseh razlogih Sveta za sprejetje tega skupnega stališča in tudi o stališču Komisije.

Če Evropski parlament v treh mesecih po takem obvestilu skupno stališče odobri ali v tem roku ne sprejme nikakršne odločitve, Svet dokončno sprejme akt v skladu s skupnim stališčem.

- (c) Evropski parlament lahko v roku treh mesecev, navedenem v točki (b), z absolutno večino svojih članov predlaga spremembe skupnega stališča Sveta. Z enako večino lahko skupno stališče Sveta tudi zavrne. Izid postopka se sporoči Svetu in Komisiji.

Če Evropski parlament zavrne skupno stališče Sveta, je v drugi obravnavi potrebna soglasna odločitev Sveta.

- (d) Komisija v roku enega meseca znova preuči predlog, na podlagi katerega je Svet sprejel svoje skupno stališče, in pri tem upošteva spremembe, ki jih je predlagal Evropski parlament.

Komisija hkrati s svojim ponovno preučenim predlogom pošlje Svetu spremembe, ki jih je predlagal Evropski parlament, a jih ni sprejela, in o njih izrazi svoje mnenje. Svet lahko te spremembe sprejme soglasno.

(e) Svet s kvalificirano večino sprejme predlog, ki ga je Komisija ponovno preučila.

Svet lahko spremeni predlog, ki ga je Komisija ponovno preučila, samo soglasno.

(f) V primerih iz točk (c), (d) in (e) mora Svet odločiti v roku treh mesecev. Če Svet v tem roku ne sprejme nobene odločitve, se šteje, da predlog Komisije ni bil sprejet.

(g) Roke iz točk (b) in (f) lahko Svet in Evropski parlament v medsebojnem soglasju podaljšata za največ en mesec.

Člen 253

V uredbah, direktivah in odločbah, ki jih skupno sprejmeta Evropski parlament in Svet, ter v aktih, ki jih sprejme bodisi Svet ali Komisija, se navedejo razlogi za njihovo sprejetje, pa tudi vsi predlogi ali mnenja, ki jih je bilo treba pridobiti po tej pogodbi.

Člen 254

1. Uredbe, direktive in odločbe, sprejete v skladu s postopkom iz člena 251, podpišeta predsednik Evropskega parlamenta in predsednik Sveta, nato pa se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*. Veljati začnejo z datumom, ki je v njih naveden, sicer pa dvajseti dan po njihovi objavi.

2. Uredbe Sveta in Komisije, pa tudi direktive teh dveh institucij, ki so naslovljene na vse države članice, se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*. Veljati začnejo z datumom, ki je v njih naveden, sicer pa dvajseti dan po njihovi objavi.

3. O drugih direktivah in odločbah se uradno obvesti tiste, na katere so naslovljene, učinkovati pa začnejo s takšnim obvestilom.

Člen 255

1. Vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic imajo pravico dostopa do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije ob upoštevanju načel in pogojev, ki naj se določijo v skladu z odstavkoma 2 in 3.

2. Splošna načela in omejitve iz razlogov javnega ali zasebnega interesa, ki veljajo za to pravico dostopa do dokumentov, določi Svet v skladu s postopkom iz člena 251 v dveh letih po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe.

3. Vsaka od zgoraj navedenih institucij v svojem poslovniku predpiše posebne določbe glede dostopa do njenih dokumentov.

Člen 256

Odločbe Sveta ali Komisije, ki nalagajo denarno obveznost osebam, so izvršilni naslov; to ne velja za države.

Izvršbo urejajo pravila civilnega postopka, ki veljajo v državi, na ozemlju katere se opravi izvršba. Nacionalni organ, ki ga v ta namen določi vlada vsake od držav članic ter o tem obvesti Komisijo in Sodišče, priloži odločbi potrdilo o njeni izvršljivosti, pri čemer ni potrebna nobena druga formalnost razen overovitve verodostojnosti odločbe.

Ko so te formalnosti na zahtevo zadevne stranke izpolnjene, lahko ta preide na izvršbo v skladu z nacionalnim pravom tako, da zadevo predloži neposredno pristojnim organom.

Izvršba se lahko odloži le z odločbo Sodišča. Vendar so za nadzor nad pravilnostjo izvršilnih dejanj pristojna sodišča zadevne države.

POGLAVJE 3

EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

Člen 257

Ustanovi se Ekonomsko-socialni odbor. Ima svetovalni status.

Odbor sestavljajo predstavniki različnih ekonomskih in socialnih komponent organizirane civilne družbe, zlasti predstavniki proizvajalcev, kmetov, prevoznikov, delavcev, trgovcev, obrtnikov, samostojnih poklicev, potrošnikov in predstavniki splošnega interesa.

Člen 258 ⁽¹⁾

Število članov Ekonomsko-socialnega odbora ne sme preseči 350.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Število članov odbora je naslednje:

Belgija	12
Bolgarija	12
Češka	12
Danska	9
Nemčija	24
Estonija	7
Grčija	12
Španija	21
Francija	24
Irska	9
Italija	24
Ciper	6
Latvija	7
Litva	9
Luksemburg	6
Madžarska	12
Malta	5
Nizozemska	12
Avstrija	12
Poljska	21
Portugalska	12
Romunija	15
Slovenija	7
Slovaška	9
Finska	9
Švedska	12
Združeno kraljestvo	24

Člani odbora niso vezani na nikakršna obvezna navodila. Pri opravljanju svojih nalog so v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Svet s kvalificirano večino določi nadomestila za člane odbora.

Člen 259

1. Člani odbora so na predlog držav članic imenovani za dobo štirih let. Svet s kvalificirano večino sprejme seznam članov, sestavljen v skladu s predlogi držav članic. Člani odbora so lahko ponovno imenovani.

2. Svet se posvetuje s Komisijo. Pridobi lahko mnenje reprezentativnih evropskih organizacij iz različnih gospodarskih in socialnih sektorjev, ki jih zadevajo dejavnosti Skupnosti.

Člen 260

Odbor izvoli svojega predsednika in predsedstvo med svojimi člani za dobo dveh let.

Odbor sprejme svoj poslovnik.

Skliče ga njegov predsednik na zahtevo Sveta ali Komisije. Sestane se lahko tudi na lastno pobudo.

Člen 261

Odbor vključuje strokovne skupine za glavna področja, ki jih zajema ta pogodba.

Te strokovne skupine delujejo v okviru splošnih pristojnosti odbora. Z njimi se ne sme posvetovati neodvisno od odbora.

V okviru odbora se lahko ustanovijo tudi pododbori, ki pripravljajo osnutke mnenj o specifičnih vprašanjih ali na specifičnih področjih, ki se predložijo odboru v presojo.

Poslovnik določa način sestave ter ureja pristojnosti strokovnih skupin in pododborov.

Člen 262

Svet ali Komisija se morata posvetovati z odborom v primerih, predvidenih s to pogodbo. Obe instituciji pa se lahko posvetujeta z odborom v vseh primerih, za katere menita, da je to primerno. Odbor lahko da mnenje na lastno pobudo v tistih primerih, za katere meni, da je to primerno.

Kadar Svet ali Komisija meni, da je to potrebno, postavi odboru rok za predložitev mnenja, ki ne sme biti krajši od enega meseca od datuma, ko predsednik odbora prejme ustrezno uradno obvestilo. Če ob izteku tega roka mnenje ni dano, to ne prepreči nadaljnega ukrepanja.

Mnenje odbora in mnenje strokovne skupine se skupaj s poročilom o posvetovanjih pošljeta Svetu in Komisiji.

Z odborom se lahko posvetuje Evropski parlament.

POGLAVJE 4

ODBOR REGIJ

Člen 263 ⁽¹⁾

Ustanovi se odbor, ki ima svetovalni status, v nadaljnjem besedilu imenovan „Odbor regij“, sestavljen iz predstavnikov regionalnih ali lokalnih organov, ki so bodisi nosilci volilnega mandata ali pa so politično odgovorni izvoljeni skupščini.

Število članov Odbora regij ne sme preseči 350.

Število članov odbora je naslednje:

Belgija	12
Bolgarija	12
Češka	12
Danska	9
Nemčija	24
Estonija	7
Grčija	12
Španija	21
Francija	24
Irska	9
Italija	24
Ciper	6

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Latvija	7
Litva	9
Luksemburg	6
Madžarska	12
Malta	5
Nizozemska	12
Avstrija	12
Poljska	21
Portugalska	12
Romunija	15
Slovenija	7
Slovaška	9
Finska	9
Švedska	12
Združeno kraljestvo	24

Člani odbora in enako število nadomestnih članov so imenovani na predlog držav članic za dobo štirih let. Lahko so ponovno imenovani. Svet s kvalificirano večino sprejme seznam članov in nadomestnih članov, sestavljen v skladu s predlogi držav članic. Ko se izteče mandat iz prvega odstavka, na podlagi katerega so bili predlagani, mandat članov odbora samodejno preneha, potem pa so za preostanek omenjenega mandata nadomeščeni v skladu z istim postopkom. Noben član odbora ne sme biti hkrati tudi član Evropskega parlamenta.

Člani odbora niso vezani na nikakršna obvezna navodila. Pri opravljanju svojih nalog so v splošnem interesu Skupnosti popolnoma neodvisni.

Člen 264

Odbor regij izvoli svojega predsednika in predsedstvo med svojimi člani za dobo dveh let.

Odbor sprejme svoj poslovnik.

Skliče ga njegov predsednik na zahtevo Sveta ali Komisije. Sestane se lahko tudi na lastno pobudo.

Člen 265

Svet ali Komisija se posvetuje z Odborom regij v primerih, predvidenih s to pogodbo, in v vseh drugih primerih, za katere ena od teh dveh institucij meni, da je to primerno, zlasti tistih, ki zadevajo čezmejno sodelovanje.

Kadar Svet ali Komisija meni, da je to potrebno, postavi odboru rok za predložitev mnenja, ki ne sme biti krajši od enega meseca od datuma, ko predsednik odbora prejme ustrezno uradno obvestilo. Če ob izteku tega roka mnenje ni dano, to ne prepreči nadaljnjega ukrepanja.

Kadar je Ekonomsko-socialni odbor v skladu s členom 262 zaprosen za mnenje, Svet ali Komisija o tem obvesti Odbor regij. Če ta meni, da gre za specifične regionalne interese, lahko o zadevi poda mnenje.

Z Odborom regij se lahko posvetuje Evropski parlament.

Odbor lahko da mnenje na lastno pobudo v tistih primerih, za katere meni, da je to primerno.

Mnenje odbora se skupaj s poročilom o posvetovanjih pošlje Svetu in Komisiji.

POGLAVJE 5

EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

Člen 266

Evropska investicijska banka je pravna oseba.

Člani Evropske investicijske banke so države članice.

Statut Evropske investicijske banke je določen v protokolu, ki je priloga k tej pogodbi. Svet lahko na zahtevo Evropske investicijske banke ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo ali na zahtevo Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Evropsko investicijsko banko soglasno spremeni člene 4, 11 in 12 ter člen 18(5) statuta banke.

Člen 267

Naloga Evropske investicijske banke je, da v interesu Skupnosti prispeva k uravnoveženemu in nemotenemu razvoju skupnega trga, pri čemer ima dostop do trga kapitala in uporablja lastna sredstva. V ta namen banka, ki posluje na neprofitni podlagi, odobrava posojila in izdaja jamstva, ki v vseh sektorjih gospodarstva olajšujejo financiranje naslednjih projektov:

- (a) projektov za razvoj regij z omejenimi možnostmi;
- (b) projektov za posodabljanje ali preoblikovanje podjetij ali razvoj novih dejavnosti, potrebnih zaradi postopne vzpostavitve skupnega trga, kadar so ti projekti takšnega obsega ali takšne vrste, da jih ni mogoče v celoti financirati iz sredstev, ki so na voljo v posameznih državah članicah;
- (c) projektov skupnega interesa za več držav članic, ki so takšnega obsega ali takšne vrste, da jih ni mogoče v celoti financirati iz sredstev, ki so na voljo v posameznih državah članicah.

Banka pri opravljanju svoje naloge olajšuje financiranje investicijskih programov skupaj s pomočjo iz strukturnih skladov in drugih finančnih instrumentov Skupnosti.

NASLOV II

FINANČNE DOLOČBE

Člen 268

Vse postavke prihodkov in odhodkov Skupnosti, tudi tiste, ki se nanašajo na Evropski socialni sklad, se vključijo v načrte, ki se pripravijo za vsako proračunsko leto, in prikažejo v proračunu.

Odhodki, ki nastanejo za poslovanje institucij na podlagi določb Pogodbe o Evropski uniji in ki se nanašajo na skupno zunanjo in varnostno politiko ter na sodelovanje na področjih pravosodja in notranjih zadev, bremenijo proračun. Odhodki, ki nastanejo pri poslovanju institucij v zvezi z izvajanjem omenjenih določb, lahko pod pogoji, navedenimi v teh določbah, bremenijo proračun.

Prihodki in odhodki, prikazani v proračunu, morajo biti uravnoteženi.

Člen 269

Brez vpliva na druge prihodke se proračun v celoti financira iz lastnih sredstev.

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno določi določbe o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti, ki jih priporoči državam članicam v sprejetje skladno z njihovimi ustavnimi pravili.

Člen 270

Zaradi ohranjanja proračunske discipline Komisija ne pripravlja nikakršnih predlogov za pravne akte Skupnosti niti ne spreminja svojih predlogov ali sprejema izvedbenih ukrepov, ki bi lahko bistveno vplivali na proračun, ne da bi zagotovila, da se lahko zadevni predlog ali ukrep financira v mejah lastnih sredstev Skupnosti po določbah, ki jih Svet sprejme v skladu s členom 269.

Člen 271

V proračunu prikazani odhodki se odobrijo za eno proračunsko leto, razen če uredbe, sprejete v skladu s členom 279, ne določajo drugače.

Pod pogoji, ki se določijo skladno s členom 279, se razen odhodkov za zaposlene lahko vsa odobrena proračunska sredstva, ki niso bila porabljena do konca proračunskega leta, prenesejo samo na naslednje proračunsko leto.

Odobrena proračunska sredstva se razvrstijo po področjih porabe, ki združujejo odhodkovne postavke glede na njihovo vrsto ali namen, kolikor je to potrebno, pa se v skladu z uredbami iz člena 279 dodatno razčlenijo.

Odhodki Evropskega parlamenta, Sveta, Komisije in Sodišča se brez poseganja v posebno ureditev, ki velja za nekatere skupne odhodkovne postavke, prikažejo v ločenih delih proračuna.

Člen 272

1. Proračunsko leto traja od 1. januarja do 31. decembra.
2. Vsaka institucija Skupnosti pred 1. julijem pripravi načrt svojih odhodkov. Komisija združi te načrte v predhodnem predlogu proračuna. Priloži mu mnenje, ki lahko vsebuje drugačne načrte.

Predhodni predlog proračuna vsebuje načrt prihodkov in načrt odhodkov.

3. Komisija predloži Svetu predhodni predlog proračuna najpozneje do 1. septembra v letu, ki je pred letom njegovega izvrševanja.

Svet se posvetuje s Komisijo in, kadar je primerno, tudi z drugimi zadevnimi institucijami, če ima namen odstopati od predhodnega predloga proračuna.

Svet s kvalificirano večino sprejme predlog proračuna in ga predloži Evropskemu parlamentu.

4. Predlog proračuna se Evropskemu parlamentu predloži najpozneje do 5. oktobra v letu, ki je pred letom njegovega izvrševanja.

Evropski parlament ima pravico, da z večino svojih članov dopolni predlog proračuna in da Svetu z absolutno večino oddanih glasov predlaga spremembe predloga proračuna glede odhodkov, ki neizogibno izhajajo iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih v skladu s pogodbo.

Če je Evropski parlament v 45 dneh po prejemu predloga proračuna tega odobril, se šteje, da je proračun dokončno sprejet. Če Evropski parlament v tem roku predloga proračuna ni dopolnil niti zanj ni predlagal sprememb, se šteje, da je proračun dokončno sprejet.

Če je Evropski parlament v tem roku sprejel dopolnitve ali predlagal spremembe, se predlog proračuna, skupaj s dopolnitvami ali predlaganimi spremembami, predloži Svetu.

5. Po razpravi o predlogu proračuna s Komisijo in, kadar je primerno, z drugimi zadevnimi institucijami Svet ravna v skladu z naslednjimi pogoji:

- (a) Svet lahko s kvalificirano večino spremeni vsako dopolnitev, ki jo je sprejel Evropski parlament;
- (b) glede predlaganih sprememb:
 - če sprememba, ki jo predlaga Evropski parlament, ne povzroči zvišanja skupnega zneska odhodkov neke institucije, zlasti ker bi se morebitno posledično zvišanje odhodkov izrecno kompenziralo z eno ali več predlaganimi spremembami, ki bi odhodke ustrezno znižale, lahko Svet s kvalificirano večino zavrne predlagano spremembo. Če je ne zavrne, se šteje, da je predlagana sprememba odobrena;
 - če sprememba, ki jo predlaga Evropski parlament, povzroči zvišanje skupnega zneska odhodkov neke institucije, lahko Svet s kvalificirano večino odobri predlagano spremembo. Če je ne odobri, se šteje, da je predlagana sprememba zavrtnjena;
 - če je Svet v skladu z enim od prejšnjih dveh pododstavkov zavrnil predlagano spremembo, lahko s kvalificirano večino bodisi ohrani v predlogu proračuna navedeni znesek ali pa določi drug znesek.

Predlog proračuna se spremeni na podlagi predlaganih sprememb, ki jih odobri Svet.

Če Svet v 15 dneh po prejemu predloga proračuna ni spremenil nobene od dopolnitev, ki jih je sprejel Evropski parlament, in če so bile predlagane spremembe Evropskega parlamenta odobrene, se šteje, da je proračun dokončno sprejet. Svet obvesti Evropski parlament, da ni spremenil nobene dopolnitve in da so bile predlagane spremembe odobrene.

Če je Svet v tem roku spremenil eno ali več dopolnitev, ki jih je sprejel Evropski parlament, ali če so bile predlagane spremembe Evropskega parlamenta zavrjene ali spremenjene, se spremenjeni predlog proračuna ponovno predloži Evropskemu parlamentu. Svet obvesti Evropski parlament o rezultatih svojih posvetovanj.

6. Evropski parlament, ki se ga uradno obvesti o ukrepih, izvedenih na podlagi njegovih predlaganih sprememb, lahko v 15 dneh po prejemu predloga proračuna z večino svojih članov in tremi petinami oddanih glasov dopolni ali zavrne spremembe svojih dopolnitev, ki jih je predlagal Svet, in na ta način sprejme proračun. Če v tem roku Evropski parlament ne ukrepa, se šteje, da je proračun dokončno sprejet.

7. Predsednik Evropskega parlamenta po končanem postopku iz tega člena razglasi, da je proračun dokončno sprejet.

8. Vendar pa lahko Evropski parlament iz tehtnih razlogov z večino svojih članov in dvema tretjinama oddanih glasov zavrne predlog proračuna in zahteva, da se mu predloži nov predlog.

9. Za vse druge odhodke, ki ne izhajajo neizogibno iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih na podlagi te pogodbe, se vsako leto določi najvišja stopnja povišanja za istovrstne odhodke, ki nastanejo med tekočim proračunskim letom.

Komisija po posvetovanju z Odborom za ekonomsko politiko določi to najvišjo stopnjo, ki izhaja iz:

— gibanja obsega bruto nacionalnega proizvoda v Skupnosti,

— povprečnih sprememb v proračunih držav članic

in

— gibanja življenjskih stroškov v predhodnem proračunskem letu.

O najvišji stopnji se pred 1. majem obvestijo vse institucije Skupnosti. Te jo morajo skladno z določbami četrtega in petega pododstavka tega odstavka upoštevati v proračunskem postopku.

Če pri odhodkih, ki ne izhajajo neizogibno iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih v skladu s to pogodbo, dejanska stopnja povišanja v predlogu proračuna, ki ga je pripravil Svet, presega polovico najvišje stopnje, lahko Evropski parlament ob uveljavljanju svoje pravice do sprememb dodatno poviša skupni znesek teh odhodkov do meje, ki ne presega polovice najvišje stopnje.

Kadar Evropski parlament, Svet ali Komisija meni, da se mora zaradi dejavnosti Skupnosti stopnja, določena v skladu s postopkom iz tega odstavka, preseči, se lahko s soglasjem Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, in Evropskega parlamenta, ki odloča z večino svojih članov in tremi petinami oddanih glasov, določi druga stopnja.

10. Vsaka institucija izvaja pristojnosti po tem členu ob upoštevanju določb te pogodbe in v skladu s to pogodbo sprejetih aktov, zlasti tistih, ki se nanašajo na lastna sredstva Skupnosti ter na ravnotežje med prihodki in odhodki.

Člen 273

Če proračun na začetku proračunskega leta še ni izglasovan, se lahko glede posameznih področij porabe ali njihovih sestavnih delov v skladu z določbami uredb, sprejetih na podlagi člena 279, vsak mesec porabi ena dvanajstina proračunskih sredstev, odobrenih za predhodno proračunsko leto; vendar pa Komisija mesečno ne sme razpolagati s sredstvi, ki presegajo eno dvanajstino njihovega obsega, predvidenega v predlogu proračuna v pripravi.

Svet lahko s kvalificirano večino odobri odhodke, ki so višji od ene dvanajstine, če so upoštevani drugi pogoji iz prvega pododstavka.

Če se sklep nanaša na odhodke, ki ne izhajajo nujno iz te pogodbe ali iz aktov, sprejetih v skladu z njo, ga Svet nemudoma predloži Evropskemu parlamentu; Evropski parlament lahko v 30 dneh z večino svojih članov in tremi petinami oddanih glasov sprejme drugačen sklep o odhodkih, ki presegajo eno dvanajstino iz prvega pododstavka. Ta del sklepa Sveta se odloži, dokler Evropski parlament ne odloči. Če Evropski parlament v omenjenem roku ni odločil drugače kakor Svet, se šteje, da je sklep Sveta dokončno sprejet.

V sklepih iz drugega in tretjega pododstavka se za zagotovitev uporabe tega člena določijo potrebni ukrepi, ki se nanašajo na vire.

Člen 274

Komisija izvršuje proračun v skladu z določbami uredb, sprejetih na podlagi člena 279, na lastno odgovornost in v mejah odobrenih proračunskih sredstev, pri čemer upošteva načela dobrega finančnega poslovanja. Države članice sodelujejo s Komisijo, da bi zagotovile porabo odobrenih proračunskih sredstev v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja.

Uredbe za vsako institucijo določajo podrobna pravila, ki se nanašajo na njen delež odhodkov.

Ob upoštevanju omejitev in pogojev, ki jih določajo uredbe, sprejete v skladu s členom 279, lahko Komisija v okviru proračuna odobrena sredstva prerazporedi med področji porabe ali med njihovimi sestavnimi deli.

Člen 275

Komisija predloži Svetu in Evropskemu parlamentu vsako leto poročilo za predhodno proračunsko leto, ki se nanaša na izvrševanje proračuna. Komisija jima predloži tudi izkaz stanja sredstev in obveznosti Skupnosti.

Člen 276

1. Na priporočilo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, da Evropski parlament Komisiji razrešnico glede izvrševanja proračuna. V ta namen najprej Svet, nato pa Evropski parlament pregledata poročilo in izkaz stanja iz člena 275, letno poročilo Računskega sodišča, skupaj z odgovori revidiranih institucij na ugotovitve Računskega sodišča, izjavo o zanesljivosti iz drugega pododstavka člena 248(1) in vsa ustrezna posebna poročila Računskega sodišča.

2. Evropski parlament lahko pred razrešnico Komisiji ali za druge namene v zvezi z izvajanjem pooblastil za izvrševanje proračuna od Komisije zahteva podatke o izvrševanju odhodkov ali delovanju finančnih nadzornih sistemov. Komisija Evropskemu parlamentu na njegovo zahtevo predloži vse potrebne informacije.

3. Komisija ukrene vse potrebno glede ugotovitev, izraženih v sklepih o razrešnici, in drugih ugotovitev Evropskega parlamenta o izvrševanju odhodkov, pa tudi glede pojasnil, priloženih priporočilom Sveta, ki se nanašajo na razrešnico.

Komisija na zahtevo Evropskega parlamenta ali Sveta poroča o ukrepih, ki jih je sprejela na podlagi omenjenih ugotovitev in pojasnil, zlasti pa o navodilih, ki jih je dala službam, odgovornim za izvrševanje proračuna. Tudi ta poročila se predložijo Računskemu sodišču.

Člen 277

Proračun se pripravi v obračunski enoti, ki se določi v skladu z določbami uredb, sprejetih na podlagi člena 279.

Člen 278

Komisija lahko pod pogojem, da o tem uradno obvesti pristojne organe zadevnih držav članic, prenese svoje dobroimetje v valuti ene od držav članic v valuto druge države članice, kolikor ji to omogoča uporabo tega dobroimetja v namene, predvidene s to pogodbo. Če Komisija razpolaga z denarnimi ali unovčljivimi sredstvi v valutah, ki jih potrebuje, se takšnim prenosom čim bolj izogiba.

Komisija se z vsako državo članico sporazumeva prek organa, ki ga določi zadevna država. Pri finančnem poslovanju Komisija uporablja storitve emisijske banke zadevne države članice ali katere koli druge finančne institucije, ki jo potrdi ta država.

Člen 279

1. Svet soglasno na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po pridobitvi mnenja Računskega sodišča:

- (a) sprejme finančne uredbe, v katerih se zlasti podrobno določi postopek, ki ga je treba sprejeti za pripravo in izvrševanje proračuna ter za predložitev in revizijo poročila o izvrševanju proračuna;
- (b) določi pravila glede odgovornosti finančnih nadzornikov, odredbodajalcev in računovodij ter glede ustreznih nadzornih ukrepov.

Od 1. januarja 2007 odloča Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po pridobitvi mnenja Računskega sodišča.

2. Svet na predlog Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in pridobitvi mnenja Računskega sodišča soglasno določi načine in postopke, s katerimi se proračunski prihodki, predvideni v ureditvi o lastnih sredstvih Skupnosti, dajo na voljo Komisiji, ter določi ukrepe, ki se po potrebi uporabljajo za zagotavljanje denarnih sredstev.

Člen 280

1. Skupnost in države članice preprečujejo goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Skupnosti, z ukrepi, sprejetimi v skladu s tem členom, ki delujejo svarilno in so takšni, da v državah članicah omogočajo učinkovito zaščito.

2. Države članice sprejmejo za preprečevanje goljufij, ki škodijo finančnim interesom Skupnosti, enake ukrepe, kakršne sprejmejo za preprečevanje goljufij, ki škodijo njihovim lastnim finančnim interesom.

3. Brez poseganja v druge določbe te pogodbe države članice usklajujejo svoje delovanje, katerega cilj je zaščita finančnih interesov Skupnosti pred goljufijami. V ta namen skupaj s Komisijo organizirajo tesno in redno sodelovanje med pristojnimi organi.

4. Svet sprejme v skladu s postopkom iz člena 251 in po posvetovanju z Računskim sodiščem potrebne ukrepe za preprečevanje in boj proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Skupnosti, da bi omogočil učinkovito in enakovredno zaščito v državah članicah. Ti ukrepi ne zadevajo uporabe nacionalnega kazenskega prava ali pravosodja v državah članicah.

5. Komisija v sodelovanju z državami članicami vsako leto predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o ukrepih, ki so bili sprejeti zaradi izvajanja tega člena.

ŠESTI DEL

SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 281

Skupnost je pravna oseba.

Člen 282

Skupnost ima v vseh državah članicah kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premično in nepremično premoženje in z njim razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku. V ta namen jo zastopa Komisija.

Člen 283

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z drugimi zadevnimi institucijami s kvalificirano večino določi kadrovske predpise za uradnike Evropskih skupnosti in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev teh skupnosti.

Člen 284

Komisija lahko v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu z določbami te pogodbe, zbira informacije in izvaja preverjanje, potrebno za opravljanje nalog, ki so ji bile zaupane.

Člen 285

1. Brez poseganja v člen 5 Protokola o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke sprejme Svet v skladu s postopkom iz člena 251 ukrepe za pripravo statistike, kadar je to potrebno za izvajanje dejavnosti Skupnosti.

2. Priprava statistike Skupnosti mora biti nepristranska, zanesljiva, objektivna, znanstveno neodvisna, stroškovno učinkovita in zagotavljati zaupnost statističnih podatkov; priprava ne sme pretirano obremeniti gospodarskih subjektov.

Člen 286

1. Od 1. januarja 1999 se za institucije in organe, ustanovljene s to pogodbo ali na njeni podlagi, uporabljajo akti Skupnosti o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in prostem pretoku takšnih podatkov.

2. Pred datumom iz odstavka 1 ustanovi Svet v skladu s postopkom iz člena 251 neodvisen nadzorni organ, odgovoren za nadzor uporabe takšnih aktov Skupnosti za institucije in organe Skupnosti ter po potrebi sprejema druge ustrezne določbe.

Člen 287

Člani institucij Skupnosti, člani odborov ter uradniki in drugi uslužbenci Skupnosti tudi po prenehanju opravljanja svojih dolžnosti ne smejo razkrivati informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti, zlasti informacij o podjetjih, njihovih poslovnih odnosih ali sestavnih stroških.

Člen 288

Pogodbena odgovornost Skupnosti določa pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.

V primeru nepogodbene odgovornosti pa Skupnost v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, nadomesti kakršno koli škodo, ki so jo povzročile njene institucije ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih dolžnosti.

Prejšnji odstavek se uporablja pod enakimi pogoji za škodo, ki jo povzroči ECB ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih nalog.

Osebnost odgovornost uslužbencev do Skupnosti urejajo določbe njihovih kadrovskih predpisov ali zanje veljavnih pogojev za zaposlitev.

Člen 289

Sedež institucij Skupnosti se določi v medsebojnem soglasju vlad držav članic.

Člen 290

Ureditev glede jezikov v institucijah Skupnosti določi Svet soglasno, ne da bi posegal v določbe, ki jih vsebuje statut Sodišča.

Člen 291

Na ozemljih držav članic uživa Skupnost v skladu s pogoji iz Protokola o privilegijih in imunitetah z dne 8. aprila 1965 privilegije in imunitete, ki jih potrebuje za opravljanje svojih nalog. Enako velja za Evropsko centralno banko, Evropski monetarni inštitut in Evropsko investicijsko banko.

Člen 292

Države članice se obvezujejo, da bodo spore glede razlage ali uporabe te pogodbe reševale le na načine, določene v tej pogodbi.

Člen 293

Države članice se, kolikor je potrebno, med seboj pogajajo, zato da bi v korist svojih državljanov zagotovile:

- varstvo oseb ter uresničevanje in varstvo pravic pod enakimi pogoji, kakršne posamezna država članica priznava lastnim državljanom;
- odpravo dvojnega obdavčevanja v Skupnosti;
- vzajemno priznavanje družb ali podjetij v smislu drugega odstavka člena 48, ohranitev pravne osebnosti pri prenosu sedeža iz ene države v drugo in možnost združevanja družb ali podjetij, za katera veljajo zakonodaje različnih držav;
- poenostavitev formalnosti, ki urejajo vzajemno priznavanje in izvrševanje sodb in razzodb.

Člen 294

Brez poseganja v uporabo drugih določb te pogodbe priznajo države članice državljanom drugih držav članic enako obravnavanje glede udeležbe v kapitalu družb ali podjetij iz člena 48.

Člen 295

Ta pogodba v ničemer ne posega v lastninskopravno ureditev v državah članicah.

Člen 296

1. Določbe te pogodbe ne izključujejo uporabe naslednjih pravil:
 - (a) nobena država članica ni dolžna dajati informacij, za katere meni, da bi bilo njihovo razkritje v nasprotju z bistvenimi interesi njene varnosti;
 - (b) vsaka država članica lahko v zvezi s proizvodnjo orožja, streliva in vojaških sredstev ali trgovino z njimi sprejme ukrepe, za katere meni, da so potrebni za zaščito bistvenih interesov njene varnosti; takšni ukrepi ne smejo negativno vplivati na pogoje konkurence na skupnem trgu glede proizvodov, ki niso izrecno predvideni v vojaške namene.
2. Svet lahko na predlog Komisije soglasno spremeni seznam proizvodov, za katere se uporabljajo določbe odstavka 1(b), ki ga je pripravil 15. aprila 1958.

Člen 297

Države članice se med seboj posvetujejo o skupnem ravnanju, zato da na delovanje skupnega trga ne bi vplivali ukrepi, ki bi jih bila prisiljena sprejeti ena od držav članic ob resnih notranjih nemirih z negativnim vplivom na javni red, v primeru vojne, resnih mednarodnih napetosti, ki bi pomenile vojno nevarnost, ali zaradi izpolnjevanja obveznosti, ki jih je prevzela za ohranjanje miru in mednarodne varnosti.

Člen 298

Če bi ukrepi, sprejeti v okoliščinah iz členov 296 in 297, povzročili izkrivljanje pogojev konkurence na skupnem trgu, Komisija skupaj z zadevno državo preuči, kako bi lahko te ukrepe prilagodili pravilom, določenim v tej pogodbi.

Z odstopanjem od postopka, določenega v členih 226 in 227, lahko Komisija ali katera koli država članica predloži zadevo neposredno Sodišču, če meni, da druga država članica zlorablja pooblastila iz členov 296 in 297. Sodišče odloča o zadevi ob izključitvi javnosti.

Člen 299 ⁽¹⁾

1. Ta pogodba se uporablja za Kraljevino Belgijo, Češko republiko, Kraljevino Dansko, Zvezno republiko Nemčijo, Republiko Estonijo, Helensko republiko, Kraljevino Španijo, Francosko republiko, Irsko, Italijansko republiko, Republiko Ciper, Republiko Latvijo, Republiko Litvo, Veliko vojvodstvo Luksemburg, Republiko Madžarsko, Republiko Malto, Kraljevino Nizozemsko, Republiko Avstrijo, Republiko Poljsko, Portugalsko republiko, Republiko Slovenijo, Slovaško republiko, Republiko Finsko, Kraljevino Švedsko ter Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske.

2. Določbe te pogodbe se uporabljajo za francoske čezmorske departmaje, Azore, Madeiro in Kanarske otoke.

Ob upoštevanju strukturno pogojenih socialnih in gospodarskih razmer francoskih čezmorskih departmajev, Azorov, Madeire in Kanarskih otokov, katerih razvoj zaradi svoje stalnosti in součinkovanja močno otežujejo dejavniki, kot so oddaljenost, otoška lega, majhnost, težavna topografija in podnebje ter ekonomska odvisnost od maloštevilnih proizvodov, sprejme Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom posebne ukrepe, ki so zlasti namenjeni opredelitvi pogojev uporabe te pogodbe za te regije, vključno s skupnimi politikami.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Svet pri sprejemanju ustreznih ukrepov iz drugega pododstavka upošteva področja, kot so carinska in trgovinska politika, davčna politika, prostotrgovinske cone, kmetijska in ribiška politika, pogoji za preskrbo s surovinami in bistvenimi izdelki za široko porabo, državne pomoči ter pogoji dostopa do strukturnih skladov in horizontalnih programov Skupnosti.

Svet sprejme ukrepe iz drugega pododstavka ob upoštevanju posebnih značilnosti in omejitev najbolj oddaljenih regij, ne da bi s tem ogrozil celovitost in povezanost pravnega reda Skupnosti, vključno z notranjim trgom in skupnimi politikami.

3. Posebna ureditev glede pridruževanja iz četrtega dela te pogodbe se uporablja za čezmorske države in ozemlja, navedene v Prilogi II k tej pogodbi.

Ta pogodba se ne uporablja za tiste čezmorske države in ozemlja, ki imajo posebne odnose z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska in ki niso vključeni v prej omenjeni seznam.

4. Določbe te pogodbe se uporabljajo za evropska ozemlja, za katerih zunanje odnose je odgovorna država članica.

5. Določbe te pogodbe se uporabljajo za Alandske otoke v skladu z določbami iz Protokola št. 2 k Aktu o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske.

6. Ne glede na prejšnji odstavek velja naslednje:

(a) Ta pogodba se ne uporablja za Ferske otoke.

(b) Ta pogodba se ne uporablja za suvereni cona Akrotiri in Dhekelia Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske na Cipru, razen kolikor je to potrebno za zagotovitev izvajanja ureditve iz Protokola o suverenih conah Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske na Cipru, ki je priložen Aktu o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji, in v skladu s pogoji iz tega protokola.

(c) Ta pogodba se uporablja za Kanalske otoke in otok Man le, kolikor je to potrebno za izvajanje ureditve, ki je za te otoke predvidena v pogodbi o pristopu novih držav članic k Evropski gospodarski skupnosti in Evropski skupnosti za atomsko energijo, podpisani 22. januarja 1972.

Člen 300

1. Kadar ta pogodba predvideva sklepanje sporazumov med Skupnostjo ter eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami, da Komisija Svetu priporočila, Svet pa Komisijo pooblasti za začetek potrebnih pogajanj. Komisija vodi ta pogajanja ob posvetovanju s posebnimi odbori, ki jih Svet imenuje kot pomoč pri tej nalogi, in v okviru direktiv, ki jih Komisiji lahko da Svet.

Pri izvajanju svojih pristojnosti iz tega odstavka odloča Svet s kvalificirano večino, razen v primerih iz prvega pododstavka odstavka 2, ko odloča soglasno.

2. Ob upoštevanju pristojnosti, ki jih ima na tem področju Komisija, odloča o podpisu, ki ga lahko spremlja sklep o začasni uporabi pred začetkom veljavnosti, in o sklepanju sporazumov Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije. Če sporazum zajema področje, pri katerem je za sprejetje notranjih predpisov potrebno soglasje, odloča Svet soglasno, enako pa velja za sporazume iz člena 310.

Z odstopanjem od pravil iz odstavka 3 veljajo ti postopki tudi za sklepe o začasni odložitvi uporabe sporazuma ali za določitev stališč, ki jih je treba sprejeti v imenu Skupnosti v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar mora ta organ sprejeti sklepe s pravnim učinkom, z izjemo sklepov o dopolnitvah ali spremembah institucionalnega okvira sporazuma.

Evropski parlament je nemudoma in v celoti obveščen o vseh sklepih iz tega odstavka o začasni uporabi ali odložitvi izvajanja sporazumov ali določitvi stališča Skupnosti v organu, ustanovljenem s sporazumom.

3. Z izjemo sporazumov iz člena 133(3) sklepa Svet sporazume po posvetovanju z Evropskim parlamentom, tudi kadar sporazum zajema področje, pri katerem je za sprejetje notranjih predpisov potreben postopek iz člena 251 ali 252. Evropski parlament da svoje mnenje v roku, ki ga lahko glede na nujnost zadeve določi Svet. Če ne da mnenja v tem roku, lahko Svet ukrepa.

Z odstopanjem od prejšnjega pododstavka se sporazumi iz člena 310, drugi sporazumi, ki z uvedbo postopkov sodelovanja vzpostavljajo poseben institucionalni okvir, sporazumi, ki imajo znatne proračunske posledice za Skupnost, in sporazumi, katerih posledica je sprememba akta, sprejetega v skladu s postopkom iz člena 251, sklepajo po pridobitvi privolitve Evropskega parlamenta.

V nujnih primerih se lahko Svet in Evropski parlament dogovorita glede roka za privolitev.

4. Pri sklepanju sporazuma lahko Svet z odstopanjem od odstavka 2 pooblasti Komisijo, da v imenu Skupnosti odobri dopolnitve, kadar sporazum predvideva, da se lahko sprejmejo po poenostavljenem postopku ali da jih sprejme organ, ustanovljen v skladu s sporazumom; takšnemu pooblastilu lahko Svet doda posebne pogoje.

5. Če namerava Svet skleniti sporazum, za katerega so potrebne spremembe k tej pogodbi, jih je treba najprej sprejeti v skladu s postopkom iz člena 48 Pogodbe o Evropski uniji.

6. Evropski parlament, Svet, Komisija ali država članica lahko od Sodišča pridobi mnenje, ali je načrtovani sporazum združljiv z določbami te pogodbe. Kadar je mnenje Sodišča odklonilno, lahko sporazum začne veljati le v skladu s členom 48 Pogodbe o Evropski uniji.

7. Sporazumi, sklenjeni v skladu s pogoji iz tega člena, so za institucije Skupnosti in države članice zavezujoči.

Člen 301

Kadar skupno stališče ali skupni ukrep, sprejet v skladu z določbami Pogodbe o Evropski uniji glede skupne zunanje in varnostne politike, predvideva, da Skupnost delno ali v celoti prekine ali omeji gospodarske odnose z eno ali več tretjimi državami, sprejme Svet potrebne nujne ukrepe. Svet odloča s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 302

Komisija zagotavlja vzdrževanje ustreznih odnosov z organi Združenih narodov in njihovimi specializiranimi agencijami.

Komisija vzdržuje ustrezne odnose tudi z vsemi mednarodnimi organizacijami.

Člen 303

Skupnost vzpostavi ustrezne oblike sodelovanja s Svetom Evrope.

Člen 304

Skupnost vzpostavi tesno sodelovanje z Organizacijo za ekonomsko sodelovanje in razvoj, podrobnosti pa se določijo v medsebojnem soglasju.

Člen 305

1. Določbe te pogodbe ne vplivajo na določbe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, zlasti glede pravic in obveznosti držav članic, pristojnosti institucij te skupnosti in predpisov, ki jih omenjena pogodba določa za delovanje skupnega trga premoga in jekla.

2. Določbe te pogodbe v ničemer ne odstopajo od določb Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

Člen 306

Določbe te pogodbe ne izključujejo obstoja ali uresničitve regionalnih povezav med Belgijo in Luksemburgom ali med Belgijo, Luksemburgom in Nizozemsko, kolikor cilji teh regionalnih povezav niso doseženi z uporabo te pogodbe.

Člen 307

Določbe te pogodbe ne vplivajo na pravice in obveznosti, ki izhajajo iz sporazumov med eno ali več državami članicami na eni strani ter eno ali več tretjimi državami na drugi strani, sklenjenih pred 1. januarjem 1958 ali za države, ki pristopajo, pred datumom njihovega pristopa.

Kolikor takšni sporazumi niso združljivi s to pogodbo, država članica ali države članice, ki jih to zadeva, ustrezno ukrepajo, da bi odpravile ugotovljeno nezdržljivost. V ta namen si države članice po potrebi pomagajo, in kadar je primerno, sprejmejo skupno stališče.

Pri uporabi sporazumov iz prvega odstavka države članice upoštevajo, da so prednosti, ki jih vsaka država članica priznava v skladu s to pogodbo, sestavni del ustanovitve Skupnosti in zato neločljivo povezane z oblikovanjem skupnih institucij, z dodelitvijo pristojnosti tem institucijam in s tem, da vse druge države članice priznavajo enake prednosti.

Člen 308

Če bi se med delovanjem skupnega trga izkazalo, da je zaradi doseganja enega od ciljev potrebno ukrepanje Skupnosti, ta pogodba pa ne predvideva potrebnih pooblastil, Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme ustrezne ukrepe.

Člen 309

1. Če je bila sprejeta odločitev o mirovanju glasovalnih pravic predstavnika vlade države članice v skladu s členom 7(3) Pogodbe o Evropski uniji, te glasovalne pravice mirujejo tudi v zvezi s to pogodbo.

2. Poleg tega pa lahko Svet, če je bilo skladno s členom 7(2) Pogodbe o Evropski uniji ugotovljeno, da ena od držav članic huje in vztrajno krši načela, navedena v členu 6(1) te pogodbe, s kvalificirano večino sklene, da nekatere pravice, ki izhajajo iz uporabe te pogodbe za zadevno državo članico, mirujejo. Pri tem Svet upošteva morebitne posledice takšnega mirovanja pravic in obveznosti fizičnih in pravnih oseb.

Obveznosti zadevne države članice po tej pogodbi so zanjo v vsakem primeru še naprej zavezujoče.

3. Svet lahko s kvalificirano večino naknadno sklene spremeniti ali preklicati ukrepe, sprejete v skladu z odstavkom 2, kot odgovor na spremembe okoliščin, zaradi katerih so bili uvedeni.

4. Pri sprejemanju odločitev iz odstavkov 2 in 3 Svet ne upošteva glasov predstavnika vlade zadevne države članice. Z odstopanjem od člena 205(2) se kvalificirana večina opredeli kot enak delež ponderiranih glasov zadevnih članov Sveta, kakor ga določa člen 205(2).

Ta odstavek se uporablja tudi v primeru, ko glasovalne pravice mirujejo v skladu z odstavkom 1. V takšnih primerih se odločitev, za katero je potrebno soglasje, sprejme brez glasu predstavnika vlade zadevne države članice.

Člen 310

Skupnost lahko z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami sklepa sporazume o pridružitvi, ki vključujejo vzajemne pravice in obveznosti ter skupne ukrepe in posebne postopke.

Člen 311

Protokoli, ki se v medsebojnem soglasju držav članic priložijo tej pogodbi, so njen sestavni del.

Člen 312

Ta pogodba je sklenjena za nedoločen čas.

KONČNE DOLOČBE

Člen 313

Visoke pogodbenice ratificirajo to pogodbo v skladu s svojimi ustavnimi pravili. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri vladi Italijanske republike.

Ta pogodba začne veljati prvi dan meseca, ki sledi deponiranju zadnje listine o ratifikaciji. Če je tako deponiranje opravljeno manj kakor petnajst dni pred začetkom naslednjega meseca, ta pogodba ne začne veljati pred prvim dnem drugega meseca po datumu deponiranja.

Člen 314 ⁽¹⁾

Ta pogodba, sestavljena v enem izvorniku v francoskem, italijanskem, nemškem in nizozemskem jeziku, pri čemer so vsa štiri besedila enako verodostojna, se deponira v arhivu vlade Italijanske republike, ki pošlje overjeno kopijo vladam drugih držav podpisnic.

V skladu s pristopnimi pogodbami so verodostojne tudi različice te pogodbe v angleškem, češkem, danskem, estonskem, finskem, grškem, irskem, litovskem, latvijskem, madžarskem, maltežkem, poljskem, portugalskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani pooblaščenca podpisali to pogodbo.

V Rimu, petindvajsetega marca tisoč devetsto sedeminpetdeset.

(seznam podpisanih pooblaščenca ni ponovno natisnjen)

⁽¹⁾ Glej dodatek na koncu te brošure.

PRILOGE

PRILOGA I

SEZNAM

iz člena 32 pogodbe

- 1 - Številka Bruseljske nomenclature	- 2 - Poimenovanje
Poglavje 1	Žive živali
Poglavje 2	Meso in užitni klavnični izdelki
Poglavje 3	Ribe, raki in mehkužci
Poglavje 4	Mleko in mlečni izdelki; ptičja jajca; naravni med
Poglavje 5	
05.04	Živalska čreva, mehurji in želodci živali (razen ribjih), celi ali v kosih
05.15	Proizvodi živalskega porekla, ki niso navedeni ne zajeti na drugem mestu; mrtve živali iz 1. ali 3. poglavja, neuporabne za človeško prehrano
Poglavje 6	Živo drevje in druge rastline; čebulice, korenine in podobno; rezano cvetje in okrasno listje
Poglavje 7	Užitne vrtnine in nekateri koreni in gomolji
Poglavje 8	Užitno sadje in oreščki; lupine agrumov ali dinj in lubenic
Poglavje 9	Kava, čaj in začimbe, razen maté čaja (št. 09.03)
Poglavje 10	Žita
Poglavje 11	Proizvodi mlinške industrije; slad in škrob; gluten; inulin
Poglavje 12	Oljna semena in plodovi; razno zrnje, semena in plodovi; industrijske in zdravilne rastline; slama in krma
Poglavje 13	
ex 13.03	Pektin
Poglavje 15	
15.01	Masti in druge prašičje maščobe, stiskane ali topljene;perutninske maščobe

- 1 - Številka Bruseljske nomenclature	- 2 - Poimenovanje
15.02	Maščobe živali vrste goved, ovac in koz; surove ali topljene (vključno „premier jus“)
15.03	Stearin iz užitne prašičje masti, oleostearin, olje iz užitne prašičje masti; olje iz loja in oleo-olje, neemulgirani, nemešani ali kako drugače pripravljene
15.04	Masti in olja rib in morskih sesalcev, prečiščeni ali neprečiščeni
15.07	Nehlapna rastlinska olja, tekoča ali trdna, surova, rafinirana ali prečiščena
15.12	Živalske ali rastlinske masti in olja, hidrogenirani, rafinirani ali nerafinirani, toda nadalje nepredelani
15.13	Margarine, preparati iz masti ali olj živalskega ali rastlinskega izvora
15.17	Ostanki, dobljeni pri predelavi maščob ali voskov živalskega ali rastlinskega izvora
Poglavje 16	Izdelki iz mesa, rib, rakov ali mehkužcev
Poglavje 17	
17.01	Sladkor iz sladkorne pese in sladkornega trsa, v trdnem stanju
17.02	Drugi sladkorji; sirupi; umetni med in mešanice umetnega in naravnega medu; karamelni sladkor
17.03	Melase, z dodatkom ali brez dodatka barvil
17.05	Sladkorji, sirupi in melase, z dodatki za aromatiziranje ali barvili, razen sadnih sokov, ki vsebujejo poljubno maso dodanega sladkorja
Poglavje 18	
18.01	Kakav v zrnu, cel ali zdrobljen, surov ali pražen
18.02	Lupine, skorje, opne in drugi odpadki kakava

- 1 - Številka Bruseljske nomenclature	- 2 - Poimenovanje
Poglavje 20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, lupinastega sadja ali drugih delov rastlin
Poglavje 22	
22.04	Grozni mošt, delno fermentiran, katerega fermentacija je ustavljena brez dodajanja alkohola
22.05	Vino iz svežega grozdja; grozdni mošt, katerega fermentacija je ustavljena z dodajanjem alkohola
22.07	Druge fermentirane pijače (npr. jabolčnik, hruškovec in medica)
ex 22.08 ex 22.09	Etanol in destilirane pijače, denaturirane in nedenaturirane, s katero koli vsebnostjo etanola, pridelane iz kmetijskih proizvodov iz Priloge I k Pogodbi, razen likerjev in drugih alkoholnih pijač in mešanih alkoholnih pripravkov - esenc - za proizvodnjo pijač
22.10	Kis in nadomestki kisa
Poglavje 23	Ostanki in odpadki živilske industrije; pripravljena krma za živali
Poglavje 24	
24.01	Nepredelan tobak; tobačni odpadki
Poglavje 45	
45.01	Pluta, naravna, surova ali enostavno obdelana; zdrobljena, drobljena ali zmleta pluta; odpadki plute
Poglavje 54	
54.01	Lan, surov ali predelan, toda nepreden; laneno predivo in odpadki (vključno z odpadki preje in razvlaknjenimi tekstilnimi surovinami)
Poglavje 57	
57.01	Konoplja (<i>Cannabis sativa</i>), surova ali predelana, toda nepredena; konopljeno predivo in odpadki (vključno z odpadki preje in razvlaknjenimi tekstilnimi surovinami)

PRILOGA II

ČEZMORSKE DRŽAVE IN OZEMLJA,**ZA KATERE SE UPORABLJAJO DOLOČBE ČETRTEGA DELA POGODBE**

- Grenlandija,
- Nova Kaledonija in pridružena območja,
- Francoska Polinezija,
- Francoska južna in antarktična ozemlja,
- Walliški in Futunski otoki,
- Mayotte,
- Saint Pierre in Miquelon,
- Aruba,
- Nizozemski Antili:
 - Bonaire,
 - Curaçao,
 - Saba,
 - Sint Eustatius,
 - Sint Maarten,
- Anguilla,
- Kajmanski otoki,
- Falklandski otoki,
- Južna Georgia in otoki Južni Sandwich,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Sveta Helena in pridružena območja,
- Britansko antarktično ozemlje,
- Britansko ozemlje Indijskega oceana,
- Otoki Turks in Caicos,
- Britanski Deviški otoki,
- Bermudi.

PROTOKOLI

SEZNAM**A. Protokol, ki je priloga k Pogodbi o Evropski uniji**

- Protokol (št. 1) o členu 17 Pogodbe o Evropski uniji (1997)

B. Protokoli, ki so priloga k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti

- Protokol (št. 2) o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije (1997)
- Protokol (št. 3) o uporabi nekaterih vidikov člena 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za Združeno kraljestvo in Irsko (1997)
- Protokol (št. 4) o stališču Združenega kraljestva in Irske (1997)
- Protokol (št. 5) o stališču Danske (1997)

C. Protokoli, ki so priloga k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo

- Protokol (št. 6) o Statutu Sodišča (2001)
- Protokol (št. 7) ki je priloga k Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam o ustanovitvi Evropskih skupnosti (1992)
- Protokol (št. 8) o določitvi sedežev institucij ter nekaterih organov in služb Evropskih skupnosti in Evropa (1997)
- Protokol (št. 9) o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji (1997)
- Protokol (št. 10) o širitvi Evropske unije (2001)

D. Protokoli, ki so priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti

- Protokol (št. 11) o Statutu Evropske investicijske banke (1957)
- Protokol (št. 12) o Italiji (1957)
- Protokol (št. 13) o blagu, ki izvira in prihaja iz določenih držav in je pri uvozu v posamezno državo članico deležno posebne ureditve (1957)
- Protokol (št. 14) o uvozu naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih v Evropsko gospodarsko skupnost (1962)
- Protokol (št. 15) o posebni ureditvi za Grenlandijo (1985)
- Protokol (št. 16) o pridobitvi nepremičnin na Danskem (1992)

- Protokol (št. 17) o členu 141 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (1992)
 - Protokol (št. 18) o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (1992)
 - Protokol (št. 19) o Statutu Evropskega monetarnega inštituta (1992)
 - Protokol (št. 20) o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem (1992)
 - Protokol (št. 21) o konvergenčnih merilih iz člena 121 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (1992)
 - Protokol (št. 22) o Danski (1992)
 - Protokol (št. 23) o Portugalski (1992)
 - Protokol (št. 24) o prehodu v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije (1992)
 - Protokol (št. 25) o nekaterih določbah, ki se nanašajo na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska (1992)
 - Protokol (št. 26) o nekaterih določbah, ki se nanašajo na Dansko (1992)
 - Protokol (št. 27) o Franciji (1992)
 - Protokol (št. 28) o ekonomski in socialni koheziji (1992)
 - Protokol (št. 29) o azilu za državljane držav članic Evropske unije (1997)
 - Protokol (št. 30) o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti (1997)
 - Protokol (št. 31) o zunanjih odnosih držav članic glede prehoda zunanjih meja (1997)
 - Protokol (št. 32) o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah (1997)
 - Protokol (št. 33) o zaščiti in dobrem počutju živali (1997)
 - Protokol (št. 34) o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo (2001)
 - Protokol (št. 35) o členu 67 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (2001)
- E. **Protokol, ki je priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo**
- Protokol (št. 36) o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti (1965)

A. PROTOKOL, KI JE PRILOGA K POGODBI O EVROPSKI UNIJI

Protokol (št. 1)

o členu 17 Pogodbe o Evropski uniji (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB ZAVEDANJU potrebe po izvajanju določb drugega pododstavka člena 17(1) in (3) tega člena Pogodbe o Evropski uniji v polnem obsegu,

SPRIČO tega, da politika Unije v skladu s členom 17 ne posega v posebno naravo varnostne in obrambne politike posameznih držav članic in spoštuje obveznosti iz Severnoatlantske pogodbe tistih držav članic, ki vidijo uresničevanje svoje skupne obrambe v Natu, ter da je združljiva s skupno varnostno in obrambno politiko, vzpostavljeno v tem okviru,

DOGOVORILE o naslednji določbi, ki je priloga k Pogodbi o Evropski uniji:

Evropska unija pripravi skupaj z Zahodnoevropsko unijo v enem letu po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe ureditev za okrepljeno sodelovanje med njima.

**B. PROTOKOLI, KI SO PRILOGA K POGODBI
O EVROPSKI UNIJI IN POGODBI O USTANOVITVI
EVROPSKE SKUPNOSTI**

Protokol (št. 2)

**o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske
unije (1997)**

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB UGOTOVITVI, da je cilj sporazumov o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah, ki so jih podpisale nekatere države članice Evropske unije dne 14. junija 1985 in 19. junija 1990 v Schengnu, pa tudi z njimi povezanih sporazumov in predpisov, sprejetih na njihovi podlagi, okrepiti evropsko povezovanje in zlasti omogočiti Evropski uniji, da se hitreje razvije v območje svobode, varnosti in pravice,

Z ŽELJO vključiti zgoraj omenjene sporazume in predpise v okvir Evropske unije,

POTRJUJOČ, da se določbe schengenskega pravnega reda uporabljajo le, kolikor so združljive s pravom Evropske unije in Skupnosti,

OB UPOŠTEVANJU posebnega stališča Danske,

OB UPOŠTEVANJU dejstva, da Irska ter Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska nista pogodbenici niti podpisnici zgoraj omenjenih sporazumov, pri čemer pa bi se jima kljub temu moralo omogočiti, da sprejmeta nekatere ali vse njihove določbe,

OB SPOZNANJU, da je zato treba uporabiti določbe Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ki se nanašajo na tesnejše sodelovanje med nekaterimi državami članicami, in da bi se te določbe morale uporabiti le kot zadnja možnost,

OB UPOŠTEVANJU potrebe po ohranjanju posebnega odnosa z Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško, ki sta obe potrdili svojo namero, da se zavežeta zgoraj omenjenim določbam, na podlagi sporazuma, podpisanega v Luxembourggu dne 19. decembra 1996,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Člen 1

Kraljevina Belgija, Kraljevina Danska, Zvezna republika Nemčija, Helenska republika, Kraljevina Španija, Francoska republika, Italijanska republika, Veliko vojvodstvo Luksemburg, Kraljevina Nizozemska, Republika Avstrija, Portugalska republika, Republika Finska in Kraljevina Švedska, podpisnice schengenskih sporazumov, so pooblašcene za vzpostavitev tesnejšega medsebojnega sodelovanja v okviru teh sporazumov in z njimi povezanih določb, navedenih v prilogi k temu protokolu (v nadaljnjem besedilu „schengenski pravni red“). To sodelovanje poteka v institucionalnem in pravnem okviru Evropske unije ter ob upoštevanju ustreznih določb Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Člen 2

1. Od dneva začetka veljavnosti Amsterdamske pogodbe se začne schengenski pravni red, vključno s sklepi Izvršnega odbora, ustanovljenega s schengenskimi sporazumi, ki jih je sprejel pred tem dnem, takoj uporabljati v trinajstih državah članicah iz člena 1, ne da bi to posegalo v določbe odstavka 2 tega člena. Z istim dnem bo Svet nadomestil ta Izvršni odbor.

Svet s soglasno odločitvijo svojih članov iz člena 1 sprejme vse potrebne ukrepe za izvajanje tega odstavka. Svet v skladu z ustreznimi določbami pogodb soglasno določi pravno podlago za vsako določbo ali sklep, ki tvorijo schengenski pravni red.

Glede teh določb in sklepov izvaja Sodišče Evropskih skupnosti v skladu s to določitvijo pristojnost, ki mu je bila dodeljena z ustreznimi veljavnimi določbami pogodb. V nobenem primeru pa Sodišče ni pristojno za odločanje o ukrepih ali sklepih, ki se nanašajo na vzdrževanje javnega reda in miru ter varovanje notranje varnosti.

Do sprejetja zgoraj navedenih ukrepov se določbe ali sklepi, ki tvorijo schengenski pravni red, štejejo za akte, katerih pravna podlaga je naslov VI Pogodbe o Evropski uniji, ne da bi pri tem posegali v člen 5(2).

2. Določbe odstavka 1 se uporabljajo za države članice, ki so podpisale pristopne protokole k schengenskim sporazumom, od dneva, ki ga vsakokrat določi Svet s soglasno odločitvijo svojih članov iz člena 1, razen če ni katera od teh držav izpolnila pogojev za pristop k schengenskemu pravnemu redu že pred začetkom veljavnosti Amsterdamske pogodbe.

Člen 3

Po določitvi iz drugega pododstavka člena 2(1) ohrani Danska v odnosu do drugih podpisnic schengenskih sporazumov enake pravice in obveznosti kot pred to določitvijo glede tistih delov schengenskega pravnega reda, za katere je kot pravna podlaga določen naslov IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Glede tistih delov schengenskega pravnega reda, za katere je kot pravna podlaga določen naslov VI Pogodbe o Evropski uniji, ohrani Danska enake pravice in obveznosti kot druge podpisnice schengenskih sporazumov.

Člen 4

Irska ter Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska, ki ju schengenski pravni red ne zavezuje, lahko kadar koli zaprosita, da se nekatere ali vse določbe tega pravnega reda uporabljajo tudi zanj.

Svet odloča o takšni prošnji s soglasjem svojih članov iz člena 1 in predstavnika vlade zadevne države.

Člen 5

1. Predloge in pobude za nadgrajevanje schengenskega pravnega reda urejajo ustrezne določbe pogodb.

Če Irska ali Združeno kraljestvo ali obe državi nista v razumnem roku uradno pisno obvestili predsednika Sveta o svoji želji priključiti se sodelovanju, se v tej zvezi šteje, da je pooblastilo iz člena 11 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ali iz člena 40 Pogodbe o Evropski uniji dodeljeno državam članicam iz člena 1 ter Irski ali Združenemu kraljestvu, kadar se ena od obeh držav želi priključiti zadevnemu področju sodelovanja.

2. Ustrezne določbe pogodb iz prvega pododstavka odstavka 1 se uporabljajo, tudi če Svet ni sprejel ukrepov iz drugega pododstavka člena 2(1).

Člen 6

Republika Islandija in Kraljevina Norveška se pridružita izvajanju schengenskega pravnega reda in njegovega nadaljnega razvoja na podlagi sporazuma, podpisanega v Luxembourggu dne 19. decembra 1996. V ta namen se določijo ustrezni postopki v sporazumu, ki ga sklene Svet s temi državami s soglasno odločitvijo svojih članov iz člena 1. Sporazum vključuje tudi določbe o prispevku Islandije in Norveške ob morebitnih finančnih posledicah izvajanja tega protokola.

Svet sklene s soglasno odločitvijo ločen sporazum z Islandijo in Norveško zaradi določitve pravic in obveznosti med Irsko in Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na eni ter Islandijo in Norveško na drugi strani na tistih področjih schengenskega pravnega reda, ki veljajo za te države.

Člen 7

Svet s kvalificirano večino sprejme podrobno ureditev za vključitev schengenskega sekretariata v generalni sekretariat Sveta.

Člen 8

Za namene pogajanj glede sprejema novih držav članic v Evropsko unijo se schengenski pravni red in nadaljnji ukrepi, ki jih sprejmejo institucije v okviru področja njegove uporabe, štejejo za pravni red, ki ga morajo vse države kandidatke za sprejem prevzeti v celoti.

PRILOGA

SCHENGENSKI PRAVNI RED

1. Sporazum, ki so ga 14. junija 1985 v Schengnu podpisale vlade držav Gospodarske unije Beneluksa, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na njihovih skupnih mejah.
 2. Konvencija, ki so jo 19. junija 1990 podpisali Kraljevina Belgija, Zvezna republika Nemčija, Francoska republika, Veliko vojvodstvo Luksemburg in Kraljevina Nizozemska o izvajanju Sporazuma o postopni odpravi kontrol na njihovih skupnih mejah, podpisanega v Schengnu dne 14. junija 1985, s pripadajočo sklepno listino in skupnimi izjavami.
 3. Pristopni protokoli in sporazumi k sporazumu iz leta 1985 in h konvenciji o izvajanju iz leta 1990 z Italijo (podpisan v Parizu dne 27. novembra 1990), Španijo in Portugalsko (podpisan v Bonnu dne 25. junija 1991), Grčijo (podpisan v Madridu dne 6. novembra 1992), Avstrijo (podpisan v Bruslju dne 28. aprila 1995), ter Dansko, Finsko in Švedsko (podpisan v Luxembourggu dne 19. decembra 1996), s pripadajočimi sklepnimi listinami in izjavami.
 4. Sklepi in izjave, ki jih je sprejel Izvršni odbor, ustanovljen s Konvencijo o izvajanju iz leta 1990, ter akti, ki so jih za izvajanje te konvencije sprejeli organi, na katere je Izvršni odbor prenesel pristojnost odločanja.
-

Protokol (št. 3)

**o uporabi nekaterih vidikov člena 14 Pogodbe o ustanovitvi
Evropske skupnosti za Združeno kraljestvo in Irsko (1997)**

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO urediti nekatera vprašanja glede Združenega kraljestva in Irske,

OB UPOŠTEVANJU dolgoletnega obstoja posebne potovalne ureditve med Združenim kraljestvom in Irsko,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodbi o Evropski uniji:

Člen 1

Združeno kraljestvo lahko ne glede na člen 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, druge določbe te pogodbe ali Pogodbe o Evropski uniji, katere koli ukrepe, sprejete na podlagi teh pogodb, ali mednarodne pogodbe, ki so jih sklenile Skupnost ali Skupnost in njene države članice z eno ali več tretjimi državami, izvaja na svojih mejah z drugimi državami članicami takšno kontrolo oseb, ki želijo vstopiti v Združeno kraljestvo, kakršna se mu zdi potrebna zaradi:

- (a) preverjanja pravice do vstopa v Združeno kraljestvo državljanov držav, ki so pogodbenice Sporazuma o ekonomskem gospodarskem prostoru ter njihovih vzdrževancev, ki uresničujejo svoje pravice po pravu Skupnosti, pa tudi državljanov drugih držav, ki jim te pravice pripadajo na podlagi sporazuma, ki zavezuje Združeno kraljestvo, in
- (b) odločitve o tem, ali naj se drugim osebam izda dovoljenje za vstop v Združeno kraljestvo.

Člen 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ali katera koli druga določba te pogodbe ali Pogodbe o Evropski uniji ali kateri koli ukrep, sprejeti na njuni podlagi, v ničemer ne posegajo v pravico Združenega kraljestva sprejeti ali izvajati takšne kontrole. Sklicevanje na Združeno kraljestvo v tem členu vključuje ozemlja, za katerih zunanje odnose je odgovorno Združeno kraljestvo.

Člen 2

Združeno kraljestvo in Irska lahko med seboj še naprej sklepata dogovore o gibanju oseb med njunima ozemljema („skupno potovalno območje“), pri čemer v celoti spoštujeta pravice oseb iz točke (a) prvega odstavka člena 1 tega protokola. Temu ustrezno se med veljavnostjo takšnih dogovorov za Irsko uporabljajo določbe člena 1 tega protokola pod enakimi pogoji kakor za Združeno kraljestvo. Člen 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, katera koli druga določba te pogodbe ali Pogodbe o Evropski uniji ali kateri koli ukrep, sprejet na njuni podlagi, v ničemer ne vplivajo na takšne dogovore.

Člen 3

Druge države članice lahko na svojih mejah ali na kateri koli točki vstopa na njihovo ozemlje izvajajo takšno kontrolo oseb, ki želijo vstopiti na njihovo ozemlje iz Združenega kraljestva ali s katerega koli ozemlja, za katerega zunanje odnose je za enake namene, navedene v členu 1 tega protokola, odgovorno Združeno kraljestvo, ali iz Irske, dokler se določbe člena 1 tega protokola uporabljajo za Irsko.

Člen 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ali katera koli druga določba te pogodbe ali Pogodbe o Evropski uniji ali kateri koli ukrep, sprejet na njuni podlagi, v ničemer ne posegajo v pravico drugih držav članic sprejeti ali izvajati takšne kontrole.

Protokol (št. 4)
o stališču Združenega kraljestva in Irske (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO, da bi uredile nekatera vprašanja glede Združenega kraljestva in Irske,

OB UPOŠTEVANJU Protokola o uporabi nekaterih vidikov člena 14 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za Združeno kraljestvo in Irsko,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodbi o Evropski uniji:

Člen 1

Ob upoštevanju člena 3 Združeno kraljestvo in Irska ne sodelujeta pri sprejemanju ukrepov Sveta, predlaganih v skladu z naslovom IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. Z odstopanjem od člena 205(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti se kvalificirana večina opredeli kot enak delež ponderiranih glasov zadevnih članov Sveta, kakor je določeno v členu 205(2). Soglasje članov Sveta, razen predstavnikov vlad Združenega kraljestva in Irske, je potrebno za tiste sklepe Sveta, ki morajo biti sprejeti soglasno.

Člen 2

Na podlagi člena 1 in ob upoštevanju členov 3, 4 in 6 za Združeno kraljestvo ali Irsko niso zavezujoče niti se v njiju ne uporabljajo določbe naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, pa tudi nobena določba katerega koli mednarodnega sporazuma, ki ga je Skupnost sklenila na podlagi tega naslova, niti odločbe Sodišča glede razlage takih določb ali ukrepov; te določbe, ukrepi ali odločbe v ničemer ne vplivajo na pristojnosti, pravice in obveznosti teh držav; prav tako te določbe, ukrepi ali odločbe, kolikor se uporabljajo za Združeno kraljestvo ali Irsko, v ničemer ne vplivajo na pravni red Skupnosti niti niso sestavni del prava Skupnosti.

Člen 3

1. Združeno kraljestvo ali Irska lahko predsednika Sveta v treh mesecih po predložitvi predloga ali pobude Svetu v skladu z naslovom IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti uradno pisno obvesti, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi predlaganega ukrepa, kar se ji nato dovoli.

Z odstopanjem od člena 205(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti se kvalificirana večina opredeli kot enak delež ponderiranih glasov zadevnih članov Sveta, kakor je določeno v členu 205 (2).

Soglasje članov Sveta, razen tistih članov, ki takega uradnega obvestila niso predložili, je potrebno za tiste sklepe Sveta, ki morajo biti sprejeti soglasno. Ukrep, sprejet na podlagi tega odstavka, je zavezujoč za vse države članice, ki so sodelovale pri njegovem sprejetju.

2. Če ukrepa iz odstavka 1 ni mogoče sprejeti skupaj z Združenim kraljestvom ali Irsko v razumnem roku, lahko Svet tak ukrep sprejme v skladu s členom 1 brez udeležbe Združenega kraljestva ali Irske. V tem primeru se uporabi člen 2.

Člen 4

Združeno kraljestvo ali Irska lahko kadar koli po sprejetju ukrepa Sveta na podlagi naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti uradno obvesti Svet in Komisijo o svoji nameri, da želi sprejeti ta ukrep. V tem primeru se smiselno uporabi postopek iz člena 11(3) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Člen 5

Država članica, ki je ne zavezuje ukrep, sprejet na podlagi naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ne nosi nobenih finančnih posledic tega ukrepa razen stroškov, ki nastanejo za poslovanje institucij.

Člen 6

V primerih iz tega protokola, kjer Združeno kraljestvo ali Irsko zavezuje ukrep, ki ga je Svet sprejel na podlagi naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, se v zvezi s tem ukrepom za to državo uporabljajo ustrezne določbe omenjene pogodbe, vključno s členom 68.

Člen 7

Člena 3 in 4 ne posegata v Protokol o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije.

Člen 8

Irska lahko uradno pisno obvesti predsednika Sveta o svoji želji, da zanjo ta protokol ne bi več veljal. V tem primeru se za Irsko uporabljajo običajne pogodbene določbe.

Protokol (št. 5)
o stališču Danske (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB SKLICEVANJU na sklep voditeljev držav ali vlad, ki so se sestali v okviru Evropskega sveta v Edinburghu dne 12. decembra 1992, o nekaterih problemih, ki jih je Danska izpostavila glede Pogodbe o Evropski uniji,

OB UPOŠTEVANJU stališča Danske glede državljanstva, ekonomske in monetarne unije, obrambne politike ter pravosodja in notranjih zadev, zapisanega v sklepu iz Edinburgha,

OB UPOŠTEVANJU člena 3 Protokola o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodbi o Evropski uniji:

DEL I

Člen 1

Danska ne sodeluje pri sprejemanju ukrepov Sveta, predlaganih na podlagi naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. Z odstopanjem od člena 205(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti se kvalificirana večina opredeli kot enak delež ponderiranih glasov zadevnih članov Sveta, kakor je določeno v členu 205(2). Soglasje članov Sveta, razen predstavnika danske vlade, je potrebno za tiste sklepe Sveta, ki morajo biti sprejeti soglasno.

Člen 2

Določbe naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, določbe mednarodnih sporazumov, ki jih je Skupnost sklenila na podlagi tega naslova, pa tudi odločbe Sodišča glede razlage takih določb ali ukrepov za Dansko niso zavezujoči niti se v njej ne uporabljajo; te določbe, ukrepi ali odločbe v ničemer ne vplivajo na pristojnosti, pravice in obveznosti Danske; prav tako te določbe, ukrepi ali odločbe, kolikor se uporabljajo za Dansko, v ničemer ne vplivajo na pravni red Skupnosti niti niso sestavni del prava Skupnosti.

Člen 3

Danska ne nosi nobenih finančnih posledic ukrepov iz člena 1, razen stroškov, ki nastanejo za poslovanje institucij.

Člen 4

Členi 1, 2 in 3 se ne uporabljajo za ukrepe, ki določajo tretje države, katerih državljani morajo imeti ob prehodu zunanjih meja držav članic vizum, ali za ukrepe glede enotne oblike vizumov.

Člen 5

1. Danska se v 6 mesecih po tem, ko je Svet sprejel sklep glede predloga ali pobude za nadgraditev schengenskega pravnega reda v skladu z določbami naslova IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, odloči, ali bo ta sklep prenesla v svoje notranje pravo. Če se odloči, da bo to storila, bo na podlagi tega sklepa nastala obveznost po mednarodnem pravu med Dansko in drugimi državami članicami, navedenimi v členu 1 Protokola o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije, pa tudi Irsko ali Združenim kraljestvom, če sta ti dve državi članici vključeni v zadevna področja sodelovanja.

2. Če se Danska odloči, da ne bo prenesla sklepa Sveta, kakor je navedeno v odstavku 1, bodo države članice, ki so navedene v členu 1 Protokola o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije, preučile, katere ukrepe je treba sprejeti.

DEL II

Člen 6

V zvezi z ukrepi, ki jih Svet sprejme na področju iz členov 13(1) in 17 Pogodbe o Evropski uniji, Danska ne sodeluje pri pripravi in izvajanju sklepov in ukrepov Unije, ki zadevajo obrambo, ne bo pa preprečevala razvoja tesnejšega sodelovanja med državami članicami na tem področju. Zato Danska ne sodeluje pri njihovem sprejetju. Danska ni dolžna prispevati k financiranju odhodkov, ki nastanejo pri poslovanju zaradi takšnih ukrepov.

DEL III

Člen 7

Danska lahko v skladu s svojimi ustavnimi pravili kadar koli obvesti druge države članice, da ne želi več v celoti ali delno uporabljati tega protokola. V tem primeru bo Danska v celoti uporabljala vse ustrezne veljavne ukrepe, ki so bili sprejeti v okviru Evropske unije.

C. PROTOKOLI, KI SO PRILOGA K POGODBI
O EVROPSKI UNIJI IN POGODBI O USTANOVITVI
EVROPSKE SKUPNOSTI IN POGODBI
O USTANOVITVI EVROPSKE SKUPNOSTI ZA
ATOMSKO ENERGIJO

Protokol (št. 6)

o Statutu Sodišča (2001)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO določiti statut Sodišča, predviden v členu 245 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in členu 160 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

Člen 1

Sodišče se ustanovi in deluje v skladu z določbami Pogodbe o Evropski uniji (Pogodba EU), Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba ES), Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (Pogodba ESAE) in tega statuta.

NASLOV I

SODNIKI IN GENERALNI PRAVOBRANILCI

Člen 2

Pred nastopom funkcije vsak sodnik javno priseže, da bo svoje naloge opravljal nepristransko in vestno ter da bo varoval tajnost posvetovanj Sodišča.

Člen 3

Sodniki uživajo imuniteto pred sodnimi postopki. Po prenehanju mandata še naprej uživajo imuniteto za svoja dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti, vključno z izgovorjenimi ali zapisanimi besedami.

Sodišče lahko odvzame imuniteto na občni seji.

Če je bila sodniku odvzeta imuniteta in je proti njemu sprožen kazenski postopek, mu sme soditi v kateri koli državi članici le sodišče, pristojno za sojenje sodnikom, ki pripadajo najvišji sodni oblasti v državi.

Členi 12 do 15 in člen 18 Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti se uporabljajo za sodnike, generalne pravobranilce, sodnega tajnika in pomožne poročevalce Sodišča, ne da bi to posegalo v določbe iz prejšnjih odstavkov glede imunitete sodnikov pred sodnimi postopki.

Člen 4

Sodniki ne smejo imeti političnih ali upravnih funkcij.

Ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, najsibo pridobitne ali nepridobitne, razen če tega izjemoma ne odobri Svet.

Pri prevzemu svojih nalog se slovesno obvežejo, da bodo med svojim mandatom in po njegovem izteku spoštovali iz mandata izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bodo po izteku mandata pri sprejemanju določenih imenovanj ali ugodnosti ravnali pošteno in diskretno.

V primeru dvoma odloča Sodišče.

Člen 5

Razen ob redni zamenjavi ali smrti dolžnosti sodnika prenehajo z njegovim odstopom.

Ko sodnik odstopi, se pismo o odstopu naslovi na predsednika Sodišča, ki ga pošlje predsedniku Sveta. Z uradnim obvestilom slednjega se mesto izprazni.

Razen v primeru uporabe člena 6 sodnik ohrani svoj mandat, dokler njegov naslednik ne nastopi svoje funkcije.

Člen 6

Sodnik je lahko razrešen ali se mu lahko odvzame pravica do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti le, če po soglasnem mnenju sodnikov in generalnih pravobranilcev Sodišča ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev ali obveznosti, ki izhajajo iz njegovega položaja. Zadevni sodnik pri odločanju o tem ne sodeluje.

Sodni tajnik sporoči odločitev Sodišča predsedniku Evropskega parlamenta in predsedniku Komisije ter o njej uradno obvesti predsednika Sveta.

V primeru odločitve o razrešitvi sodnika se mesto z uradnim obvestilom predsednika Sveta izprazni.

Člen 7

Sodnik, katerega dolžnosti prenehajo pred iztekom njegovega mandata, je nadomeščen za preostanek mandata.

Člen 8

Določbe členov 2 do 7 se uporabljajo za generalne pravobranilce.

NASLOV II

ORGANIZACIJA

Člen 9 ⁽¹⁾

Ko se vsaka tri leta izvede delna zamenjava sodnikov, se izmenično zamenja trinajst in dvanajst sodnikov.

Ko se vsaka tri leta izvede delna zamenjava generalnih pravobranilcev, se vsakokrat zamenjajo štirje generalni pravobranilci.

Člen 10

Sodni tajnik pred Sodiščem priseže, da bo svoje naloge opravljal nepristransko in vestno ter da bo varoval tajnost posvetovanj Sodišča.

Člen 11

Sodišče poskrbi za nadomeščanje sodnega tajnika, kadar je ta zadržan.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Člen 12

Sodišču se dodelijo uradniki in drugi uslužbenci, ki zagotavljajo njegovo delovanje. Odgovorni so sodnemu tajniku, ki je podrejen predsedniku.

Člen 13

Na predlog Sodišča lahko Svet soglasno predvidi imenovanje pomožnih poročevalcev in določi pravila, ki urejajo njihov položaj. Pod pogoji, določenimi v poslovniku, lahko pomožni poročevalci sodelujejo pri pripravljanih poizvedbah v postopkih, ki tečejo pred Sodiščem, in sodelujejo s sodnikom poročevalcem.

Pomožne poročevalce, ki so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki imajo ustrezne pravne kvalifikacije, imenuje Svet. Pred Sodiščem prisežejo, da bodo svoje naloge opravljali nepristransko in vestno ter da bodo varovali tajnost posvetovanj Sodišča.

Člen 14

Sodniki, generalni pravobranilci in sodni tajnik so dolžni prebivati v kraju, kjer ima Sodišče svoj sedež.

Člen 15

Sodišče stalno zaseda. Trajanje sodnih počitnic določi Sodišče ob upoštevanju potreb svojega poslovanja.

Člen 16

Sodišče oblikuje senate, ki jih sestavljajo trije in pet sodnikov. Sodniki izvolijo predsednike senatov med svojimi člani. Predsedniki senatov petih sodnikov so izvoljeni za tri leta. Ponovno so lahko izvoljeni enkrat.

Veliki senat sestavlja trinajst sodnikov. Predseduje mu predsednik Sodišča. Člani velikega senata so tudi predsedniki senatov petih sodnikov in drugi sodniki, imenovani v skladu s pogoji iz poslovnika.

Sodišče zaseda v velikem senatu, kadar to zahteva država članica ali institucija Skupnosti kot stranka v postopku.

Sodišče zaseda na občni seji, kadar so mu predložene zadeve v skladu s členi 195(2), 213(2), 216 ali 247(7) Pogodbe ES ali členi 107d(2), 126(2), 129 ali 160b(7) Pogodbe ESAE.

Poleg tega lahko Sodišče, če meni, da je zadeva izjemnega pomena, po nastopu generalnega pravobranilca odloči, da se zadeva predloži na občno sejo.

Člen 17

Sodišče lahko veljavno odloča le v sestavi lihega števila sodnikov.

Odločitve senatov treh ali petih sodnikov so veljavne le, če jih sprejmejo trije sodniki.

Odločitve velikega senata so veljavne le, če je navzočih devet sodnikov.

Odločitve občne seje so veljavne le, če je navzočih petnajst sodnikov.

Če je eden od sodnikov senata zadržan, se lahko pod pogoji, določenimi v poslovniku, pozove v senat sodnik iz drugega senata.

Člen 18

Sodniki ali generalni pravobranilci ne smejo sodelovati pri odločanju o posamezni zadevi, pri kateri so predhodno sodelovali kot zastopniki, svetovalci ali odvetniki ene od strank ali o kateri so podali mnenje kot člani sodišča, preiskovalne komisije ali v kateri koli drugi funkciji.

Če sodnik ali generalni pravobranilec iz kakšnega posebnega razloga meni, da ne more sodelovati pri odločanju ali preiskavi v določeni zadevi, o tem obvesti predsednika. Če predsednik iz kakšnega posebnega razloga meni, da sodnik ali generalni pravobranilec ne bi smel sodelovati pri ali odločati o določeni zadevi, ga o tem obvesti.

O vseh težavah pri uporabi tega člena odloča Sodišče.

Stranka ne more zahtevati spremembe sestave Sodišča ali enega njegovih senatov zaradi državljanstva sodnika ali zato, ker v sestavi Sodišča ali senata ni sodnika, ki bi imel enako državljanstvo kakor ta stranka.

NASLOV III

POSTOPEK

Člen 19

Države članice in institucije Skupnosti pred Sodiščem zastopa zastopnik, ki je imenovan za vsako zadevo posebej; zastopniku lahko pomaga svetovalci ali odvetnik.

Države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA, so zastopani na enak način.

Druge stranke mora zastopati odvetnik.

Le odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, lahko pred Sodiščem zastopa stranko ali ji pomaga.

Ti zastopniki, svetovalci in odvetniki uživajo pri zastopanju na Sodišču pravice in jamstva, potrebna za neodvisno opravljanje svojih nalog, pod pogoji, ki jih določa poslovnik.

Sodišče ima glede svetovalcev in odvetnikov, ki nastopajo pred njim, pooblastila, ki so običajna za sodišča, pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Univerzitetni profesorji, ki so državljani držav članic, katerih zakonodaja jim priznava pravico zastopanja na sodišču, uživajo pred Sodiščem enake pravice, kot jih ta člen priznava odvetnikom.

Člen 20

Postopek pred Sodiščem ima dva dela, pisnega in ustnega.

Pisni postopek zajema posredovanje tožb, navedb o zadevi, odgovorov na tožbo in izjav, pa tudi morebitnih replik kot tudi vseh dokazil in dokumentov, ki to podpirajo, ali njihovih overjenih kopij, strankam in tistim institucijam Skupnosti, katerih odločitve so predmet spora.

Posredovanje opravlja sodni tajnik v zaporedju in rokih, ki so določeni v poslovniku.

Ustni postopek zajema branje poročila, ki ga predloži sodnik poročevalec, zaslišanje zastopnikov, svetovalcev in odvetnikov, ki ga opravi Sodišče, ter poslušanje sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, po potrebi pa tudi zaslišanje prič in izvedencev.

Če Sodišče meni, da zadeva ne odpira nobenega novega pravnega vprašanja, lahko po nastopu generalnega pravobranilca sklene, da se o zadevi odloča brez sklepnega predloga generalnega pravobranilca.

Člen 21

Zadeva se predloži Sodišču s tožbo, naslovljeno na sodnega tajnika. Tožba mora vsebovati ime in stalni naslov tožnika ter zaposlitev podpisanega, ime stranke ali strank, proti katerim je tožba vložena, predmet spora, zahtevek in kratek povzetek tožbenih razlogov.

Tožbi mora biti priložen, kjer je to primerno, akt, katerega razveljavitev se zahteva, ali v okoliščinah iz člena 232 Pogodbe ES in člena 148 Pogodbe ESAE dokazilo z datumom, ko je bila institucija v skladu z navedenima členoma pozvana k ukrepanju. Če ta dokazila niso priložena tožbi, sodni tajnik zadevno stranko pozove, naj jih predloži v razumnem roku, pri čemer pa tožba ne more biti zavržena niti v primeru, če dokazila niso predložena po izteku roka, predpisanega za vložitev tožbe.

Člen 22

Zadeva, ki jo ureja člen 18 Pogodbe ESAE se predloži Sodišču s pritožbo, ki je naslovljena na sodnega tajnika. Pritožba mora vsebovati ime in stalni naslov pritožnika ter zaposlitev podpisanega, sklic na odločbo, proti kateri je pritožba vložena, imena nasprotnih strank, predmet spora, zahtevek in kratek povzetek pritožbenih razlogov.

Pritožbi mora biti priložena overjena kopija odločbe Arbitražnega odbora, ki se izpodbija.

Če Sodišče pritožbo zavrne, postane odločba Arbitražnega odbora pravnomočna.

Če Sodišče razveljavi odločbo Arbitražnega odbora, lahko slednji na pobudo ene od strank v postopku po potrebi o zadevi ponovno odloča. Vezan je na vse odločitve Sodišča o pravnih vprašanjih.

Člen 23

V zadevah iz člena 35(1) Pogodbe EU, člena 234 Pogodbe ES in člena 150 Pogodbe ESAE mora sodišče države članice, ki prekine svoj postopek in predloži zadevo Sodišču, o svoji odločitvi uradno obvestiti Sodišče. Sodni tajnik Sodišča o tej odločitvi nato obvesti zadevne stranke, države članice in Komisijo, če je akt, katerega veljavnost ali razlaga je predmet spora, izdal Svet ali Evropska centralna banka, pa obvesti tudi njiju, ter Evropski parlament in Svet, če sta akt, katerega veljavnost ali razlaga je predmet spora, skupno sprejeli ti dve instituciji.

V dveh mesecih od tega uradnega obvestila smejo stranke, države članice, Komisija in, kjer je to primerno, Evropski parlament, Svet in Evropska centralna banka predložiti Sodišču navedbe o zadevi ali pisne izjave.

V primerih iz člena 234 Pogodbe ES, sodni tajnik Sodišča o odločitvi nacionalnega sodišča obvesti tudi države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA, ki lahko v dveh mesecih od uradnega obvestila predložijo Sodišču navedbe o zadevi ali pisne izjave, če odločitev zadeva eno od področij uporabe tega sporazuma.

Če sporazum, ki ga Svet sklene z eno ali več tretjimi državami glede določenega področja, določa, da lahko te države predložijo navedbe o zadevi ali pisne izjave, kadar sodišče katere od držav članic Sodišču v predhodno odločanje predloži vprašanje, ki zadeva področje uporabe tega sporazuma, se odločitev nacionalnega sodišča, ki vsebuje to vprašanje, uradno sporoči tudi zadevnim tretjim državam. V dveh mesecih od takega uradnega obvestila navedene države lahko Sodišču predložijo zaznamke ali pisne izjave.

Člen 24

Sodišče lahko od strank zahteva, da priskrbijo vse dokumente in podatke, ki so po njegovem mnenju zaželeni. O vsaki zavrnitvi naredi Sodišče uradni zaznamek.

Sodišče lahko tudi od držav članic in institucij, ki niso stranke v postopku, zahteva vse podatke, ki so po njegovem mnenju potrebni v postopku.

Člen 25

Sodišče lahko kadar koli zaupa pripravo izvedenskega mnenja posameznikom, združenjem oseb, uradom, odborom ali drugim organizacijam po njegovi izbiri.

Člen 26

Priče so lahko zaslišane pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Člen 27

Glede prič, ki izostanejo od pričanja, ima Sodišče pooblastila, ki so v takih primerih splošno priznana sodiščem, in lahko naloži denarne kazni pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Člen 28

Priče in izvedenci se lahko zaslišijo pod prisego v obliki, kakršna je določena s poslovnikom, ali v skladu z nacionalno zakonodajo države, iz katere je priča ali izvedenec.

Člen 29

Sodišče lahko odredi, da pričo ali izvedenca zasliši sodišče v kraju njegovega stalnega prebivališča.

Odredba se pošlje pristojnemu sodišču v izvrševanje pod pogoji, določenimi v poslovniku. Dokumenti, sestavljeni pri izpolnjevanju zaprosila za pravno pomoč, se pod enakimi pogoji vrnejo Sodišču.

Stroške nosi Sodišče, vendar pa to ne posega v njegovo pravico, da jih, kjer je to primerno, naloži strankam.

Člen 30

Država članica obravnava vsako kršitev prisege priče ali izvedenca enako, kot če bi bilo kaznivo dejanje storjeno pred enim od njenih sodišč, pristojnih za civilne zadeve. Na podlagi ovadbe Sodišča zadevna država članica preganja kršilca pred svojim pristojnim sodiščem.

Člen 31

Obravnave Sodišča so javne, razen če Sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog strank iz tehtnih razlogov odloči drugače.

Člen 32

Na obravnavah lahko Sodišče zasliši izvedence, priče in same stranke. Slednje lahko naslavljajo Sodišče le prek svojih predstavnikov.

Člen 33

O vsaki obravnavi se sestavi zapisnik, ki ga podpišeta predsednik in sodni tajnik.

Člen 34

Seznam obravnav določi predsednik.

Člen 35

Posvetovanja Sodišča so in ostanejo tajna.

Člen 36

Sodbe so obrazložene. V njih so navedena imena sodnikov, ki so odločali.

Člen 37

Sodbe podpišeta predsednik in sodni tajnik. Preberejo se javno.

Člen 38

Sodišče odloča o stroških.

Člen 39

Predsednik Sodišča lahko po skrajšanem postopku, ki po potrebi odstopa od nekaterih pravil tega statuta in je določen v poslovniku, odloča o vlogah za odložitev izvršitve iz člena 242 Pogodbe ES in člena 157 Pogodbe ESAE ali za sprejetje začasnih odredb v skladu s členom 243 Pogodbe ES ali členom 158 Pogodbe ESAE ali za odložitev izvršbe v skladu s četrtem odstavkom člena 256 Pogodbe ES ali tretjim odstavkom člena 164 Pogodbe ESAE.

Predsednika v primeru zadržanosti nadomešča drug sodnik pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Odredba predsednika ali sodnika, ki ga nadomešča, je začasna in v nobenem primeru ne vpliva na odločitev Sodišča o vsebini zadeve.

Člen 40

Države članice in institucije Skupnosti se lahko pridružijo postopku, ki teče pred Sodiščem.

Enako velja za vse osebe, ki izkažejo upravičen interes za rešitev zadeve, predložene Sodišču, z izjemo zadev med državami članicami, med institucijami Skupnosti ali med državami članicami in institucijami Skupnosti.

Brez poseganja v drugi odstavek se lahko države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA pridružijo postopku, ki teče pred Sodiščem, če ta zadeva eno od področij uporabe tega sporazuma.

Z vlogo za pridružitvev postopku se lahko podpre le zahtevek ene od strank.

Člen 41

Če tožena stranka, ki je bila k temu pravilno vabljena, ne predloži pisnega odgovora na tožbo, se sodba izda v njeno škodo zaradi izostanka. Pritožba zoper sodbo se lahko vloži v enem mesecu po uradnem obvestilu o njej. Če Sodišče na odloči drugače, pritožba ne zadrži izvršitve sodbe zaradi izostanka.

Člen 42

Države članice, institucije Skupnosti in vse druge fizične ali pravne osebe lahko v primerih in pod pogoji, določenimi v poslovniku, sprožijo postopek tretje stranke, s katerim lahko ugovarjajo zoper sodbo, ki je bila izdana v zadevi, pri kateri same niso bile udeležene, sodba pa škodi njihovim pravicam.

Člen 43

V primeru nejasnosti pomena ali posledic sodbe mora Sodišče na zahtevo stranke ali institucije Skupnosti, ki ima upravičen interes, dati razlago.

Člen 44

Obnovo postopka se lahko pri Sodišču zahteva le primeru, da se odkrije novo dejstvo odločilnega pomena, ki je bilo pred izrekom sodbe neznano Sodišču in stranki, ki zahteva obnovo.

Obnova postopka se začne z odločbo, v kateri Sodišče izrecno ugotavlja obstoj novega dejstva in priznava, da je to dejstvo takšno, da je lahko podlaga za obnovo postopka, in izjavlja, da je zahteva iz teh razlogov dopustna.

Po poteku 10 let od dneva izreka sodbe ni več mogoče vložiti zahteve za obnovo postopka.

Člen 45

Roki, ki upoštevajo oddaljenost, se določijo s poslovnikom.

Potek roka ne škoduje pravicam, če zadevna stranka dokaže obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile.

Člen 46

Tožbe proti Skupnostim v zadevah, ki izhajajo iz nepogodbene odgovornosti, zastarajo po petih letih od nastanka kršitve. Zastaralni rok se prekine, če se pri Sodišču vloži tožba ali če je oškodovanec predhodno naslovil svojo zahtevo na pristojno institucijo Skupnosti. V tem primeru je treba postopek sprožiti v dvomesečnem roku, predvidenem v členu 230 Pogodbe ES in členu 146 Pogodbe ESAE; kjer je to primerno, se uporabljajo določbe drugega odstavka člena 232 Pogodbe ES oziroma drugega odstavka člena 148 Pogodbe ESAE.

NASLOV IV

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI

Člen 47

Členi 2 do 8, člena 14 in 15, prvi, drugi, četrti in peti odstavek člena 17 ter člen 18 se uporabljajo za Sodišče prve stopnje in njegove člane. Prisega iz člena 2 se izreče pred Sodiščem, odločitve iz členov 3, 4 in 6 pa Sodišče sprejme po posvetovanju s Sodiščem prve stopnje.

Četrti odstavek člena 3 ter členi 10, 11 in 14 se *mutatis mutandis* uporabljajo za sodnega tajnika Sodišča prve stopnje.

Člen 48 ⁽¹⁾

Sodišče prve stopnje ima petindvajset sodnikov.

Člen 49

Člani Sodišča prve stopnje so lahko pozvani k opravljanju naloge generalnega pravobranilca.

Dolžnost generalnega pravobranilca je, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepe predloge o zadevah, predloženih Sodišču prve stopnje, zato da bi slednjemu pomagal pri opravljanju njegove naloge.

Merila za izbiro takšnih zadev in postopki za imenovanje generalnih pravobranilcev so določeni v poslovniku Sodišča prve stopnje.

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Pristopno pogodbo iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

Član, ki je pozvan k opravljanju naloge generalnega pravobranilca v neki zadevi, ne sme sodelovati pri odločanju o njej.

Člen 50

Sodišče prve stopnje zaseda v senatih treh ali petih sodnikov. Sodniki izvolijo predsednike senatov med svojimi člani. Predsedniki senatov petih sodnikov so izvoljeni za tri leta. Ponovno so lahko izvoljeni enkrat.

Sestavo senatov in dodelitev zadev ureja poslovnik. V nekaterih primerih, ki jih ureja poslovnik, lahko Sodišče prve stopnje odloča na občni seji ali pa odloča sodnik posameznik.

Poslovnik lahko določa tudi, da Sodišče prve stopnje zaseda v velikem senatu v zadevah in pod pogoji, navedenimi v njem.

Člen 51

Z odstopanjem od pravila iz člena 225(1) Pogodbe ES in člena 140a(1) Pogodbe ESAE je pristojnost za tožbe iz členov 230 in 232 Pogodbe ES in členov 146 in 148 Pogodbe ESAE pridržana za Sodišče, če jih države članice vložijo zoper:

- (a) ukrepanje ali opustitev ukrepanja Evropskega parlamenta ali Sveta ali obeh institucij, kadar odločata skupaj, razen glede:
- odločb, ki jih Svet sprejme na podlagi tretjega pododstavka člena 88(2) Pogodbe ES,
 - aktov Sveta, sprejetih na podlagi uredbe Sveta o ukrepih za zaščito trgovine v smislu člena 133 Pogodbe ES,
 - aktov Sveta, s katerimi Svet uresničuje izvedbena pooblastila v skladu s tretjo alineo člena 202 Pogodbe ES;
- (b) ukrepanje ali opustitev ukrepanja Komisije na podlagi člena 11a Pogodbe ES.

Sodišču je pridržana pristojnost tudi za tožbe na podlagi istih členov, ki jih vloži institucija Skupnosti ali Evropska centralna banka zoper ukrepanje ali opustitev ukrepanja Evropskega parlamenta in Sveta ali obeh, kadar odločata skupaj, ali Komisije ali ki jih vloži institucija Skupnosti zoper ukrepanje ali opustitev ukrepanja Evropske centralne banke.

Člen 52

Predsednik Sodišča in predsednik Sodišča prve stopnje v medsebojnem soglasju določita, na kakšen način uradniki in drugi uslužbenci Sodišča opravljajo naloge za Sodišče prve stopnje, da bi tako zagotovili njegovo delovanje. Nekateri uradniki ali drugi uslužbenci so odgovorni sodnemu tajniku Sodišča prve stopnje, ki je podrejen predsedniku Sodišča prve stopnje.

Člen 53

Postopek pred Sodiščem prve stopnje ureja naslov III.

V njegovem poslovníku se po potrebi določijo nadaljnje in podrobnejše določbe glede postopka. Poslovník lahko odstopa od četrtega odstavka člena 40 in člena 41, da bi bile upoštevane posebnosti spora na področju intelektualne lastnine.

Ne glede na četrty odstavek člena 20 lahko generalni pravobranilec svoje obrazložene sklepne predloge da v pisni obliki.

Člen 54

Če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče prve stopnje, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča prve stopnje; prav tako, če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča prve stopnje, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča.

Če Sodišče prve stopnje ugotovi, da ni pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbi, za katero je pristojno Sodišče, jo odstopi Sodišču; prav tako, če Sodišče ugotovi, da je za tožbo pristojno Sodišče prve stopnje, jo odstopi Sodišču prve stopnje, to pa ne more odkloniti pristojnosti.

Če so Sodišču in Sodišču prve stopnje predložene zadeve, kjer je predmet enak, kjer se postavlja enako vprašanje razlage ali odloča o veljavnosti istega akta, lahko Sodišče prve stopnje po zaslišanju strank postopek prekine, dokler Sodišče ne izda sodbe, oziroma, kadar je tožba vložena na podlagi člena 230 Pogodbe ES ali na podlagi člena 146 Pogodbe ESAE, se lahko Sodišče prve stopnje izreče za nepristojno, s čimer omogoči Sodišču, da odloči o takih tožbah. V enakih okoliščinah lahko tudi Sodišče prekine postopek; v tem primeru se postopek pred Sodiščem prve stopnje nadaljuje.

Če država članica in institucija Skupnosti izpodbijata isti akt, se Sodišče prve stopnje izreče za nepristojno, da bi lahko Sodišče razsodilo o teh tožbah.

Člen 55

Sodni tajnik Sodišča prve stopnje o končnih odločitvah Sodišča prve stopnje, delnih odločitvah o vsebinskih vprašanjih, odločitvah o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti obvesti vse stranke ter države članice in institucije Skupnosti, četudi se niso pridružile postopku pred Sodiščem prve stopnje.

Člen 56

Pri Sodišču se lahko vloži pritožba v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločbi, proti kateri je pritožba vložena, proti končnim odločitvam Sodišča prve stopnje in delnim odločitvam tega sodišča o vsebinskih vprašanjih ali odločitvam o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti.

Takšno pritožbo lahko vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi sklepnimi predlogi. Tisti, ki so se postopku pridružili, razen držav članic in institucij Skupnosti, pa lahko vložijo takšno pritožbo le, če jih odločitev Sodišča prve stopnje neposredno prizadeva.

Razen v zadevah, ki se nanašajo na spore med Skupnostmi in njihovimi uslužbenci, lahko pritožbo vložijo tudi države članice in institucije Skupnosti, ki se niso pridružile postopku pred Sodiščem prve stopnje. Te države članice in institucije so v enakem položaju kot države članice ali institucije, ki so se pridružile postopku na prvi stopnji.

Člen 57

Vsakdo, čigar vlogo za pridružitve postopku je Sodišče prve stopnje zavrnilo, se lahko v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločitvi o zavrnitvi vloge pritoži na Sodišče.

Stranke v postopku se lahko pritožijo na Sodišče glede vseh odločitev Sodišča prve stopnje, sprejetih na podlagi člena 242 ali člena 243 ali četrtega odstavka člena 256 Pogodbe ES ali člena 157 ali člena 158 ali tretjega odstavka člena 164 Pogodbe ESAE, v dveh mesecih po uradnem obvestilu o njih.

Pritožba iz prvih dveh odstavkov tega člena se obravnava in se o njej odloča v skladu s postopkom iz člena 39.

Člen 58

Pritožba na Sodišče je omejena na pravna vprašanja. Lahko se vloži zaradi nepristojnosti Sodišča prve stopnje, zaradi kršitve postopka pred tem sodiščem, ki škoduje interesom pritožnika, pa tudi zaradi kršitve zakonodaje Skupnosti s strani Sodišča prve stopnje.

Pritožba ni dovoljena glede stroškov in njihove višine.

Člen 59

Če je pritožba vložena proti odločitvi Sodišča prve stopnje, ima postopek pred Sodiščem pisni in ustni del. Sodišče lahko v skladu s pogoji, določenimi v poslovniku, po zaslišanju generalnega pravobranilca in strank odloči brez ustnega postopka.

Člen 60

Brez poseganja v člena 242 in 243 Pogodbe ES ali člena 157 in 158 Pogodbe ESAE pritožba nima odložilnega učinka.

Z odstopanjem od člena 244 Pogodbe ES in člena 159 Pogodbe ESAE začnejo odločitve Sodišča prve stopnje, s katerimi se neka uredba razglasi za nično, veljati šele z datumom poteka roka iz prvega odstavka člena 56 tega statuta ali, če je bila v tem roku vložena pritožba, z datumom njene zavrnitve, vendar brez poseganja v pravico stranke, da skladno s členoma 242 in 243 Pogodbe ES ali členoma 157 in 158 Pogodbe ESAE pri Sodišču zaprosi za začasno odložitev učinkov uredbe, ki je bila razglašena za nično, ali za uvedbo drugečasne odredbe.

Člen 61

Če je pritožba utemeljena, Sodišče razveljavi odločitev Sodišča prve stopnje. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Sodišču prve stopnje.

Če je zadeva vrnjena Sodišču prve stopnje, je to sodišče glede pravnih vprašanj vezano na odločitev Sodišča.

Če je pritožba, ki jo vložita država članica ali institucija Skupnosti, ki se nista pridružili postopku pred Sodiščem prve stopnje, utemeljena, lahko Sodišče, če meni, da je to potrebno, navede, kateri učinki razveljavljene odločitve Sodišča prve stopnje naj se za stranke v sporu štejejo za dokončne.

Člen 62

Če v primerih iz člena 225(2) in (3) Pogodbe ES in člena 140a(2) in (3) Pogodbe ESAE prvi generalni pravobranilec meni, da obstaja resno tveganje za enotnost ali doslednost prava Skupnosti, lahko predlaga, da Sodišče preuči odločitev Sodišča prve stopnje.

Predlog mora biti dan v enem mesecu po izdaji odločitve Sodišča prve stopnje. V enem mesecu po prejemu predloga prvega generalnega pravobranilca Sodišče sklene, ali je treba odločitev ponovno preučiti ali ne.

Člen 62a

Sodišče odloča o vprašanjih, ki so predmet revizije, po hitrem postopku na podlagi spisa, ki mu ga posreduje Sodišče prve stopnje.

Udeleženci iz člena 23 tega statuta in v primerih iz člena 225(2) Pogodbe ES in člena 140a(2) Pogodbe ESAE tudi stranke v postopku pred Sodiščem prve stopnje, imajo pravico Sodišču predložiti navedbe ali pisne izjave o vprašanjih, ki so predmet revizije, v za ta namen predvidenem roku.

Sodišče lahko sklene, da pred sprejemom odločitve uvede ustni postopek.

Člen 62b

V primerih iz člena 225(2) Pogodbe ES in člena 140a(2) Pogodbe ESAE, brez poseganja v člena 242 in 243 Pogodbe ES, predlog za revizijo in odločitev o uvedbi revizijskega postopka nimata odločilnega učinka. Če Sodišče ugotovi, da odločitev Sodišča prve stopnje škoduje enotnosti ali doslednosti prava Skupnosti, zadevo vrne v odločanje Sodišču prve stopnje, ki je glede pravnih vprašanj vezano na odločitev Sodišča; Sodišče lahko navede katere učinke odločitve Sodišča prve stopnje, je treba šteti za dokončne za stranke v sporu. Vendar Sodišče odloča dokončno, če, ob upoštevanju ugotovitev revizije, rešitev spora izhaja iz ugotovljenega dejanskega stanja, na katerem je Sodišče prve stopnje utemeljilo svojo odločitev.

Če v primerih iz člena 225(3) Pogodbe ES in člena 140a(3) Pogodbe ESAE ni predlogov za revizijo ali odločitve o uvedbi revizijskega postopka, začne odgovor ali več odgovorov Sodišča prve stopnje na predložena vprašanja učinkovati po izteku rokov, določenih v ta namen v drugem pododstavku člena 62. V primeru uvedbe revizijskega postopka začne odgovor ali več odgovorov, ki so predmet revizije, učinkovati, če sodišče ne odloči drugače, po koncu tega postopka. Če Sodišče ugotovi, da odločitev Sodišča prve stopnje škoduje enotnosti ali doslednosti prava Skupnosti, odgovor Sodišča na vprašanja, ki so predmet revizije, nadomesti odgovor Sodišča prve stopnje.

NASLOV IVA

SODNI ODDELKI

Člen 62c

Določbe o pristojnostih, sestavi, organizaciji in postopku sodnih oddelkov, ustanovljenih na podlagi členov 225a Pogodbe ES in 140b Pogodbe ESAE, so priložene k temu statutu.

NASLOV V

KONČNE DOLOČBE

Člen 63

Poslovnika Sodišča in Sodišča prve stopnje vključujeta vse določbe, ki so potrebne za uporabo in po potrebi za dopolnitev tega statuta.

Člen 64

Dokler se v tem statutu ne sprejmejo pravila, ki urejajo vprašanje jezikov na Sodišču in Sodišču prve stopnje, se še naprej uporabljajo določbe poslovnika Sodišča in Sodišča prve stopnje o ureditvi vprašanja jezikov. Te določbe se lahko spreminjajo ali razveljavljajo le v skladu s postopkom, ki je določen za spremembo tega statuta.

PRILOGA I

SODIŠČE ZA USLUŽBENCE EVROPSKE UNIJE

Člen 1

Sodišče za uslužbence Evropske unije, v nadaljnjem besedilu „Sodišče za uslužbence“, izvršuje na prvi stopnji pristojnost za odločanje v sporih med Skupnostma in njunimi uslužbenci na podlagi člena 236 Pogodbe ES in člena 152 Pogodbe ESAE, vključno s spori med organi, uradi ali agencijami in njihovim osebjem, za katere je pristojnost dodeljena Sodišču.

Člen 2

Sodišče za uslužbence sestavlja sedem sodnikov. Svet lahko na zahtevo Sodišča s kvalificirano večino število sodnikov poveča.

Sodniki so imenovani za dobo šest let. Sodniki, ki jim mandat poteče, so lahko ponovno imenovani.

Prosto mesto se zapolni z imenovanjem novega sodnika za dobo šest let.

Člen 3

1. Sodnike imenuje Svet, ki po posvetovanju z odborom, predvidenim v tem členu, odloča v skladu s četrtem odstavkom člena 225a Pogodbe ES in četrtem odstavkom člena 140b Pogodbe ESAE. Svet pri imenovanju sodnikov zagotovi uravnoteženo sestavo Sodišča za uslužbence, tako da se med državljani držav članic izberejo sodniki iz kar najširšega možnega geografskega območja in se upoštevajo zastopani nacionalni pravni sistemi.

2. Kandidira lahko vsakdo, ki ima državljanstvo Unije in izpolnjuje pogoje iz četrtega odstavka člena 225a Pogodbe ES in četrtega odstavka člena 140b Pogodbe ESAE. Svet, ki odloča s kvalificirano večino na priporočilo Sodišča, določi pogoje in podrobnosti za predložitev in obravnavo kandidatur.

3. Ustanovi se odbor, ki ga sestavlja sedem osebnosti, izbranih med nekdanjimi člani Sodišča in Sodišča prve stopnje ter priznanimi pravniki. O imenovanju članov odbora in pravilih za njegovo delovanje odloči Svet s kvalificirano večino na priporočilo predsednika Sodišča.

4. Odbor poda mnenje o ustreznosti kandidatov za izvrševanje sodniške funkcije v okviru Sodišča za uslužbence. Odbor temu mnenju priloži seznam kandidatov z najustrežnejšimi izkušnjami na visoki ravni. Seznam mora vsebovati vsaj dvakrat več kandidatov, kot znaša število sodnikov, ki jih mora Svet imenovati.

Člen 4

1. Sodniki med svojimi člani imenujejo predsednika Sodišča za uslužbence za dobo treh let. Lahko je ponovno imenovan.

2. Sodišče za uslužbence zaseda v senatih treh sodnikov. Sodišče za uslužbence lahko v določenih primerih, ki jih ureja njegov poslovnik, odloča na občni seji, v senatu petih sodnikov ali pa odloča sodnik posameznik.
3. Predsednik Sodišča za uslužbence predseduje občni seji in senatu petih sodnikov. Predsedniki senatov treh sodnikov se imenujejo, kot določa odstavek 1. Če je predsednik Sodišča za uslužbence dodeljen senatu treh sodnikov, temu senatu predseduje.
4. Pristojnosti in sklepčnost občne seje ter sestavo senatov in dodelitev zadev senatom ureja poslovnik.

Člen 5

Členi 2 do 6, 14, 15 ter prvi, drugi in peti odstavek člena 17 ter člen 18 Statuta Sodišča se uporabljajo za Sodišče za uslužbence in njegove člane.

Prisega iz člena 2 Statuta se izreče pred Sodiščem in odločitve iz členov 3, 4 in 6 Sodišče sprejme po posvetovanju s Sodiščem za uslužbence.

Člen 6

1. Sodišču za uslužbence pomagajo službe Sodišča in Sodišča prve stopnje. Predsednik Sodišča ali, če je to primerno, predsednik Sodišča prve stopnje v medsebojnem soglasju s predsednikom Sodišča za uslužbence določita, na kakšen način uradniki in drugi uslužbenci Sodišča ali Sodišča prve stopnje opravljajo naloge za Sodišče za uslužbence, da bi tako zagotovili njegovo delovanje. Nekateri uradniki ali drugi uslužbenci so odgovorni sodnemu tajniku Sodišča za uslužbence, ki je podrejen predsedniku tega sodišča.

2. Sodišče za uslužbence imenuje sodnega tajnika in določi pravila, ki urejajo njegov položaj. Za sodnega tajnika tega sodišča se uporabljajo četrti odstavek člena 3 ter členi 10, 11 in 14 Statuta Sodišča.

Člen 7

1. Postopek pred Sodiščem za uslužbence ureja naslov III Statuta Sodišča, z izjemo členov 22 in 23 Statuta. V poslovniku tega sodišča se po potrebi določijo nadaljnje in podrobnejše določbe glede postopka.

2. Ureditev vprašanja jezikov na Sodišču prve stopnje se uporablja tudi za Sodišče za uslužbence.

3. Pisni del postopka obsega vložitev tožbe in odgovora na tožbo, razen če Sodišče za uslužbence ne odloči, da je potrebna druga izmenjava pisnih vlog. Če je prišlo do druge izmenjave pisnih vlog, lahko Sodišče za uslužbence v soglasju s strankami odloči brez ustnega postopka.

4. Sodišče za uslužbence lahko v vseh fazah postopka od predložitve vloge preučuje možnosti za mirno rešitev spora in si lahko prizadeva omogočiti takšno rešitev.

5. Sodišče za uslužbence odloči o stroških. Ob upoštevanju posebnih določb poslovnika se, če sodišče tako odloči, plačilo stroškov naloži neuspešni stranki.

Člen 8

1. Če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče za uslužbence, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča ali Sodišča prve stopnje, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča za uslužbence. Prav tako, če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče ali Sodišče prve stopnje, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča za uslužbence, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča ali Sodišča prve stopnje.

2. Če Sodišče za uslužbence ugotovi, da ni pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbi, za katero je pristojno Sodišče ali Sodišče prve stopnje, jo odstopi Sodišču oz. Sodišču prve stopnje. Prav tako, če Sodišče ali Sodišče prve stopnje ugotovi, da je za tožbo pristojno Sodišče za uslužbence, jo odstopi Sodišču za uslužbence, to pa ne more odkloniti pristojnosti.

3. Če so Sodišču za uslužbence in Sodišču prve stopnje predložene zadeve, kjer se postavlja enako vprašanje razlage ali odloča o veljavnosti istega akta, lahko Sodišče za uslužbence po zaslišanju strank postopek prekine, dokler Sodišče prve stopnje ne izda sodbe.

Če so Sodišču za uslužbence in Sodišču prve stopnje predložene zadeve, kjer je predmet enak, Sodišče za uslužbence odkloni pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Sodišče prve stopnje.

Člen 9

Pri Sodišču prve stopnje se lahko vloži pritožba v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločbi, proti kateri je pritožba vložena, proti končnim odločbam Sodišča za uslužbence in delnim odločbam tega sodišča o vsebinskih vprašanjih ali odločbam o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti.

Takšno pritožbo lahko vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi sklepnimi predlogi. Tisti, ki so se postopku pridružili, razen držav članic in institucij Skupnosti, pa lahko vložijo takšno pritožbo le, če jih odločba Sodišča za uslužbence neposredno prizadeva.

Člen 10

1. Vsakdo, čigar vlogo za pridružitvev postopku je Sodišče za uslužbence zavrnilo, se lahko v dveh tednih po uradnem obvestilu o odločbi o zavrnitvi vloge pritoži na Sodišče prve stopnje.

2. Stranke v postopku se lahko pritožijo na Sodišče prve stopnje glede vseh odločb Sodišča za uslužbence, sprejetih na podlagi člena 242 ali člena 243 ali četrtega odstavka člena 256 Pogodbe ES in člena 157 ali člena 158 ali tretjega odstavka člena 164 Pogodbe ESAE, v dveh mesecih po uradnem obvestilu o njih.

3. O pritožbah iz odstavkov 1 in 2 tega člena lahko odloča predsednik Sodišča prve stopnje po skrajšanem postopku, ki po potrebi odstopa od nekaterih pravil iz te priloge in ki bo določen v poslovniku Sodišča prve stopnje.

Člen 11

1. Pritožba na Sodišče prve stopnje je omejena na pravna vprašanja. Lahko se vloži zaradi nepristojnosti Sodišča za uslužbence, zaradi kršitve postopka pred tem sodiščem, ki škoduje interesom pritožnika, pa tudi zaradi kršitve zakonodaje Skupnosti s strani Sodišča za uslužbence.
2. Pritožba, ki se nanaša samo na stroške in njihovo višino, ni dopustna.

Člen 12

1. Brez poseganja v člena 242 in 243 Pogodbe ES in člena 157 in 158 Pogodbe ESAE pritožba na Sodišče prve stopnje nima odločilnega učinka.
2. Če je pritožba vložena proti odločbi Sodišča za uslužbence, ima postopek pred Sodiščem prve stopnje pisni in ustni del. Sodišče prve stopnje lahko v skladu s pogoji, določenimi v poslovniku, po zaslišanju strank odloči brez ustnega postopka.

Člen 13

1. Če je pritožba utemeljena, Sodišče prve stopnje razveljavi odločbo Sodišča za uslužbence in samo odloči o zadevi. Zadevo vrne v razsojanje Sodišču za uslužbence, če o njej ni možno odločiti.
 2. Če je zadeva vrnjena Sodišču za uslužbence, je to sodišče glede pravnih vprašanj vezano na odločbo Sodišča prve stopnje.
-

Protokol (št. 7)

**ki je priloga k Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam
o ustanovitvi Evropskih skupnosti (1992)**

VISOKE POGODBENICE

SO SE DOGOVORILE o naslednji določbi, priloženi Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam o ustanovitvi Evropskih skupnosti:

Nobena določba Pogodbe o Evropski uniji ali pogodb o ustanovitvi Evropskih skupnosti ali pogodb ali aktov, ki te pogodbe spreminjajo ali dopolnjujejo, ne vpliva na uporabo člena 40.3.3 irske ustave na Irskem.

Protokol (št. 8)

**o določitvi sedežev institucij ter nekaterih organov in služb
Evropskih skupnosti in Europol (1997)**

PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC SO SE

OB UPOŠTEVANJU člena 289 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, člena 77 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo in člena 189 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

OB UPOŠTEVANJU Pogodbe o Evropski uniji,

OB SKLICEVANJU IN POTRDITVI sklepa z dne 8. aprila 1965, vendar brez poseganja v sklepe glede sedeža bodočih institucij, organov in služb,

DOGOVORILI o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam o ustanovitvi Evropskih skupnosti:

Edini člen

- (a) Evropski parlament ima sedež v Strasbourgu, kjer poteka 12 mesečnih plenarnih zasedanj, vključno s proračunskim. Dodatna plenarna zasedanja potekajo v Bruslju. Odbori Evropskega parlamenta se sestajajo v Bruslju. Generalni sekretariat Evropskega parlamenta in njegove službe ostajajo v Luxembourggu.
 - (b) Svet ima sedež v Bruslju. V mesecu aprilu, juniju in oktobru se Svet sestaja v Luxembourggu.
 - (c) Komisija ima sedež v Bruslju. Službe, navedene v členih 7, 8 in 9 sklepa z dne 8. aprila 1965, imajo sedež v Luxembourggu.
 - (d) Sodišče in Sodišče prve stopnje imata sedež v Luxembourggu.
 - (e) Računsko sodišče ima sedež v Luxembourggu.
 - (f) Ekonomsko-socialni odbor ima sedež v Bruslju.
 - (g) Odbor regij ima sedež v Bruslju.
 - (h) Evropska investicijska banka ima sedež v Luxembourggu.
 - (i) Evropski monetarni inštitut in Evropska centralna banka imata sedež v Frankfurtu.
 - (j) Evropski policijski urad (Europol) ima sedež v Haagu.
-

Protokol (št. 9)
o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB SKLICEVANJU na to, da je nadzor posameznih nacionalnih parlamentov nad njihovimi vladami v zvezi z dejavnostmi Unije predmet posebne ustavne ureditve in običajev vsake države članice,

Z ŽELJO, da bi vendarle spodbudile večjo udeležbo nacionalnih parlamentov pri dejavnostih Evropske unije in jim zagotovile boljše možnosti za izražanje mnenj o vprašanjih, ki bi lahko bila za njih posebnega pomena,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam o ustanovitvi Evropskih skupnosti:

I. Obveščanje nacionalnih parlamentov držav članic

1. Vsi dokumenti o posvetovanju Komisije (zelene in bele knjige ter sporočila) se nemudoma dostavijo nacionalnim parlamentom držav članic.

2. Predlogi Komisije za zakonodajne akte, kakor jih določi Svet v skladu s členom 207(3) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, morajo biti pravočasno na voljo, da lahko vlada vsake države članice zagotovi, če je to primerno, njihovo predložitvev nacionalnemu parlamentu.

3. Med vložitvijo zakonodajnega predloga ali predloga za ukrep na podlagi naslova VI Pogodbe o Evropski uniji, ki ga Komisija pripravi za Evropski parlament in Svet v vseh jezikih, in dnem, ko se ga uvrsti na dnevni red Sveta zaradi sprejetja akta ali sprejetja skupnega stališča po členu 251 ali 252 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, mora poteči rok šestih tednov, razen v izjemnih primerih zaradi nujnih razlogov, ki jih je treba utemeljiti v aktu ali skupnem stališču.

II. Konferenca odborov za evropske zadeve

4. Konferenca odborov za evropske zadeve, v nadaljnjem besedilu COSAC, ki je bila ustanovljena 16.–17. novembra 1989 v Parizu, lahko pripravi kakršen koli prispevek, s katerim je po njenem mnenju primerno seznaniti institucije Evropske unije, zlasti na podlagi osnutkov pravnih besedil, za katere lahko predstavniki vlad držav članic v medsebojnem soglasju odločijo, da ji jih pošljejo glede na naravo obravnavanega vprašanja.

5. COSAC lahko preuči vsak zakonodajni predlog ali pobudo glede vzpostavitve območja svobode, varnosti in pravice, ki bi lahko neposredno vplivala na pravice in svoboščine posameznikov. Evropski parlament, Svet in Komisija morajo biti obveščeni o vseh prispevkih COSAC na podlagi te točke.
 6. COSAC lahko naslovi na Evropski parlament, Svet in Komisijo kakršen koli prispevek o zakonodajnih dejavnostih Unije, ki je po njegovem mnenju primeren, zlasti v zvezi z uporabo načela subsidiarnosti, območjem svobode, varnosti in pravice ter vprašanji, ki se nanašajo na temeljne svoboščine.
 7. Prispevki, ki jih pripravi COSAC, nikakor ne zavezujejo nacionalnih parlamentov ali prejudicirajo njihovih stališč.
-

Protokol (št. 10)
o širitvi Evropske unije (2001)

VISOKE POGODBENICE

SO SE DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam o ustanovitvi Evropskih skupnosti:

Člen 1

Razveljavitev Protokola o institucijah

Protokol o institucijah glede na širitev Evropske unije, ki je priloga k Pogodbi o Evropski uniji in pogodbam o ustanovitvi Evropskih skupnosti, se razveljavi.

Člen 2

Določbe o Evropskem parlamentu

1. Dne 1. januarja 2004 in z učinkom od začetka mandatne dobe 2004–2009 se v členu 190 (2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in v členu 108(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Število predstavnikov, izvoljenih v posamezni državi članici, je naslednje:

Belgija	22
Danska	13
Nemčija	99
Grčija	22
Španija	50
Francija	72
Irska	12
Italija	72
Luksemburg	6
Nizozemska	25

Avstrija	17
Portugalska	22
Finska	13
Švedska	18
Združeno kraljestvo	72“.

2. Ob upoštevanju odstavka 3 je skupno število predstavnikov v Evropskem parlamentu za dobo 2004–2009 enako številu predstavnikov, določenemu v členu 190(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in v členu 108(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki se mu prišteje število predstavnikov novih držav članic, kakršno izhaja iz pristopnih pogodb, podpisanih najpozneje do 1. januarja 2004.

3. Če je skupno število članov iz odstavka 2 manjše od 732, se za število predstavnikov, ki se izvolijo v vsaki državi članici, uporabi proporcionalen popravek, tako da je skupno število čim bližje 732, ne da bi takšen popravek povzročil, da bi bilo število predstavnikov, ki se izvolijo v vsaki državi članici, višje od tistega, ki je predvideno za dobo 1999–2004 v členu 190(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in členu 108(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

V ta namen sprejme Svet sklep.

4. Z odstopanjem od drugega odstavka člena 189 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in drugega odstavka člena 107 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo lahko število članov Evropskega parlamenta v primeru, da začnejo pristopne pogodbe veljati po sprejetju sklepa Sveta, predvidenega v drugem pododstavku odstavka 3 tega člena, začasno preseže 732 za obdobje, za katerega velja ta sklep. Enak popravek kakor tisti iz prvega pododstavka odstavka 3 tega člena se uporabi za število predstavnikov, ki se izvolijo v zadevnih državah članicah.

Člen 3

Določbe o ponderiranju glasov v Svetu

1. ⁽¹⁾ (Razveljavljen odstavek)

⁽¹⁾ Odstavek razveljavljen s Pristopno pogodbo iz leta 2003.

2. Ob vsakem pristopu se prag iz drugega pododstavka člena 205(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in drugega pododstavka člena 118(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo izračuna tako, da prag kvalificirane večine, izražen v glasovih, ne preseže praga, ki izhaja iz preglednice v Izjavi o širitvi Evropske unije, vključene v Sklepno listino Konference, ki je sprejela Pogodbo iz Nice.

Člen 4

Določbe o Komisiji

1.⁽¹⁾ Dne 1. novembra 2004 in z učinkom od dne, ko prva Komisija po tem datumu prevzame svoje naloge, se člen 213(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in člen 126(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo nadomestita z naslednjim:

„1. Člani Komisije so izbrani na podlagi njihove splošne usposobljenosti, njihova neodvisnost pa mora biti nedvomna.

V Komisiji je po en državljani vsake države članice.

Število članov Komisije lahko Svet spremeni soglasno.“.

2. Ko ima Unija 27 držav članic, se člen 213(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in člen 126(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo nadomestita z naslednjim:

„1. Člani Komisije so izbrani na podlagi njihove splošne usposobljenosti, njihova neodvisnost pa mora biti nedvomna.

Število članov Komisije je manjše od števila držav članic. Člani Komisije so izbrani po sistemu rotacije, ki temelji na načelu enakosti, podrobnosti izvajanja tega sistema pa določi Svet soglasno.

Število članov Komisije določi Svet soglasno.“.

Ta sprememba se uporablja od dne, ko prva Komisija po pristopu sedemindvajsete države članice Unije prevzame svoje naloge.

3. Svet po podpisu pristopne pogodbe sedemindvajsete države članice Unije soglasno določi:

— število članov Komisije;

⁽¹⁾ Odstavek spremenjen s Pogodbo o pristopu 2003.

- podrobnosti izvajanja sistema rotacije, ki temelji na načelu enakosti, z vsemi merili in pravili, ki so potrebna za samodejno določitev sestave zaporednih kolegijev na podlagi naslednjih načel:
- (a) države članice so glede določitve zaporedja in trajanja mandatov njihovih državljanov kot članov Komisije obravnavane popolnoma enakopravno; zato razlika med skupnim številom mandatov, ki jih imajo državljani dveh katerih koli držav članic, nikoli ne sme biti več kot ena;
 - (b) ob upoštevanju točke a) je vsak zaporedni kolegij sestavljen tako, da zadovoljivo odraža demografski in geografski spekter celote držav članic Unije.
4. Do začetka uporabe odstavka 2 ima vsaka država, ki pristopa k Uniji, ob pristopu pravico imeti enega svojega državljana kot člana Komisije.
-

D. PROTOKOLI, KI SO PRILOGA K POGODBI O USTANOVITVI EVROPSKE SKUPNOSTI

Protokol (št. 11)

o Statutu Evropske investicijske banke (1957)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO oblikovati Statut Evropske investicijske banke, predviden v členu 266 te pogodbe,
DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene tej pogodbi.

Člen 1

V skladu s členom 266 te pogodbe se ustanovi Evropska investicijska banka (v nadaljnjem besedilu „Banka“), ki opravlja svoje naloge in izvaja svojo dejavnost skladno z določbami te pogodbe in tega statuta.

Sedež Banke se določi v medsebojnem soglasju vlad držav članic.

Člen 2

Naloga Banke je opredeljena v členu 267 te pogodbe.

Člen 3 ⁽¹⁾

V skladu s členom 266 te pogodbe so člani Banke:

- Kraljevina Belgija,
- Češka republika,
- Kraljevina Danska,
- Zvezna republika Nemčija,
- Republika Estonija,
- Helenska republika,

⁽¹⁾ Člen spremenjen s Protokolom št. 1 Akta o pristopu iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

- Kraljevina Španija,
- Francoska republika,
- Irska,
- Italijanska republika,
- Republika Ciper,
- Republika Latvija,
- Republika Litva,
- Veliko vojvodstvo Luksemburg,
- Republika Madžarska,
- Republika Malta,
- Kraljevina Nizozemska,
- Republika Avstrija,
- Republika Poljska,
- Portugalska republika,
- Republika Slovenija,
- Slovaška republika,
- Republika Finska,
- Kraljevina Švedska,
- Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske.

Člen 4

1 (¹). Kapital Banke je 163 727 670 000 EUR, države članice pa so vpisale naslednje deleže (*):

Nemčija	26 649 532 500
Francija	26 649 532 500

(¹) Odstavek spremenjen s Protokolom št. 1 Akta o pristopu iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

(*) Številke za nove države članice so okvirne in temeljijo na napovedanih podatkih za leto 2002, ki jih je objavil Eurostat (New Cronos).

Italija	26 649 532 500
Združeno kraljestvo	26 649 532 500
Španija	15 989 719 500
Belgija	7 387 065 000
Nizozemska	7 387 065 000
Švedska	4 900 585 500
Danska	3 740 283 000
Avstrija	3 666 973 500
Poljska	3 635 030 500
Finska	2 106 816 000
Grčija	2 003 725 500
Portugalska	1 291 287 000
Češka	1 212 590 000
Madžarska	1 121 583 000
Irska	935 070 000
Slovaška	408 489 500
Slovenija	379 429 000
Litva	250 852 000
Luksemburg	187 015 500
Ciper	180 747 000
Latvija	156 192 500
Estonija	115 172 000
Malta	73 849 000

Za obračunsko enoto se določi euro, ki je bil uveden kot skupna valuta držav članic, ki sodelujejo v tretji fazi Ekonomske in monetarne unije. Svet guvernerjev lahko na predlog sveta direktorjev s soglasnim sklepom spremeni obračunsko enoto.

Države članice jamčijo le do višine svojega deleža v vpisanem kapitalu in ne v vplačanem kapitalu.

2. Vključitev nove članice povzroči povečanje vpisanega kapitala v višini prispevka nove članice.
3. Svet guvernerjev lahko soglasno odloči, da se vpisani kapital poveča.
4. Deleža posamezne članice v vpisanem kapitalu ni mogoče prenesti, zastaviti ali zaseči.

Člen 5

1. Države članice vplačajo vpisani kapital v višini povprečno 5 % zneskov iz člena 4(1).
2. V primeru povečanja vpisanega kapitala svet guvernerjev soglasno določi odstotke, ki jih je treba vplačati, in način plačevanja.
3. Svet direktorjev lahko zahteva vplačilo salda vpisanega kapitala do višine, ki je potrebna, da Banka izpolni obveznosti do tistih, ki so ji dali posojila.

Vsaka država članica izvede to vplačilo v sorazmerju s svojim deležem vpisanega kapitala v valutah, ki jih Banka zahteva za izpolnitev teh obveznosti.

Člen 6

1. Na predlog sveta direktorjev lahko svet guvernerjev s kvalificirano večino sklene, da države članice odobrijo Banki posebna posojila z obrestmi, če in kolikor potrebuje taka posojila za financiranje določenih projektov in če svet direktorjev dokaže, da si Banka ne more pridobiti potrebnih sredstev pod ustreznimi pogoji na trgu kapitala, ob upoštevanju narave in namena projektov, ki se financirajo.
2. Za posebna posojila se lahko zaprosi šele od začetka četrtega leta po začetku veljavnosti te pogodbe. Ne smejo presegati 400 milijonov obračunskih enot v celoti ali 100 milijonov obračunskih enot na leto.
3. Rok odplačevanja posebnih posojil se določi glede na rok odplačevanja posojil ali jamstev, ki jih Banka namerava odobriti iz teh posojil; ta rok ne sme biti daljši od 20 let. Svet guvernerjev lahko na predlog sveta direktorjev s kvalificirano večino odloči, da se posebna posojila predčasno vrnejo.

4. Letna obrestna mera za posebna posojila je 4 %, razen če svet guvernerjev ob upoštevanju gibanja in ravni obrestnih mer na trgih kapitala ne določi drugačne obrestne mere.
5. Države članice odobrijo posebna posojila sorazmerno s svojim deležem v vpisanem kapitalu; vplačana morajo biti v nacionalni valuti v šestih mesecih po pozivu.
6. V primeru likvidacije Banke se posebna posojila držav članic vrnejo šele potem, ko so bili poravnani drugi dolgovi Banke.

Člen 7

1. Če se vrednost valute države članice glede na obračunsko enoto, določeno v členu 4, zmanjša, ta država sorazmerno s spremembo vrednosti prilagodi znesek kapitalskega deleža, ki ga je vplačala v svoji valuti, z dopolnilnim plačilom Banki.
2. Če se vrednost valute države članice glede na obračunsko enoto, določeno v členu 4, poveča, Banka sorazmerno s spremembo vrednosti prilagodi znesek kapitalskega deleža, ki ga je ta država vplačala v svoji valuti, z vračilom tej državi.
3. V tem členu vrednost valute države članice glede na obračunsko enoto, določeno v členu 4, ustreza menjalnemu razmerju med obračunsko enoto in to valuto ter obratno, glede na tržna razmerja.
4. Svet guvernerjev lahko na predlog sveta direktorjev soglasno spremeni način preračunavanja zneskov, izraženih v obračunskih enotah, v nacionalne valute in obratno.

Poleg tega lahko na predlog sveta direktorjev soglasno določi način prilagoditve kapitala iz odstavka 1 in 2 tega člena; prilagoditvena plačila se opravijo vsaj enkrat letno.

Člen 8

Banko upravljajo in vodijo svet guvernerjev, svet direktorjev in upravni odbor.

Člen 9

1. Svet guvernerjev sestavljajo ministri, ki jih imenujejo države članice.
2. Svet guvernerjev sprejema splošne direktive o kreditni politiki Banke, zlasti glede ciljev, ki si jih bo zastavila pri postopnem uresničevanju skupnega trga.

Svet guvernerjev zagotavlja, da se te direktive izvajajo.

3. Poleg tega svet guvernerjev:
 - (a) odloča, ali naj se vpisani kapital poveča v skladu s členoma 4(3) in 5(2);
 - (b) izvaja pooblastila iz člena 6 glede posebnih posojil;
 - (c) izvaja pristojnosti, določene v členih 11 in 13, za imenovanja in obvezno upokojitev članov sveta direktorjev in upravnega odbora, ter pristojnosti, določene v drugem pododstavku člena 13(1);
 - (d) odobri odstopanja iz člena 18(1);
 - (e) odobri letna poročila sveta direktorjev;
 - (f) odobri letne bilance stanja in bilance uspeha;
 - (g) izvaja pooblastila in naloge iz členov 4, 7, 14, 17, 26 in 27;
 - (h) odobri poslovnik Banke.
4. Svet guvernerjev je v okviru te pogodbe in tega statuta pooblaščen, da soglasno sprejema vse odločitve glede začasne ustavitve dejavnosti Banke in njene morebitne likvidacije.

Člen 10

Razen če ni v tem statutu določeno drugače, so odločitve sveta guvernerjev sprejete z večino njegovih članov. Ta večina mora predstavljati najmanj 50 % vpisanega kapitala. Svet guvernerjev glasuje v skladu z določbami člena 205 te pogodbe.

Člen 11

1. Svet direktorjev je izključno pooblaščen za odločanje o dodeljevanju posojil in jamstev ter najemanju posojil; določa obrestne mere za posojila in provizije za jamstva; nadzoruje, da je Banka pravilno vodena; zagotavlja skladnost poslovanja Banke z določbami te pogodbe in statuta ter splošnih direktiv, ki jih sprejema svet guvernerjev.

Ob koncu proračunskega leta mora svet direktorjev svetu guvernerjev predložiti poročilo in ga po njegovi odobritvi objaviti.

2⁽¹⁾. Svet direktorjev sestavlja šestindvajset direktorjev in šestnajst namestnikov direktorjev.

Direktorje imenuje svet guvernerjev za pet let. Po enega predlaga vsaka država članica in enega predlaga Komisija.

Namestnike direktorjev imenuje svet guvernerjev za pet let, kakor sledi:

- dva namestnika predlaga Zvezna republika Nemčija,
- dva namestnika predlaga Francoska republika,
- dva namestnika predlaga Italijanska republika,
- dva namestnika predlaga Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske,
- enega namestnika v medsebojnem soglasju predlagata Kraljevina Španija in Portugalska republika,
- enega namestnika v medsebojnem soglasju predlagajo Kraljevina Belgija, Veliko vojvodstvo Luksemburg in Kraljevina Nizozemska,
- enega namestnika v medsebojnem soglasju predlagajo Kraljevina Danska, Helenska republika in Irska,
- enega namestnika v medsebojnem soglasju predlagajo Republika Avstrija, Republika Finska in Kraljevina Švedska,
- tri namestnike v medsebojnem soglasju predlagajo Češka republika, Republika Estonija, Republika Ciper, Republika Latvija, Republika Litva, Republika Madžarska, Republika Malta, Republika Poljska, Republika Slovenija in Slovaška republika,

(¹) Odstavek spremenjen s Protokolom št. 1 Akta o pristopu iz leta 2003. Glej dodatek na koncu te brošure.

— enega namestnika predlaga Komisija.

Svet direktorjev kooptira šest strokovnjakov brez pravice glasovanja: tri kot člane in tri kot namestnike.

Direktorji in namestniki so lahko ponovno imenovani.

Namestniki lahko sodelujejo na sestankih sveta direktorjev. Namestniki, ki jih predlaga država ali več držav v medsebojnem soglasju ali Komisija, lahko nadomeščajo direktorje, ki jih predlaga omenjena država ali ena izmed omenjenih držav ali Komisija. Namestniki nimajo pravice glasovanja, razen v primeru, ko nadomeščajo enega direktorja ali več kakor enega direktorja ali kadar so v ta namen pooblašteni v skladu s členom 12(1).

Seje sveta direktorjev vodi predsednik ali v njegovi odsotnosti eden od podpredsednikov upravnega odbora, ki pa ne glasuje.

Člani sveta direktorjev so izbrani med osebami, katerih neodvisnost in usposobljenost sta nedvomni; odgovorni so izključno Banki.

3. Če direktor ne izpolnjuje več potrebnih pogojev za opravljanje svojih nalog, ga lahko svet guvernerjev, ki odloča s kvalificirano večino, razreši.

Če letno poročilo ni odobreno, svet direktorjev odstopi.

4. Mesto, izpraznjeno zaradi smrti ali prostovoljnega odstopa, razrešitve ali kolektivnega odstopa, se zapolni v skladu z določbami odstavka 2. Razen ob zamenjavi sveta direktorjev v celoti so člani nadomeščeni za preostanek njihovega mandata.

5. Svet guvernerjev določi osebne prejemke članov sveta direktorjev. Svet guvernerjev soglasno določi, katere dejavnosti so nezdružljive s funkcijo direktorja in namestnika.

Člen 12

1. V svetu direktorjev ima vsak direktor en glas. Svoj glas lahko prenese v vseh primerih, v skladu s postopkom, ki se predpiše v poslovniku Banke.

2. ⁽¹⁾ Če v tem statutu ni drugače določeno, odloča svet direktorjev najmanj z eno tretjino (1/3) članov, ki imajo pravico glasovanja in ki predstavlja najmanj petdeset odstotkov (50 %) vpisanega kapitala. Za kvalificirano večino je potrebnih osemnajst (18) glasov za in oseminšestdeset odstotkov (68 %) vpisanega kapitala. V poslovniku Banke je določena sklepčnost, ki se zahteva za veljavnost odločitev sveta direktorjev.

⁽¹⁾ Odstavek, kakor je bil spremenjen s Protokolom št. 1 Akta o pristopu iz leta 2003.

Člen 13

1. ⁽¹⁾ Upravni odbor sestavljajo predsednik in osem podpredsednikov, ki jih za šest let imenuje svet guvernerjev na predlog sveta direktorjev. Lahko so ponovno imenovani.

Svet guvernerjev lahko soglasno spremeni število članov upravnega odbora.

2. Na predlog sveta direktorjev, ki odloča s kvalificirano večino, lahko svet guvernerjev s kvalificirano večino razreši člane upravnega odbora.

3. Upravni odbor skrbi za tekoče poslovanje Banke pod vodstvom predsednika in nadzorom sveta direktorjev.

Pripravlja sklepe sveta direktorjev, zlasti glede najemanja posojil ter odobravanja posojil in jamstev; zagotavlja izvajanje teh sklepov.

4. Upravni odbor odloča z večino pri sprejemanju mnenj o prošnjah za posojila in jamstva ter o načrtovanem najemanju posojil.

5. Svet guvernerjev določi osebne prejemke članov upravnega odbora in določi, katere dejavnosti so nezdržljive z njihovo funkcijo.

6. Predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik zastopa Banko v sodnih in zunajsodnih zadevah.

7. Uradniki in drugi uslužbenci Banke so podrejeni predsedniku. Ta jih sprejema v službo in jim daje odpoved. Pri izbiri zaposlenih mora upoštevati ne le osebne sposobnosti in strokovno usposobljenost, ampak tudi pravično zastopanost državljanov držav članic.

8. Upravni odbor in zaposleni Banke so odgovorni izključno Banki in pri opravljanju svojih nalog popolnoma neodvisni.

Člen 14

1. Odbor treh članov, ki jih na podlagi njihove usposobljenosti imenuje svet guvernerjev, vsako leto preveri pravilnost poslovanja in knjigovodstva Banke.

⁽¹⁾ Odstavek, kakor je bil spremenjen s Protokolom št. 1 Akta o pristopu iz leta 2003.

2. Odbor potrdi, da sta bilanca stanja in bilanca uspeha skladni z računovodskimi izkazi in da točno odražata stanje aktive in pasive Banke.

Člen 15

Banka se z vsako državo članico sporazumeva prek organa, ki ga določi zadevna država. Pri finančnem poslovanju Banka uporablja storitve emisijske Banke zadevne države članice ali drugih finančnih institucij, ki jih potrdi ta država.

Člen 16

1. Banka sodeluje z vsemi mednarodnimi organizacijami, ki delujejo na podobnih področjih.
2. Banka navezuje koristne stike za sodelovanje z bančnimi in finančnimi institucijami v državah, na katere širi svoje poslovanje.

Člen 17

Na prošnjo države članice ali Komisije ali na lastno pobudo svet guvernerjev v skladu z enakimi določbami, ki veljajo za njihovo sprejetje, razlaga ali dopolnjuje direktive, ki jih je sprejel po členu 9 tega statuta.

Člen 18

1. V okviru nalog iz člena 267 te pogodbe Banka odobrava posojila svojim članom ali zasebnim ali javnim podjetjem za investicijske projekte, ki se bodo izvajali na evropskem ozemlju držav članic, če ni na razpolago sredstev iz drugih virov pod razumnimi pogoji.

Vendar pa lahko Banka z odstopanjem, ki ga soglasno dovoli svet guvernerjev na predlog sveta direktorjev, odobri posojila za investicijske projekte, ki se bodo v celoti ali delno izvajali zunaj evropskega ozemlja držav članic.

2. Kolikor je to mogoče, se posojila odobravajo le pod pogojem, da se uporabijo tudi sredstva iz drugih finančnih virov.

3. Banka postavi kot pogoj za odobritev posojila podjetju ali organizaciji, ki ni država članica, jamstvo države članice, na ozemlju katere bo projekt izveden, ali druga zadostna jamstva.

4. Banka lahko jamči za posojila, ki jih najamejo javna ali zasebna podjetja ali organizacije za izvajanje projektov iz člena 267 te pogodbe.
5. Skupni znesek terjatev Banke iz odobrenih posojil in jamstev ne sme preseči 250 % vpisanega kapitala.
6. Banka se zavaruje pred tečajnimi tveganji tako, da v posojilne in garancijske pogodbe vključi takšne klavzule, ki jih šteje za primerne.

Člen 19

1. Obrestne mere za posojila in provizije za jamstva Banke se morajo prilagoditi prevladujočim pogojem na trgu kapitala in izračunati tako, da prihodek, ki iz njih izhaja, omogoča Banki izpolnjevanje njenih obveznosti, kritje njenih stroškov in oblikovanje rezervnega sklada po členu 24.
2. Banka ne daje popustov na obrestne mere. Če je glede na naravo projekta, ki se financira, zmanjšanje obrestne mere zaželeno, lahko zadevna država članica ali kdo tretji odobri pomoč za plačilo obresti, kolikor je to skladno s členom 87 te pogodbe.

Člen 20

Pri svojem posojilnem in jamstvenem poslovanju mora Banka upoštevati naslednja načela:

1. Zagotavlja, da se sredstva uporabljajo kar najbolj racionalno v interesu Skupnosti.

Posojila ali jamstva lahko odobrava le:

- (a) kjer se v primeru projektov, ki jih izvajajo podjetja iz proizvodnega sektorja, izplačevanje obresti in amortizacije zagotavlja iz dobička iz poslovanja, v primeru drugih projektov pa s prevzemom obveznosti države članice, v kateri se projekt izvaja, ali na kakšen drug način, in
 - (b) kadar izvajanje projekta prispeva k povečanju ekonomske produktivnosti na splošno in spodbuja uresničevanje skupnega trga.
2. Banka ne sme pridobiti deležev v podjetjih ali prevzeti odgovornosti pri njihovem poslovanju, razen če to ne zagotavlja zaščite njenih pravic pri povrnitvi terjatev.

3. Svoje terjatve lahko odstopi na trgu kapitala in v ta namen lahko zahteva od dolžnikov, da izdajo obveznice ali druge vrednostne papirje.
4. Banka ali države članice ne smejo postavljati pogojev, ki bi določali, da je treba posojene zneske porabiti v določeni državi članici.
5. Kot pogoj za odobritev posojila lahko Banka zahteva razpis mednarodnih natečajev.
6. Banka ne sme niti v celoti niti delno financirati projektov, ki jim nasprotuje država članica, na ozemlju katere naj bi se izvajali.

Člen 21

1. Prošnje za posojila ali jamstva se lahko naslovijo na Banko prek Komisije ali države članice, na ozemlju katere bo projekt izveden. Podjetja lahko Banko zaprosijo za posojila ali jamstva tudi neposredno.
2. Za prošnje, ki so naslovljene prek Komisije, se pridobi mnenje države članice, na ozemlju katere bo projekt izveden. Za prošnje, naslovljene prek države članice, se pridobi mnenje Komisije. Prošnje, ki jih neposredno vložijo podjetja, se predložijo zadevni državi članici in Komisiji.

Zadevna država in Komisija pripravita mnenje najpozneje v dveh mesecih. Če Banka v tem času ne dobi odgovora, se šteje, da glede zadevnega projekta ni ugovorov.

3. Svet direktorjev odloča o prošnjah za posojila in jamstva, ki mu jih predloži upravni odbor.
4. Upravni odbor preveri, ali so prošnje za posojila in jamstva, ki so mu bile predložene, v skladu z določbami tega statuta, zlasti člena 20. Če se upravni odbor izreče za odobritev posojila ali jamstva, predloži svetu direktorjev osnutek pogodbe; kot pogoj za pozitivno mnenje lahko postavi zahteve, ki so po njegovem mnenju bistvene. Če se upravni odbor izreče proti odobritvi posojila ali jamstva, mora svetu direktorjev predložiti vse ustrezne dokumente skupaj s svojim mnenjem.
5. Če upravni odbor poda negativno mnenje, lahko svet direktorjev odobri zadevno posojilo ali jamstvo le s soglasno odločitvijo.
6. Če Komisija poda negativno mnenje, lahko svet direktorjev odobri zadevno posojilo ali jamstvo le s soglasno odločitvijo; član sveta direktorjev, ki je bil imenovan na predlog Komisije, se vzdrži glasovanja.

7. Če negativno mnenje podata upravni odbor in Komisija, svet direktorjev zadevnega posojila ali jamstva ne sme odobriti.

Člen 22

1. Banka si na mednarodnih trgih kapitala sposoja potrebna sredstva za izvajanje svojih nalog.
2. Banka si lahko sposoja na trgu kapitala države članice v okviru pravnih predpisov o notranjih emisijah, če takšnih predpisov v državi članici ni, pa pod pogojem, da sta se Banka in ta država članica dogovarjali in sklenili sporazum o predvidenem posojilu.

Pristojni organi zadevne države članice lahko odklonijo privolitev le v primeru, da obstaja nevarnost resnih motenj na trgu kapitala te države.

Člen 23

1. Banka lahko uporabi vsa sredstva, ki jih ne potrebuje neposredno za izpolnjevanje svojih obveznosti, pod naslednjimi pogoji:

- (a) lahko vlaga na denarnih trgih;
- (b) ob upoštevanju določb člena 20(2) lahko kupuje ali prodaja vrednostne papirje, ki jih izda sama ali njeni posojilojemalci;
- (c) lahko opravlja vse druge finančne posle v okviru svojih ciljev.

2. Ne da bi to posegalo v določbe člena 25, Banka pri upravljanju svojih naložb ne izvaja devizne arbitraže, ki ni neposredno potrebna za izvajanje njenega posojilnega poslovanja ali za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz najetih posojil ali iz jamstev, ki jih je odobrila.

3. Banka deluje na področjih iz tega člena v dogovoru s pristojnimi organi ali z emisijsko Banko zadevne države članice.

Člen 24

1. Postopno se ustanovi rezervni sklad v višini do 10 % vpisanega kapitala. Če stanje obveznosti Banke to upravičuje, lahko svet direktorjev odloči, da se oblikujejo dodatne rezerve. Dokler rezervni sklad še ni v celoti oblikovan, se polni iz:

- (a) obresti za posojila, ki jih Banka odobrava iz sredstev, ki jih države članice vplačujejo v skladu s členom 5,

(b) obresti za posojila, ki jih Banka odobrava iz prejetih vračil za dana posojila iz točke (a),

kolikor niso te obresti potrebne za izpolnjevanje obveznosti Banke in kritje njenih stroškov.

2. Sredstva rezervnega sklada morajo biti naložena tako, da so kadar koli na razpolago za izpolnjevanje nalog sklada.

Člen 25

1. Banka lahko kadar koli prenese svoja sredstva v valuti ene države članice v valuto druge države članice, da bi lahko izvajala finančno poslovanje v skladu z nalogo iz člena 267 te pogodbe in ob upoštevanju določb člena 23 tega statuta. Če Banka razpolaga z denarnimi ali unovčljivimi sredstvi v valuti, ki jo potrebuje, se takšnim prenosom čim bolj izogiba.

2. Banka ne sme zamenjati svojih sredstev v valuti ene države članice v valute tretjih držav brez privolitve te države članice.

3. Banka lahko prosto razpolaga s tistim delom svojega kapitala, ki je vplačan v zlatu ali v konvertibilni valuti, ter z devizami, izposojenimi na trgih zunaj Skupnosti.

4. Države članice se zavezujejo dati dolžnikom Banke na razpolago devize, potrebne za vračilo glavnice in obresti za posojila ter provizije za jamstva, ki jih je Banka odobrila za izvedbo projektov na njihovem ozemlju.

Člen 26

Če država članica ne izpolnjuje obveznosti članstva iz tega statuta, zlasti obveznosti vplačila svojega deleža v vpisanem kapitalu ali posebnih posojil ali izplačevanja najetih posojil, lahko svet guvernerjev s kvalificirano večino odloči, da se odobravanje posojil ali jamstev tej državi članici ali njenim državljanom začasno ustavi.

Ta odločitev države članice ali njenih državljanov ne odvezuje obveznosti do Banke.

Člen 27

1. Če svet guvernerjev odloči, da se poslovanje Banke začasno ustavi, se morajo vse njene dejavnosti nemudoma ustaviti, razen tistih, ki so potrebne za zagotovitev pravilnega unovčenja, zaščite in ohranitve njenega premoženja ter za poravnavo njenih obveznosti.

2. V primeru likvidacije svet guvernerjev imenuje likvidatorje in jim da navodila za izvedbo likvidacije.

Člen 28

1. Banka ima v vseh državah članicah kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava notranja zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku.

[Glej tudi člen 9(4) Amsterdamske pogodbe, ki se glasi, kakor sledi:

Na ozemljih držav članic uživajo Evropske skupnosti v skladu s pogoji, določenimi v protokolu iz odstavka 5, privilegije in imunitete, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog. Enako velja za Evropsko centralno banko, Evropski monetarni inštitut in Evropsko investicijsko banko.]

2. Premoženje Banke se ne more kakor koli zaseči ali razlastiti.

Člen 29

Spore med Banko na eni strani in njenimi upniki, dolžniki in drugimi osebami na drugi strani rešujejo pristojna nacionalna sodišča, razen kadar je bila pristojnost prenesena na Sodišče.

Banka ima domicil v vsaki državi članici. Vendar pa lahko v vsaki pogodbi določi poseben domicil ali predvidi postopek arbitraže.

Premoženje in sredstva Banke so lahko predmet zaplembe ali prisilne izvršbe samo na podlagi sklepa sodišča.

Člen 30

1. Svet guvernerjev se lahko soglasno odloči ustanoviti Evropski investicijski sklad, ki je finančno samostojna pravna oseba in katerega ustanovni član je Banka.

2. Svet guvernerjev soglasno sprejme Statut Evropskega investicijskega sklada. Statut opredeljuje predvsem njegove cilje, sestavo, kapital, članstvo, finančne vire, načine posredovanja, pravila o revidiranju kakor tudi odnose med organi Banke in organi sklada.

3. Ne glede na določbe člena 20(2) Banka lahko sodeluje pri upravljanju sklada in prispeva v njegov vpisani kapital do višine, ki jo soglasno določi svet guvernerjev.

4. Evropska skupnost lahko postane članica sklada in prispeva v njegov vpisani kapital. Finančne institucije, ki se zanimajo za cilje sklada, so lahko povabljene k članstvu.

5. Za sklad, za člane njegovih organov pri opravljanju njihovih nalog ter njegove zaposlene se uporablja Protokol Evropskih skupnosti o privilegijih in imunitetah.

Poleg tega je sklad oproščen vseh davkov in podobnih dajatev ob povečanju svojega kapitala ter raznih formalnosti, ki so s tem lahko povezane v državi, v kateri ima sedež. Prav tako ni nikakršnih dajatev ob njegovem prenehanju delovanja ali likvidaciji. Dejavnosti sklada in njegovih organov, ki se izvajajo v skladu z njegovim statutom, pa tudi niso predmet kakršnih koli prometnih davkov.

Tiste dividende, kapitalski donosi ali druge oblike prihodkov iz sklada, do katerih so upravičeni člani, razen Evropske skupnosti in Banke, ostajajo predmet davčnih določb ustrezne zakonodaje.

6. Sodišče ima v mejah, določenih v nadaljevanju, pristojnost v sporih glede ukrepov, ki jih sprejemajo organi sklada. Postopek zoper te ukrepe lahko sproži vsak član sklada kot tak ali države članice pod pogoji, določenimi v členu 230 te pogodbe.

V Rimu, petindvajsetega marca tisoč devetsto sedeminpetdeset.

Protokol (št. 12)
o Italiji (1957)

VISOKE POGODBENICE SO SE

V ŽELJI, da bi uredile nekatere posebne probleme, ki zadevajo Italijo,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k tej pogodbi:

DRŽAVE ČLANICE SKUPNOSTI

SE SEZNANIJO z dejstvom, da italijanska vlada izvaja desetletni program gospodarskega razvoja za uravnovešanje strukturnih neskladij italijanskega gospodarstva, zlasti z opremljanjem manj razvitih območij južne Italije in otokov ter z ustvarjanjem novih delovnih mest za odpravljanje brezposelnosti,

OPOZARJAJO na to, da so načela in cilje tega programa italijanske vlade preučile in odobrile organizacije za mednarodno sodelovanje, katerih članice so,

PRIZNAVAJO, da je doseganje ciljev italijanskega programa v njihovem skupnem interesu,

SE DOGOVORIJO, da z namenom olajšati italijanski vladi izpolnitev te naloge priporočijo institucijam Skupnosti uporabo vseh sredstev in postopkov iz te pogodbe, zlasti ustrezno uporabo sredstev Evropske investicijske banke in Evropskega socialnega sklada,

SO MNENJA, da bi morale institucije Skupnosti pri uporabi te pogodbe upoštevati obremenitve italijanskega gospodarstva v naslednjih letih in izkoristiti priložnost, da se prepreči ustvarjanje nevarnih napetosti, zlasti v plačilni bilanci ali ravni zaposlenosti, ki bi lahko ogrozile uporabo te pogodbe v Italiji,

PRIZNAVAJO, da je zlasti pri uporabi členov 119 in 120 treba zagotoviti, da ukrepi, ki se jih zahteva od italijanske vlade, ne ogrozijo izvajanja njenega programa gospodarskega razvoja in zviševanja življenjske ravni prebivalstva.

V Rimu, petindvajsetega marca tisoč devetsto sedeminpetdeset.

Protokol (št. 13)

o blagu, ki izvira in prihaja iz določenih držav in je pri uvozu v posamezno državo članico deležno posebne ureditve (1957)

VISOKE POGODBENICE SO SE

V ŽELJI, da bi podrobneje pojasnile uporabo Pogodbe za blago, ki izvira in prihaja iz določenih držav in je pri uvozu v posamezno državo članico deležno posebne ureditve,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k tej pogodbi:

1. Uporaba Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti ne povzroči nikakršne spremembe carinskega režima, ki se uporablja od 1. januarja 1958 za uvoz blaga, ki izvira in prihaja iz Surinama (*) in Nizozemskih Antilov (**) v države Beneluksa.
2. Za blago, ki je uvoženo v državo članico po zgornjem režimu, se ne šteje, da je v prostem prometu v tej državi v smislu člena 24 Pogodbe, kadar se ponovno izvažata v drugo državo članico.
3. Države članice sporočijo Komisiji in drugim državam članicam določbe glede posebnih uvoznih ureditev iz tega protokola ter seznam blaga, za katerega veljajo.
Komisijo in druge države članice obvestijo tudi o naknadnih spremembah teh seznamov ali ureditev.
4. Komisija zagotovi, da uporaba zgornjih določb ne škoduje drugim državam članicam; v ta namen lahko v odnosih med državami članicami sprejme vse ustrezne ukrepe.

V Rimu, petindvajsetega marca tisoč devetsto sedeminpetdeset.

(*) Določbe četrtega dela Pogodbe so se uporabljale za Surinam na podlagi dodatnega akta Kraljevine Nizozemske, ki je bil deponiran kot dodatek k instrumentu o ratifikaciji dne 1. septembra 1962 do 16. julija 1976.

(**) Na podlagi člena 1 Konvencije z dne 13. novembra 1962 o reviziji Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti (UL 150, 1.10.1964, str. 2414/64) se Protokol ne uporablja več za Nizozemske Antile.

Protokol (št. 14)
o uvozu naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, v Evropsko gospodarsko skupnost (*) (1962)

VISOKE POGODBENICE SO SE

V ŽELJI, da bi podrobneje določile ureditev blagovne menjave, ki se uporablja za uvoz naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, v Evropsko gospodarsko skupnost,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene tej pogodbi:

Člen 1

Ta protokol se uporablja za naftne proizvode po tarifnih številkah 27.10, 27.11, 27.12 in ex 27.13 (parafin, vosek iz nafte ali bituminoznih materialov, parafinski odpadki) in 27.14 Bruseljske nomenklature, uvoženih za potrošnjo v državah članicah.

Člen 2

Države članice se obvezujejo, da bodo za naftne proizvode, rafinirane na Nizozemskih Antilih, odobrile carinske ugodnosti, ki izhajajo iz pridružitve Nizozemskih Antilov k Skupnosti pod pogoji, predvidenimi s tem protokolom. Te določbe veljajo ne glede na to, kakšne predpise so prvotno uporabljale države članice.

Člen 3

1. Če Komisija na zahtevo države članice ali na lastno pobudo ugotovi, da uvoz naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, v Skupnost v skladu z ureditvijo iz člena 2 zgoraj povzroča dejanske težave na trgu ene ali več držav članic, odloči, da zadevne države uvedejo, povečajo ali ponovno uvedejo carine, ki veljajo za ta uvoz v takem obsegu in za obdobje, potrebno za soočenje s temi razmerami. Stopnje tako uvedenih, povečanih ali ponovno uvedenih carin ne smejo presegati carin, ki se uporabljajo za iste proizvode za tretje države.

2. Določbe iz prejšnjega odstavka se lahko uporabljajo v vseh primerih, ko uvoz naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, v Skupnost doseže dva milijona ton letno.

(*) Dodan k členu 2 Konvencije o reviziji Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti z dne 13. novembra 1962 (UL 150, 1.10. 1964).

3. Svet je obveščen o odločitvah, ki jih sprejme Komisija v skladu s prejšnjimi odstavki, pa tudi o odločitvah, s katerimi se zavrne zahteva posamezne države članice. Svet lahko o njih razpravlja na zahtevo države članice in jih lahko kadar koli spremeni ali ponovno uvede z odločitvijo, ki jo sprejme s kvalificirano večino.

Člen 4

1. Če država članica oceni, da uvoz naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, ki se izvaja neposredno ali prek druge države članice v skladu z ureditvijo iz člena 2 zgoraj, povzročajo dejanske težave na njenem trgu in da je za soočenje z njimi nujno takojšnje ukrepanje, lahko samostojno odloči, da za ta uvoz uvede carine, katerih stopnja ne sme presegati carin, ki se uporabljajo za iste proizvode za tretje države. O tej odločitvi obvesti Komisijo, ki v enem mesecu odloči, ali lahko država te ukrepe ohrani ali jih mora spremeniti ali odpraviti. Za takšno odločitev Komisije veljajo določbe odstavka 3 člena 3.

2. Če uvoz naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, ki se izvaja neposredno ali prek druge države članice v skladu z ureditvijo iz člena 2 zgoraj v eno ali več držav članic EGS, v enem koledarskem letu presegajo količine, navedene v prilogi tega protokola, velja, da so ukrepi, ki jih v skladu z odstavkom 1 morebiti sprejmejo ta ali te države članice za tekoče leto, zakoniti. Potem, ko se prepriča, da so bile predvidene količine dosežene, Komisija sprejete ukrepe sprejme v vednost. V tem primeru druge države o tem ne obvestijo Sveta.

Člen 5

Če se Skupnost odloči uvesti količinske omejitve za uvoz naftnih proizvodov katerega koli porekla, se te omejitve lahko enako uporabljajo tudi za uvoz teh proizvodov, ki izvirajo z Nizozemskih Antilov. V tem primeru se Nizozemskim Antilom zagotovi preferencialna obravnava glede na tretje države.

Člen 6

1. Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo soglasno revidira določbe členov 2 do 5 ob sprejetju skupne definicije izvora za naftne proizvode s poreklom iz tretjih in pridruženih držav ali ob sprejetju sklepov v okviru skupne trgovinske politike za zadevne proizvode ali ob oblikovanju skupne energetske politike.

2. Vendar je treba ob taki reviziji za Nizozemske Antile v vsakem primeru ohraniti prednosti enakovrednega obsega v ustrezni obliki in za količino najmanj dveh milijonov in pol ton naftnih proizvodov.

3. Obveznosti Skupnosti glede prednosti enakovrednega obsega iz odstavka 2 tega člena se po potrebi lahko razporedijo po državah, ob upoštevanju količin, navedenih v prilogi tega protokola.

Člen 7

Komisijo se zaradi izvajanja tega protokola zadalži, da spremlja razvoj uvoza naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, v države članice. Države članice v skladu z upravnim postopkom, ki ga priporoči Komisija, sporočijo vse koristne informacije Komisiji, ki zagotovi njihovo razširjanje.

V Bruslju, trinajstega novembra tisoč devetsto dvainšestdeset.

Priloga k protokolu

Za izvajanje odstavka 2 člena 4 Protokola o uvozu naftnih proizvodov, rafiniranih na Nizozemskih Antilih, v Evropsko gospodarsko skupnost so pogodbenice sklenile, da se količina 2 milijona ton antilskih naftnih proizvodov razdeli med države članice na naslednji način:

Nemčija	625 000 ton
Belgijsko-luksemburška ekonomska unija	200 000 ton
Francija	75 000 ton
Italija	100 000 ton
Nizozemska	1 000 000 ton

Protokol (*) (št. 15)
o posebni ureditvi za Grenlandijo (1985)

Člen 1

1. Obravnava pri uvozu proizvodov grenlandskega porekla v Skupnost, za katere velja skupna tržna ureditev za ribiške proizvode, ob upoštevanju mehanizmov skupne tržne ureditve vključuje oprostitev plačila carin in dajatev z enakim učinkom ter izključuje količinske omejitve ali ukrepe z enakim učinkom, če so možnosti dostopa do grenlandskih ribolovnih območij, priznane Skupnosti na podlagi sporazuma med Skupnostjo in pristojnim organom za Grenlandijo, za Skupnost zadovoljive.

2. Vsi ukrepi v zvezi z uvoznim režimom za take proizvode, tudi tisti, ki se nanašajo na sprejetje takih ukrepov, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 37 Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti.

Člen 2

Zaradi začetka veljavnosti nove ureditve Komisija Svetu, ki odloča s kvalificirano večino, predlaga prehodne ukrepe, ki so po njenem mnenju potrebni v zvezi z ohranitvijo pravic, ki so jih fizične ali pravne osebe pridobile v obdobju, ko je bila Grenlandija del Skupnosti, in ureditvijo položaja glede finančne pomoči, ki jo je Skupnost v tem obdobju dodelila Grenlandiji.

(*) V skladu s členom 3 Pogodbe, ki glede na Grenlandijo spreminja Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti je ta protokol priloga k slednji Pogodbi (UL L 29, 1.2.1985).

Protokol (št. 16)
o pridobitvi nepremičnin na Danskem (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO urediti nekatere posebne probleme, ki se nanašajo na Dansko,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Ne glede na določbe te pogodbe lahko Danska ohrani obstoječo zakonodajo o pridobitvi sekundarnih prebivališč.

Protokol (št. 17)

o členu 141 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

DOGOVORILE o naslednji določbi, ki je priložena Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

V členu 141 te pogodbe dodatki iz poklicnega sistema socialne varnosti niso osebni prejemki, če in kolikor se nanašajo na obdobja zaposlitve pred 17. majem 1990, razen pri delavcih ali tistih, ki omenjene dodatke zahtevajo in so pred tem datumom vložili tožbo ali sprožili enakovreden postopek po veljavnem nacionalnem pravu.

Protokol (št. 18)

o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO oblikovati Statut Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, predviden v členu 8 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

POGLAVJE I

USTANOVITEV ESCB

Člen 1

Evropski sistem centralnih bank

1.1. V skladu s členom 8 te pogodbe se ustanovita Evropski sistem centralnih bank (ESCB) in Evropska centralna banka (ECB); svoje naloge in dejavnosti opravljata v skladu z določbami te pogodbe in tega statuta.

1.2. ESCB sestavljajo v skladu s členom 107(1) te pogodbe ECB in centralne banke držav članic („nacionalne centralne banke“). Institut monétaire luxembourgeois bo centralna banka Luksemburga.

POGLAVJE II

CILJI IN NALOGE ESCB

Člen 2

Cilji

V skladu s členom 105(1) te pogodbe je poglobitni cilj ESCB ohranjanje stabilnosti cen. ESCB podpira splošne ekonomske politike v Skupnosti, če to ni v nasprotju s ciljem stabilnosti cen, z namenom prispevati k doseganju ciljev Skupnosti, opredeljenih v členu 2 te pogodbe. ESCB ravna po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razporejanju virov, in v skladu z načeli iz člena 4 te pogodbe.

Člen 3

Naloge

3.1. V skladu s členom 105(2) te pogodbe so temeljne naloge ESCB:

- opredeliti in izvajati monetarno politiko Skupnosti;
- opravljati devizne posle v skladu z določbami člena 111 te pogodbe;
- imeti in upravljati uradne devizne rezerve držav članic;
- podpirati nemoteno delovanje plačilnih sistemov.

3.2. V skladu s členom 105(3) te pogodbe tretja alineja člena 3.1 ne posega v to, da imajo vlade držav članic operativna devizna sredstva in da jih upravljajo.

3.3. V skladu s členom 105(5) te pogodbe ESCB prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede bonitetnega nadzora kreditnih institucij in stabilnosti finančnega sistema.

Člen 4

Svetovalne funkcije

V skladu s členom 105(4) te pogodbe:

- (a) se ECB zaprosi, da svetuje:
- glede vseh predlaganih aktov Skupnosti na področjih iz njene pristojnosti;
 - nacionalnim organom glede vseh osnutkov pravnih predpisov na področjih iz njene pristojnosti, vendar v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu s postopkom iz člena 42;
- (b) ECB lahko ustreznim institucijam ali organom Skupnosti ali nacionalnim organom predloži mnenja o zadevah s področij iz njene pristojnosti.

Člen 5

Zbiranje statističnih podatkov

- 5.1. Za izpolnjevanje nalog ESCB ECB ob pomoči nacionalnih centralnih bank zbira potrebne statistične podatke od pristojnih nacionalnih organov ali neposredno od gospodarskih subjektov. V ta namen sodeluje z institucijami ali organi Skupnosti in s pristojnimi organi držav članic ali tretjih držav ter z mednarodnimi organizacijami.
- 5.2. Nacionalne centralne banke izvajajo naloge iz člena 5.1, kolikor je najbolj mogoče.
- 5.3. Kadar je to potrebno, ECB prispeva k usklajevanju pravil in običajnih postopkov glede zbiranja, urejanja in razpošiljanja statističnih podatkov s področij v njeni pristojnosti.
- 5.4. Svet v skladu s postopkom iz člena 42 opredeli fizične in pravne osebe, ki so obvezane poročati, pravila o zaupnosti in ustrezne izvršilne določbe.

Člen 6

Mednarodno sodelovanje

- 6.1. Na področju mednarodnega sodelovanja, ki vključuje naloge, zaupane ESCB, ECB odloča o načinu zastopnosti ESCB.
- 6.2. ECB in nacionalne centralne banke, če jim ECB to odobri, lahko sodelujejo v mednarodnih monetarnih institucijah.
- 6.3. Člena 6.1 in 6.2 ne posegata v člen 111(4) te pogodbe.

POGLAVJE III

ORGANIZACIJA ESCB

Člen 7

Neodvisnost

V skladu s členom 108 te pogodbe ne smejo niti ECB niti nacionalne centralne banke, pa tudi noben član njihovih organov odločanja pri izvajanju svojih pooblastil ter opravljanju nalog in dolžnosti po tej pogodbi in tem statutu zahtevati ali sprejemati navodil od institucij ali organov Skupnosti, vlad držav članic ali katerih koli drugih organov. Institucije in organi Skupnosti ter vlade držav članic se obvezujejo, da bodo to načelo spoštovali in ne bodo poskušali vplivati na člane organov odločanja ECB ali nacionalnih centralnih bank pri opravljanju njihovih nalog.

Člen 8

Splošno načelo

ESCB vodijo organi odločanja ECB.

Člen 9

Evropska centralna banka

9.1. ECB, ki ima v skladu s členom 107(2) te pogodbe pravno osebnost, ima v vsaki državi članici kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku.

9.2. ECB zagotovi, da se naloge, ki jih ima ESCB po členu 105(2), (3) in (5) te pogodbe, izvajajo z njeno lastno dejavnostjo v skladu s tem statutom ali prek nacionalnih centralnih bank v skladu s členoma 12.1 in 14.

9.3. V skladu s členom 107(3) te pogodbe sta organa odločanja ECB Svet ECB in Izvršilni odbor.

Člen 10

Svet ECB

10.1. V skladu s členom 112(1) te pogodbe sestavljajo Svet ECB člani Izvršilnega odbora ECB in guvernerji nacionalnih centralnih bank.

10.2. Vsak član Sveta ECB ima en glas. Od dneva, ko število članov Sveta ECB preseže 21, ima vsak član Izvršilnega odbora en glas in število guvernerjev z glasovalno pravico je 15. Dodelitev in rotacija glasovalnih pravic se izvajata, kakor sledi:

- od dneva, ko število guvernerjev preseže 15 in dokler ne doseže števila 22, so guvernerji razdeljeni v dve skupini glede na razvrstitev velikosti deleža države članice njihove nacionalne centralne banke v skupnem bruto domačem proizvodu po tržnih cenah in v skupni agregatni bilanci stanja monetarnih finančnih institucij držav članic, ki so uvedle evro. Deležem v skupnem bruto domačem proizvodu po tržnih cenah in v skupni agregatni bilanci stanja monetarnih finančnih institucij se dodeli ponderje 5/6 oziroma 1/6. Prvo skupino sestavlja pet guvernerjev, drugo skupino pa preostali guvernerji. Pogostost glasovalnih pravic guvernerjev, razporejenih v prvo skupino, ne sme biti manjša od pogostosti glasovalnih pravic guvernerjev iz druge skupine. S pridržkom prejšnjega stavka se prvi skupini dodelijo štiri glasovalne pravice in drugi skupini enajst glasovalnih pravic;

- od dneva, ko število guvernerjev doseže 22, so guvernerji razdeljeni v tri skupine glede na razvrstitev na podlagi zgornjih meril. Prvo skupino sestavlja pet guvernerjev in dodelijo se jim štiri glasovalne pravice. Drugo skupino sestavlja polovica celotnega števila guvernerjev, pri čemer se v primeru, da število ni celo, to zaokroži navzgor na najbližje celo število, dodeli pa se jim osem glasovalnih pravic. Tretjo skupino sestavljajo preostali guvernerji in dodelijo se jim tri glasovalne pravice;
- v vsaki skupini imajo guvernerji glasovalne pravice enako dolgo;
- za izračun deležev v skupnem bruto domačem proizvodu po tržnih cenah se uporablja člen 29.2. Skupna agregatna bilanca stanja monetarnih finančnih institucij se izračuna v skladu s statističnim okvirom, ki se uporablja v Evropski skupnosti v času izračuna;
- če se skupni bruto domači proizvod po tržnih cenah prilagodi v skladu s členom 29.3 ali če se število guvernerjev poveča, se velikost in/ali sestava skupin prilagodi v skladu z zgornjimi načeli;
- Svet ECB, ki odloča z dvotretjinsko večino vseh svojih članov z glasovalno pravico ali brez nje, sprejme vse ukrepe, potrebne za izvajanje zgornjih načel, in lahko sklene, da se začetek sistema rotacije preloži do datuma, ko število guvernerjev preseže 18.

Pravica do glasovanja se uresničuje osebno. Z odstopanjem od tega pravila je lahko v poslovniku iz člena 12.3 določeno, da lahko člani Sveta ECB glasujejo po telekonferenci. Ta poslovnik tudi določa, da lahko član Sveta ECB, ki daljši čas ne more biti navzoč na sejah Sveta ECB, imenuje namestnika kot člana Sveta ECB.

Določbe prejšnjih odstavkov ne posegajo v glasovalne pravice vseh članov Sveta ECB z glasovalnimi pravicami ali brez njih na podlagi členov 10.3, 10.6 in 41.2.

Če s tem statutom ni določeno drugače, Svet ECB odloča z navadno večino članov, ki imajo glasovalno pravico. Pri neodločenem izidu glasovanja ima predsednik odločilni glas.

Svet ECB je sklepčen, če sta navzoči dve tretjini članov, ki imajo glasovalno pravico. Če Svet ECB ni sklepčen, lahko predsednik skliče izredno sejo, na kateri se odločitve sprejmejo ne glede na sklepčnost.

10.3. Za vse odločitve, ki se sprejemajo v skladu s členi 28, 29, 30, 32, 33 in 51, se glasovi v Svetu ECB ponderirajo v skladu z deležem nacionalnih centralnih bank v vpisanem kapitalu ECB. Vrednost ponderjev, ki jih imajo glasovi članov Izvršilnega odbora, je enaka nič. Odločitev, za katero je potrebna kvalificirana večina, je sprejeta, če glasovi, oddani v njeno podporo, zastopajo vsaj dve tretjini vpisanega kapitala ECB in vsaj polovico delničarjev. Guverner, ki ne more biti navzoč, lahko imenuje namestnika, da odda njegov ponderirani glas.

10.4. Seje so tajne. Svet ECB se lahko odloči, da rezultate svojih posvetovanj objavi.

10.5. Svet ECB se sestane vsaj desetkrat na leto.

10.6. Svet lahko v sestavi voditeljev držav ali vlad na priporočilo ECB ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo ali na priporočilo Komisije ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB soglasno spremeni člen 10.2. Svet priporoči takšne spremembe v sprejetje državam članicam. Te spremembe začnejo veljati, ko jih ratificirajo vse države članice v skladu s svojimi ustavnimi pravili.

Za priporočilo, ki ga pripravi ECB po tem odstavku, je potrebna soglasna odločitev Sveta ECB.

Člen 11

Izvršilni odbor

11.1. V skladu s členom 112(2)(a) te pogodbe sestavljajo Izvršilni odbor predsednik, podpredsednik in štirje drugi člani.

Člani opravljajo svoje naloge polni delovni čas. Člani ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne, razen če tega izjemoma ne odobri Svet ECB.

11.2. V skladu s členom 112(2)(b) te pogodbe vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo Sveta, ki se je predhodno posvetoval z Evropskim parlamentom in Svetom ECB, v medsebojnem soglasju imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju.

Mandat članov je 8 let in ne morejo biti ponovno imenovani.

Samo državljani držav članic so lahko člani Izvršilnega odbora.

11.3. Pogoji za zaposlitev članov Izvršilnega odbora, zlasti njihove plače, pokojnine in druge socialnovarstvene dajatve, so predmet pogodb z ECB in jih določi Svet ECB na predlog odbora, sestavljenega iz treh članov, ki jih imenuje Svet ECB, in treh članov, ki jih imenuje Svet. Člani Izvršilnega odbora nimajo pravice glasovati o zadevah iz tega odstavka.

11.4. Če član Izvršilnega odbora ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih dolžnosti ali če je zagrešil hujšo kršitev, ga lahko Sodišče na predlog Sveta ECB ali Izvršilnega odbora razreši.

11.5. Vsi osebno navzoči člani Izvršilnega odbora imajo pravico glasovati in imajo v ta namen en glas. Če ni določeno drugače, odloča Izvršilni odbor z navadno večino oddanih glasov. Pri neodločenem izidu glasovanja ima predsednik odločilni glas. Način glasovanja je določen v poslovniku iz člena 12.3.

11.6. Izvršilni odbor je odgovoren za tekoče poslovanje ECB.

11.7. Prosto mesto v Izvršilnem odboru se zapolni z imenovanjem novega člana v skladu s členom 11.2.

Člen 12

Obveznosti organov odločanja

12.1. Svet ECB sprejema smernice in odločitve, potrebne za izvajanje nalog, ki so zaupane ESCB v skladu s to pogodbo in tem statutom. Svet ECB oblikuje monetarno politiko Skupnosti in, če je primerno, sprejema odločitve glede bližnjih monetarnih ciljev, ključnih obrestnih mer in zagotavljanja rezerv v ESCB ter oblikuje potrebne smernice za njihovo izvajanje.

Izvršilni odbor izvaja monetarno politiko v skladu s smernicami in odločitvami, ki jih sprejme Svet ECB. Pri tem Izvršilni odbor daje potrebna navodila nacionalnim centralnim bankam. Poleg tega lahko Izvršilni odbor dobi nekatera prenesena pooblastila, kadar Svet ECB tako odloči.

Kolikor je možno in ustrezno ter brez poseganja v določbe tega člena naloži ECB nacionalnim centralnim bankam opravljanje poslov, ki so sestavni del nalog ESCB.

- 12.2. Izvršilni odbor je odgovoren za pripravo sej Sveta ECB.
- 12.3. Svet ECB sprejme poslovnik, ki določa notranjo organizacijo ECB in njene organe odločanja.
- 12.4. Svet ECB opravlja svetovalne funkcije iz člena 4.
- 12.5. Svet ECB sprejema odločitve iz člena 6.

Člen 13

Predsednik

- 13.1. Predsednik ali v njegovi odsotnosti podpredsednik predseduje Svetu ECB in Izvršilnemu odboru ECB.
- 13.2. Brez poseganja v določbe člena 39 predsednik ali oseba, ki jo imenuje predsednik, zastopa ECB navzven.

Člen 14

Nacionalne centralne banke

- 14.1. V skladu s členom 109 te pogodbe vsaka država članica najpozneje do datuma ustanovitve ESCB zagotovi, da je njena nacionalna zakonodaja, vključno s statutom nacionalne centralne banke, združljiva s to pogodbo in tem statutom.
- 14.2. V statutih nacionalnih centralnih bank se zlasti določi, da mandat guvernerja nacionalne centralne banke ni krajši od 5 let.

Guverner je lahko razrešen funkcije le, če ne izpolnjuje več pogojev, ki se zahtevajo za opravljanje njegovih dolžnosti, ali če je zagrešil hujšo kršitev. Zadevni guverner ali Svet ECB lahko takšno odločitev zaradi kršitve te pogodbe ali pravnega pravila o njeni uporabi predloži Sodišču. Tak postopek se mora sprožiti v dveh mesecih od objave odločitve ali njenega uradnega obvestila tožniku, če tega ni bilo, pa od dneva, ko je zanjo izvedel.

14.3. Nacionalne centralne banke so sestavni del ESCB in delujejo v skladu s smernicami in navodili ECB. Svet ECB stori vse potrebno za zagotovitev upoštevanja smernic in navodil ECB ter zahteva, da se mu dajo vse potrebne informacije.

14.4. Nacionalne centralne banke lahko opravljajo tudi funkcije, ki niso navedene v tem statutu, razen če Svet ECB z dvotretjinsko večino oddanih glasov ugotovi, da so te funkcije v nasprotju s cilji in nalogami ESCB. Te funkcije, ki jih nacionalne centralne banke izvajajo na lastno odgovornost in za svoj račun, ne veljajo za sestavni del funkcij ESCB.

Člen 15

Obveznosti poročanja

15.1. ECB pripravlja in objavlja poročila o dejavnostih ESCB najmanj četrtno.

15.2. Vsak teden se objavi konsolidirani računovodski izkaz ESCB.

15.3. V skladu s členom 113(3) te pogodbe ECB pošlje letno poročilo o dejavnostih ESCB ter o monetarni politiki preteklega in tekočega leta Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji, pa tudi Evropskemu svetu.

15.4. Poročila in izkazi iz tega člena so vsem zainteresiranim strankam na voljo brezplačno.

Člen 16

Bankovci

V skladu s členom 106(1) te pogodbe ima Svet ECB izključno pravico odobriti izdajanje bankovcev v Skupnosti. Bankovce lahko izdajajo ECB in nacionalne centralne banke. Samo bankovci, ki jih izdajajo ECB in nacionalne centralne banke, so zakonito plačilno sredstvo v Skupnosti.

ECB, kolikor je najbolj mogoče, upošteva obstoječe postopke glede izdajanja in oblikovanja bankovcev.

POGLAVJE IV

MONETARNE FUNKCIJE IN POSLOVANJE ESCB

Člen 17

Računi pri ECB in nacionalnih centralnih bankah

ECB in nacionalne centralne banke lahko za opravljanje svojega poslovanja odpirajo račune za kreditne institucije, osebe javnega prava in druge udeležence na trgu ter sprejemajo sredstva, tudi nematerializirane vrednostne papirje, kot zavarovanje.

Člen 18

Operacije odprtega trga in kreditni posli

18.1. Za doseganje ciljev ESCB in za izvajanje njegovih nalog lahko ECB in nacionalne centralne banke:

- posredujejo na finančnih trgih z dokončnimi nakupi in prodajami (promptno in terminsko) ali z začasnim nakupom in s posojanjem ali zadolževanjem na podlagi terjatev in tržnih instrumentov, izraženih v valutah Skupnosti ali drugih valutah, pa tudi plemenitih kovinah;
- sklepajo kreditne posle s kreditnimi institucijami in drugimi udeleženci na trgu na podlagi ustreznega zavarovanja posojil.

18.2. ECB določi splošna načela za operacije odprtega trga in kreditne posle, ki jih izvaja sama ali nacionalne centralne banke, ter načela glede objave pogojev, pod katerimi so pripravljene sklepati posle.

Člen 19

Obvezne rezerve

19.1. Z upoštevanjem člena 2 in skladno s cilji monetarne politike lahko ECB od kreditnih institucij s sedežem v državah članicah zahteva, da imajo obvezne rezerve na računih pri ECB in nacionalnih centralnih bankah. Pravila za izračun in določitev zahtevanih obveznih rezerv lahko opredeli Svet ECB. Ob kršitvah ima ECB pravico zaračunati kazenske obresti in sprejeti druge sankcije s primerljivim učinkom.

19.2. Za uporabo tega člena Svet v skladu s postopkom iz člena 42 določi osnovo za obvezne rezerve ter najvišja dopustna razmerja med temi rezervami in njihovimi osnovami, pa tudi ustrezne sankcije za kršitve.

Člen 20

Drugi instrumenti monetarnega nadzora

Svet ECB lahko z dvotretjinsko večino oddanih glasov odloči o uporabi drugih operativnih metod monetarnega nadzora, ki se mu zdijo primerne, z upoštevanjem člena 2.

Svet v skladu s postopkom iz člena 42 določi področje uporabe teh metod, če te nalagajo obveznosti tretjim osebam.

Člen 21

Poslovanje z osebami javnega prava

21.1. V skladu s členom 101 te pogodbe so prepovedane prekoračitve pozitivnega stanja na računu ali druge oblike kreditov pri ECB ali pri nacionalnih centralnih bankah v korist institucij ali organov Skupnosti, institucionalnih enot centralne, regionalne ali lokalne ravni države ter drugih oseb javnega prava ali v korist javnih podjetij držav članic, prav tako je prepovedano, da bi ECB ali nacionalne centralne banke neposredno od njih kupovale dolžniške instrumente.

21.2. ECB in nacionalne centralne banke lahko nastopajo kot fiskalni agenti za osebe iz člena 21.1.

21.3. Določbe tega člena se ne uporabljajo za kreditne institucije v javni lasti, ki jih nacionalne centralne banke in ECB pri zagotavljanju rezerv s strani centralnih bank obravnavajo enako kakor zasebne kreditne institucije.

Člen 22

Klirinški in plačilni sistemi

ECB in nacionalne centralne banke lahko ustvarijo možnosti in ECB lahko sprejme predpise za zagotovitev učinkovitih in zanesljivih klirinških in plačilnih sistemov znotraj Skupnosti in z drugimi državami.

Člen 23

Poslovanje s tujino

ECB in nacionalne centralne banke lahko:

- vzpostavljajo odnose s centralnimi bankami in finančnimi institucijami v drugih državah ter, kadar je primerno, z mednarodnimi organizacijami;
- kupujejo in prodajajo promptno in terminsko vse vrste deviznih sredstev in plemenitih kovin; izraz „devizna sredstva“ zajema vrednostne papirje in vsa druga sredstva v valuti katere koli države ali obračunski enoti ter v kateri koli obliki;
- imajo in upravljajo sredstva iz tega člena;
- opravljajo vse vrste bančnih poslov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, tudi najemanje in dajanje posojil.

Člen 24

Drugo poslovanje

Poleg poslov, ki izhajajo iz njihovih nalog, lahko ECB in nacionalne centralne banke sklepajo posle za svoje upravne namene ali za svoje zaposlene.

POGLAVJE V

BONITETNI NADZOR

Člen 25

Bonitetni nadzor

25.1. ECB lahko svetuje o področju uporabe in izvajanju zakonodaje Skupnosti, ki se nanaša na bonitetni nadzor kreditnih institucij ter na stabilnost finančnega sistema, Svetu, Komisiji in pristojnim organom držav članic, ti pa jo prav tako lahko zaprosijo za mnenje.

25.2. V skladu z odločitvijo Sveta iz člena 105(6) te pogodbe lahko ECB izvaja posebne naloge v zvezi z bonitetnim nadzorom kreditnih in drugih finančnih institucij razen zavarovalnic.

POGLAVJE VI

FINANČNE DOLOČBE ESCB

Člen 26

Finančna poročila

26.1. Poslovno leto se za ECB in za nacionalne centralne banke začne prvega dne januarja in konča zadnji dan decembra.

26.2. Zaključni račun ECB pripravi Izvršilni odbor v skladu z načeli, ki jih določi Svet ECB. Potem ko ga odobri Svet ECB, se objavi.

26.3. Izvršilni odbor za potrebe analiz in upravljanja pripravi konsolidirano bilanco stanja ESCB, ki zajema sredstva in obveznosti nacionalnih centralnih bank iz pristojnosti ESCB.

26.4. Za uporabo tega člena sprejme Svet ECB potrebna pravila za standardiziranje računovodstva in poročanja o poslovanju nacionalnih centralnih bank.

Člen 27

Revizija

27.1. Revizijo računovodskih izkazov ECB in nacionalnih centralnih bank opravljajo neodvisni zunanji revizorji, ki jih priporoči Svet ECB in potrdi Svet. Revizorji so pooblašeni za pregled vseh poslovnih knjig in računov ECB in nacionalnih centralnih bank ter za pridobivanje celovitih informacij o njihovem poslovanju.

27.2. Določbe člena 248 te pogodbe se uporabljajo samo za preverjanje učinkovitosti upravljanja ECB.

Člen 28

Kapital ECB

28.1. Kapital ECB, ki postane operativen ob njeni ustanovitvi, znaša 5 milijard ekujev. Kapital se lahko poveča z zneski, ki jih Svet ECB določi s kvalificirano večino iz člena 10.3 v mejah in pod pogoji, določenimi v Svetu skladno s postopkom iz člena 42.

28.2. Nacionalne centralne banke so edini vpisniki in lastniki kapitala ECB. Vpisovanje kapitala se izvede po ključu, določenem v skladu s členom 29.

28.3. Svet ECB s kvalificirano večino iz člena 10.3 določi, koliko kapitala in v kakšni obliki se vplača..

28.4. Deležev nacionalnih centralnih bank v vpisanem kapitalu ECB ob upoštevanju člena 28.5 ni mogoče prenesti, zastaviti ali zaseči.

28.5. Če se ključ iz člena 29 spremeni, nacionalne centralne banke izvedejo medsebojni prenos kapitalskih deležev v obsegu, ki zagotavlja, da je razdelitev kapitalskih deležev skladna s spremenjenim ključem. Svet ECB določi pogoje za te prenose.

Člen 29

Ključ za vpis kapitala

29.1. Po ustanovitvi ESCB in ECB v skladu s postopkom iz člena 123(1) te pogodbe se določi ključ za vpis kapitala ECB. Za vsako od nacionalnih centralnih bank se po tem ključu določi ponder, ki je enak vsoti:

- 50 % deleža države članice v prebivalstvu Skupnosti v predzadnjem letu pred ustanovitvijo ESCB;
- 50 % deleža države članice v bruto domačem proizvodu po tržnih cenah Skupnosti iz zadnjih petih let pred predzadnjim letom pred ustanovitvijo ESCB;

odstotek se zaokroži navzgor na najbližji mnogokratnik 0,05 odstotne točke.

29.2. Statistične podatke za uporabo tega člena da na razpolago Komisija v skladu s pravili, ki jih sprejme Svet po postopku iz člena 42.

29.3. Ponderji, določeni za nacionalne centralne banke, se po ustanovitvi ESCB usklajujejo vsakih pet let po analogiji z določbami člena 29.1. Spremenjeni ključ se uporablja od prvega dne naslednjega leta.

29.4. Svet ECB sprejme vse druge ukrepe, ki so potrebni za uporabo tega člena.

Člen 30

Prenos deviznih rezerv na ECB

30.1. Brez poseganja v določbe člena 28 nacionalne centralne banke oskrbijo ECB z deviznimi rezervami do zneska v protivrednosti 50 milijard ekujev, kar ne vključuje valut držav članic, ekujev, rezervnih pozicij pri MDS in posebnih pravic črpanja. Svet ECB določi delež, ki se prenese na ECB po njeni ustanovitvi, in zneske, ki se prenesejo pozneje. ECB je polno upravičena imeti in upravljati devizne rezerve, ki so nanjo prenesene, ter jih uporabljati za namene, določene s tem statutom.

30.2. Prispevek posamezne nacionalne centralne banke se določi sorazmerno z njenim deležem v vpisanem kapitalu ECB.

30.3. ECB prizna vsaki nacionalni centralni banki terjatev v višini njenega prispevka. Svet ECB določi denominacijo in obrestovanje teh terjatev.

30.4. V skladu s členom 30.2 lahko ECB zahteva dodatne devizne rezerve nad mejo, določeno v členu 30.1, v mejah in pod pogoji, ki jih določi Svet v skladu s postopkom iz člena 42.

30.5. ECB lahko ima in upravlja rezervne pozicije pri MDS in posebne pravice črpanja ter omogoča združevanje teh sredstev.

30.6. Svet ECB sprejme vse druge ukrepe, ki so potrebni za uporabo tega člena.

Člen 31

Devizne rezerve nacionalnih centralnih bank

31.1. Nacionalne centralne banke lahko opravljajo posle pri izpolnjevanju svojih obveznosti do mednarodnih organizacij v skladu s členom 23.

31.2. Za vse drugo poslovanje z deviznimi rezervami, ki ostanejo v nacionalnih centralnih bankah po prenosih iz člena 30, in za transakcije, ki jih opravijo države članice z operativnimi deviznimi sredstvi, je nad mejo, ki se določi v okviru člena 31.3, potrebna odobritev ECB, da se zagotovi skladnost s politiko deviznega tečaja in monetarno politiko Skupnosti.

31.3. Svet ECB izda smernice za olajšanje tega poslovanja.

Člen 32

Razporeditev denarnih prihodkov nacionalnih centralnih bank

32.1. Prihodki, ki jih ustvarjajo nacionalne centralne banke pri izvajanju nalog monetarne politike ESCB (v nadaljnjem besedilu „denarni prihodki“), se na koncu vsakega poslovnega leta razporedijo v skladu z določbami tega člena.

32.2. Ob upoštevanju člena 32.3 je višina denarnih prihodkov vsake nacionalne centralne banke enaka njenemu letnemu prihodku, ustvarjenemu iz sredstev, ki jih ima nasproti bankovcem v obtoku in depozitom kreditnih institucij. Ta sredstva nacionalne centralne banke namensko razporedijo v skladu s smernicami, ki jih pripravi Svet ECB.

32.3. Če Svet ECB po začetku tretje faze presodi, da struktura bilanc stanja nacionalnih centralnih bank ne dovoljuje uporabe člena 32.2, lahko Svet ECB z odstopanjem od člena 32.2 s kvalificirano večino sklene, da se za obdobje največ petih let denarni prihodki izračunavajo po drugačni metodi.

32.4. Znesek denarnih prihodkov nacionalne centralne banke se zmanjša za znesek obresti, ki jih ta nacionalna centralna banka plača za depozite, prejete od kreditnih institucij v skladu s členom 19.

Svet ECB lahko sklene, da imajo nacionalne centralne banke pravico do odškodnine za stroške, nastale z izdajanjem bankovcev, ali v izjemnih okoliščinah do odškodnine za posebne izgube, nastale pri poslih monetarne politike, ki jih opravljajo za ESCB. Plačilo odškodnine se izvede v obliki, ki je po presoji Sveta ECB primerna; te zneske je mogoče pobotati z denarnimi prihodki nacionalnih centralnih bank.

32.5. Vsota denarnih prihodkov nacionalnih centralnih bank se porazdeli nacionalnim centralnim bankam sorazmerno z njihovimi vplačanimi deleži v kapitalu ECB, ob upoštevanju kakršne koli odločitve, ki jo sprejme Svet ECB v skladu s členom 33.2.

32.6. Obračun in poravnavo zneskov, ki so posledica razporeditve denarnih prihodkov, izvede ECB v skladu s smernicami Sveta ECB.

32.7. Svet ECB sprejme vse druge ukrepe, ki so potrebni za uporabo tega člena.

Člen 33

Razporeditev čistega dobička in izgube ECB

33.1. Čisti dobiček ECB se prenese po naslednjem zaporedju:

- (a) znesek, ki ga določi Svet ECB in ki ne sme presegati 20 % čistega dobička, se prenese v splošni rezervni sklad največ do višine, ki je enaka 100 % kapitala;
- (b) preostali čisti dobiček se razdeli med delničarje ECB sorazmerno z njihovimi vplačanimi deleži.

33.2. Če ima ECB izgubo, se primanjkljaj pokrije iz splošnega rezervnega sklada ECB in po potrebi na podlagi odločitve Sveta ECB iz denarnih prihodkov v določenem poslovnem letu sorazmerno z višino in do višine zneskov, porazdeljenih nacionalnim centralnim bankam v skladu s členom 32.5.

POGLAVJE VII

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 34

Pravni akti

34.1. V skladu s členom 110 te pogodbe ECB:

- sprejema uredbe, kolikor so potrebne za izvajanje nalog, ki so opredeljene v prvi alineji člena 3.1, v členih 19.1, 22 ali 25.2 Statuta ESCB in v primerih, določenih v aktih Sveta iz člena 42;
- sprejema odločbe, ki so potrebne za izvajanje nalog, zaupanih ESCB v skladu s to pogodbo in tem statutom;
- pripravlja priporočila in daje mnenja.

34.2. Uredba se splošno uporablja. Zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Priporočila in mnenja niso zavezujoča.

Odločba je v celoti zavezujoča za vse, na katere je naslovljena.

Členi 253, 254 in 256 te pogodbe se uporabljajo za uredbe in odločbe, ki jih sprejme ECB.

ECB lahko sklene, da svoje odločbe, priporočila in mnenja objavi.

34.3. V mejah in pod pogoji, ki jih Svet sprejme po postopku iz člena 42, ima ECB pravico naložiti globe ali periodične denarne kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz njenih uredb in odločb.

Člen 35

Sodni nadzor in z njim povezane zadeve

35.1. Sodišče preverja ali razlaga dejanja ali opustitve dejanj ECB v primerih in pod pogoji, določenimi s to pogodbo. ECB lahko sproži postopek v primerih in pod pogoji, določenimi s to pogodbo.

35.2. Spore med ECB na eni strani in njenimi upniki, dolžniki ali drugimi osebami na drugi rešujejo pristojna državna sodišča, razen kadar je bila pristojnost prenesena na Sodišče.

35.3. Za ECB velja ureditev odgovornosti iz člena 288 te pogodbe. Odgovornost nacionalnih centralnih bank je določena z nacionalnimi zakonodajami.

35.4. Sodišče je pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v vseh pogodbah, ki jih sklene ECB ali ki so sklenjene v njegovem imenu, ne glede na to, ali ureja te pogodbe javno ali zasebno pravo.

35.5. Sklep ECB o vložitvi tožbe pri Sodišču sprejme Svet ECB.

35.6. Sodišče je pristojno za reševanje sporov glede izpolnjevanja obveznosti, ki jih nacionalnim centralnim bankam nalaga ta statut. Če ECB meni, da nacionalna centralna banka ni izpolnila obveznosti po tem statutu, poda o zadevi obrazloženo mnenje, potem ko je tej nacionalni centralni banki omogočila, da predloži svoje pripombe. Če zadevna nacionalna centralna banka ne upošteva mnenja v roku, ki ga določi ECB, lahko ECB predloži zadevo Sodišču.

Člen 36

Zaposleni

36.1. Svet ECB na predlog Izvršilnega odbora določi pogoje za zaposlitev v ECB.

36.2. Sodišče je pristojno za reševanje vseh sporov med ECB in njegovimi uslužbenci v mejah in pod pogoji, ki so določeni v pogojih za zaposlitev.

Člen 37

Sedež

Odločitev o tem, kje bo sedež ECB, do konca leta 1992 v medsebojnem soglasju sprejmejo vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad.

Člen 38

Poslovna skrivnost

38.1. Člani upravljavskih organov in zaposleni ECB in nacionalnih centralnih bank tudi po izteku mandata ne smejo razkriti informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti.

38.2. Za osebe z dostopom do podatkov, ki so predmet predpisov Skupnosti o obveznosti varovanja skrivnosti, se uporabljajo ti predpisi.

Člen 39

Podpisniki

V razmerjih do tretjih oseb zavezuje ECB vsako dejanje predsednika ali dveh članov Izvršilnega odbora ali podpis dveh zaposlenih ECB, ki ju predsednik ustrezno pooblasti za podpisovanje v imenu ECB.

Člen 40

Privilegiji in imunitete

ECB uživa na ozemlju držav članic privilegije in imunitete, ki so potrebni za izvajanje njenih nalog, pod pogoji, določenimi s Protokolom o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti.

POGLAVJE VIII

SPREMEMBA STATUTA IN DOPOLNILNA ZAKONODAJA

Člen 41

Poenostavljeni postopek spreminjanja

41.1. V skladu s členom 107(5) te pogodbe lahko člene 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) in 36 tega statuta spremeni Svet s kvalificirano večino na priporočilo ECB in po posvetovanju s Komisijo ali soglasno na predlog Komisije in po posvetovanju z ECB. V obeh primerih je potrebna privolitev Evropskega parlamenta.

41.2. Za priporočilo, ki ga pripravi ECB po tem členu, je potrebna soglasna odločitev Sveta ECB.

Člen 42

Dopolnilna zakonodaja

V skladu s členom 107(6) te pogodbe Svet takoj po določitvi datuma za začetek tretje faze na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in ECB ali na priporočilo ECB in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Komisijo s kvalificirano večino sprejme določbe, navedene v členih 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 in 34.3 tega statuta.

POGLAVJE IX

PREHODNE IN DRUGE DOLOČBE ZA ESCB

Člen 43

Splošne določbe

43.1. Odstopanje, predvideno v členu 122(1) te pogodbe, povzroči, da se zadevni državi članici ne dodeljujejo pravice ali nalagajo obveznosti z naslednjimi členi tega statuta: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 in 52.

43.2. Centralne banke držav članic, za katere velja odstopanje iz člena 122(1) te pogodbe, ohranijo pristojnosti na področju monetarne politike po nacionalnem pravu.

43.3. Skladno s členom 122(4) te pogodbe izraz „države članice“ pomeni „države članice brez odstopanja“ v naslednjih členih tega statuta: 3, 11.2, 19, 34.2 in 50.

43.4. Izraz „nacionalne centralne banke“ pomeni „centralne banke držav članic brez odstopanja“ v naslednjih členih statuta: 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 in 52.

43.5. Izraz „delničarji“ pomeni „centralne banke držav članic brez odstopanja“ v členih 10.3 in 33.1.

43.6. Izraz „vpisani kapital ECB“ pomeni „kapital ECB, ki so ga vpisale centralne banke držav članic brez odstopanja“ v členih 10.3 in 30.2.

Člen 44

Prehodne naloge ECB

ECB prevzame tiste naloge EMI, ki jih je zaradi odstopanj ene ali več držav članic treba še izvajati v tretji fazi.

ECB svetuje pri pripravah za odpravo odstopanj iz člena 122 te pogodbe.

Člen 45

Razširjeni svet ECB

45.1. Brez poseganja v določbe člena 107(3) te pogodbe se kot tretji organ odločanja ECB ustanovi Razširjeni svet.

45.2. Člani Razširjenega sveta so predsednik in podpredsednik ECB ter guvernerji nacionalnih centralnih bank. Drugi člani Izvršilnega odbora lahko sodelujejo na sestankih Razširjenega sveta, vendar nimajo pravice glasovanja.

45.3. Odgovornosti Razširjenega sveta so v celoti našteje v členu 47 tega statuta.

Člen 46

Poslovník Razširjenega sveta

- 46.1. Razširjenemu svetu ECB predseduje predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik.
- 46.2. Predsednik Sveta in en član Komisije lahko sodelujeta na sestankih Razširjenega sveta, vendar nimata pravice glasovanja.
- 46.3. Predsednik pripravlja sestanke Razširjenega sveta.
- 46.4. Razširjeni svet z odstopanjem od člena 12.3 sprejme svoj poslovnik.
- 46.5. Sekretariat Razširjenega sveta zagotovi ECB.

Člen 47

Odgovornosti Razširjenega sveta

- 47.1. Razširjeni svet:
- izvaja naloge iz člena 44;
 - sodeluje pri svetovalnih nalogah iz členov 4 in 25.1.
- 47.2. Razširjeni svet sodeluje pri:
- zbiranju statističnih podatkov iz člena 5;
 - poročanju ECB iz člena 15;
 - oblikovanju potrebnih pravil za uporabo člena 26, navedenih v členu 26.4;
 - sprejemanju vseh drugih potrebnih ukrepov za uporabo člena 29, navedenih v členu 29.4;
 - določanju pogojev za zaposlitev v ECB iz člena 36.

47.3. Razširjeni svet sodeluje pri pripravah, ki so potrebne za nepreklicno določitev deviznih tečajev valut držav članic z odstopanjem glede na valute ali skupno valuto držav članic brez odstopanja iz člena 123(5) te pogodbe.

47.4. Predsednik ECB obvešča Razširjeni svet o sklepih Sveta ECB.

Člen 48

Prehodne določbe za kapital ECB

V skladu s členom 29.1 se za vsako nacionalno centralno banko določi ponder v ključu za vpis kapitala ECB. Z odstopanjem od člena 28.3 centralne banke držav članic z odstopanjem ne vplačajo svojega vpisanega kapitala, razen če Razširjeni svet z večino, ki predstavlja vsaj dve tretjini vpisanega kapitala ECB in vsaj polovico delničarjev, ne odloči, da mora biti vplačan minimalni odstotek kot prispevek za stroške poslovanja ECB.

Člen 49

Odloženo plačilo kapitala, rezerv in rezervacij ECB

49.1. Centralna banka države članice, katere odstopanje je bilo odpravljeno, vplača svoj vpisani delež kapitala ECB v enaki višini kakor države članice brez odstopanja in prenese na ECB devizne rezerve v skladu s členom 30.1. Znesek za prenos se določi tako, da se pomnoži vrednost v ekujih po veljavnih deviznih tečajih tistih deviznih rezerv, ki so že bile prenesene na ECB v skladu s členom 30.1, z razmerjem med številom delnic, ki jih je vpisala zadevna nacionalna centralna banka, in številom delnic, ki so jih že vplačale druge nacionalne centralne banke.

49.2. Poleg vplačila iz člena 49.1 zadevna centralna banka prispeva k rezervam ECB, k rezervacijam, ki so enakovredne rezervam, in k znesku, ki ga je še treba vključiti v rezerve in rezervacije glede na saldo bilance uspeha na dan 31. decembra v letu pred odpravo odstopanja. Znesek prispevka se določi tako, da se pomnoži višino rezerv, kakršne so opredeljene zgoraj in navedene v potrjeni bilanci stanja ECB, z razmerjem med številom delnic, ki jih je vpisala zadevna nacionalna centralna banka, in številom delnic, ki so jih že vplačale druge centralne banke.

49.3 ⁽¹⁾. Ko ena ali več držav postane država članica in njihove centralne banke postanejo del ESCB, se vpisani kapital ECB ter najvišja možna meja zneska deviznih rezerv, ki se lahko prenese na ECB, avtomatično povečata. Povečanje se določi z množenjem takrat veljavnih ustreznih zneskov z razmerjem - znotraj razširjenega ključa za vpis kapitala - med ponderjem vstopajočih nacionalnih centralnih bank in ponderjem nacionalnih centralnih bank, ki so že članice ESCB. Ponder vsake nacionalne centralne banke v ključu za vpis kapitala se izračuna po analogiji s členom 29.1 ter v skladu s členom 29.2. Referenčna obdobja, ki se uporabijo za statistične podatke, so enaka tistim, ki so se uporabila za zadnjo petletno uskladitev ponderjev po členu 29.3.

Člen 50

Prvo imenovanje članov Izvršilnega odbora

Ob ustanovitvi Izvršilnega odbora ECB vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad v medsebojnem soglasju na priporočilo Sveta in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom EMI imenujejo predsednika, podpredsednika in druge člane Izvršilnega odbora. Predsednik Izvršilnega odbora je imenovan za 8 let. Z odstopanjem od člena 11.2 je podpredsednik imenovan za 4 leta, preostali člani Izvršilnega odbora pa za mandat, ki traja od 5 do 8 let. Ne morejo biti ponovno imenovani. Število članov Izvršilnega odbora je lahko manjše od predvidenega v členu 11.1, nikakor pa ne manjše od štiri.

Člen 51

Odstopanje od člena 32

51.1. Če po začetku tretje faze Svet ECB odloči, da uporaba člena 32 bistveno spremeni relativni dohodkovni položaj nacionalnih centralnih bank, se znesek prihodka, ki se jim porazdeli v skladu s členom 32, zmanjša za enoten odstotek, ki v prvem poslovnem letu po začetku tretje faze ne sme presežati 60 % in se za vsako nadaljnje poslovno leto zmanjša za najmanj 12 odstotnih točk.

51.2. Člen 51.1 se uporablja največ pet poslovnih let po začetku tretje faze.

⁽¹⁾ Odstavek dodan z Aktom o pristopu iz leta 2003.

Člen 52**Menjava bankovcev v valutah Skupnosti**

Po nepreklicni določitvi deviznih tečajev Svet ECB stori vse potrebno, da bi nacionalne centralne banke menjale bankovce v valutah z nepreklicno določenimi deviznimi tečaji po njihovi nominalni vrednosti.

Člen 53**Uporaba prehodnih določb**

Členi 43 do 48 se uporabljajo, če in dokler obstajajo države članice z odstopanjem.

Protokol (št. 19)
o Statutu Evropskega monetarnega inštituta (1992)

VISOKE POGODBENICE

Z ŽELJO oblikovati Statut Evropskega monetarnega inštituta

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Člen 1

Ustanovitev in ime

1.1. V skladu s členom 117 te pogodbe se ustanovi Evropski monetarni inštitut (EMI); opravlja naloge in izvaja dejavnosti v skladu z določbami te pogodbe in tega statuta.

1.2. Člani EMI so centralne banke držav članic („nacionalne centralne banke“). V tem statutu Institut monétaire luxembourgeois pomeni centralno banko Luksemburga.

1.3. V skladu s členom 117 te pogodbe se razpustita odbor guvernerjev in Evropski sklad za monetarno sodelovanje (ESMS). Vsa sredstva in terjatve ESMS se samodejno prenesejo na EMI.

Člen 2

Cilji

EMI prispeva k uresničevanju nujnih pogojev za prehod v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije, zlasti:

- s krepitvijo usklajevanja monetarnih politik za zagotovitev stabilnosti cen;
- z izvedbo priprav, potrebnih za vzpostavitev Evropskega sistema centralnih bank (ESCB), za vodenje enotne monetarne politike in za oblikovanje enotne valute v tretji fazi;
- z nadzorovanjem razvoja ekuja.

Člen 3

Splošna načela

- 3.1. EMI opravlja naloge in funkcije po tej pogodbi in statutu brez poseganja v odgovornost oblasti, pristojnih za vodenje monetarne politike v posameznih državah članicah.
- 3.2. EMI deluje v skladu s cilji in načeli iz člena 2 statuta ESCB.

Člen 4

Prednostne naloge

- 4.1. V skladu s členom 117(2) te pogodbe EMI:
- krepi sodelovanje med nacionalnimi centralnimi bankami;
 - krepi usklajevanje monetarnih politik držav članic zaradi zagotavljanja stabilnosti cen;
 - spremlja delovanje Evropskega monetarnega sistema (EMS);
 - opravlja posvetovanja glede vprašanj, za katera so pristojne nacionalne centralne banke in ki vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov;
 - prevzame naloge ESMS; zlasti opravlja naloge, navedene v členih 6.1, 6.2 in 6.3;
 - olajšuje uporabo ekuja in nadzira njegov razvoj, skupaj z nemotenim delovanjem klirinškega sistema ekuja.

EMI tudi:

- opravlja redna posvetovanja o usmeritvah monetarnih politik in uporabi instrumentov monetarne politike;
- daje mnenja, za katera v kontekstu skupnega okvira za predhodno usklajevanje praviloma zaprosijo nacionalne monetarne oblasti, preden se odločijo o usmeritvi monetarne politike.

4.2. Najpozneje do 31. decembra 1996 EMI določi regulativni, organizacijski in logistični okvir, ki ga ESCB potrebuje za izvajanje svojih nalog v tretji fazi, v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco. Svet EMI predloži ta okvir v odločanje ECB na datum njene ustanovitve.

V skladu s členom 117(3) te pogodbe EMI zlasti:

- pripravlja instrumente in postopke, ki so potrebni za izvajanje enotne monetarne politike v tretji fazi;
- kadar je to potrebno, pospešuje usklajevanje pravil in običajnih postopkov glede zbiranja, urejanja in razpošiljanja statističnih podatkov s področij v njegovi pristojnosti;
- pripravlja pravila poslovanja nacionalnih centralnih bank v okviru ESCB;
- pospešuje učinkovitost čezmejnih plačil;
- nadzoruje tehnično pripravo bankovcev ekuja.

Člen 5

Svetovalne funkcije

5.1. V skladu s členom 117(4) te pogodbe lahko Svet EMI oblikuje mnenja ali priporočila glede splošne usmeritve monetarne politike in politike deviznega tečaja, pa tudi s tem povezanih ukrepov, uvedenih v posamezni državi članici. EMI lahko vladam in Svetu predloži mnenja ali priporočila glede politik, ki bi lahko vplivale na notranje ali zunanje monetarno stanje v Skupnosti in zlasti na delovanje EMS.

5.2. Svet EMI lahko tudi daje priporočila monetarnim oblastem držav članic glede vodenja njihove monetarne politike.

5.3. V skladu s členom 117(6) te pogodbe se Svet posvetuje z EMI o vseh predlaganih aktih Skupnosti, ki so v njegovi pristojnosti.

V mejah in pod pogoji, ki jih določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom in EMI, se organi držav članic posvetujejo z EMI glede vseh osnutkov pravnih predpisov, ki so v njegovi pristojnosti, zlasti glede člena 4.2.

5.4. V skladu s členom 117(5) te pogodbe se lahko EMI odloči, da svoja mnenja in priporočila objavi.

Člen 6

Operativne in tehnične naloge

6.1. EMI:

- zagotovi večstranskost pozicij, ki so posledica posegov nacionalnih centralnih bank v valutah Skupnosti, in večstranskost poravnav znotraj Skupnosti;
- upravlja zelo kratkoročni mehanizem financiranja, predviden v Sporazumu z dne 13. marca 1979 med centralnimi bankami držav članic Evropske gospodarske skupnosti, ki določa operativne postopke za evropski monetarni sistem (v nadaljnjem besedilu „Sporazum EMS“), in kratkoročni mehanizem denarne podpore, predviden v Sporazumu med centralnimi bankami držav članic Evropske gospodarske skupnosti z dne 9. februarja 1970 s spremembami;
- opravlja naloge iz člena 11 Uredbe Sveta (EGS) št. 1969/88 z dne 24. junija 1988 o ustanovitvi enotnega aranžmaja za zagotavljanje srednjeročne finančne pomoči za plačilne bilance držav članic.

6.2. EMI lahko sprejema denarne rezerve od nacionalnih centralnih bank in za ta sredstva izdaja ekuje za izvajanje Sporazuma EMS. Te ekuje lahko EMI in nacionalne centralne banke uporabijo kot sredstvo poravnave in za transakcije med njimi in EMI. EMI sprejme potrebne upravne ukrepe za izvajanje tega odstavka.

6.3. EMI lahko podeli monetarnim oblastem tretjih držav in mednarodnim monetarnim institucijam status „drugih imetnikov“ ekujev ter jim določi pogoje za pridobitev, razpolaganje ali uporabo ekujev.

6.4. EMI je na zahtevo nacionalnih centralnih bank kot njihov agent upravičen imeti in upravljati devizne rezerve. Dobiček in izgube iz teh rezerv se knjižijo v dobro ali breme nacionalne centralne banke, ki je deponirala te rezerve. EMI opravlja to funkcijo na podlagi dvostranskih pogodb v skladu s pravili, določenimi v odločitvi EMI. Ta pravila zagotavljajo, da poslovanje s temi rezervami ne ovira monetarne politike in politike deviznega tečaja pristojne monetarne oblasti države članice ter da je skladno s cilji EMI in pravilnim delovanjem mehanizma deviznega tečaja EMS.

Člen 7

Druge naloge

7.1. EMI enkrat na leto naslovi na Svet poročilo o stanju priprav za tretjo fazo. Ta poročila vključujejo oceno napredka pri doseganju konvergence v Skupnosti, zlasti glede prilagajanja instrumentov monetarne politike in priprave potrebnih postopkov za izvajanje enotne monetarne politike v tretji fazi, pa tudi glede normativnih zahtev, ki jih morajo nacionalne centralne banke izpolnjevati, da postanejo sestavni del ESCB.

7.2. V skladu z odločitvami Sveta iz člena 117(7) te pogodbe lahko EMI opravlja tudi druge naloge za pripravo tretje faze.

Člen 8

Neodvisnost

Člani Sveta EMI, ki so predstavniki svojih institucij, pri opravljanju svojih nalog delujejo na lastno odgovornost. Pri izvajanju pooblastil ter opravljanju nalog in dolžnosti po tej pogodbi in statutu Svet EMI ne sme zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil od institucij ali organov Skupnosti ali vlad držav članic. Institucije in organi Skupnosti ter vlade držav članic se obvezujejo, da bodo to načelo spoštovali in da ne bodo poskušali vplivati na Svet EMI pri opravljanju njegovih nalog.

Člen 9

Upravljanje

9.1. Svet EMI v skladu s členom 117(1) te pogodbe vodi in upravlja EMI.

9.2. Svet EMI sestavljajo predsednik in guvernerji nacionalnih centralnih bank, od katerih je eden podpredsednik. Če guverner ne more prisostvovati seji, lahko imenuje drugega predstavnika svoje institucije.

9.3. Predsednika v medsebojnem soglasju imenujejo vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad na priporočilo odbora guvernerjev oziroma Sveta EMI ter po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom. Predsednik je izbran med osebami, ki imajo ugled in poklicne izkušnje na monetarnem ali bančnem področju. Predsednik EMI je lahko le državlján države članice. Svet EMI imenuje podpredsednika. Predsednik in podpredsednik sta imenovana za obdobje treh let.

9.4. Predsednik opravlja svoje naloge polni delovni čas. Ne sme opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, bodisi pridobitne ali nepridobitne, razen če tega izjemoma ne odobri Svet EMI.

9.5. Predsednik:

- pripravlja in vodi seje Sveta EMI;
- brez poseganja v določbe člena 22 predstavlja stališča EMI navzven;
- je odgovoren za tekoče vodenje EMI.

V odsotnosti predsednika njegove dolžnosti opravlja podpredsednik.

9.6. Pogoji za zaposlitev predsednika, zlasti njegova plača, pokojnina in druge socialnovarstvene dajatve, so predmet pogodbe z EMI in jih določi Svet EMI na predlog odbora, v katerem so trije člani, ki jih imenuje odbor guvernerjev oziroma Svet EMI, in trije člani, ki jih imenuje Svet. Predsednik nima pravice do glasovanja o zadevah iz tega odstavka.

9.7. Če predsednik ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih dolžnosti ali če je zagrešil hujšo kršitev, ga lahko na predlog Sveta EMI razreši Sodišče.

9.8. Svet EMI sprejme poslovnik EMI.

Člen 10

Seje Sveta EMI in postopki glasovanja

- 10.1. Svet EMI se sestane vsaj desetkrat na leto. Seje Sveta so tajne. Svet EMI lahko soglasno odloči, da rezultate svojih posvetovanj objavi.
- 10.2. Vsak član Sveta EMI ali njegov namestnik ima en glas.
- 10.3. Če s tem statutom ni določeno drugače, Svet EMI odloča z navadno večino svojih članov.
- 10.4. Za odločitve, sprejete v zvezi s členi 4.2, 5.4, 6.2 in 6.3, je potrebno soglasje članov Sveta EMI.

Za sprejetje mnenj in priporočil iz členov 5.1 in 5.2, za sprejetje odločitev iz členov 6.4, 16 in 23.6 ter za sprejetje smernic iz člena 15.3 je potrebna kvalificirana večina dveh tretjin članov Sveta EMI.

Člen 11

Medinstitucionalno sodelovanje in obveznost poročanja

- 11.1. Predsednik Sveta in en član Komisije se lahko udeležujeta sej Sveta EMI, vendar nimata pravice glasovanja.
- 11.2. Predsednik EMI je vabljen, da se udeleži sej Sveta, kadar ta obravnava zadeve, ki se nanašajo na cilje in naloge EMI.
- 11.3. Na datum, ki se določi v poslovniku, EMI pripravi letno poročilo o svojih dejavnostih ter o monetarnem in finančnem stanju v Skupnosti. Letno poročilo se skupaj z zaključnim računom EMI naslovi na Evropski parlament, Svet in Komisijo ter na Evropski svet.

Predsednika EMI lahko na zahtevo Evropskega parlamenta ali na njegovo lastno pobudo zaslišijo pristojni odbori Evropskega parlamenta.

- 11.4. Poročila, ki jih objavlja EMI, so zainteresiranim strankam na voljo brezplačno.

Člen 12

Določitev valute

Posli EMI so izraženi v ekujih.

Člen 13

Sedež

Odločitev o tem, kje bo sedež EMI, do konca leta 1992 v medsebojnem soglasju sprejmejo vlade držav članic na ravni voditeljev držav ali vlad.

Člen 14

Pravna sposobnost

EMI, ki ima v skladu s členom 117(1) te pogodbe pravno osebnost, ima v vsaki državi članici kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku.

Člen 15

Pravni akti

15.1. Pri opravljanju svojih nalog in pod pogoji, določenimi s tem statutom, EMI:

- daje mnenja;
- daje priporočila;
- sprejema smernice in odločbe, naslovljene na nacionalne centralne banke.

15.2. Mnenja in priporočila EMI niso zavezujoča.

15.3. Svet EMI lahko sprejme smernice glede načinov za vzpostavljanje potrebnih pogojev, da ESCB lahko izvaja svoje naloge v tretji fazi. Smernice EMI niso zavezujoče; predložijo se v odločanje ECB.

15.4. Brez poseganja v določbe člena 3.1 je odločba EMI v celoti zavezujoča za tiste, na katere je naslovljena. Za te odločbe se uporabljata člena 253 in 254 te pogodbe.

Člen 16

Finančna sredstva

16.1. EMI ima lastna sredstva. Obseg teh sredstev določi Svet EMI, zato da zagotovi zadostne prihodke za kritje odhodkov za poslovanje pri izvajanju nalog in funkcij EMI.

16.2. Sredstva EMI, določena v skladu s členom 16.1, se zagotovijo iz prispevkov nacionalnih centralnih bank po ključu iz člena 29.1 statuta ESCB in se vplačajo ob ustanovitvi EMI. Za ta namen statistične podatke, potrebne za določitev ključa, zagotovi Komisija v skladu s predpisi, ki jih sprejme Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom, odborom guvernerjev in odborom iz člena 114 te pogodbe.

16.3. Svet EMI določi obliko vplačila teh prispevkov.

Člen 17

Zaključni račun in revizija

17.1. Poslovno leto EMI se začne prvega dne januarja in konča zadnji dan decembra.

17.2. Svet EMI pred začetkom vsakega poslovnega leta sprejme letni proračun.

17.3. Zaključni račun se pripravi v skladu z načeli, ki jih določi Svet EMI. Potem ko ga odobri Svet EMI, se objavi.

17.4. Revizijo zaključnega računa opravljajo neodvisni zunanji revizorji, ki jih potrdi Svet EMI. Revizorji so pooblašteni za pregled vseh poslovnih knjig in računov EMI ter za pridobivanje celovitih informacij o njegovih transakcijah.

Določbe člena 248 te pogodbe se uporabljajo samo za preverjanje učinkovitosti upravljanja EMI.

17.5. Presežek EMI se prenese po naslednjem vrstnem redu:

- (a) znesek, ki ga določi Svet EMI, se prenese v splošni rezervni sklad EMI;
- (b) preostanek presežka se razdeli nacionalnim centralnim bankam po ključu iz člena 16.2.

17.6. Če ima EMI izgubo, se primanjkljaj pokrije iz splošnega rezervnega sklada EMI. Preostali primanjkljaj se pokrije s prispevki nacionalnih centralnih bank po ključu iz člena 16.2.

Člen 18

Zaposleni

18.1. Svet EMI določi pogoje za zaposlitev v EMI.

18.2. Sodišče je pristojno za reševanje vseh sporov med EMI in njegovimi uslužbenci v mejah in pod pogoji, ki so določeni v pogojih za zaposlitev.

Člen 19

Sodni nadzor in z njim povezane zadeve

19.1. Sodišče preverja ali razlaga dejanja ali opustitve dejanj EMI v primerih in pod pogoji, določenimi s to pogodbo. EMI lahko sproži postopek v primerih in pod pogoji, določenimi s to pogodbo.

19.2. Spore med EMI na eni strani in njegovimi upniki, dolžniki ali drugimi osebami na drugi strani rešujejo pristojna državna sodišča, razen kadar je bila pristojnost prenesena na Sodišče.

19.3. Za EMI velja ureditev odgovornosti iz člena 288 te pogodbe.

19.4. Sodišče je pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v vseh pogodbah, ki jih sklene EMI ali ki so sklenjene v njegovem imenu, ne glede na to, ali ureja te pogodbe javno ali zasebno pravo.

19.5. Sklep EMI o vložitvi tožbe pri Sodišču sprejme Svet EMI.

Člen 20

Poslovna skrivnost

20.1. Člani Sveta EMI in zaposleni EMI tudi po izteku mandata ne smejo razkriti informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti.

20.2. Za osebe z dostopom do podatkov, ki so predmet predpisov Skupnosti o obveznosti varovanja skrivnosti, se uporabljajo ti predpisi.

Člen 21

Privilegiji in imunitete

EMI uživa na ozemlju držav članic privilegije in imunitete, ki so potrebni za izvajanje njegovih nalog, pod pogoji, določenimi s Protokolom o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti.

Člen 22

Podpisniki

V razmerjih do tretjih oseb zavezuje EMI vsako dejanje predsednika ali podpredsednika ali podpis dveh zaposlenih EMI, ki ju predsednik ustrezno pooblasti za podpisovanje v imenu EMI.

Člen 23

Likvidacija EMI

23.1. V skladu s členom 123 te pogodbe se EMI likvidira ob ustanovitvi ECB. Vsa sredstva in obveznosti EMI se tedaj samodejno prenesejo na ECB. Ta likvidira EMI v skladu z določbami tega člena. Likvidacija se zaključi do začetka tretje faze.

- 23.2. Mehanizem oblikovanja ekujev na podlagi zlata in ameriških dolarjev, predviden s členom 17 Sporazuma EMS, se razveljavi prvi dan tretje faze v skladu s členom 20 omenjenega sporazuma.
- 23.3. Vse terjatve in obveznosti iz zelo kratkoročnega mehanizma financiranja in kratkoročnega mehanizma denarne podpore po sporazumih iz člena 6.1 morajo biti poravnane do prvega dne tretje faze.
- 23.4. Vsa preostala sredstva EMI se likvidirajo in vse preostale obveznosti EMI se poravnajo.
- 23.5. Izkupiček likvidacije iz člena 23.4 se razdeli nacionalnim centralnim bankam po ključu iz člena 16.2.
- 23.6. Svet EMI lahko sprejme potrebne ukrepe za uporabo členov 23.4 in 23.5.
- 23.7. Predsednik EMI odstopi, ko se ustanovi ECB.
-

Protokol (št. 20)
o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem (1992)

VISOKE POGODBENICE

Z ŽELJO določiti podrobnosti postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem iz člena 104 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Člen 1

Referenčne vrednosti iz člena 104(2) te pogodbe so:

- 3 % za razmerje med načrtovanim ali dejanskim javnofinančnim primanjkljajem in bruto domačim proizvodom po tržnih cenah;
- 60 % za razmerje med javnim dolgom in bruto domačim proizvodom po tržnih cenah.

Člen 2

V členu 104 te pogodbe in v tem protokolu:

- vlada pomeni vlado v širšem smislu, to so centralna, regionalna ali lokalna vlada in skladi socialnega zavarovanja razen trgovinskih dejavnosti, kakor je opredeljeno v Evropskem sistemu integriranih gospodarskih računov;
- primanjkljaj pomeni neto zadolževanje, kakor je opredeljeno v Evropskem sistemu integriranih gospodarskih računov;
- investicija pomeni bruto povečanje trajnih sredstev, kakor je opredeljeno v Evropskem sistemu integriranih gospodarskih računov;
- dolg pomeni stanje skupnega bruto dolga v nominalni vrednosti ob koncu leta, potem ko je konsolidiran med sektorji države v širšem smislu in znotraj njih, kakor je opredeljeno v prvi alineji.

Člen 3

Da bi zagotovili učinkovitost postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, so po tem postopku vlade držav članic odgovorne za primanjkljaj sektorja države v širšem smislu, kakor je opredeljeno v prvi alineji člena 2. Države članice zagotovijo, da jim nacionalni postopki na proračunskem področju omogočajo izpolnjevanje obveznosti na tem področju, ki izhajajo iz te pogodbe. Države članice redno in brez odlašanja poročajo Komisiji o načrtovanih in dejanskih primanjkljajih ter o ravni dolga.

Člen 4

Statistične podatke za uporabo tega protokola zagotovi Komisija.

Protokol (št. 21)

**o konvergenčnih merilih iz člena 121 Pogodbe o ustanovitvi
Evropske skupnosti (1992)**

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO določiti podrobnosti konvergenčnih meril, ki vodijo Skupnost pri odločanju o prehodu v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije iz člena 121(1) te pogodbe,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Člen 1

Merilo stabilnosti cen iz prve alinee člena 121(1) te pogodbe pomeni, da ima država članica trajno stabilne cene in povprečno stopnjo inflacije, zabeleženo v enem letu pred pregledom, ki ne presega za več kakor 1,5-odstotne točke stopnje inflacije največ treh držav članic z najboljšimi doseženimi rezultati glede stabilnosti cen. Višina inflacije se izračuna z uporabo indeksa cen življenjskih potrebščin na primerljivi osnovi, upoštevaje razlike v definicijah posameznih držav.

Člen 2

Merilo proračunskega stanja iz druge alinee člena 121(1) te pogodbe pomeni, da v času pregleda država članica ni predmet odločbe Sveta iz člena 104(6) te pogodbe o obstoju čezmernega primanjkljaja.

Člen 3

Merilo sodelovanja v mehanizmu deviznega tečaja evropskega monetarnega sistema iz tretje alinee člena 121(1) te pogodbe pomeni, da je država članica upoštevala normalne meje nihanja, predvidene z mehanizmom deviznega tečaja evropskega monetarnega sistema brez hujših napetosti vsaj zadnji dve leti pred pregledom. Država članica v tem času zlasti ni na lastno pobudo devalvirala dvostranskega osrednjega tečaja svoje valute glede na valuto druge države članice.

Člen 4

Merilo konvergence obrestnih mer iz četrte alineje člena 121(1) te pogodbe pomeni, da ima država članica v enem letu pred pregledom tako povprečno dolgoročno nominalno obrestno mero, ki ne presega za več kakor 2 odstotni točki dolgoročne obrestne mere v največ treh državah članicah z najboljšimi doseženimi rezultati glede stabilnosti cen. Obrestne mere se izračunajo na podlagi dolgoročnih državnih obveznic ali primerljivih vrednostnih papirjev, upoštevaje razlike v definicijah posameznih držav.

Člen 5

Statistične podatke za uporabo tega protokola zagotovi Komisija.

Člen 6

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom, EMI oziroma ECB ter z odborom iz člena 114 soglasno sprejme ustrezne predpise, s katerimi podrobno opredeli konvergenčna merila iz člena 121 te pogodbe, ki nato nadomestijo ta protokol.

Protokol (št. 22)
o Danski (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO urediti nekatere posebne probleme, ki se nanašajo na Dansko,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Določbe člena 14 Protokola o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ne vplivajo na pravico nacionalne banke Danske, da opravlja svoje sedanje naloge v zvezi s tistimi deli Kraljevine Danske, ki niso del Skupnosti.

Protokol (št. 23)
o Portugalski (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO urediti nekatere posebne probleme, ki se nanašajo na Portugalsko,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

1. Portugalski se dovoli ohraniti možnost, dano avtonomnima regijama Azori in Madeira, da dobita brezobrestni kredit pri Banco de Portugal pod pogoji, določenimi z veljavno portugalsko zakonodajo.

2. Portugalska se zavezuje, da si bo na vso moč prizadevala odpraviti to ureditev v kar najkrajšem času.

Protokol (št. 24)
o prehodu v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije (1992)

VISOKE POGODBENICE

izjavljajo, da s podpisom novih pogodbenih določb o ekonomski in monetarni uniji Skupnost nepovratno preide v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije.

Zato morajo države članice ne glede na to, ali izpolnjujejo potrebne pogoje za sprejem enotne valute ali ne, spoštovati voljo Skupnosti za hiter vstop v tretjo fazo in zato nobena država članica ne sme preprečiti vstopa v tretjo fazo.

Če se datum začetka tretje faze ne določi do konca leta 1997, zadevne države članice, institucije Skupnosti in drugi udeleženi organi opravijo vse priprave v letu 1998, da bi Skupnosti omogočili nepovratno vstopiti v tretjo fazo 1. januarja 1999 ter da bi ECB in ESCB s tem datumom lahko začela v celoti poslovati.

Ta protokol se priloži Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Protokol (št. 25)

**o nekaterih določbah, ki se nanašajo na Združeno kraljestvo
Velika Britanija in Severna Irska (1992)**

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB SPOZNANJU, da Združeno kraljestvo ni primorano niti zavezano preiti v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije, če njegova vlada in parlament o tem ne sprejmeta posebne odločitve,

OB UPOŠTEVANJU prakse vlade Združenega kraljestva, da financira svoje zadolževanje s prodajo dolga zasebnemu sektorju,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

1. Združeno kraljestvo uradno obvesti Svet o svojem namenu preiti v tretjo fazo, preden Svet pripravi oceno iz člena 121(2) te pogodbe.

Združeno kraljestvo ni obvezano preiti v tretjo fazo, če Sveta uradno ne obvesti o tem namenu.

Če datum začetka tretje faze iz člena 121(3) te pogodbe ni določen, lahko Združeno kraljestvo svoj namen preiti v tretjo fazo uradno sporoči do 1. januarja 1998.

2. Če Združeno kraljestvo uradno obvesti Svet, da ne namerava preiti v tretjo fazo, veljajo odstavki 3 do 9.

3. Združeno kraljestvo ni zajeto v večino držav članic, ki izpolnjujejo potrebne pogoje iz druge alineje člena 121(2) in prve alineje člena 121(3) te pogodbe.

4. Združeno kraljestvo ohrani svoje pristojnosti na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom.

5. Za Združeno kraljestvo se ne uporabljajo členi 4(2), 104(1), (9) in (11), 105(1) do (5), 106, 108, 109, 110 in 111, 112(1) in (2)(b) ter 123(4) in (5) te pogodbe. V teh določbah sklicevanje na Skupnost ali države članice ne vključuje Združenega kraljestva, sklicevanje na nacionalne centralne banke pa ne vključuje Bank of England.

6. Za Združeno kraljestvo se še naprej uporabljajo členi 116(4), 119 in 120 te pogodbe. Člena 114(4) in 124 se za Združeno kraljestvo uporabljata, kakor da bi zanj veljalo odstopanje.

7. Glasovalna pravica Združenega kraljestva pri sprejemanju odločitev Sveta iz členov, navedenih v odstavku 5, miruje. Zato se pri izračunavanju kvalificirane večine iz člena 122(5) te pogodbe ne upoštevajo ponderirani glasovi Združenega kraljestva..

Združeno kraljestvo tudi nima pravice sodelovati pri imenovanju predsednika, podpredsednika in drugih članov Izvršilnega odbora ECB iz členov 112(2)(b) in 123(1) te pogodbe.

8. Za Združeno kraljestvo se ne uporabljajo členi 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 in 52 Protokola o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke („Statut“).

V teh členih sklicevanje na Skupnost ali države članice ne vključuje Združenega kraljestva, sklicevanje na nacionalne centralne banke ali delničarje pa ne vključuje Bank of England.

Sklicevanje na „vpisani kapital ECB“ v členih 10.3 in 30.2 Statuta ne vključuje vpisanega kapitala Bank of England.

9. Člen 123(3) te pogodbe in členi 44 do 48 Statuta veljajo ne glede na to, ali obstaja država članica z odstopanjem, ob upoštevanju naslednjih sprememb:

- (a) Sklicevanje na naloge ECB in EMI v členu 44 vključuje tiste naloge, ki jih je še treba opraviti v tretji fazi, če bi se Združeno kraljestvo odločilo, da ne preide v to fazo.

- (b) Poleg nalog iz člena 47 ECB tudi svetuje in sodeluje pri pripravi katere koli odločitve glede Združenega kraljestva, ki jo Svet sprejme v skladu z odstavkoma 10(a) in 10(c).
- (c) Bank of England vplača svoj delež vpisanega kapitala v ECB kot prispevek za stroške poslovanja ECB na enaki podlagi kakor nacionalne centralne banke držav članic z odstopanjem.

10. Če Združeno kraljestvo ne preide v tretjo fazo, lahko kadar koli po začetku te faze spremeni svoje uradno obvestilo. V takem primeru velja naslednje:

- (a) Združeno kraljestvo ima pravico preiti v tretjo fazo le, če izpolnjuje potrebne pogoje. Svet na zahtevo Združenega kraljestva ter pod pogoji in v skladu s postopkom iz člena 122(2) te pogodbe odloči, ali so potrebni pogoji izpolnjeni.
- (b) Bank of England vplača svoj vpisani kapital, prenese na ECB devizne rezerve in prispeva v njene rezerve na enaki podlagi kakor nacionalna centralna banka države članice, katere odstopanje je bilo odpravljeno.
- (c) Pod pogoji in v skladu s postopkom iz člena 123(5) te pogodbe Svet sprejme vse druge odločitve, ki so potrebne, da se Združenemu kraljestvu omogoči prehod v tretjo fazo.

Če Združeno kraljestvo preide v tretjo fazo skladno z določbami tega protokola, odstavki 3 do 9 prenehajo veljati.

11. Ne glede na člena 101 in 116(3) te pogodbe in člen 21.1 Statuta lahko vlada Združenega kraljestva ohrani svoj način zbiranja proračunskih sredstev Ways and Means pri Bank of England, če in dokler Združeno kraljestvo ne preide v tretjo fazo.

Protokol (št. 26)
o nekaterih določbah, ki se nanašajo na Dansko (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO, da bi v skladu s splošnimi cilji Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti uredile nekatere obstoječe posebne probleme,

OB UPOŠTEVANJU, da danska ustava vsebuje določbe, po katerih bi na Danskem lahko razpisali referendum pred dansko vključitvijo v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

1. Danska vlada uradno obvesti Svet o svojem stališču do udeležbe v tretji fazi, preden Svet pripravi oceno iz člena 121(2) te pogodbe.
 2. Če Danska uradno sporoči, da se ne bo vključila v tretjo fazo, velja zanjo izjema. Izjema učinkuje tako, da se za Dansko uporabljajo vsi členi in določbe te pogodbe in Statuta ESCB, v katerih je navedeno odstopanje.
 3. V tem primeru Danska ni zajeta v večino držav članic, ki izpolnjujejo potrebne pogoje iz druge alineje člena 121(2) in prve alineje člena 121(3) te pogodbe.
 4. Kar zadeva odpravo izjeme, se postopek iz člena 122(2) sproži samo na zahtevo Danske.
 5. Z odpravo izjeme se določbe tega protokola prenehajo uporabljati.
-

Protokol (št. 27)
o Franciji (1992)

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO upoštevati posebnost, ki se nanaša na Francijo,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Francija ohrani posebno pravico do denarne emisije na svojih čezmorskih ozemljih pod pogoji, ki jih določa njeno nacionalno pravo, in je edina pooblaščenca za določanje tečaja franka CFP.

Protokol (št. 28)
o ekonomski in socialni koheziji (1992)

VISOKE POGODBENICE

OB UPOŠTEVANJU, da si je Unija postavila cilj spodbujati gospodarski in socialni napredek, med drugim s krepitvijo ekonomske in socialne kohezije;

OB UPOŠTEVANJU, da člen 2 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti vključuje nalogo spodbujati ekonomsko in socialno kohezijo in solidarnost med državami članicami ter da je v členu 3 krepitev ekonomske in socialne kohezije naštet med dejavnostmi Skupnosti;

OB UPOŠTEVANJU, da vse določbe naslova XVII tretjega dela o ekonomski in socialni koheziji dajejo pravno podlago za utrditev in nadaljnji razvoj dejavnosti Skupnosti na področju ekonomske in socialne kohezije, skupaj z ustanovitvijo novega sklada;

OB UPOŠTEVANJU, da določbe naslova XV tretjega dela o vseevropskih omrežjih in naslova XIX o okolju predvidevajo ustanovitev Kohezijskega sklada do 31. decembra 1993;

V PREPRIČANJU, da bo približevanje ekonomski in monetarni uniji prispevalo h gospodarski rasti vseh držav članic;

OB UGOTAVLJANJU, da so se strukturni skladi Skupnosti med letoma 1987 in 1993 realno podvojili, kar povzroča velike transferje, zlasti glede na BNP manj uspešnih držav članic;

OB UGOTAVLJANJU, da Evropska investicijska banka posoja visoke in čedalje višje zneske v korist revnejših regij;

GLEDE NA željo po večji prožnosti ureditve za dodeljevanje sredstev iz strukturnih skladov;

GLEDE NA željo po določanju različnih ravni udeležbe Skupnosti pri programih in projektih v nekaterih državah;

GLEDE NA predlog, da se pri sistemu virov lastnih sredstev bolj upošteva sorazmerna uspešnost držav članic;

PONOVRNO POTRJUJEJO, da je spodbujanje ekonomske in socialne kohezije bistvenega pomena za polni razvoj in trajen uspeh Skupnosti, ter poudarjajo pomen vključitve ekonomske in socialne kohezije v člena 2 in 3 te pogodbe;

PONOVRNO POTRJUJEJO svoje prepričanje, da bi morali strukturni skladi še naprej imeti pomembno vlogo pri doseganju ciljev Skupnosti na področju kohezije;

PONOVRNO POTRJUJEJO svoje prepričanje, da bi morala Evropska investicijska banka še naprej namenjati večino svojih sredstev za spodbujanje ekonomske in socialne kohezije, in izjavljajo, da so pripravljene ponovno preučiti potrebe Evropske investicijske banke po kapitalu takoj, ko bo to za ta namen potrebno;

PONOVRNO POTRJUJEJO, da je treba leta 1992 izvesti temeljito oceno poslovanja in uspešnosti strukturnih skladov ter ob tej priložnosti preučiti ustreznost obsega teh skladov glede na naloge Skupnosti na področju ekonomske in socialne kohezije;

SE STRINJAJO, da bo Kohezijski sklad, ustanovljen do 31. decembra 1993, zagotovil finančne prispevke Skupnosti za projekte na področju okolja in vseevropskih omrežij v tistih državah članicah z BNP na prebivalca, manjšim od 90 % povprečja Skupnosti, ki imajo program za izpolnjevanje ekonomskih konvergenčnih meril iz člena 104;

IZRAŽAJO svoj namen dopustiti večjo stopnjo prožnosti pri dodeljevanju sredstev iz strukturnih skladov za specifične potrebe, ki niso predvidene v sedanji ureditvi strukturnih skladov;

IZRAŽAJO svojo pripravljenost določiti različne ravni udeležbe Skupnosti pri programih in projektih strukturnih skladov, da bi se tako izognile prevelikemu naraščanju proračunskih odhodkov v manj uspešnih državah članicah;

PRIZNAVAJO, da je treba redno spremljati napredek pri doseganju ekonomske in socialne kohezije ter izražajo svojo pripravljenost preučiti vse potrebne ukrepe v tej zvezi;

IZRAŽAJO svoj namen bolj upoštevati sposobnost posameznih držav članic, da prispevajo v sistem virov lastnih sredstev, in za manj uspešne države članice preučiti, kako popraviti nazadujoče elemente v sedanjem sistemu virov lastnih sredstev;

SE STRINJAJO, da se ta protokol priloži Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Protokol (št. 29)
o azilu za državljane držav članic Evropske unije (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE,

KER Unija v skladu z določbami člena 6(2) Pogodbe o Evropski uniji spoštuje temeljne pravice, ki jih zagotavlja Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana v Rimu 4. novembra 1950;

KER je Sodišče Evropskih skupnosti pristojno za zagotovitev tega, da Evropska skupnost pri razlagi in uporabi člena 6(2) Pogodbe o Evropski uniji spoštuje pravo;

KER mora v skladu s členom 49 Pogodbe o Evropski uniji vsaka evropska država ob vložitvi prošnje za članstvo v Uniji spoštovati načela, navedena v členu 6(1) Pogodbe o Evropski uniji;

OB UPOŠTEVANJU tega, da člen 309 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti vzpostavlja mehanizem za mirovanje nekaterih pravic, če država članica huje in vztrajno krši ta načela;

OB SKLICEVANJU na poseben status in varstvo, ki ju uživa vsak državljan države članice kot državljan Unije in ki ju zagotavljajo države članice v skladu z določbami drugega dela Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti;

OB UPOŠTEVANJU, da Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti vzpostavlja območje brez notranjih meja in vsakemu državljanu Unije zagotavlja pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic;

OB SKLICEVANJU na to, da izročitev državljanov držav članic Unije urejata Evropska konvencija o izročitvi z dne 13. decembra 1957 in Konvencija z dne 27. septembra 1996, sklenjeni na podlagi člena 31 Pogodbe o Evropski uniji glede izročitve med državami članicami Evropske unije;

V ŽELJI preprečiti, da bi se institut azila uporabljal za drugačne namene, kakor je bilo predvideno;

KER ta protokol upošteva namen in cilje Ženevske konvencije z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev;

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Edini člen

Zaradi ravni varstva temeljnih pravic in svoboščin v državah članicah Evropske unije se države članice za vse pravne in praktične namene glede azilnih zadev med seboj obravnavajo kot varne izvirne države. Zato se lahko vsaka prošnja za azil, ki jo vloži državljani ene od držav članic, v drugi državi članici upošteva ali sprejme v postopek le v naslednjih primerih:

- (a) če država članica, katere državljani je prosilec, po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe uporabi določbe člena 15 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter sprejme ukrepe, na podlagi katerih obveznosti iz te konvencije na njenem ozemlju ne veljajo;
 - (b) če je bil sprožen postopek iz člena 7(1) Pogodbe o Evropski uniji in dokler Svet ne odloči o tem;
 - (c) če je Svet na podlagi člena 7(1) Pogodbe o Evropski uniji ugotovil, da država članica, katere državljani je prosilec, huje in vztrajno krši načela iz člena 6(1);
 - (d) če država članica sprejme enostranski sklep glede prošnje državljanu druge države članice; v takšnem primeru se nemudoma obvesti Svet; pri obravnavanju prošnje se izhaja iz domneve, da je očitno neutemeljena, ne da bi pri tem kakor koli in ne glede na primer vplivali na pristojnost odločanja države članice.
-

Protokol (št. 30)
o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti (1997)

VISOKE POGODBENICE,

ODLOČENE vzpostaviti pogoje za uporabo načel subsidiarnosti in sorazmernosti, utemeljenih v členu 5 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, z namenom natančneje opredeliti merila za njihovo uporabo ter zagotoviti, da jih bodo vse institucije striktno upoštevale in dosledno izvajale;

V ŽELJI zagotoviti, da se vse odločitve sprejemajo v kar najtesnejši povezavi z državljani Unije;

OB UPOŠTEVANJU Medinstitucionalnega sporazuma z dne 25. oktobra 1993 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o postopkih za izvajanje načela subsidiarnosti;

SO POTRDILE, da bodo sklepi Evropskega sveta iz Birminghama z dne 16. oktobra 1992 in celoten pristop k uporabi načela subsidiarnosti, o katerem se je dogovoril Evropski svet v Edinburghu 11.–12. decembra 1992, še naprej usmerjali delovanje institucij Unije, pa tudi nadaljnji razvoj uporabe načela subsidiarnosti in se v ta namen

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

1) Vsaka institucija pri izvajanju svojih pristojnosti zagotovi upoštevanje načela subsidiarnosti. Poleg tega zagotovi upoštevanje načela sorazmernosti, v skladu s katerim ukrepi Skupnosti ne smejo prekoračiti tega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodbe.

2) Načeli subsidiarnosti in sorazmernosti se uporabljata ob spoštovanju splošnih določb in ciljev Pogodbe, zlasti glede celovitega varstva pravnega reda Skupnosti in institucionalnega ravnovesja; to ne vpliva na načela, ki jih je Sodišče razvilo glede razmerja med nacionalnim pravom in pravom Skupnosti, upoštevan pa bi moral biti tudi člen 6(4) Pogodbe o Evropski uniji, v skladu s katerim si „Unija zagotovi potrebna sredstva za doseganje svojih ciljev in izvajanje svojih politik“.

3) Načelo subsidiarnosti ne povzroča dvoma o pristojnostih, dodeljenih Evropski skupnosti s to pogodbo, kakor jih razlaga Sodišče. Merila iz drugega odstavka člena 5 Pogodbe se nanašajo na področja, za katera Skupnost nima izključne pristojnosti. Načelo subsidiarnosti je vodilo glede tega, kako naj se te pristojnosti izvajajo na ravni Skupnosti. Subsidiarnost je dinamičen koncept, ki naj bi se uporabljal ob upoštevanju ciljev, določenih v Pogodbi. Skupnosti dopušča razširitev dejavnosti v mejah njenih pristojnosti, kadar okoliščine to zahtevajo, oziroma omejitev ali opustitev dejavnosti, kadar ni več upravičena.

4) Za vsak zakonodajni predlog Skupnosti se zaradi utemeljitve njegove skladnosti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti navedejo razlogi, na katerih temelji; razlogi za ugotovitev, da je mogoče cilj Skupnosti lažje doseči na ravni Skupnosti, morajo biti utemeljeni s kvalitativnimi ali, kadar je le mogoče, kvantitativnimi kazalci.

5) Ukrepi Skupnosti so upravičeni le, kadar sta izpolnjena oba pogoja načela subsidiarnosti: ciljev iz predlaganih ukrepov ni mogoče zadovoljivo doseči z ukrepi držav članic v okviru njihovega ustavnega sistema in jih je zato lažje doseči z ukrepi Skupnosti.

Pri preverjanju izpolnjevanja zgoraj navedenega pogoja je treba upoštevati naslednje smernice:

- zadevno vprašanje ima nadnacionalne vidike, ki jih države članice ne morejo zadovoljivo urediti s svojimi ukrepi;
- ukrepi, ki jih sprejmejo države članice same, ali neukrepanje Skupnosti bi bili v nasprotju z zahtevami Pogodbe (na primer potreba po odpravi izkrivljanja konkurence ali izogibanju prikritih trgovinskih omejitev ali okrepitvi ekonomske in socialne kohezije) ali bi kako drugače občutno škodovali interesom držav članic;
- ukrepi na ravni Skupnosti bi zaradi svojega obsega ali učinkov v primerjavi z ukrepi na ravni držav članic zagotovili očitne prednosti.

6) Ukrepi Skupnosti morajo biti v čim bolj preprosti obliki, ki omogoča zadovoljivo doseganje cilja iz ukrepa in njegovo učinkovito izvrševanje. Skupnost izdaja predpise le v potrebnem obsegu. Temu ustrezno bi bilo treba ob sicer enakih pogojih dati prednost direktivam pred uredbami in okvirnim direktivam pred podrobnimi ukrepi. Direktive iz člena 249 Pogodbe so zavezujoče glede cilja, ki ga je treba doseči, za vsako državo članico, na katero so naslovljene, vendar je izbira oblike in načina prepuščena nacionalnim organom.

7) Glede vrste in obsega ukrepanja Skupnosti naj bi ukrepi Skupnosti pustili čim več prostora za nacionalne odločitve, če je to skladno z zagotavljanjem cilja iz ukrepa in upoštevanjem zahtev Pogodbe. Ob upoštevanju prava Skupnosti je treba spoštovati ustaljene nacionalne ureditve ter strukturo in način delovanja pravnih sistemov držav članic. Kadar je to primerno in ob upoštevanju potrebe po pravilnem izvrševanju, naj bi ukrepi Skupnosti zagotovili državam članicam alternativne načine doseganja ciljev iz ukrepov.

8) Kadar uporaba načela subsidiarnosti privede do tega, da Skupnost ne ukrepa, morajo države članice pri svojih dejavnostih upoštevati splošna pravila iz člena 10 Pogodbe, s tem da sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zagotovitev izpolnitve svojih obveznosti po Pogodbi in da se vzdržijo kakršnih koli ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev Pogodbe.

9) Ne da bi to posegalo v njeno pravico do pobude, naj bi Komisija:

- pred predložitvijo zakonodajnih predlogov, razen v primeru izjemne nujnosti ali zaupnosti, opravila obsežna posvetovanja in, kadar je to primerno, objavila dokumentacijo o posvetovanjih;
- utemeljila ustreznost svojih predlogov glede na načelo subsidiarnosti; kadar koli je to potrebno, se morajo v obrazložitvenem memorandumu, ki je priložen predlogu, navesti podrobnosti v zvezi s tem. Če se ukrep Skupnosti v celoti ali delno financira iz njenega proračuna, je potrebna obrazložitev;
- ustrezno upoštevala, da je treba vsako finančno ali administrativno obremenitev Skupnosti, nacionalnih vlad, lokalnih oblasti, gospodarskih subjektov in državljanov čim bolj zmanjšati in obdržati v sorazmerju z zastavljenim ciljem;
- vsako leto predložila poročilo o uporabi člena 5 Pogodbe Evropskemu svetu, Evropskemu parlamentu in Svetu. To letno poročilo se pošlje tudi Odboru regij in Ekonomsko-socialnemu odboru.

10) Evropski svet upošteva poročilo Komisije iz četrte alineje točke 9 v okviru poročila o doseženem napredku Unije, ki ga mora predložiti Evropskemu parlamentu v skladu s členom 4 Pogodbe o Evropski uniji.

11) Ob polnem upoštevanju veljavnih postopkov Evropski parlament in Svet v okviru celovitega preverjanja predlogov Komisije preverita njihovo skladnost s členom 5 Pogodbe. To velja za prvotni predlog Komisije kakor tudi za njegove spremembe, ki jih načrtujeta Evropski parlament in Svet.

- 12) Med postopki iz členov 251 in 252 Pogodbe mora biti Evropski parlament obveščen o stališču Sveta glede uporabe člena 5 Pogodbe, pri čemer Svet navede razloge, zaradi katerih je sprejel svoje skupno stališče. Svet obvesti Evropski parlament o razlogih, zaradi katerih je po njegovem mnenju celoten predlog Komisije ali njegov del neskladen s členom 5 Pogodbe.
- 13) Skladnost z načelom subsidiarnosti se preverja v skladu s pravili, določenimi v Pogodbi.
-

Protokol (št. 31)

**o zunanjih odnosih držav članic glede prehoda zunanjih meja
(1997)**

VISOKE POGODBENICE SO SE,

OB UPOŠTEVANJU potrebe držav članic, da zagotovijo učinkovito kontrolo na svojih zunanjih mejah, ki se, kadar je to primerno, izvaja v sodelovanju s tretjimi državami,

DOGOVORILE o naslednji določbi, ki je priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Določbe o ukrepih glede prehoda zunanjih meja, ki so vključene v člen 62(2)(a) naslova IV Pogodbe, ne posegajo v pristojnost držav članic glede pogajanja ali sklepanja sporazumov s tretjimi državami, če so v skladu s pravom Skupnosti in drugimi ustreznimi mednarodnimi sporazumi.

Protokol (št. 32)
o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB UPOŠTEVANJU neposredne povezanosti sistema javne radiotelevizije v državah članicah z demokratičnimi, socialnimi in kulturnimi potrebami vsake družbe in potrebo po ohranitvi medijske pluralnosti,

DOGOVORILE o naslednjih razlagalnih določbah, ki so priložene Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Določbe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ne posegajo v pristojnost držav članic glede financiranja storitev javne radiotelevizije, če je takšno financiranje odobreno radiotelevizijskim zavodom za opravljanje javne službe, kakor jo naloži, opredeli in organizira vsaka država članica, in če ne vpliva na trgovinske pogoje in konkurenco v Skupnosti do te mere, da bi bilo to v nasprotju s skupnimi interesi, pri čemer je treba upoštevati zagotavljanje teh javnih storitev.

Protokol (št. 33)
o zaščiti in dobrem počutju živali (1997)

VISOKE POGODBENICE SO SE

V ŽELJI zagotoviti boljšo zaščito in upoštevanje dobrega počutja živali kot čutečih bitij,

DOGOVORILE o naslednji določbi, ki je priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Pri oblikovanju in izvajanju politik Skupnosti na področju kmetijstva, prometa, notranjega trga in raziskav Skupnost in države članice v celoti upoštevajo zahteve po dobrem počutju živali, pri čemer spoštujejo zakonodajne ali upravne določbe in ustaljene običaje držav članic zlasti glede verskih obredov, kulturnih tradicij in regionalne dediščine.

Protokol (št. 34)

o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo (2001)

VISOKE POGODBENICE SO SE,

Z ŽELJO, da bi uredile nekatera vprašanja glede izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ),

V ŽELJI prenesti lastništvo nad sredstvi ESPJ na Evropsko skupnost,

OB UPOŠTEVANJU želje, da se ta sredstva uporabijo za raziskave v sektorjih, ki so povezani s premogovništvom in jeklarsko industrijo ter ob upoštevanju potrebe, da se v tej zvezi predvidijo nekateri posebni predpisi,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, priloženih Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Člen 1

1. Vsa sredstva in obveznosti ESPJ, obstoječa na dan 23. julija 2002, se 24. julija 2002 prenesejo na Evropsko skupnost.

2. Neto vrednost teh sredstev in obveznosti, prikazanih v bilanci stanja ESPJ z dne 23. julija 2002, se ob upoštevanju morebitnega povečanja ali zmanjšanja zaradi likvidacijskih postopkov obravnava kot sredstva, namenjena za raziskave v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarsko industrijo, imenovana „ESPJ v likvidaciji“. Ob zaključku likvidacije se sredstva imenujejo „Sredstva Raziskovalnega sklada za premog in jeklo“.

3. Prihodki iz teh sredstev, imenovani „Raziskovalni sklad za premog in jeklo“, se v skladu z določbami tega protokola in akti, sprejetimi na njegovi podlagi, uporabljajo izključno za raziskave v sektorjih, povezanih s premogovništvom in jeklarsko industrijo, ki potekajo zunaj raziskovalnega okvirnega programa.

Člen 2

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme vse predpise, ki so potrebni za izvajanje tega protokola, vključno z bistvenimi načeli in ustreznimi postopki odločanja, zlasti zaradi sprejetja večletnih finančnih smernic za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo ter tehničnih smernic za raziskovalni program Raziskovalnega sklada za premog in jeklo.

Člen 3

Razen če ni v tem protokolu in aktih, sprejetih na njegovi podlagi, določeno drugače, se uporabljajo določbe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Člen 4

Ta protokol se uporablja od 24. julija 2002.

Protokol (št. 35)
o členu 67 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (2001)

VISOKE POGODBENICE

SO SE DOGOVORILE o naslednji določbi, ki je priložena Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti:

Edini člen

Od 1. maja 2004 Svet pri sprejemanju ukrepov iz člena 66 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti odloča s kvalificirano večino na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

E. PROTOKOL, KI JE PRILOGA K POGODBI
O USTANOVITVI EVROPSKE SKUPNOSTI IN
POGODBI O USTANOVITVI EVROPSKE SKUPNOSTI
ZA ATOMSKO ENERGIJO

Protokol (št. 36)

o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti (1965)

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB UPOŠTEVANJU, da skladno s členom 28 Pogodbe o ustanovitvi enotnega Sveta in enotne Komisije Evropskih skupnosti te skupnosti in Evropska investicijska banka na ozemljih držav članic uživajo privilegije in imunitete, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priloga k tej pogodbi:

POGLAVJE I

NEPREMIČNINE, SREDSTVA, PREMOŽENJE IN POSLOVANJE EVROPSKIH SKUPNOSTI

Člen 1

Prostori in stavbe Skupnosti so nedotakljivi. Ne smejo se preiskovati, zaseči, zapleniti ali razlastiti. Nepremičnine in premoženje Skupnosti ne morejo biti predmet upravnega ali pravnega prisilnega ukrepa brez dovoljenja Sodišča.

Člen 2

Arhivi Skupnosti so nedotakljivi.

Člen 3

Skupnosti, njihova sredstva, prihodki in drugo premoženje so oproščeni vseh neposrednih davkov.

Vlade držav članic vsakokrat, ko je mogoče, sprejmejo ustrezne ukrepe za odpustitev ali vračilo zneskov posrednih davkov ali davkov na promet, ki so vključeni v ceno nepremičnine ali premičnine, če Skupnosti za svoje službene potrebe izvedejo večje nakupe, katerih cena vključuje tovrstne davke. Vendar pa uporaba teh ukrepov ne sme povzročiti izkrivljanja konkurence v Skupnosti.

Ne odobri se oprostitev za davke in dajatve, ki so le plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

Člen 4

Skupnosti so oproščene vseh carin, prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za predmete, namenjene službeni uporabi; tako uvoženih predmetov se na ozemlju države, v katero so bili uvoženi, ne sme odplačno ali neodplačno odstopiti, razen pod pogoji, ki jih je odobrila vlada te države.

Skupnosti so oproščene tudi vseh carin ter prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za svoje publikacije.

Člen 5

Evropska skupnost za premog in jeklo ima lahko katero koli valuto in račune v kateri koli valuti.

POGLAVJE II

SPORAZUMEVANJE IN PREPUSTNICE

Člen 6

Pri uradnem sporazumevanju in prenosu vseh svojih dokumentov uživajo institucije Skupnosti na ozemlju vsake države članice tako obravnavanje, kakršno ta država daje diplomatskim predstavništvom.

Uradnega dopisovanja in drugega uradnega sporazumevanja institucij Skupnosti se ne sme cenzurirati.

Člen 7

1. Članom in uslužbencem institucij Skupnosti lahko predsedniki teh institucij izdajo prepustnice v obliki, ki jo bo določil Svet in ki jih organi držav članic priznajo kot veljavne potne dokumente. Te prepustnice se izdajo uradnikom in drugim uslužbencem pod pogoji, določenimi v kadrovskih predpisih za uradnike in pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Skupnosti.

Komisija lahko sklepa sporazume, na podlagi katerih so te prepustnice priznane kot veljavni potni dokumenti na ozemlju tretjih držav.

2. Vendar pa se določbe člena 6 Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske skupnosti za premog in jeklo še naprej uporabljajo za člane in uslužbence institucij, ki imajo na dan začetka veljavnosti te pogodbe prepustnice iz tega člena, dokler se ne začnejo uporabljati določbe odstavka 1 tega člena.

POGLAVJE III

ČLANI EVROPSKEGA PARLAMENTA

Člen 8

Prosto gibanje članov Evropskega parlamenta do kraja zasedanja Evropskega parlamenta ali nazaj se ne sme upravno ali kako drugače omejevati.

Člani Evropskega parlamenta uživajo pri carinskem in deviznem nadzoru:

- (a) enake olajšave, kot jih njihove vlade podeljujejo visokim uradnikom, ko potujejo v tujino zaradičasne uradne naloge;
- (b) enake olajšave, kot jih vlade drugih držav članic podeljujejo predstavnikom tujih vlad na začasni uradni nalogi.

Člen 9

Zoper člana Evropskega parlamenta se ne sme začeti preiskava, ne sme biti priprt niti se zoper njega ne sme začeti sodni postopek zaradi mnenja ali glasu, ki ga je izrekel pri opravljanju svojih dolžnosti.

Člen 10

Med zasedanjem Evropskega parlamenta njeni člani uživajo:

- (a) na ozemlju svoje države imunitete, priznane članom parlamenta te države;
- (b) na ozemlju vseh drugih držav članic imuniteto pred kakršnim koli priporom in sodnim postopkom.

Za člane velja imuniteta tudi medtem, ko potujejo do kraja zasedanja Evropskega parlamenta in nazaj.

Kadar je član zaloten pri storitvi kaznivega dejanja, sklicevanje na imuniteto ni mogoče in Evropskemu parlamentu ne preprečuje uresničevanja pravice do odvzema imunitete svojemu članu.

POGLAVJE IV

PREDSTAVNIKI DRŽAV ČLANIC, KI SODELUJEJO PRI DELU INSTITUCIJ SKUPNOSTI

Člen 11

Predstavniki držav članic, ki sodelujejo pri delu institucij Skupnosti, njihovi svetovalci in tehnični strokovnjaki pri opravljanju svojih nalog in medtem, ko potujejo do kraja zasedanja in nazaj, uživajo običajne privilegije, imunitete in olajšave.

Ta člen se uporablja tudi za člane svetovalnih organov Skupnosti.

POGLAVJE V

URADNIKI IN DRUGI USLUŽBENCI SKUPNOSTI

Člen 12

Na ozemlju vsake države članice in ne glede na njihovo državljanstvo, uradniki in drugi uslužbenci Skupnosti:

- (a) uživajo, ob upoštevanju določb pogodb, ki se nanašajo na odgovornost uradnikov in drugih uslužbencev do Skupnosti, in ob upoštevanju pristojnosti Sodišča v sporih med Skupnostmi in njihovimi uradniki in drugimi uslužbenci, imuniteto pred sodnimi postopki za dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti, vključno z izgovorjenimi ali zapisanimi besedami. To imuniteto uživajo tudi po prenehanju funkcije;
- (b) zanje ter za njihove zakonce in vzdrževane družinske člane ne veljajo omejitve glede priseljevanja ali formalnosti glede registriranja tujcev;
- (c) uživajo enake olajšave, kot jih imajo običajno uradniki mednarodnih organizacij glede monetarnih ali deviznih predpisov;
- (d) imajo pravico, da brez carine uvozijo pohištvo in druge predmete za osebno uporabo, ko prvič prevzemajo dolžnost v zadevni državi, in jih potem ob prenehanju dolžnosti v tej državi brez carin ponovno izvozijo; v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada države, v kateri uresničujejo to pravico, šteje za potrebne;

- (e) imajo pravico uvoziti brez carine avtomobil za osebno uporabo, pridobljen v državi njihovega zadnjega prebivališča ali države njihovega državljanstva, pod pogoji, ki veljajo na domačem trgu te države, ter ga ponovno izvoziti brez carine, v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada države, v kateri uresničujejo to pravico, šteje za potrebne.

Člen 13

Uradniki in drugi uslužbenci Skupnosti so dolžni plačevati davek v korist Skupnosti od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od Skupnosti, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določi Svet na predlog Komisije.

Oproščeni so nacionalnih davkov od plač, mezd in prejemkov, ki jih plačujejo Skupnosti.

Člen 14

Pri izvajanju davka od dohodka, od premoženja in od dediščin ter pri uporabi konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja, sklenjenih med državami članicami Skupnosti, se za uradnike in druge uslužbence Skupnosti, ki imajo izključno zaradi opravljanja svojih dolžnosti v službi Skupnosti prebivališče na ozemlju države članice, ki ni država njihovega davčnega domicila v času, ko nastopijo službo pri Skupnosti, šteje tako v državi njihovega dejanskega prebivališča kot v državi njihovega davčnega domicila, da so obdržali domicil v slednji državi, če je ta država članica Skupnosti.

Ta določba se uporablja tudi za zakonca, kolikor ta sam ne opravlja pridobitne dejavnosti in za vzdrževane otroke, za katere skrbijo osebe iz tega člena. Premičnine oseb iz prejšnjega odstavka, ki so na ozemlju države bivanja, so v tej državi oproščene davka od dediščin; pri odmeri tega davka se ob upoštevanju pravic tretjih držav in ob morebitni uporabi določb mednarodnih konvencij o dvojnem obdavčevanju šteje, da so take premičnine na ozemlju države davčnega domicila.

Pri uporabi določb tega člena se ne upošteva domicil, pridobljen izključno zaradi opravljanja dolžnosti v službi drugih mednarodnih organizacij.

Člen 15

Svet na predlog Komisije soglasno določi sistem socialnovarnostnih dajatev za uradnike in druge uslužbence Skupnosti.

Člen 16

Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z drugimi zadevnimi institucijami določi kategorije uradnikov in drugih uslužbencev Skupnosti, za katere se v celoti ali delno uporabljajo določbe člena 12, drugega odstavka člena 13 in člena 14.

Vladam držav članic se redno sporočajo imena, službeni položaji in naslovi uradnikov in drugih uslužbencev, vključenih v take kategorije.

POGLAVJE VI

PRIVILEGIJI IN IMUNITETE PREDSTAVNIŠTEV TRETJIH DRŽAV PRI EVROPSKIH SKUPNOSTIH

Člen 17

Država članica, na ozemlju katere imajo Skupnosti sedež, priznava predstavništvom tretjih držav, ki so akreditirane pri Skupnostih, običajne diplomatske imunitete.

POGLAVJE VII

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 18

Uradnikom in drugim uslužbencem Skupnosti se priznajo privilegiji, imunitete in olajšave izključno v interesu Skupnosti.

Vsaka institucija Skupnosti mora uradniku ali drugemu uslužbencu odvzeti priznano imuniteto, kadar meni, da odvzem imunitete ni v nasprotju z interesi Skupnosti.

Člen 19

Institucije Skupnosti sodelujejo s pristojnimi organi zadevnih držav članic pri uporabi tega protokola.

Člen 20

Členi 12 do 15 in člen 18 se uporabljajo za člane Komisije.

Člen 21

Členi 12 do 15 in člen 18 se uporabljajo za sodnike, generalne pravobranilce, sodnega tajnika in pomožne poročevalce Sodišča ter za člane in sodnega tajnika Sodišča prve stopnje, ne da bi to posegalo v določbe člena 3 Protokola o Statutu Sodišča, ki se nanaša na imuniteto sodnikov in generalnih pravobranilcev pred sodnimi postopki.

Člen 22

Ta protokol se uporablja tudi za Evropsko investicijsko banko, za člane njenih organov, njene zaposlene in za predstavnike držav članic, ki sodelujejo pri njenem delu, ne da bi to posegalo v določbe protokola o statutu banke.

Poleg tega je Evropska investicijska banka oproščena vseh davkov in podobnih dajatev ob povečanju svojega kapitala ter raznih formalnosti, ki so s tem lahko povezane v državi, v kateri ima banka sedež. Ob njenem prenehanju delovanja ali likvidaciji prav tako ni nikakršnih dajatev. Dejavnosti banke in njenih organov, ki se izvajajo v skladu z njenim statutom, pa tudi niso predmet kakršnih koli prometnih davkov.

Člen 23

Ta protokol se uporablja tudi za Evropsko centralno banko, za člane njenih organov in zaposlene, brez poseganja v določbe Protokola o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke.

Poleg tega je Evropska centralna banka oproščena vseh davkov in podobnih dajatev ob povečanju svojega kapitala ter raznih formalnosti, ki so s tem lahko povezane v državi, v kateri ima banka sedež. Dejavnosti banke in njenih organov, ki se izvajajo v skladu s Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, niso predmet kakršnih koli prometnih davkov.

Zgornje določbe se uporabljajo tudi za Evropski monetarni inštitut. Ob njegovem prenehanju delovanja ali likvidaciji ni nikakršnih dajatev.

V POTRDITEV TEGA so podpisani pooblaščenci podpisali ta protokol.

V Bruslju, osmega aprila tisoč devetsto petinšestdeset.

Paul-Henri SPAAK

Kurt SCHMÜCKER

Maurice COUVE DE MURVILLE

Amintore FANFANI

Pierre WERNER

J. M. A. H. LUNS
